

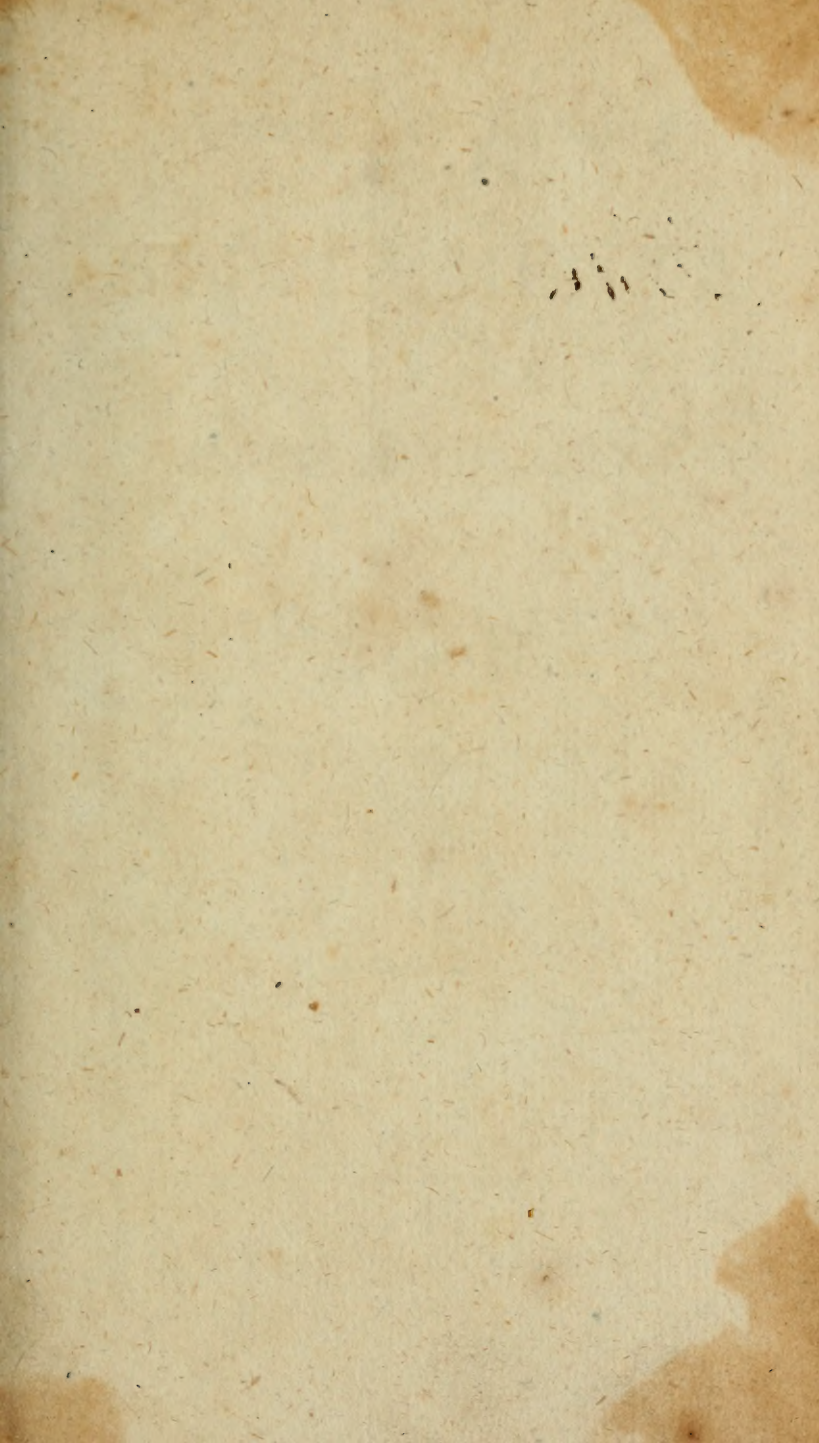

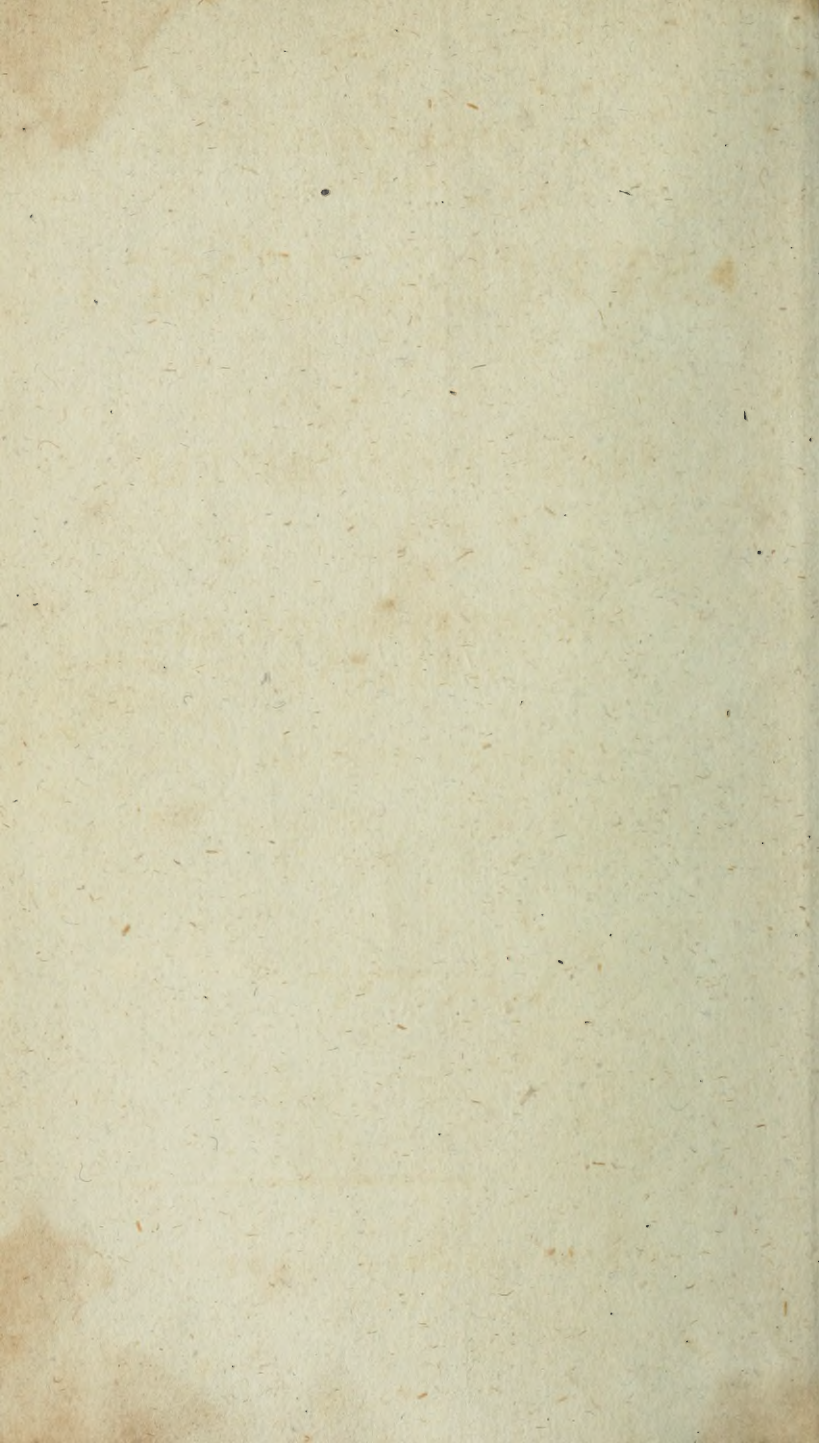
D

00 Nos

Bdne.

THEOPHILI CHRISTOPHORI
HARLES

SUPPLEMENTA

AD

INTRODVCTIONEM

IN

HISTORIAM LINGVAE
GRAECAE

TOMVS SECVNDVS.

IENAE
IN BIBLIOPOLIO ACADEMICO
1806.

THE NATIONAL ARCHIVES
OTTAWA

APPENDIX

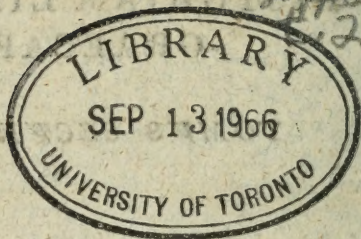
Z

7021

H3

1792

Suppl.
#2

1122691

B E Y M I O

VIRO PERILLVSTRI

INTIMO REGIS BORVSSORVM POTENTISSIMI CON-
SILIARIO INTERIORIS ADMISSIONIS OPTIMO
INTEGERRIMO

DE SALVTE PATRIAE ET DE FLORE LITTE-
RARVM EGREGIE MERITO

HOC OPVSCVLVM

TAMQVAM PIGNVS GRATI PI AC RELIGIOSI ANIMI

D. D. D.

GOTTLIEB CHRISTOPHORVS HARLES.

B. H. Y. M. I. O.

VINO FAMILIARIS

INSTITUTIO DE POSSESSIONE TERRARUM
SALVATI PATRIAE ADHUC IN
INTEGRISSIMO

DE SALVATI PATRIAE ET DE TERRAE
LIVONIAE HISTORIA

HOC OPUS

TERRAE LIVONIAE ADHUC IN

INTEGRISSIMO

GOTTIEB CHRISOPHUS LAMM

P R A E F A T I O.

Quod in colligendis his supplementis consilium inierim, quamque illorum rationem sequutus sim, quoniam in praefatione ad priorem tomum satis videor exposuisse: plura hic ut eadem de re dicam, haud necessarium esse arbitror. De *Analectis* tantum pauca monebo. Ea jam in illa praefatione ita promiseram, ut iustam necessitatis, facile, credo, excusandae, causam asferrem. At praeter expectationem crevit copia rerum, quae, ne in crimen tarditatis aut negligentiae apud viros doctos, causae verae ignaros, incurrerem, iure quodam postliminii erant restituendae. Nam interea temporis satis diuturni, dum plagulae scriptae et prioris et vero posterioris tomi in manibus redemptoris operis, viri honesti, haerebant, haud paucae plurimum scriptorum editiones novae, aut virorum doctorum libri maioris minorisque molis, in quibus libri

*

aut

aut loca veterum auctorum explicantur, aut vario modo illustrantur, lucem adspexerunt, aut serius in meam notitiam manusue venerunt. Praeterea doctissimus. *Müllerus* in censura prioris tomi in actis litterariis Lipsiensibus a. 1804. scid. 106. et alius V. D. in censura eiusdem tomi in noua bibliotheca vniuersali german. vol. 96. part. 1. fasc. 2. p. 108. sqq. quaedam bene suppleuerunt: quibus omittendis nolebam negligentiae aut socordiae culpam contrahere. Illorum igitur mentionem satius esse duxi analectis reseruare, quam plane intermittere. Et tamen fateor, a me aliis, in hoc litterarum genere diu versatis, aut in amplissimis bibliothecis sedentibus, largum relictum esse spicilegium.

Enimuero, vt praeterrmittam, non omnia, quae aliis adnotanda esse videantur, posse in hoc volumine commode aut iure quodam requiri, nec pauca, dum haec scribo, in meam demum venisse notitiam, vela omnino fuerunt contrahenda, ne vis analectorum superaret ipsam supplementorum copiam, necdum multas plagulas, prelo vel subiectas, vel adhuc subiiciendas, accepi. Quare metu commotus, ne bis eadem, per occasionem collecta, adponerem, ea in praesenti omittere sum coactus. Auxit etiam analectorum numerum multitudo

pecca-

peccatorum, in priore tomo commissorum, nunc, quoad fieri poterat, corrigendum. Neque tamen, a me omnia esse sublata, fidem praestare ausim. Hunc vero posteriorum tommum, quantum, propter temporis penuriam illum leuiter recognoscendo, vidi, maiore diligentia animique intentione tam a typotheta, quam ab eo, qui correctoris munere fungebatur, adhibita, a mendis typographicis solertius purgatum e prelo exiisse arbitror.

Insuper ex longa *Villoisonii*, cuius memoriam nulla aetas in animo meo delebit, epistola, quondam ad me missa, in qua multa doctaque cum ad Introductionem meam, tum imprimis ad Fabricii Bibl. graecam supplementa coegerat, quod passim plura inserui, atque fini subieci catalogum Mistorum graecorum, ab *Altero*, viro post fata celeberrimo, nouem ab hinc annis ex cod. caesareo Vindobonensi descriptum, et mecum liberaliter communicatum: id litteraturae graecae amantibus haud incommodum, credo, neque ingratum videbitur. Atque *Kollarus* in supplementis ad Lambecii commentarios de bibliotheca caesarea Vindobonensi, tom. 1. p. 761 sq. tradidit, in cod. CXXXIII. illius bibliothecae seruari catalogos variorum calamo scriptorum librorum, qui saeculo decimo sexto Constantinopo-

li adhuc salui a diuersis doctis hominibus, quorum is nomina memoriae prodidit, possidebantur, et in illis catalogis indicari Mss. codices supra quingentos, optimae frugis plerosque, immo nonnullos quoque rarissimos, significauit. In Kollarii tamen notitia nr. 4. legendum esse *Catalogus a Grammatico*, (non, uti dederat Kollarius, *Granlatico*), *exhibitus, codd. 174. idem Alterus per litteras me docuit.*

Denique iterum grato animo praedicanda est amicitia et liberalitas ill. *Eichstadii*, Professoris academiae Ienensis celeberrimi, qui pro ea, qua floret, humanitate non minus quam litterarum copia, non solum passim recognouit plagulas, sed etiam hinc inde additamentis locupletauit atque ornauit.

Ita vale, L. B., et ignoscas velim peccatis, siue ab operis, siue a me commissis, mihi que inposierum fave. Scripsi Erlangae ipsis Idibus Decembr. c1810cccv.

Gottl. Christoph. Harles,
Consiliarius aulicus et P. P. O. etc.

S V P P L E M E N T A

A D

INTRODVCT. IN HISTORIAM

L. GR. TOM. II. PART. I.

AD §. 33. PORPHYRIVS

Ad pag. 289. not.

Omisi illam in noua editione. v. vol. V. pag. 757.

Ad pag. 291. lin. 5 et 6.

Romanam illam edit., *Goens.* in praefatione ad suam editionem p. XV. scribit, prodiisse in forma tertia seu octaua; contra *Maittaire* in A. T. II. p. 302. eam, tradit, lucem adspexisse a. 1517. in forma 4. At enim, docente cl. *Ge. Henr. Noehden* in docta comment. de Porphyrii scholiis in Homerum: acced. quaedam inedita et appendix de codd. mssis Townleyano et Etonensi, Gottingae, 1797. 8. pag. 3. sq. not. 3. forma est inter quartam et octauam; textus ipse octaua, cum margine autem libel-

A lus

Ius est quartae similiar. Idem cum *Valcken.* in diss. de codice Leidensi, et de scholiis in Homerum ineditis, (adiecta ad calcem libri Iliados XXII. ab ipso editi post nouam edition. Virgilii collatione scriptorum graec. illustrati opera et industria Fuluii Vrsini, Leoward. 1747. 8.) pag. 144. censet demonstratque p. 7. sqq. Porphyrii quaestiones ex maiore aliquo opere esse excerptas, idque ipsum opus, *ζητήματα*, siue *συμμιατὰ ζητήματα*, fuisse ex pluribus Grammaticorum libris congestum.

Ad pag. 292. lin. 3.

Atque illa *moralis interpretatio errorum Ulyssis* parentem habet *Nicephorum Gregoram*, natum a 1295. mort. a. 1359. v. *Valcken.* diss. de scholiis in Homerum ineditis p. 143. et ad *Fabric.* l. c. p. 734. sect. 7.

Ad pag. 292. lin. II.

Fragmenta plura eaque emendatius dedit *cel. Heeren* in sua *Stobaei eclog. phys.* editione tom. II. Gotting. 1794. 8. a pag. 1004. et p. 1018. sqq. et alibi. add. cl. *M. Frid. Guil. Sturz* prolus. I. et II. de vestigiis doctrinae de animi immortalitate in Homeri carminibus, Gerae 1795. et 1796. 4., qui iudicat, a *Fabricio* l. c. p. 735. (vbi iam quaedam adscripti,) discessione facta, illud fragm., quod *Schottus* et *Holstenius* locis citat. atque *Heeren* in *Stobaei eclog. phys.* pag. 140—158. dederunt, et *Tollius* loco mem. latine vertit, ab eo, quod *Sturz.*

Sturz. in suis prolusionibus euulgauit, prorsus esse diuersum.

Ad pag. 292. lin. 23.

Ex diario litterar. (*Oberdeutsche allgem. Litteraturzeitung*,) a. 1804, nr. 25. p. 262. hic memoriam renouare lubet antiquae editionis, sic inscriptae: „Textus veteris artis siue Isagogarum *Porphirii*. predicamentorum Aristotelis simul cum duobus libris perihermenias eiusdem. Item Exercitata circa hoc secundum doctrinam Modernorum collecta et bene emendata per venerabilem virum magistrum *Iohannem parreudt* sacre theologie baccalaureum formatum in alma Vniuersitate Ingolstatensi.“ In fine: „Exercitata veteris Artis que sunt Isagoge *Porphirii* predicamenta Aristotelis cum duobus libris Periarmenias eiusdem collecta — per — *Iohannem Parreut* sacre theol. etc. Impressa per industrium virum Iacobum pentium de Leuco in Venetiarum vrbe. expensis ac sumptibus prouidi viri Leonardi Alansee bibliopole Viennensis. Finiunt feliciter Anno salutis M. d. VII. (1507.) die vltimo Augusti. 4.

Ad pag. 293. sect. 6. lin. 1.

Sec. m. edit. vol. V. cap. XXXIII. p. 725 — 755. — *Harmonia siue catena dialectica in Porphyrianas Constitutiones* (h. e. commentarius in Porphyrii Isagogen,) auctore *Richardo Stanyhuost*. Londini 1570. 1579. fol. de quo aliisque libris ad Porphyrium pertinentibus,

vid. *Brüggemann* View etc. p. 590. sq. et Supplement p. 75.

Cel. *Morelli* in *Bibl. Mst. gr. et lat.* tom. I. passim recenset Porphyrii scripta atque codd. et commentatores; p. 122 *Io. Philoponi* comment. in *Isagogen* Porphyrii etc. p. 123 et 154. Porphyrii comment. in *Categorias Aristotelis*; p. 136. Plotini vitam, auctore Porphyrio; p. 149. Porphyrii *Sententias*; p. 194. Porphyrii *Isagogen* et scholia in *Ptolemaei Quadripartitum*; ac pag. 257. *Porph. libr. IV. de abstinentia ab esu animalium.*

Ad §. 39. ALCIPHON.

Ad pag. 294. sect. 3.

De ed. *Vltraiectina* v. *Add. ad Introd. II.* 2. p. 552. — Noua bonaque editio est: *Alciphronis rhetoris epistolae* ex fide aliquot codicum recensitae, cum *Stephani Bergleri* commentario integro, cui aliorum criticorum et suas notationes, versionem emendatam indiculumque adiecit *Io. Augustin. Wagner*, *Conrect Gymnasii Merseb.* tom. I. II. *Lips.* 1798. 8. Graecum textum singularum epistolarum excipit adnotatio critica, et hanc sequitur commentarius Bene autem usus est variis duorum codd. *Vindob.* lectionibus et octo priorum libri III. epistolarum ex cod. *Barberino*, item ab *Herelio* atque *cel. Eichstadio Wolfioque* communicatis, obseruatt. atque coniecturis aliorumque criticorum suspicionibus et emenda-

da-

dationibus, illorumque subsidiorum ope novam instituit textus recensionem. (Laudatur in ephem. litter. Gothanis. 1798. plag. 62. pag. 545. sqq., et quaedam adspersae sunt animaduersiones criticae atque emendationes.) — In praefat. ad tom. II. de Alciphronis aetate, diuersas variorum VV. DD. opiniones refert examinatque, atque cel. *Saxii* sententiam vnice veram esse existimat, tum de eius pretio, (vbi pariter diuersa variorum criticorum iudicia percenset; *Io. tamen Iortini*, de Alciphronenim abiecte cogitantis, audaciam in Tracts philological, critical and miscellaneous, Londin. 1790. 8. tom. II. pag. 45. manifestatam castigat;) de genere epistolarum, quas Alciphron scripsit, earumque codd. editionibus ac versionibus docte exponit. Et pag. 217. publicauit ornauitque adnotat duas Alciphronis epistolas ineditas et fragmenta. — A pag. 229. separatim reposita est latina epistolarum interpretatio. Index denique rerum et verborum claudit opus. In nota ad Bergleri praefat. pag. XXVII. sqq. Wagner multos laudat VV. DD. de Alciphronen etc iudicium ferentes.

Nonnullas Alciphronis epp. germanice vertit cl. *Iacobs* in *Wielandii* Musco attico, tom. II et III.

Ad pag. 294. sect. 4.

Addi potest: Alciphronis epp. esse etiam refertas orationis flosculis, formulisque dicendi atticis; nec tamen raro etiam nugaces.

Ad

Ad pag. 294. sect. 5. lin. 2.

Corrig. vol. I. — Add. *Ueber den Charakter der griech. Epistolographen*, auct. *Schoenheydero*, in *Neu. Bibl. der schön. Wissensch.* vol. V. p. 292. sqq. et *Brehm bibliogr. Handbuch*, tom. II. pag. 48. sqq. — *Iortini iudicium*, s. Critical remarks on *Alciphron*, legitur in eius *Tracts philological, critical and miscellaneous*, Lond. 1790. 8. vol. II. p. 45. sqq.

Ad pag. 296. sect. 3. de Timaeo.

Plura de eo scripsi ad *Fabricii B. Gr.* vol. VI. pag. 243. not. ff.

Ad §. 91. HIEROCLES.

Ad pag. 296. sect. 2. lin. 8.

In noua edit. vol. VII. p. 393. sq. sect. 6. Add *Needham* et *Niclas* in prolegom. ad *Geoponica*, pag. LIX. sq.

AD SECTION. V. TOM. II. PART. I.

---

*Ad §. 1. C. FLAV. VALER. AVR. CLAUD.
CONSTANTINVS IMP.*

Ad pag. 299. sect. 3. lin. 6.

In noua Fabricianae B. Gr. editione vol. VI. pag. 693. sqq., vbi plures varii generis animaduersiones adscripti, diuersaque variorum de cruce in coelo visa, de donatione etc. iudicia collegi.

Ad pag. 299. lin. antepen.

Ita lege: *Quaedam de cruce, Helenae auspiciis inuenta et de stupendis operibus, eius virtute et contactu patrat.*

Ad §. 2. IAMBlichVS.

Ad §. 301. lin. 5.

Vide infra ad §. 12. de *Iuliano*, sect. 2. et *Fabr.* B. Gr. vol. V. cap. 51. pag. 759 sqq. de *Iamblich*, praecipue de epistolis *Iuliani* dubiis, et de *Iamblich* iuniore: item de edd.

Ad

Ad pag. 302. sect. 4. lin. 2.

Aldinae editioni multa alia aliorum scripta esse adiuncta, cognosces ex libello: Serie dell'edizioni Aldine, ed. II. p. 6. sq. inprimis ex *Goetzii* memorabilib. bibl. Dresdens. I. p. 492 sq. et ex *Ferdin. Foffii* catal. codd. saec. XV. impressor in biblioth. Magliabech. tom. II. p. 1. sqq. Ad. ad Fabr. B. Gr. vol. IX. p. 196 not. n., vbi quoque de edit. dubia Venet. a 1485. et principe ed. 1497. quaedam adnotati. Aliam edit. iam adtuli in Addend. ad Introd. II. 1. p. 352. — *Iamblichus Protrept.* edere voluit *Tib. Hemsterhusius*, q. v. ad *Lucian.* I. p. 255.

Ad pag. 303. lin. 13.

Vindobonae Austriae est cod. egregius membran. in bibl. ord. Seruit. *Iamblichus de philosophia pythagorica*, IV. libr. min. fol. a Ioanne Scutariota Thessale ex cod. Florentino transcriptus. Budam venisse videtur codex; sed mutilus est. Nam medio in libro II. desunt VI. folia p. 95 — 100. et sex folia p. 125 — 130. in medio libro IV. desunt duo folia. dein accepit codicem Io. Alex. Brassicanus: tertius possessor fuit Frider. Brassicanus, qui in fine scripsit: „Simplicius illos IV. Iamblichi libros commentariis illustravit. Nam in biblioth. Vaticana Romae collocati fuerunt, ut ex multis viris iuxta doctis ac integris accepimus.“ Idem addidit: „nos Budae vidimus cum hac subscriptione:

Σιμπλίκιου πένος οὗτος Ἰάμβλιχε δῶτορ ἑάων,
Ἰλαθι νικηθεὶς, ἀλλ' ὑπὸ σῶν ἐπέων.“

Hoc

Hoc ineditum epigramma *Alter in allgem. litterar. Anzeiger, nr. VIII. m. Januar 1797.*, vbi de hoc cod. pluribus agit, tribuere malit librario cod. Simplicii.

Ad pag. 304. lin. 2. lege Friis et lin. 8. loc. 6. scribe b.

Ad §. 5. HELLADIVS.

Ad pag. 306. sect. 5. et 6.

Sec. meam edit. vol. VI. p. 568. de *Helladio Alexandrino*, et *Helladio Besantino*, et p. 355. de *Alexandro Helladio*.

Ad §. 4. APHTHONIVS.

Ad pag. 306. sect. 1.

Cel. *Saxius* in *Onomast. I. p. 394.* suspicatur, *Aphthonium* et *Theonem Alexandrinum* circa a. Chr. 315. claros fuisse; et, equidem, ait, ab hac ipsa siue superioris, siue huius saeculi aetate, quae sophistarum feracissima est, neutrum diuelli et seiungi velim.

Ad pag. 307. sect. 4.

In *Aphthonii* progymnasmata graeci commentarii auctoris anonymi, *Syriani*, *Sopatri* et *Marcellini*. Venet. 1509. fol.

Veterum aliquot de arte rhetorica traditiones — — scil. *Rutilii Lupi*, — *Rhomani Aquilae*, — *Iulii Rufiniani*, — — *Aphthonii praeexercitamenta*, *Io. Muria Catanæo* interprete.

prete. Basil. in aedibus Io. Frobenii. 1521. 4. v. Panzer A. T. VI. p. 223. — *Aphthonii progymnasmata R Agricola* interprete, etiam in tom. II nr. 1. Collectionis ab *Alardo* curatae et inscriptae: *Rud. Agricolae lucubrationes aliquot lectu dignissimae in hunc usque diem nusquam editae, ceteraque eiusdem viri plane diuini omnia.* Colon. 1539. 4. II. voll. v. *Ade- lung Fortsetzung und Ergänzungen zu Jöchers allgem. Gelehrten Lexico*, tom. I. pag. 354. sq.

Ad pag. 307. lin. 2.

Edit. Camerarii, (qui praemisit prooemium in libellum progymnasmatum Aphthonii,) Lips. a. 1588. 8. *imprimebat*, (vt in calce legitur,) *Ioann. Steinmann* — *Ibid: lin. vlt.* Scrib. Colon. ap. *Io. Soterem*, 1525. 8. *cum praefat. Grynaei ad Melanchthonem.* Inscriptio libri autem incipit: *Contenta in hocce libello etc.*

Ad pag. 308. sub fin.

Aphthonii progymnasmata et prolegomena in vniuersam Hermogenis rhetoricam, prima loca occupant in edit. Hermogenis veneta supra in I. tomo supplement. p. 348. sq. vberius descripta.

Ad pag. 309. lin. II.

Suidam, quod tradidit, Aphthonium scripsisse progymnasmata in Hermogenis rhetoricam, errasse putabat *Fabric.* in B. Gr. vol. VI. p. 75. init., at in cod. reg. Matrit. diserte

ferte Aphthonio illa adscribuntur. Add. quae in eod. volum. pag. 70. seqq. in cap. de Hermogène de codd. adnotavi.

Ad pag. 310. sect. 6. lin. 1. 2.

Siue sec. meam edit. vol. VI. cap. 53. pag. 94. seqq.

Ad §. 5. THEON.

Ad pag. 310. sect. 1.

Vide ad antecedentem paragr. sect. 1. de *Theonis* aetate scripta.

Ad pag. 310. sect. 4. lin. 1. 2.

Inscriptio esse dicitur in catal. bibl. Pinell. tom. III. p. 14. *Theonis sophistae progymnasmata*. gr. Romae per Angel. Barbatum. 1520. 4. Contra in catal. bibl. Duc. de la Valiere, tom. II. pag. 21. nr. 2225. *Theonis rhetoris de modo declamandi libellus*: gr. Rom. per Ang. Barbat. 1520. 4. — Eodem anno ibid. typis excusa sunt *Aphthonii progymnasmata*, gr.

Ad pag. 311. sect. 5.

Sec. m. ed. vol. VI. pag. 97. sq.

Ad §. 6. de Dexippo pag. 311.

lin. 9. In noua m. ed. vol. V. pag. 697. VII.

*Ad §. 8. LIBANIVS.**Ad pag. 312. sect. 4. sub fin.*

De ed. et Erasmi Roter. versione latina, Colon. 1525. 8. v. ad §. 4. de Aphthonio, sect. 4.

Ad pag. 314. fin.

In Wolfii editione deest epistola Libanii ad Iulianum responsoria. Iuliani epist. est tertia in edit. Iul. Lipsiensi a. 1696. fol. p. 374. Libanii igitur responsionem ex cod. Augustano et Mosquensi graece publicavit notisque instruxit *Christi. Frid. Matthaei, in allg. literar. Anzeiger*, a. 1801. nr. 4. Idem emendat locum epist. MDXIV. ed. Wolf, et XLVI. epist. inter Iuliani epistolas.

Ad pag. 317. sect. 6. lin. 2.

In mea Fabr. edit. vol. VI. cap. 43. p. 750 — 790.

*Ad §. 9. ARISTAENETVS.**Ad pag. 317. sect. 3. lin. 7.*

Scrib. *Aristaen. epp. graecae, cum versione latina et notis Iosiae Merceri, curante Io. Corn. de Paw, cuius notae accedunt. Traiecti ad Rhen. 1757. 8.*

Ad pag. 318. lin. 6.

Specimen editionis nouae epistolarum *Aristaeneti*. Acc. *Io. Baptist. Bolla* iambi graeci in Pantomimam *Vigano*; cura *Frid. Jac. Bast.* Vindobon. 1796. 8. eum noua versione latina et commentario. Sunt epistolae 27 et 28. libri I. graece, loco speciminis typis expressae. Conf. Ien. A. L. Z. a. 1797. nr. 47. m. Febr. col. 375. et *Brehm bibliogr. Handbuch.* tom. II. p. 152. seqq., vbi quoque *Fel. Nogaret* valde libera gallica recensetur *Aristaeneti* versio in tomo I. operis: *Oeuvres de Felix Nogaret. L'Aristenete françois.* Paris. ap. *Deroy.* tom. I. II. de l'Imprimerie de *Coffon* à Versailles. 1797. 12. add. censuram illius operis in Ien. A. L. Z. m, Mart 1793. nr. 85. col. 677. seqq. — Magis fida est omnium epistolar. versio gallica: *Lettres d'Aristenete*, auxquelles on a ajouté les Lettres, choisies d'*Alciphron*, traduites du Grec, antea prodiit Londini 1739. 12. — De anglicis versionibus v. *Brüggemann View* etc. p. 405. et *Supplement*, etc. p. 76. — Notandus est libellus romanensis: *Les Faveurs du Sommeil* par *François Turben*, Paris 1746., qui quidem simulatur ex graeco *Aristaeneti* esse versus; sed est mera fictio: *Turbeni* vero opus valde laudatur ab eo, qui vitam illius, (Paris. 1805. aetat. 81. mortui) in *Journal de Paris*, d. 25. Dec. a. 1803. enarrauit,

Ad

Ad §. 10. HARPOCRATION.

Ad pag. 319. sub fin. et 320. sect. 4.

De Harpocratione plura vide in Fabr. B. Gr. meae edit. lib. IV. cap. 58. vol. VI. p. 245 seqq., inprimis de eius *libro medicinali* etc. p. 250. not. b. Add. *Toup* emendatt. in *Suidam*, tom. IV. pag. 402. seqq. ed. Oxon. 1790., vbi multa loca illustrantur et emendantur, ac *Brehm* bibliogr. *Handbuch*. II. p. 478. sq.

Ad §. 11. pag. 320. MAXIMUS.

Conf. Fabr. B. Gr. III. cap. 21. vol. IV. m. ed. p. 158 seqq. de *Maximo*, inter astrologos ineditos, vbi in notis plura obseruaui: ac vol. IX. p. 678. et 679 sq. de *Maximis*, et quae adscripsi: item vol. VI. p. 721. not. i.

Ad §. 12. IULIANVS IMPERAT.

Ad pag. 321. sect. 2. lin. 18.

Secund. m. edit. libr. V. cap. 41 vol. VI. p. 719 — 750., vbi permulta, quae hic repetere nolo, adscripsi, multosque de Iuliano iam laudaui varii generis libros.

Ad pag. 322. sect. 3. lin. 3.

Conf. Fabr. B. Gr. vol. V. cap. 51. de *Iamblich*o, p. 760. sqq. et *Wernsdorf* in edit. *Himerii*, praesertim in illius vita p. 37. sq.

Ad

Ad pag. 322. sect. 4. lin. 9.

Collectio illa satyrarum inscripta est: *Elegantiores praeslantium virorum satyrae*, quarum titulos et nomina auctorum versa pagella exhibebit post praefationem. Distinguuntur in tomos duos. Lugd. Bat. ex offic. Io. Maire. 1655. 12. In tomo I. pag. 111. sqq. exsunt *Iuliani imper. Caesares* s. satyra in Romanos imperatores, interprete *Petro Cunaeco*, cum eiusdem praefatione in Iulianum. In tom. II. init. typographi nomine scripta praefatio, in qua redditur Dionysii Petavii censura, (contra Iulianum,) super Cunaeci praefatione: item iudicium Leunclavii de Iuliano. Sequitur *P. Martinii Morentini Nauarri* praefat. in *Iuliani imper.* Misopogonem, ubi auctoris vita ex variis, praecipue Marcellini, locis differitur: postea p. 12. *Iuliani Caesares* gr. et cum latina *C. Cantocleri* interpretatione: denique p. 106. sqq. *Iuliani imp. Misopogon vel Antiochenfis*, gr. cum lat. *Petri Martinii* versione.

Ad pag. 323. lin. 3. 4.

Haec edit. a. 1592. dubia atque improbabilis mihi iam ad Fabr. l. c. p. 728. not. ee. visa est, quum illo anno Cunaecus puer esset sexennis, adeoque illi labori impar. v. *Niceron.* Memorias viror. doctor. sec. Baumgartenii versionem german. tom. VI. 255. sqq.

Ad pag. 324. lin. 3.

Iuliani imper. in Constantii laudem oratio,
gr.

gr. et lat. cum animaduersionibus *Dan. Wyttenbachii*: acc. eiusdem epistola critica ad *Dau. Ruhnken*. Graeca recensuit, notationem criticam indicesque adiecit *G. H. Schaefer*. In usum studiosae iuuentutis. Lipsiae 1802. mai. 8. In praemissis obsl. Schaefer. et confirmauit emendationes, et exquisite dicta illustrauit. Conf. *Ien. A. L. Z.* a. 1802. M. Aug. nr. 217. — *Defense du Paganisme par l'Empereur Julien, en grec et en françois avec des dissertations et des notes pour seruir d'Eclaircissement au Texte et pour en refuter les Erreurs par Mr. le Marquis D'Argens, Chambellan de S. M. le Roi de Prusse.* Berol. 1764. 8. conf. *Klotzii acta litteraria*, vol. II. part. I. Altenburg. 1765. 8. pag. 175 sqq. — *Iulians Spottschrift, die Kaiser, aus dem Griechischen.* Halae Sax. 1788. 8. — De versionibus anglicis, aliisque multis libris a viris doctis Britann. scriptis et ad Iulianum pertinentibus v. *Brüggem. View etc.* p. 406. sqq et Supplem. p. 76.

Ad pag. 325. lin. 29.

Corr. vindicatum. — — *Einige Anmerkungen über Kaiser Iulians Schriften vnd Character, in so weit er sich in seinen Schriften dargestellt hat, in Hegewischii, Prof. Kilon. historischen vnd litterar Aufsätzen.* Kilon 1801. 8. nr. 6. — *Het Leven van Keizer Iuliaan, nar het fransch van den Abt de la Bletterie.* Vtrecht et Rotterd. in 8. sub exitum saeculi superioris.

Ad

Ad §. 13. HIMERIVS.

Ad pag. 326. sect. 1. lin. 4.

Corr. *exflinctum*, et sect. 4. lin. 1. *eclogas*.

Ad pag. 327. lin. 19.

In mea B. Gr. editione de *Himerio* vberius agitur in vol. VI. cap. 32. pag. 55. sqq.

Ad pag. 330 de *THEMISTIO*,
sect. 2. lin. 2. corr. *Patrem*.

Ad pag. 331. sect. 4. lin. 1.

sec. meam edit. vol. VI. cap. 44. pag. 790. sqq.

Ad pag. 332. lin. 27.

Corr. *potuit*. — Ad pag. 333. lin. ult. add. confer etiam *Fabr. B. Gr. vol. III. p. 215.* ibique not. *ccc.* et de aliis *Themistii* paraphrasibus librorum quorundam Aristotelicorum, versionibus atque editionibus, vol. VI. p. 812. sqq.

Ad pag. 334. sect. 7. fin.

In noua edit. p. 794. §. II., vbi vide notas.

Ad pag. 335. fin. de *ORIBASIO*.

Ab eodem cel. *Grunero* editi sunt in programmatibus, *Oribasii* medicinalium collectorum liber I. e cod. Mosquensi nunc primum gr. et lat. Ienae 1782. 4. et *Oribasii* medicinalium collectorum lib. I. et II. et fragmentum

aliud

aliud e cod. Mosquensi nunc primum gr. et lat. ibid. eod. anno.

Ad pag. 336. §. 16 lin. 1.

Corr. *Diophantus*, et conf. *Fabr. B. Gr. nouae edit. vol. V. cap. 56. p. 641. sqq.*

OI

Ad §. 20. AMMONIVS.

Ad pag. 340. med.

Valckenaer inseruit suae editioni incerti scriptoris opusculum de *soloecismo et barbarismo*. Illius tamen verum auctorem esse *Herodianum Aelium*, grammaticum, ex cod. Veneto Marc. 512. docuit, et ex codd. Venetis varias suppeditaui lectt. cl. *Villoison* in *Anecd. gr. tom. II. p. 175. sqq.*

Ad pag. 341. sect. 4. lin. 1.

Sec. m. edit. in vol. V. cap. 29. pag. 715 sqq.

Ad §. 21. HELIODORVS.

Ad pag. 341. sect. 4. lin. pen.

scr. collatione *Mss. biblioth. Palatinae et aliorum*: n. *Palatini*, cod. ex quo, quae in veteri edit. corrupta, emendauit, mutila quam plurima suppleuit, *Vaticani*, ex quo *Andreas Schottus* varr. descripsit lectiones, suasque non paucas addidit coniecturas, alius a *Guil. Xylandro* collati, denique eius, quem iam
Herua-

Hernagius adhibuit, suisque typis expressit fidelissime.

Ad pag. 342. lin. 3.

Hic et in nota scr. *Warschewiczki*, cuius tamen nomen ab aliis scribitur *Warschewitzli*; ab aliis *Warschawizki*. Huius versio lat. primum prodiit Basil. per Io. Oporin. 1552 fol. — Nouissimae editiones sunt: Ἡλιοδώρου Αἰθιοπικῶν βιβλία δέκα. Textum recognouit, selectamque lectionis varietatem adiecit *Christ. Guil. Mitscherlich*, Prof. Gotting. I. II. partt. Argentorati (e typogr. societatis Bipontinae.) a. VI. (1798.) m. 8. et quae Mitscherlichianam longe superat, graecis notis instructa, editore *Coray*: Ἡλιοδώρου Αἰθιοπικῶν βιβλία δέκα, ἄχάριν Ἑλλήνων ἐξέδωκε μετὰ σημειώσεων, προσθεῖς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀμύτου συλλεγείσας, τέως δὲ ἀνεκδότους, διαφόρους γραφὰς, προτροπῇ καὶ δαπάνῃ Ἀλεξάνδρου Βασιλείου, Ὁδ. Κοραΐς. Μέρος Α, περιέχον τὸ τοῦ Ἡλιοδώρου κείμενον. Μέρος Β, περιέχον τὰς εἰς τὸν Ἡλιοδώρον σημειώσεις. Paris. 1804. II. 8. — *Gallica* nouissima *Heliodori* (et aliorum Graecorum eroticorum,) versio est *Mercieri* abb. de *St. Leger* in: Bibliothéque des Romains, trad. du Grec. Paris. 1796 — 1797. 12. voll. in vol. II. — *Zschornii germanica versio* primum prodiit Argentorati, 1554. 8. — *Mena Toletanus*, (qui ex more Hispanorum dicitur *vezino* (*vecino*) de *Toledo*, ex quo *Paciaudius* de libris eroticis antiquor. rec. in *Schäferi* edit. Longi pastoral. p. XX. sq. linguae hispan. forsan parum gnarus

rus effinxit perperam *de Menavezino*, notante Schäfero,) hispanice vertit en Alcalá de Henares, 1585.

Ad pag. 343. sect. 6. lin. 3.

In noua ed. vol. VIII cap. 6. pag. 111. sqq. et p. 128 sq. de *Heliodoro Larissaeo*, mathematico. — Add. cel. *Morelli* biblioth. Mst. gr. et lat. tom. I. p. 279. et p. 280. — *Frid. Jacobs* epistolae duae criticae, vna ad I. G. Schneider — de *Aeliano* et *Philostrato*; altera ad Doct. Coray de *Heliodoro*. Ienae 1804. mai. 8. — *Manso* in *vermischten Schriften*. I. II. *Theile*. Lips. 1801. 8. in parte II. nr. 3. agit de ortu, natura et classibus librorum graecorum romanensium, et patrem tertiae classis siue libr. proprie dicatorum Romanens. habet Heliodorum, cuius vestigia pressissent reliqui. Idem Heliodori librum in compendium redegit. conf. ephem. litter. Gothan. a. 1801 nr. 96. p. 785. sqq. — *Randohr* in libro *Venus Vran.* aliquot dedit obseruatt. in Heliod. libr. Add. *Brehmii* bibliograph. Handbuch II p. 481. — De *Heliodoro* et reliquis eroticis scriptoribus v. quoque *Fuhrmann Handbuch der classischen Litterat.* tom. I. p. 499.

Ad §. 23. PAPPVS.

Ad pag. 344. lin. 5. corr. 115, et lin. 8. tradidisse.

Ad pag. 344. sect. 2. lin. vlt.

Bonon. 1660. Manoleffius autem dedicationi nomen subscripsit, Kal. Maii 1659. in fine legitur, Bononiae, ex typogr. H. II. de Duciis, MDCLVIII. compara *Koller. Suppl. ad Lambecii comment. pag. 452. sqq.* — *Apollonii de tactionibus quae supersunt, ac maxime Lemmata Pappi* in hos libros, graece nunc primum edita e codd. mssis — a *Ioan. Guilielmo Camerer* Gottingae et Amstelod. 1795. 8. Pag. 14 sqq. post Halley reddidit ex *Pappi* praefatione lib. VII. collect. mathem. περί ἐπαφῶν βιβλία β. pag. 19. sqq. ex duobus codd. Paris. et vno Argentorat. primum gr. euulgavit, subiectis variis lectt. *Pappi lemmata*, et p. 33. latinam illorum versionem, etc. Add. supra, part. I. p. 268., vbi vitio typhotetae male editum est *de factionibus*, pro: *de tactionibus*.

Ad pag. 344. sect. 3. lin. 2.

sec. m. edit. vol. IX. cap. 17. pag. 170. sqq. et p. 178. sqq. de *Theone Alexandr.*, de quo in seq. §. 24. sermo fuit. Add. *Kästneri Geschichte der Mathemat.* tom. II. p. 80. sqq. et de *Commandini* vita scriptisque p. 42. sqq.

Ad §. 25. EVNAPIVS.

Ad pag. 346. sect. 4. lin. antep.

Mortuo *Carpouio*, spes quidem imminuta est, neque tamen omnino sublata. Nam vt

ex catalogo biblioth. Helmstad. 1804. p. XV. sq. innotuit, praeclara Carpzouius reliquit subsidia, et pag. 32. catalogi editiones Eunapii, quas possederat Carpzou., indicantur. Optandum autem est, vt V. D. rei peritus, quum ex sectione bibliothecae Carpzouianae adparatus ille iure emtionis in bibl. acad. Dorpatens. sit illatus, tandem nouam Eunapii editionem curet.

Ad pag. 347. sect. 5. lin. 1.

sec. m. edit. vol. VII. lib. V. cap. 1. pag. 536. sqq.

Ad pag. 349. de Hypatia, sect. 4. lin. 1.

sec. nou. edit. vol. IX, cap. 17. p. 187. sqq.

Ad §. 27. HESYCHIVS.

Ad pag. 351. lin. 3. leg. ad ann. Chr. et lin. 7. saeculis.

Ad pag. 355.

lin. 11. corr. *illustrato*, et add. eiusdem *Walcken.* not. ad Theocriti Adoniazus. p. 299. sqq., ubi profitetur, in sua se sententia de epistola ad Eulogium magis magisque confirmari.

— *Lin. 13. scr. in lexico.* — *lin. 24. scr. videntur.* — *Pag. 356. lin. 4. corr. integrae — formulae.* — Add. infra ad §. 125. de *Suida.*

Ad pag. 353. sect. 3.

Alter in Allg. litter. Anz. nr. 27. a. 1796. p. 292. ex schedula quadam manu Salmastii, vt opinatur, scripta, in qua Dupuy rogasse dicitur Heinsium, vt locum quemdam conferendum curaret cum codice quodam Hesychii msto valde

valde antiquo in biblioth. Laur. Medicea, con-
iicit, Florentiae in illa bibliotheca fuisse saec.
XVII. valde antiquum Hesychii codicem.

— [De *Sopingii* meritis in Hesychium
cf. Pierfon, ad Moerin p. 59.]

Ad pag. 357. sect. 5. lin. 2.

sec. m. edit. vol. VI. cap. 57. pag. 201. sqq.

Ad §. 28. LONGVS.

Ad pag. 359. sect. 3. lin. 8.

Corr. 1606. — *lin. 25. corr. recensionem.*

Ad eamd. pag. lin. 19.

[Quae insunt in Neadmi editione *emenda-*
tiones debentur celeberrimo medico, *Io. Steph.*
Bernardo. Vidd. *Bernardi Reliquiae medico-criti-*
cae p. 55.]

Ad pag. 360. lin. 5.

Λόγγου — *Longi Pastoralium* de Daphni-
de et Chloe libri IV. gr. et lat. acc. *Xenophon-*
tis Ephesiacorum — libri V Textum recogno-
uit — *Chr. Guil. Mitscherlich*, Profess. Got-
tingens. Biponti. 1794 8. — *Longi Pastro-*
ralia, gr. et latine: cum proloquio P. M. Pa-
ciaudii de libris eroticis antiquorum Graeca
recensuit notasque criticas adiecit *G. H. Schae-*
fer. Lipsiae 1803. 12. *Paciaudius* in proloquio
§. XIII. pag. XXIII. sqq. paucis persequitur
editt. atque versiones Longi Pastoralium. —
Les amours pastorales de Daphnis et Chloe,
traduites du Grec de Longus, par *I. Amyot*. Par.
Renouard. 1803. 18. cum Herhani stereotypis. —
Add. praefat. ad *Introduc.* tom. II. part. 2. pag. 6.

Ad

Ad pag. 360. sect. 5. lin. 1.

sec. m. edit. vol. VIII. cap. 6. pag. 155. fqq. — Add. Lips. allg. litter. Anz. a. 1799. nr. 2 et 3.

Ad §. 29. NONNVS.

Ad pag. 361. lin. 2.

scr. 1569. v. praefat. ad Introd. tom. II. part. 2. pag. 6. et ad Fabr. B. Gr. vol. VIII. cap. 12. §. XI. (vbi a pag. 601. de *Nonno* agitur,) pag. 605. not. xx. — Cunaei edit. a. 1610. 8. duobus constat tomis, *alter* tamen *tomus* non semper adhaeret priori tomo, (v. ad Fabric. l. c. p. 606. not. zz.) et vero interdum separatim inuenitur: habet autem peculiarem inscriptionem: *Petri Cunaei* animaduers. libr. in *Nonni* Dionysiaca; *Dan. Heinsii* diss. de *Nonni* Dionysiaca et eiusdem paraphrasi; *Ios. Scaligeri* coniectanea, ad edit. Plantin. et Wechel. Lugd. Batau. Elzev. 1610. 8. Separatus quidem a priore parte occurrit in catal. libror. Io. Christi. Gottl. Ernesti, Lips. 1802. p. 35. — [Chrestomathiam quamdam *Nonniam*, seu saniora e *Dionysiaca* collecta et in unum corpus redacta, fortassis in usum *perpetuae interpretationis*, optabat *Heynius* ad *Apollo-* *dorum* p. 574; idemque p. 576. suspicabatur, *Nonnum* e *Dionysii Βεσσαριου*s haussisse.]

Ad pag. 361. lin. 15.

Νόννου — *Nonni Panopolitani poetae* translatio *Sceti Euangelii* secundum *Ioannem*. Haganoae per *Io. Secerium*. 1527. 8. graece. cum praefat. *Phil. Melanchthonis*. — *Νόννου* — *Nonni Panopolitani* Translatio vel paraphrasis

S. Euangelii secundum Ioannem, earmine heroico graeco conscripta. Cum versione latina e regione ad verbum expressa, in gratiam Studioforum, qui sacram lectionem cum graecae linguae cognitione coniungere cupiunt. *Erhardo Hedeneccio* D. et Medico, interprete. Basil. ex offic. chalcogr. Petri Pernae. 1577. 8. Sub finem a fol. 126—144. sequuntur *Gregorii Nazianzeni* sententiosa tetrasticha, disticha et monosticha; eiusd. carm. lamentatio suorum laborum et ad Christum pro ipsius vitae solutione precatio. — Νόννου — — *Nonni Pano-*
politani poetae conuersio graeca euangelii secundum Ioannem, in latinum sermonem ad verbum translata. In usum scholasticae iuuentutis. Lugd. ap. Iac. Roussin. gr. et lat. 1620. 12.

Ad pag. 361. lin. 23.

Cl. *Wernsdorf*, filius, in *Lipf. allgem. Litter. Zeit.* a. 1800. nr. 164. acute emendarat atque illustrarat locum *Nonni* libr. 45. p. 1154. v. 32. ed. Hanou. 1805. χρυσὸν Ἰβηρὸς πρὸς ἕρως (*puluinar*), pro vulgata lectione Ρήνος, quoniam Rhenum flumen habuisse aurum fluii (*Flusgold*), veteribus fuisset ignotum; Iberum vero tunc esse fluium hispan. *Euro* hodie dictum. Postea tamen, quod *Kinderling* *ibid.* nr. 165. opposuit, saec. VIII. Abbatiae *Eschan* lotionem auri, (*Goldwäsche*), apud insulam Rheni, *Zizenow*, (hodie, *Schotenhof*), esse donatam, adeoque prius etiam Rhenum potuisse aurum adtulisse, textus mutationem dimisit, atque in poeta illo, rara et insolita venante, pristinam posse retineri lectionem

con-

concessit. Add. praef. ad Fabr. B. Gr. vol. VIII. p. IX.

Ad pag. 361. sect. 2. XENOPHON EPHES.

In Cocchii ed. contextus est negligentius excusus; in edit. autem Luccensi est ille a quibusdam quidem vitiis purgatus, contra aliis corruptus. — *Xenophontis* Ephes. de amoribus Anthiae et Abrocomae, libr. V. gr. ac lat. ed. a *Mitscherlichio*, cum Longi Pastoralibus. v. ad §. 28. — gr. cum italica Antonii Saluini versione, edid. *Polyzor Hiercus*. Vindob. Austr. 1793. 8. — Add. praef. ad tom. II. part. 2. p. VI. sq. — Optima est editio: *Xenophontis Ephefi* de Anthia et Habrocome Ephesiacorum libri V. gr. et lat. Recensuit, suppleuit, emendauit, latine vertit, adnotationibus aliorum et suis illustrauit, indicibus instruxit *Aloys. Emeric. L. B. Locella*, S. C. R. A. M. a. conf. aulæ. Vindobonae ap. A. Blumauer. 1796. 4. conf. Allg. Litt. Z. a. 1797. m. Febr. nr. 37. p. 289. sqq., vbi quoque de ingenio eroticorum nostrique agitur, et nou. bibl. vniu. german. Kilon. vol. 37. part. 1. fasc. 1. pag. 18. sqq. — Plura scripsi de Xenophonte, edd., versionibus, et libris VV. DD. in quibus eius opusculum aut emendatur aut explicatur, ad Fabr. B. Gr. vol. VIII. cap. 6. pag. 146. sqq. — et pag. 150. sqq. de *Charitone*, et aliis graecis scriptoribus eroticis: atque de *Niceta Eugenio* etiam in vol. VII. p. 749.

Ad pag. 363. lin. vlt.

sec. m. edit. vol. VI. cap. 33. pag. 104.
sect. 9.

Ad §. 32. EVDOCIA.

Ad pag. 365. lin. 1.

Bandin. in cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 226. sqq. egit de *Eudocia* eiusque scriptis, atque ex cod. Laur. Medic. edidit gr. cum vers. lat. fragmentum longum heroici poematis *Eudoc.* in laudem SS. *Cypriani* et *Iustinae*, et quasdam subiecit adnotationes.

Ibid. ad lin. 6.

Conf. Photii CPol. patriarchae biblioth. cod. CLXXXIV. et *Fabric. B. Gr. I. p. 553.* et vol. IX. pag. 437. sq. vet. edit. — de *Eudoxia* autem s. *Eudocia* *Macrembolitissa*, v. *Fabr.* vol. VIII. p. 55. sq.

Ad pag. 370. lin. 17. de Olympiodoro.

Fabr. sec. m. edit. vol. VII. pag. 541. sqq. sect. 8. et de *Syriano* (qui §. 34. sequitur) vol. VIII. cap. 21. pag. 357. sqq.

Ad §. 35. ZOSIMVS.

Ad pag. 371. sect. 1. lin. 6.

Leg. collocandam. — *Ad sect. 3. lin. 4.* add. sec. meam *Fabr.* edit. vol. VIII. pag. 62. sqq.

Ad

Ad pag. 372. med. sect. 3.

Cel. Gruner in multis programmatibus edidit atque illustravit *Zosimi de Zythorum confectione* fragm., quorum vndecimum prodiit Ienae m. Jan. 1804. De hoc *Zosimo chemico* v. Fabr. B. Gr. l. cit. pag. 71. sq.

Ad pag. 373. lin. 15.

Des Zosimus Geschichte aus dem Griechischen zum erstenmahl uebersetzt vnd mit Anmerkungen von Seybold und Heyler. II. partt. siue der Sammlung der neuesten Uebersetzungen der griechischen profaischen Schriftsteller, tom. X. Francof. ad Moen. 1802. 8.

Ad pag. 374. de Prisco, lin. pen. sec. m. edit. vol. VII. q. 559. sq.

Ad §. 37. PROCLVS.

Ad pag. 375. sect. 3. lin. 5. sq.

Primo leg. *egit* — *inseruit*: tum adde: in noua ed vol. IX. cap 21. pag. 563. sqq. sed *Lymnos Procli*, (de quorum imprimis editionibus, ad pag. 406. sq. uberius egi,) a Fabricio in vet. ed. publicatos, consulto praetermisi. — De quodam Procli libello *de causis*, Fabricio quondam incognito et qui ex arabico versus exstat in Opp. *Thomae Aquinatis* etc. tom. IV. p. 470. ed. Paris. v. Thesauri epistolic. La Crozian. tom. III. p. 126.

Ad

Ad pag. 376. lin. 14.

Quos hymnos *Iriarte* primus publicauit; iidem et quinque alii, (qui quidem in editionibus quatuor numerantur,) exstant Venet. in cod. Marc. CCCCVI. Copiose eruditeque de iis disputat cel. *Morelli* in Bibliotheca Mit. gr. et lat. tom. I. p. 271. sqq.

Ad pag. 378. sub fin.

Procli Diadochi Sphaere. Astronomiam discere cupientibus vtilissima. *Thonia Linacro* Britanno interprete. etc. Impressum Colon. per Henr. de Nussia. a. 1515. 4. — *Athanasius Georgius Manus* vertit *Wuchereri* physicam in linguam eruditam, quae, vt quondam in schedis notaui, a. 1801. Vindobon. lucem adspectura sit: an prodierit, equidem non comperi. Addita autem esse dicitur adpendicis loco Προκλου σφαιρα περι ἄξωνος καὶ πόλου, sed in fine manca: integram tamen Procli sphaeram in cod. possidet *Anthimus Gazi*, et ex eo, quae desunt, supplebuntur, aut suppleta sunt.

Ad pag. 379. lin. 8.

Corr. 1555. et lin. 10. add. in noua Fabr. ed. l. c. pag. 416. ac lin. 14. corr. *Procli*.

Ad pag. 380. lin. 13.

Leg. *Homeri*, et lin. 19. Αἰθιοπίδος, pag. autem 381. lin. 1. vero putat mansisse. — De XVIII. *Procli* argumentis aduersus *Christianos* v. Fabr. l. c. p. 418. §. XIV.

Ad

Ad pag. 383. lin. pen.

Fabr. in m. edit. l. c. pag. 364. fqq.

Ad pag. 385. lin. penult. de Marino.

In noua ed. vol. IX. cap. 21. pag. 370.
fq.

Ad pag. 386. de Seuero, lin. 5.

In m. ed. vol. VI. cap. 52. p. 55. nr. 5.
ibique vid. not. qq. [Add. *Abresch* Lect. *Aristaenet.* p. 255.]

Ad pag. 389. de Malcho, sect. 4. lin. 1.

In nou. edit. vol. VII. pag. 540. nr. 5 et
pag. 518. fqq. de *Byzantinae historiae* scriptori-
bus, et *Corpore Byzantino.*

Ad pag. 390. de Polluce.

Lin. 25. et 50. leg. Πολ. conf. ad Fabr.
B. Gr. vol. VI. libr. IV. cap. 55. pag. 144. §. III.
nou. edit.

*Ad §. 44. AMMONIVS, HERMEAE
FILIVS.*

Ad pag. 393. sect. 5. lin. 2. et 3.

In noua edit. vol. V. cap. 29. pag. 704.
fqq. — De philosophia *Ammonii* scripsit *C.*
F. Roefler. Tubingae, 1786, 4.

Ad §. 45. HIEROCLES.

Ad pag. 393. fin.

Ἱεροκλέους — *Hieroclis philosophi commentar.* in aurea Pythagoreorum carmina. *Ioanne Curterio* interprete etc. Londin. 1673. 12. Cuius libri tomus alter inscriptus est: — *Hieroclis* de prouidentia et fato, vna cum fragmentis eiusdem, et *Lilii Gyraldi* interpretatione symbolorum Pythagorae, notisque *Merici Casauboni* ad commentarium *Hieroclis* in aurea carmina, Londin. 1675. Hunc alterum tomum non esse repetitionem prioris editionis Londinensis, etiam docet *Andr. Datzel* in *Collectaneis graecis minor.* ed. *Grohmanni*, Lips. 1797. 8. p. 30. vbi *selectas* quasdam *Hieroclis facetias* graece recudi fecit cum adnotatt. grammaticis. — Ex *Iherocle* et alio anonymo *de iure iurando Pythagorae* in cod. regio *Matrit.* ap. *Iriart.* de *codd. mss. gr.* *Matrit.* p. 465., qui, comparata *Petri Needham* edit. *Hieroclei commentarii*, varietatem lectionis ex cod. adtulit. — *Hieroclis* comment. germanice versus prodiit *Tiguri* 1778. 7. — *Anglica* versio inscripta est: *The Commentary of Hierocles upon the Golden Verses of the Pythagoreans; now first translated into English from an accurate edition of the Greek Original, published in London, in the Year 1742. *)* by the learned
Dr.

*) De illa aliisque edit. v. *Fabr. B. Gr. I.* p. 801.

Dr. *Warren*, accompanied with Notes and Illustrations, by *William Rayner*, A. B. Vicar of Calthorpe, Printed at Norwich, sold by Longmann in London. 1797. 8. Adiecti sunt *Theophrasti* characteres. v. *Brüggemann* supplement, p. 79.

Facetias germanice verterunt *Ramler*, Berol. 1782. et *Kriegel*, in *griechischen Er-götzungen*, Lipsf. 1747. 8.

Ad pag. 394. lin. 20.

Corr. quod, et in sect. 6. lin. 1. *Hierocle*.

Ad §. 48. IOANNES STOBÆVS.

Ad pag. 396. sect. 1. lin. 3.

Corr. adnumerari.

Ad pag. 397. lin. 3. et 4.

sec. m. edit. in vol. IX. cap. 50. (in quo vberius agitur de Io. Stobæo,) pag. 572. ibique v. notam meam, in qua iam animaduerti, cl. *Heeren* in comm. de fontibus eclog. Io. Stobæi §. III. sq. probabiliter ostendisse, Stobæi aetatem inter a. forte 450. et 500. esse ponendam. — In Stobæi autem libr. frequentem esse nominum auctorum confusionem, docet *Wytttenbach*. in edit. Plutarchi de sera numinis vindicta p. 129.

Ad pag. 398. sect. 4. lin. II.

De edit. *Trincauelli* rarissima, in cuius fronte signatur a. 1536., in fine autem a.

1535. vid. *Freytag* in adparatu litt. tom. III. p. 581. sqq. Idem monet, edit. Lugdun., quam pag. 399. recensui, a. 1608. in fol. prodiisse; illi vero Geneuenses a. 1609. addisse separatim integra S. *Maximi* et *Antonii Melissæ* collectanea. — Ex cod. Mosquensi *Iouianis Arsenii* dicitur Stobæus posse multis locis suppleri.

Ad pag. 400. lin. 6.

Corr. *Grotii*, de cuius aliorumque collectionibus plura adnotavi ad *Fabr.* l. c. pag. 597. seqq. — In *lin.* antepen. scrib. *Belgium.* — *Pertis* autem *secundæ* tomi I. et II, prelum reliquerunt Gottingæ 1801. atque tomo secundo addita est *Frid. Jacobs.* epistola critica in Stobæi eclogas, quam excipiunt quinque indices.

Ad pag. 401. lin. 4.

Editionis, quam correctiorem atque auctiorem paraturus erat cl. *Schow*, prior tantum pars lucem adspexit, huius sententiæ: *Ioannis Stobæi Sermones*, e Mss. codd. emendatos et auctos edidit *Nicol. Schow*, Prof. Hafniensis, Pars I. Sermo I—XXVII. Lips. 1797. mai. 8. Spem continuationis decollauit trisissimum illud incendium, quod ineunte a. 1794. vt regium palatium Hafniense, ita etiam *Schowii* libros omniaque, quæ ille in itinere collegerat ad Stobæum suum ornandum, absumsit. Conf. censuram in *Ien. A. L. Z.* a. 1800. nr. 294. et 295.

Ad §. 50. PROCOPIVS GAZAEVS

Ad pag. 402. lin. II.

In fronte edit. tantum legitur: *Procopii* — — *Io. Meursius nunc primus graece edidit, et latinam interpretationem adiecit*; in inscriptione autem contextui pag. 1. praefixa: *Procopii Gazaei sophistae in quatuor libros Regum scholia*, Ludouico Lauatero Tigurino interprete: contra, pag. 333. haec legitur inscriptio: *Procopii Gazaei in Paralipomena scholia*, Ludouico Lauatero, et Hartmanno Hambergero, interpretibus. Ipse autem Meursius nullam praefationem praemisit.

Ad pag. 403. lin. 4 et 5.

Sec. m. edit. in vol. VII. p. 563. sqq., vbi plura de *Procopio Gazaeo* eiusque scriptis adnotauit: tum in vol. VIII. p. 645., vbi de Olearii apographo integro preloque parato in nota *mm* quaedam adscripsi, atque in vol. IX. p. 760. sq. — *Lin. 24. scr. Photius.*

Thomas Ittigius in libro de Bibliothecis et catenis patrum p. 383 ex Combesii biblioth. concionatoria alium *Procopium Diaconum* incertae aetatis producit, eumque, tradit, laudationem Marci, item laudationem Michaelis et Gabrielis Angelorum, et alia quaedam scripsisse.

Ad pag. 404. med. de Philoxeno,

Fabr. B. Gr. in noua ed. vol. VI. pag. 635. sqq. et p. 376. sqq.

Ad

Ad §. 55. AGAPETVS.

Ad pag. 405. sect. 3. lin. 3 et 4.

Corr. pag. 197. nr. 1110. vbi est edit. Calliurgi graec et lat. In tomo autem II. p. 192. nr. 3644. est editio eiusdem tantum latina. — Opusculum *Agapeti* de officio regio etc. graece. Colon. 1517. 4. Quare suspicor, edit. Colon. 1527. 4. in vltima linea ex *Hambergeri* Z. N. III. p. 334. memoratam, esse dubiam, et ex errore typographico enatam, nisi dixeris, hanc esse superioris repetitionem, aut nouam tantummodo accepisse inscriptionem libri. — Cum Aesopo, aliisque aliquoties editus est *Agapetus*: v. quae adnotauit ad Fabr. B. Gr. vol. I. p. 645 et 646 ac 338 adde supra Supplem. I. p. 72, quibus addes edit. seu collectionem, gr. Basil. ap. Nic. Bryling. 1553. 12. et 1554. 8. — *Isocratis* Paraenesis, h. e. Praecepta de officiis, seu honestis moribus adolescentum. Eiusdem oratio ad Nicoclem, de regno. *Agapeti expositio admonitoria* ad Iustinianum imperatorem. Haec omnia graece cum lat. interpretatione etc. Lugduni ap. Io. Tornaesium. 1579. 12.

Ad pag. 406. lin. 1.

Matth. Martini ed. recusa est Bremae 1615, 12. (non, vti Fabric. scripserat in forma 8.). In manibus eam habeo huius sententiae: Ἐκθεσις κεφαλαίων παραινετικῶν Ἀγαπήτου — — h. e. capitula monitoria *Agapeti*, quae vocari solet *Scheda regia*; cum latina versione

Matthiae Martinii. Adiecta sunt illustriora loca scripturae de officio regum omninoque magistratuum, graece et lat. Breae MDCXV. 12.

Ad pag. 406. sect. 3. lin. vlt.

Anonymi versio est inscripta: LXXII. *Ermahnungsstücke eines Geistlichen der katholischen Kirche an den Kaiser 1***.*

Ad pag. 406. sect. 4.

sec. meam Fabr. B. Gr. edit. in vol. VIII. p. 36. sqq.

Ad pag. 408. de Aetio, sect. 4.

In noua Fabr. B. Gr. ed. vol. IX. cap. 18. pag. 228. sqq., vbi plura adscripti.

Ad §. 55. COLVTHVS.

Ad pag. 409. sect. 3.

Coluthi Lycopolitae — — de raptu Helenae, ac iudicio Paridis, poema: nunc primum ab Helio Eobano Hesso latino carmine redditum. Epithalamion Helenes ex Theocrito. Moschi amor fugitiuus, eodem interprete. Erphurdiae a M. D. XXXIII. mense Maio in fronte; sed in calce, Erphurdiae excud. Melchior Saxus. Anno M. D. XXXIII. (1533.) mense Maio. 4. conf. Freytag Nachr. von selten. Büch. p. 198. et praef. ad Introd. tom. II. part. 2. p. VII. sq.

Ad pag. 410. sect. 5.

In nou. ed. vol. 1. pag. 557. §. VII. Multo tamen plura de Colutho etc. scripsi ad vol. VIII. cap. VI. pag. 166. sqq. — Ibid. p. 169. sqq. de *Tryphiodoro*.

Ad §. 57. COINTVS s. QVINTVS.

Ad pag. 413. sect. 3. lin. vlt.

Nouam edit. cura *Tychsenii* propediem lucem adspecturam esse, ex nuntiis litterar. cognoui. — Guerre de Troie, depuis la mort d'Hector jusqu' à la ruine de cette ville. Poeme en quatorze Chants par *Quintus de Smyrne*, faisant suite à l'Iliade et traduit pour la premiere fois du Grec en François, par *R. Tourlet II.* tom. Paris. 1800. 3. et 12. conf. ephem. litt. Gotting. a. 1801. p. 1613. sqq. Interpres *Tourlet* oppugnat vulgarem de aetate auctoris sententiam, et poema, opinatur, aeuo antiquiore nec tempore imperatorum roman. esse confectum, potissimum ex *Virgilio*: sed dubitat censor, magis tamen probat interpretis iudicium, poematis stilum, cum *Colutho* et *Tryphiodoro* non esse comparandum, ideoque non posse *Coluthum* esse illorum aequallem. In diss. subiuncta, sur le Poëme attribué à *Quintus de Smyrne*; Coniecture de l'Auteur, existimat, poëma continere collectionem antiquiorum poematum, opus veterum rhapsodorum, qui *Iliada* continuassent, et *Quintum* fuisse collectorem, eamque collectionem.

lectionem seruata[m] fuisse et reperta[m] in codice, a Bessarione, patre purpurato, in Calabria inuento. [Aliam opinionem protulit *Chandlerus* in libro: *The history of Ilium or Troy* (Lond. 1802. 4.) p. 15, tribuens illud carmen, quod sub Quinti nomine fertur, *Marco*, idque coniiciens ex Ouid. Epist. Pont. II, 10.] — In *Wielandi* nouo Mercurio germ. a. 1802. partic. XI. pag. 183. sqq. legitur *Peuceri* versio metri a libr. I. Paralip. Quinti Smyrnaei; cui p. 180 sqq. *Böttiger*. breuem de eo carmine praemisit disputationem. Add. praef. ad tom. II part. 2. p. VIII.

Ad pag. 418. lin. 1.

Authenticae s. Novellae Constitutiones Dni Iustiniani, gr. et lat. in tomo II Corporis I. C. — Gebauer — Spangenberg. Gotting. 1797. mai. 4. conf. Bibl. nou. vniuers. germ. Kilon. vol. L. part. I. Fasc. II. praecipue pag. 82. sqq.

Ad pag. 420. de Philopono, lin. 21.

In fine: Venetiis in aedibus Barhol. Zanetti — aere vero et diligentia I. Franc. Trincauelli a. M. D. XXXV.

Ad pag. 421. de CHORICIO.

sect. 2. lin. in noua editione vol. IX. ad cap. 26. pag. 760. sqq. de Choricio quaedam adieci, sed binas Choricii exclusi orationes.

Ad pag. 422. de Cosma lin. 2. leg. topographiam.

Ad

Ad pag. 426. sect. 4. de SIMPLICIO.

De eo multo copiosius Fabricius et ego disputauimus in B. Gr. vol. IX. cap. 24. pag. 529. sqq. — *Simplicius* comment. illustrauit Iamblich. de philosophia Pythagor. v. supra ad §. 2. de Iamblich. sect. 4. ad pag. 303.

Ad pag. 427. sect. 3. lin. 2. de Petro Illyrio, in nou. ed. Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 538. sqq.

Ad §. 68. PAVLLVS SILENTIARIVS.

Ad pag. 430. lin. 3.

Carmen in *Thermas pythicas* latinis versibus redditum est, addita animaduersione docta, ab *Hieronymo de Bosch*, (nuper mortuo,) in huius Poëmatibus, Traiect. ad Rhen. 1803. mai. 4. sub finem.

Ad pag. 431. sect. 4. lin. 2.

sec. m. edit. vol. VII. p. 581. sqq.

Ad §. 69. PROCOPIVS.

Ad pag. 433. lin. 4.

Exemplar ed. Hoeschel. cum variis Reinesii lectt. est in bibl. Citzensi.

Ad pag. 434. sect. 6. lin. 1. 2.

sec. m. edit. vol. VII. p. 553. sqq.

Ad

Ad §. 70. HESYCHIVS ILLUSTRIS.

Ad pag. 435. sect. 3. lin. 8.

Ed. Geneu. alibi, forsan rectius, signatur nota a. 1607. — tum ad *lin. 13.* in ed. *Meursii* haec est series operis: *Hesychii Milesii* de viris doctrina claris liber: eiusd. de rebus patris CPoleos: *Bessarionis* epistola graecobarbara: *Hadriani Iunni* ad priorem Hesychii librum castigationes: *Heur. Stephani* ad eundem adnotatt., denique *Io. Meursii* ad omnia et singula notae.

Ad pag. 436. sect. 4. lin. 1.

In noua edit. vol. VII. pag. 544. sqq. et de *Theophane*, (ad §. 72.) *ibid.* p. 459. sqq. not. z. ac pag. 545. sect. 10.

Ad §. 74. AGATHIVS.

Ad pag. 438. sect. 1. et 2.

Agathius. de bello Gothorum, *Christophoro Persona* interprete Romae ap. Iac. Mazoch. 1516. fol. Exemplar est quoque Coburgi in bibl. Gymnasii: v. *Facii* progr. de vet. libris in illa bibl. Coburg. 1802. 4. pag. 8. add. *Fabr.* B. Gr. vol. VII. pag. 566 sqq. nou. edit., vbi quoque de aliis illius versionis edd. egi et p. 569. iam adnotavi, *Agath.* epigr. etiam esse in Anthol. gr. ed. *Iacobs*, tom. III. pag. 3. sqq. et hunc virum doctum *Agathiae* praef. edidisse in animaduers. in epigr. Anthol. vol. I. prolegomm.

gomm. pag. LII—LVIII. etc. — De Menandro (§. 75.) v. Fabr. l. cit. pag. 540. sqq.

*Ad pag. 440. de Leontio, lin. 4.
sec. m. edit. vol. VIII. p. 509. sqq.*

Ad §. 77. PALLADIUS.

Ad pag. 440.

Hic Palladius dicitur *Iatrosophista Alexandrinus* a Fabr. B. Gr. vol. IX. pag. 12. vet. ed. et a Saxio in *Onomast. II.* pag. 41. Add. Fabr. l. c. vol. XII. pag. 637. et 778.

Ad pag. 443. de Stephano lin. 1. corr. Frellonium.

Ad pag. 444. sect. 4. de MOSCHIONIBVS.

Moschionis cuiusdam sententiae editae primum a *Bandinio* in *graecae ecclesiae veteris monumentis* etc. Florent. 1762. 8. tom. II. nr. 9.

Ad §. 82. THEOPHYLACTVS SIMOCATTA.

Ad pag. 446. sect. 4. lin. 3.

Illa collectio varr. lectt. pertinet ad *Theophyl. Bulgar.*, de quo v. *Introd. II. c. p. 305. sq.* De nostro *Theoph. Simocotta* leges plura in Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 582. sqq. nouae edit. add. *ibid.* p. 520. sq. — *Epistolarum* editionibus

nibus addatur rara ed. latinae interpretationis: *Theophilacti Scolastici Simocati* epistolae morales, rurales et amatoriae, interpretatione latina (per *Nicolaum Copernicum*.) Praecedit *Laurentii Coruini* elegia, qua valedicit Prutenis. In fine: *Cracouie* in domo domini Ioh. Halleri. Anno M. D. IX. (1509.) 4. conf. *Goetzi Memorabil. bibl. Dresd.* tom. II. fasc. 1. pag. 6. et *Panzeri A. T.* vol. VI. p. 452. nr. 35.

Ad pag. 446. §. 83. de Georgio Piside, sect. 2. lin. 8.

In noua Fabr. edit. vol. VIII. p. 612. sqq. Pag. autem 447. lin. 4. leg. *Hexaëmeron*.

Ad §. 84. LEO MAGENTENVS.

Ad pag. 447. lin. 4 et 5.

In noua ed. vol. VII. pag. 717. sqq., vbi quoque in nota *uu* locum Fabr. ex vol. X. pag. 527. sq. vet. ed. reductum adtuli, aliaque addidi. — In lin. vlt. corr. *septimam*.

Ad §. 85. PAVLVVS AEGINETA.

Ad pag. 448. sect. 2.

Pauli Aeginatae praecepta salubria *Guil. Copo*, Basilienii interprete. Paris ex offic. *Henr. Stephani* 1510. 4. v. *Maittaire A. T.* tom II p. 207 tum, (vt in fine legitur,) Argentorati ex aedib. *Mathiae Schureri*, 1511. 4. v. *Freytag.* adpar, litter. tom. III. p. 337. — dein

— dein Paris. ex off. H. Stephani 1512. 4. et 1527. 4. — *Pauli Aeginetae* pharmaca simplicia, *Othone Brunfelsio* interprete. Idem de ratione victus, *Guil. Copo* Basiliensi interprete: in fine: Argentorati excud. Georg. Vlricher Andlanus. 1531. 8. v. *Panzer*. A. T. VI. p. 120. — *Pauli Aeg.* opus de re medica, nunc primum integrum, latinitate per *Io. Guinterum Andernacum*. Paris. ap. Simon. de Colines (cum adnotatt.) 1532. fol. — Coloniae opera et impensa Ioan. Soteris. 1534. fol. — Venet. 1542. 8. Editor in prooemio spernit ed. Aldin. tamquam imperfectam; ipse vero tribus vsus bonis codd. ad contextum restituendum, confecit suam interpretationem. — Idem opus, ex interpretatione et cum commentariis *Io. Guinteri Andernaci*; adiectae sunt annotatt. *Iac. Goupyli*, ex edit. et cum scholiis *Io. Baptistae Camotii*. Venet. ap. F. Turrisanum sub signo Aldi. 1553. 8. De raris illis editt. v. *Clement* Bibliotheq. curieuse, histor. et critique, tom. I. pag. 58. sq. add. *Fabr.* l. c. pag. 578. sqq. — *Pauli Aeginetae*, medici insignis, opus diuinum, quo vir ille vastissimum totius orbis oceanum, laconica breuitate, sensibus argutis merisque aphorismis in epitomen redegit. *Albano Torino* Vitodurense interprete. Basil. per Andr. Cratandr. et Ioan. Bebel. 1532. fol. v. *Panzeri* A. T. VI. p. 283. nr. 374. et de aliis edd. *Fabric.* l. cit.

Ad §. 86. GEORGIUS.

Ad pag. 449. sect. 2. lin. 1.

In noua ed. vol. VII. p. 457. sq. de *Georgio*, atque vol. VI. p. 133. de *Michaelle Syncello*. Add. Scaligeri epistolas, epist. 391. p. 677.

Ad §. 87. THEOPHANES.

Ad pag. 451. sect. 4. de *Theophane*. lin. 4.

sec. m. ed. vol. VII. p. 459. sqq., vbi plura sunt adiecta. — Ad lin. 5. Diuersus quoque est *Theophanes*, Nicaenus archiepiscopus, circa a. 1347., cuius *Hymnus* in Adnuntiationem deiparae vulgatus est ab Aldo, gr et lat. vna cum Prudentio, Prospero, Io. Damasceno, Cosma etc. Venet. 1501. *) 4. — rec. in Bibliothecis patrum in supplemento Bigneano, Paris. 1579. et in tom. VIII. a. 1589. ac 1654, item Coloniae 1618. tom. VIII. v. *Fabr.* B. Gr. X. p. 240. sq. vet. ed., vbi plures enumerantur *Theophanes*.

Ad §. 89. NICEPHORVS.

Ad pag. 454. lin. 6.

Corr. *Nicephori Gregorae*. In ed. Petau. sequuntur p. 240. sqq. *Nicephori Gregorae* frag-

*) De hoc volumine, quod primum est Collectionis poetarum christianorum, et rarissimum, v. cl. *Panzerii* A. T. Vol. VIII. p. 341.

fragmenta, quae in superioribus editt. desiderantur; pag. 258. sqq. *Gregorii*, cognomento *Figuli* (Κεραμέως) Taurominitani in Sicilia archiepisc. in *Indictionis s. anni principium, homilia*, gr. et lat. pag. 286. sqq. Ex *Eusebio Pamphili* collecta, in libro, qui inscribitur *Basilicus: initium mundi*, ab Adamo vsque ad init. Alexii Comneni s. chronologia: *Gregorii Pachymerii* fragmm. quaedam nondum edita. (p. 315. sqq.) gr. p. 407. sqq. *Hippocratis* libellus *περὶ τῶν Φαρμάκων καὶ ἰατρικῶν*, gr. ex cod. Cuiaciano. Sequuntur *Petauii* notae chronolog. 206. sqq. *Nicephori* fragm. ex *Theophane*, gr. et lat.

Ad pag. 455. sect. 5.

In noua Fabr. B. Gr. edit. vol. VII. p. 462. sq. — pag. 603. sqq., vbi quoque p. 609 sq. alii recensentur *Nicephori*, et p. 610. sqq. add. *Ivalchii* histor. haeres. (germanice scriptam, tom. X. p. 511. sq. XI. p. 280. sqq. 325 sqq. 360. sqq.

Ad §. 92. BASILIVS MACEDO.

Ad pag. 457. lin. 6. sect. 3.

De Testamento Basilii Macedonis imperatoris ad filium Leonem ex lingua Moscouitica, vel potius Slauiica translato in Georgianam per *Alexandrum di Bacar di Vachtangh*, regem Cartli a. m. 7247. siue a. Chr. 1734 in 12. probabiliter Mosquae aut Svenzkae,) et de cod. Vindobon. chartaceo, nr. 238. inter codd. theolog.

theolog. gr., qui continet a fol. 17 — 29. Basilii Maced. capp. commonitoria LXV. ad filium Leonem, cognomine philosophum, v. *Franc. Car. Alter veber Georgianische Litteratur*. Vindob. 1792. min. 8. p. 120. sq.

Hoepfneri progr. de Βασιλικῶν libris. Giesſae. 1774. 4. — Epitome cum additamentis et correctionibus tam *Hoepfneri*, quam *Hugonis*, in posterioris *Ciuilistifchen Magazin*, vol. II. fasc. IV. Berol. 1797. 8. nr. XVII. — *G. I. R. Hoepfner's Berichtigungen gewöhnlicher Vorstellungsarten über die spätern Schicksale der Basiliken mit zwey Zugaben*. In prior additamento *Hoepfner*. in schemate quodam, argumentum, quod ab origine erat, et numerum titulorum, quos libros possederit *Cuiacius*, aut non habuerit, aut quorum utrumque sit dubium, proponit; alterum additamentum exhibet historiam Basilicῶν litterariam conf. *Iosephi Mariae Suaresii*, episcopi Vasio-nensis, notitia Basilicorum: recensuit et obseruatt. auxit *D. Christian. Frider. Pohlius*, ciuitatis Lipsiens. Senator et Syndicus. Lipsiae 1804. 8. pag. 1. sqq.

Ad §. 93. et pag. 455. de Niceta. lin. 7.

In nova edit. vol. VII. p. 747. sq.

Ad §. 94. PHOTIVS.

Ad pag. 461. lin. penult.

Msto. scilicet Cambridg. in bibl. collegii Trinit. Ex hoc cod. editurus id erat *Porson*,
Prof.

Prof. L. Gr. Cambridg. sed ignis combussit et absumsit ea, quae iam elaborarat, cum optima bibl. Porson. parte.

Ad pag. 462, lin. 15.

Dele numer. an. 1792. Nam memorata epistola, 8. pag. 8. in fronte caret nota loci annique; in vltima autem pag. legitur: *Köpenhagen d. 19. März 1789. Paullus* illam demum loco cit. recensuit a. 1792. v. *Lips. allgem. litter. Anz.* a. 1798. nr. CCIII p. 2109. — Ipse D. *Laur. Ancher* spem fecerat editionis criticae Glossarii Photiani ad apographum Reiskianum, quod in bibl. *P. F. Suhmi* venerat. (v. *Iac. Baden* in opusculis latinis, Hauniae 1795. 8. p. 399.) sed illius edit. spem decollauit mors. At *Ancher* praeclarum ad nouam editionem, prelo ferme *paratam*, congestum adparatum et in catalogo librorum illius, publica auctione distrahendorum, Othenis 1799. 8. *ab initio* copiose expositum, reliquit. — Add. cl. *Chardonius la Rochette* in *Magasin encycloped.* tom. III. p. 564. sqq. Paris 1797. et cl. *Morelli* *Bibl. mistam gr. et lat.* tom. I. p. 315. sqq. de duobus Photii codd. collatis cum *Hoeschelii* editione.

Ad pag. 464. lin. 6.

Αμφιλοχία, Responiones ad quaestiones et dubitationes CCCVIII. ab *Amphilochio*, Cyzici metropolita propositae: v. *Fabr. l. c.* pag. 561. sq. Add. *M. Io. Iustus. Spier* in *Wittenbergischen Anmerkungen ueber theologische,*
phi-

philosophische, historische, philologische und kritische Materien. part. I. Witteb. 1738. 8. dedit adnotatt. in Photii Amphilochia, et in fine quaedam ex illis Amphilochiis, necdum edita. v. Lips. ephem litter. a. 1738. p. 695. et *Kordes.* in Lips. *allg. litter. Anzeig.* n. 97. p. 925. sqq. a. 1801., vbi plura quoque de Spierio traduntur.

Ad pag. 464. sect. 4.

M. Constantin Wolf. diss. Photius ephemeridum eruditarum inuentor. *Witteberg.* 1689. 4., de qua plura leges in Lips. *allg. litt. Anz.* a. 1800. nr. 133. pag. 1503. sq.

Ad pag. 464. sect. 5.

-*Mich. Pselli* capp. vndecim theologica de S. Trinitate et persona Christi, cum *Cyrilli Alexandrini* et *Io. Damascani* argumentis contra Nestorianos etc. edit. *Io. Wegelin.* Augustae Vindel. 1611. 8. v. ad Cyrillum Alex. in *Introd.* II. 2. p. 284. sq. — *Mich. Pselli* synopsin legum, cum *Losqueti* vers. lat. et notis, notisque *Siebenii* selectis, edidit *L. H. Teucher.* Lips. 1789. 8. conf. *Io. Mariae Suaresii* notitiam Basilicor. ad §. 92. laudatam p. 23. sqq. praecipue *Pohlii* notas.

[De Michaelis Pselli epistolis perquam eruditis monuit *Casaubonus* ad Athen. p. 27.]

Ad pag. 466. de Ioanne Malala, sect. 4. lin. 1. in m. ed. vol. VII. p. 446. sqq. et p. 683. de *Io. Cameniata.*

Ad §. 96. LEO IMPERATOR.

Ad pag. 467. lin. 3.

Leg. *exstiterunt*. — Conf. *Suarezii* Notitiam etc. ad §. 92. laudatam, pag. 4. sqq. ibique *Pohlii* not. δ. p. 29. sqq. praesertim p. 30. sqq. *Pohlii* adnotat. p. 34. seqq. de Leonis epitome s. ecloga legum, de Prochiro legum etc.

Ad pag. 468. med.

Tiberii II. Leonis philosophi, Zenonis aliorumque principum orientalium Constitutiones nouissimae, in tom. II. Corporis I. C. ed. *Gebauer* — *Spangenberg*. v. nou. bibl. german. vniuers. vol. L. part. I. fasc. 2. pag. 65. sqq. inprimis pag. 86. sqq. — Pag. 469. lin. 12. leg. *Aeliani*.

Ad pag. 470. lin. II.

Leg. v. partes. Vindob. 1773 — 1781. — et pag. 471. lin. 6. plura leges in noua *Fabr.* B. Gr. vol. VII. p. 695. sqq. — de Leonis *oratt.* p. 698. sqq. — de eius *Tacticis* p. 701. sqq. et sic de reliquis Leonis scriptis. — lin. 14. corr. *hae*.

Ad pag. 474. de *Simeone Metaphrasste*, *sect. 3. lin. 1.* — in nou. edit. vol. VII, p. 471. sq. et 683. sqq.

Ad §. 100. LEO.

Ad pag. 475. lin. 5.

sec. m. edit. vol. VII. p. 713. sq. —
Theodosio Meletino, de quo v. Fabr. B. Gr.
 VII. p. 42., tribuitur *chronicon*, quod editu-
 rus est cl. Ign. Hardt, qui tamen in Lips.
allg. litter. Anzeig. a. 1801. nr. 64. p. 621.
 monet, verum illius auctorem esse *Leonem*
grammaticum, non Theodosium.

Ad §. 101. THEOPIANES NONNVS.

Ad pag. 476. lin. 1.

Tomus II. ibid. 1795. continet reliquam
 epitomes partem, gr. et lat. cum notis: *tum*
de febribus opus aureum, lat. ex edit. Veneta,
 1576. fol. atque indices, quorum primus dat
 syllogen vocabulorum, a Du Cange in Glos-
 sario praeteritorum. Conf. quoque Lips.
ephem. litter. a. 1795. nr. 66. et Ien. *A. L.*
Zeit. a. 1796. nr. 260. m. Augusto.

Ad pag. 476. §. 102. de *Georgio Mo-*
nacho v. Fabr. B. Gr. nou. edit. vol. VII. p.
 685. — et pag. 550. sqq. de *Iosepho Genesio*;
 de quo breuiter dixi in §. 103.

Ad §. 104. CONSTANTINVS POR-
 PHYROGENNETVS.

Ad pag. 478. sect. 3. lin. 1.

De Bandurii libro v. in noua Fabr. edit.
 vol,

vol. VII. p. 528. sqq. — Ad lin. 4. notetur, scil. liber prior, nunquam antehac editus.

Ad pag. 480. sect. 4. lin. 1.

sec. m. edit. in vol. VIII. pag. 1. sqq. et p. 16. sqq. de collectore Geoponicon.

Ad pag. 482. lin. 20. de CHRONICO PASCHALI.

In noua ed. vol. VII. p. 449. sqq. — Roesler edidit *Chronica mediæ æui* tom. I. Tubingae 1798. 8. (v. Supplem. ad meam Notitiam breu. litteraturae rom. part. II p. 555.) Tomo illi praefixit diss. I. de annalibus mediæ æui ad vsum historicum diligentius praeparandis, (quae olim constabat tribus disputationibus academicis, Tubingae 1788. 1789 et 1793. ventilatis;) tum dissertat. II. de chronicis (XII.) post Eusebium atque Hieronymum, iunctim hic editis, aut partim insertis, (p. 73 — 128.) in qua nr. 7 de *chronico paschali*, de singulorum auctoribus, vfu et auctoritate in historia, de editionibus ac recensitionibus etc. egit.

Ad pag. 484. §. 108. de Io. Mauropo Fabr. in noua ed. vol. VIII. libr. V. cap. 12. p. 627. sqq, vbi alia *Mauropi* scripta recensentur.

Ad §. 110. GEORGIUS CEDRENVS.

Ad pag. 485. sect. 2. lin. vlt.

Rec. in editione Corporis Byzant. Vene-

ta, 1729. tom. VIII. v. Fabr. B. Gr. nou. ed. vol. VII. p. 464. sq.

Ad pag. 487. §. 112. de Ioanne Scylitze, sect. 3. Plura leges in noua Fabr. edit. vol. VII. p. 722. sqq.

Ad pag. 493. lin. 1. corrig. Persarum, et pag. 494. lin. 25. scrib. pag. 502. sqq.

Ad pag. 497. lin. 15. de Alexio Comneno: sec. m. edit. vol. VII. p. 728. sqq. — et p. 729. sq. de Manuele Comneno, a. 1170 — De huius donario Mexillum sericum graeca precatione intextum, et ab imp. Man. Comneno S. Michaeli dicatum,) v. Io. Frid. Amadutii comm. in Anecdotis litter. vol. III. p. 10. sqq. et p. 25. sqq. is ipsam precationem gr. et lat. dedit doctequae illustrauit.

Ad pag. 499. §. 121. sect. 3. de Io. Zonara v. etiam Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 465. sqq. — et ad pag. 500. de Nicephoro Bryennio Fabr. l. cit. p. 647.

Ad pag. 501. §. 123. de THEODORO PRODROMO v. Fabr. B. Gr. I. p. 577. et VII. p. 137. sqq. atque de libr. male Theodoro nostro adtributo, de amoribus Drosillae et Chariclis, cel. Morell. in Bibl. Msta gr. et lat. tom. 1. pag. 281. sq.

Ad §. 124. ANNA COMNENA.

Ad pag. 503. sect. 4. lin. i.

In noua ed. vol. VII. p. 726. sqq. Add. D. H. Hegewisch über die Alexias der An-

Anna Comnena, in illius *historisch. und litterarisch. Aufsätzen*, nr. 4. Kilon. 1801. 8.

Ad §. 125. SVIDAS.

Ad pag. 503. sect. 1.

In nou. edit. vol. VI. pag. 389 — 595. vberime differitur de Suida, in specie pag. 400. seqq. de editionibus.

Ad pag. 506. lin. 6.

Cl. Müller in progr. de Suida, observationibus Thomae Reinesii ornato, Lipsiae 1796. 8. prodit, in bibliotheca episcopali Cizensi custodiri exemplar edit. Porti cum multis Reinesii notis mltis, in illis, animadvertit, et versionem Porti et textum Suidae graecum emendari, aut fontes, vnde hausit Suidas, aperiri, aut loca adferri parallela, aut monstrari transpositiones etc. Idem vir doctiss ostendit, iam Kusterum tacite vsurpasse illas Reinesii adnotationes, atque Olearium suas in Suidam obseruatt maximam partem ex illo desumisse exemplari Reinesiano.

Ad pag. 507. sect. 4.

In Notices et Extraits des Mssis de la Bibliothèque nationale et autres Bibliothèques publiés par l'Institut national de France. Faisant suite aux Notices et Extraits lu au Comité établi dans la cidevant Académie des
Inscr.

Inscr et B. L. tome V. de l'Imprimerie de la Republ. an VII. mai. 4. est nr. 1. de *Brequigny* comm. de Msto quodam Lexici Suidae, quondam ex biblioth. collegii Iesuitarum, quod ad Doruill. peruenit. Is cod. tantum continet nomina hominum, neque tamen omnium. Brequigny autem putat, nomina, quae in hoc cod. deessent, serius fuisse inserta: et hoc exemplar primi purique textus Suidae, et fundum quasi operis factum esse a Suida quodam, Augusti tempore: ideo manult legere *συνταξάμενοι* (passiue *αὐτῶ*) pro *αὐτοῦ*. Contra ea censor in ephem. litt. Gottingens. a. 1800. p. 1693. sq. bene animadvertit, pari iure posse contendere, illum codicem esse contractum, atque epitomen plenioris Lexici; Suidae codicem esse recentem, saec. XVI. sed descriptum ex cod. quodam post a. 1442. et hunc ex cod. a. 976. exarato; nulum cod. eorum, quos nostra habeat, aetas, superare saec. XII. articulos ipsos frequenter esse decurtatos. — In aliis Notitiis codd. Paris. quondam regionum, (*Notices et Extraits des Msts de la Bibliotheque du Roi*.) est secundum versionem german. *Io. Mich. Lobstein* tom. I. part. I. (*Hildburghaus.* 1791. 8.) pag. 267. seqq. *de Rochefort* longa doctaque descriptio Lexici cuiusdam graeci msti bibl. regiae nr. 2408. Vir doctus p. 273. sqq. late comparauit illud lexicon mst. cum Suida, et tantam obseruauit vtriusque similitudinem, vt alter alterum aut vterque antiquius Lexicon exscripsisse, ipsi videretur. discrim-

crimen tamen inter vtrumque bene demonstravit: nec Suidae lexicon integrum, sed a recentioribus librariis interpolatum auctumque ad nos peruenisse censet: multaque alia praecleara ad interpretandum Suidae Lexicon adtulit; dein pari modo contendit cod. Vat. cum *Hesychio* ac *Lexico etymologico*. — Add. *Fabr.* l. c. p. 417. sq. et cel. *Morelli* Bibl. Mliam gr. et lat. tom I. p. 314. sq. et 319. et *Schaezi* specimen, perperam ad §. seq. sect. 2. laudatum. V. Add. ad *Introd.* II. 2. p. 355.

Ad pag. 508. lin. 1.

Scrib. *Lipsiae* 1785. 8. *recusa auctaque in libro docto: Suidae et Phauorini glossae sacrae, graece cum spicilegio glossarum sacrarum Hesychii et Etymolog. M. congeffit, emendauit et notis illustravit Io. Chr. Gottlieb Ernesti.* — *Acc. dissertatiuncula de glossis sacris Suidae et Phauorini.* Lips. 1786. mai. 8. Plura v. ad *Fabricii* B. Gr. VI. p. 415. sqq., vbi aliorum VV. DD. Emendationes subsidiaque litteraria iam laudavi. — *Schweighäuserus*, filius, nouam parare dicitur editionem Suidae Lexici. v. *Chardon la Rochette* in *Millin Magas. encyclop.* tom. I. 7me an. nr. 2. p. 201.

Ad pag. 508. lin. antep. de Constantino Manasse: sec. m. ed. vol. VII. p. 469. sq. et p. 753. sq. de *Ioanne Cinnamo.*

*Ad §. 129. IOANNES TZETZES.**Ad pag. 512. sect. 2. lin. 3.*

Conf. *F. I. G. La Porte* — *du Theil* censuram Antehomericorum — a Iacobio editorum, in *Millin* Magazin encyclop a. VI. nr. 21. pag. 27. sqq. et commode ex ea excerpta in *Beckii* commentar. societat. philolog. Lips. vol. II. partic. II. pag. 236. sqq. — Distinguen- di sunt *Ioannes* et *Isaacus Tzetzae*. Posterior scripsit scholia in *Lycophon*. prior autem com- ment. in *Homer. Chiliades*; allegorica et historica carmina; carmen de educatione pue- ror etc. Qui illorum scripserit schol. in *Heliö- dum*, definire non audet *Ben. Guil. R.* in *neuem allgem. Intelligenz-Blatt für Litterat. v. Kunst* part XI. pag. 172. ad Lips. Litt. Z. et laudat *Gerbelii* praefat ad Ioan. Tzetzae varia carmina, qui de utroque copiose disseruisse dicitur.

Ad pag. 512. §. 129. de Isaaco Porphy- rogen. lin. antep. add. in ed. nou. vol. VI. p. 54. nr. 8. et VII. p. 730.

*Ad §. 134. EVSTATHIUS.**Ad pag. 516. lin. 21.*

De ed. *Vindobon. a. 1791. v. Add. ad In- trod. II. 2. p. 555. atque praefat. ad eandem partem pag. VII. et de eo*, maxime de versio- nibus libelli romanensis vide, si placet, quae scripsi ad *Fabricii B. Gr. vol. VIII. p. 136. sq.*

De

De Eustathio antecessore, et Eustathio Patricio v. *Fabr. B. Gr. vol. IX. p. 150. inprimis p. 152., vbi plura adscripsi. Ibid. multi alii Eustathii, in his p. 155. sq. Eustathius, Thesalonicensis archiepiscopus, enumerantur ac recensentur. Add. de Eustathio antecessore* *cel. Morelli Biblioth. mss. gr. et lat. tom. I. p. 99. 101 et 106.*

Ad pag. 517. §. 136. de Ioele etc. lin. 6. add. in noua edit. vol. VII. p. 775. sq. et de Georgio Acropolita, ibid. p. 766. sqq.

---

*Ad §. 137. NICATAS ACOMINATVS
CHONIATES.*

Ad pag. 518. sect. 2.

In noua ed. vol. VII. pag. 737. sqq. de *Niceta* nostro, omisi illud fragmentum; *Fabricii* tamen notas retinui p. 741. sq. multa vero alia adscripsi. Add. *ibid. p. 737. sq. inprimis not. oo. de Michaelae Choniata, et de insigni cod. Florent. Bandini epistola de Michaelae Acominato, eiusque scriptis. Florent. 1767. 8. De Nicephoro Blemmyda, (pag. 520. §. 138. nominato,) v. Fabr. l. c. pag. 669. sqq.*

Ad §. 139. IOANNES ACTVARIVS.

Ad pag. 520. sect. 2. lin. 2.

Ex interpretatione *Ambrosii Leonis, Nola-*
ni, primum editi Venet. ap. Laurent. Vitalem

1519. 4. — tum Paris. ap. Sim. Colinaeum, 1522. 4. — Baul. 1528. 8. — atque cum alienis libellis. Baul. ap. Andr. Cratandr. 1529. 8. (v. *Paenzer*. A. T. VI. pag. 264. nr. 700. et pag. 270. nr. 739. dein ex eadem *Leonis* versione a *Iacobo Goupylo* recognita, Paris. ap. Io. Rovignum 1548. 8. et deinceps aliquoties; denique cum aliorum scriptis Traiecti ad Rhen. 1670. 8. — — *Ad pag. 521. lin. 4.* add. interprete *Io. Ruellio*, Sueslionense, Paris. 1546. 8. etc.

Ad pag. 521. lin. 4.

Scholia in hoc opusculum in *Io. Stephani Bernardi* reliquiis medico-crit. edit. a *Christi. Godofr. Grunero*, Jenae 1795 et 1796. 4., vbi fragmenta plurium græcorum medicorum illustrata sunt. — *In ject. 3. lin. 1.* corrige *vol. XII.*

Ad §. 140. MANVEL PHILES.

Ad pag. 524. sect. 4.

In noua edit. vol. VIII. pag. 617 sqq. copiosius omnia exposui, ac pag. 624. iam laudavi *Matthaei* notitiam nonnullorum codd. et carminum Philae, et *Cami* varias carminis de nat. animalium lectiones. — In eodem volumine pag. 141. scripsit *Fabr.* in volumine quodam praeter alia esse *Calliclis* iambos in S. Gregorium ex saxo candido sculptum; sed illos *Philen* habere auctorem, docent codd. mssti,

mssti, in quibus inter Philae carmina leguntur. vid. *Bandini* catal. codd. gr. Medic. Laurent. tom. II. p. 150. nr. XX. et pag. 172. ad nr. CCXXXIII.

Ad §. 141. GEORGIUS PACHYMERES.

Ad pag. 526. sect. 3. lin. 1.

Sec. m. edit. vol. VII. p. 775. sqq., vbi quoque late differitur de *specimine sapientiae Indorum*, siue dialogo inter Absalonem, Indorum regem, et gymnosophistam quemdam, ex Arabico in graecum sermonem circ. a. C. 1100 translato et a Simeone edito, quem *Possinus* latine versum e graeco, subiecit Pachymerae priori volumini; dein *Sebast. Godfrid. Starckius* graece cum noua sua versione lat. prelo exire iussit, Berol. 1697. 8. etc.

Ad pag. 526. §. 142. de Nicolao Myrepso, lin. antep. add. Halleri bibl. medic. pract. I. p. 524. sq.

Ad §. 144. THOMAS MAGISTER.

Ad pag. 527. sect. 3. lin. 1.

Add. vna cum *Phrynicho*, pag. autem 528. lin. 1. scr. cum *Phrynichi collectione*.

Ad pag. 529. sect. 4. lin. 1.

sec. meam edit. vol. VI. pag. 181. sqq.

Ad pag. 550. §. 145. de Nicephoro Xanthopulo, sect. 5. Plura adnotauit ad Fabr. B. Gr.

Gr. VII. p. 457. sqq. add. cl. *Morelli* bibl. MS. gr. et lat. tom. I. pag. 71.

Ad §. 147. *MAXIMVS PLANVDVS.*

Ad pag. 350. lin. penult.

Add. *Dorville* l. c. pag. 446. 448. sqq.

Ad pag. 631. c) lin. 4.

Sec. *Fabric.* p. 555. Paris. 1557. — De *Maximi Planudae* Grammatica M^{ss}a aliisque opusc. grammaticis v. *Fabr.* B. Gr. vol. VI. p. 548. sq. ibique not. q. Add. *truart.* codd. gr. reg. *Matrit.* p. 371. sq. 387. sq. 391. nr. 89. et p. 260. fol. 114. sqq. de aliquot *Planudae* epistolis.

Ad pag. 532. lin. 6.

Conf. cel. *Morelli* Bibl. MS. gr. et lat. tom. I. pag. 184. sq. et 204. Is autem contra cl. *Villoison*, monet, duos illos codd. esse diversos.

Ad §. 149. *GEORGIVS LECAPENVVS.*

Ad pag. 533.

Ex *Georgii Lecapeni* Grammatica cl. *Matthaei* in *Lectt Mosquens.* tom. I. pag. 55—79. vberiora dedit excerpta. v. *Fabric.* B. Gr. vol. VI. pag. 297. sq. et p. 343.

Ad §. 150. NICEPHORVS GREGORAS.

Ad pag. 535. lin. 4.

Sec. m. edit. vol. VII. p. 652. sqq. et 652. sqq., vbi scripta Niceph Gregorae recensentur. — Add. cl. Morelli Bibl. Ms. gr. et lat. I. p. 216.

Ad pag. 536. lin. 2.

In cod. Augustano Vindel. (v. Reiseri indic. Msstor. bibl. August. pag. 64.) sunt *Niceph. Gregorae* duae orationes, et eiusdem *Technologia grammatica*, atque ex illo cod. cl. Godofr. Hermann. parti I. de emendanda ratione graecae grammaticae, (Lips. 1801. 8.) adiecit *fragmentum lexici graeci*; in praef. autem pag. XV. primum monet, se cum indicem fecisse eo permotum, quod Brunck. in lexico Sophocleo v. λαγὸς et σύαγρος eadem, quae grammaticus habet, ex lexico regio MS. adtulisset; tum, nescio tamen, ait, an verius hic libellus sit *Nicephori Gregorae technologia grammatica*, quem indicem habet Reiserus. etc.

Ad pag. 539. §. 152. de Ioanne Cantacuzeno, sect. 5. lin. 2. add. in noua edit. vol. VII. pag. 787. sqq.

Ad §. 153. CONSTANTINVS HARMENOPVLVS.

Ad pag. 540. sect. 3. lin. 3 et 4.

De Promptuario iuris ciuilibus v. Bayle
Repon-

Reponse aux Questions d'un Prouincial, tom. I.
cap: 53.

Ad pag. 541. sect. 4. lin. 6.

scr. Πρόχειρον — — *Epitome iuris ciuilib
quae legum prochiron. et hexabiblos inscribitur etc.*
— Idem *promptuarium iuris* est, quod cum
interpretat. Io. Merceri prodiit a. 1587. Sed
adnotandum est, in nonnullis exemplaribus,
omisso medio X. male excusum esse MDLXXVII.
(1577.) Gothofredi enim praefatio scripta est a.
1537.

Ad pag. 542. lin. 3.

Lege *Marq. Freheri.* — Lin. 18. leg. *To-
mus contra Gregorium Palamam.*

*Ad pag. 544. §. 155. de Emman. Moschic-
pulo, lin. antep. add. in noua edit. vol. VI. cap.
39. §. IV. pag. 322. sqq.*

---

*Ad §. 156. EMMANVEL CHRYSO-
LORAS.*

Ad pag. 545. sect. 3.

Ἐρωτήματα τοῦ Χρυσολωρᾶ. — — *Erote-
mata Chrysolorae: de anomalis verbis: de
formatione temporum ex libro Chalcondylae:
quartus Gazae de constructione: de Encliticis:
Sententiae monostichi ex variis poetis. In
calce: Venetiis in aedibus Aldi. M. D. XII.
(1512) 8. Aldus in epistola nuncupatoria:
ea, inquit, (n. Man. Chrysol. rudimenta gram-
matices*

matics gr. linguae), nos hortatu Marci Musuri Cretenfis, V. D., qui nunc publice profitetur Venetiis frequenti semper ac graui auditorio litteras graecas, imprimenda curauimus. Tum alia quaedam addidimus, non inutilia iis, qui graece discere concupiscunt. — — De scriptis Emman. Chrysol. atque edd. plura scripsi ad *Fabrici* B. Gr. vol. VI. cap. 59. pag. 325 sqq.

Ad pag. 547. lin. 6. §. 159.

de *Io. Canano*, add. in noua Fabr. edit. vol. VII. p. 773. sq.

Ad §. 160. THEODORVS GAZA.

Ad pag. 547. lin. 4.

Vid. *Fabr.* B. Gr. vol. VI. p. 297. et *Doruilleii* criticam vannum in inanes *Io. Corn. Pauonis* paleas, Amstel. 1737. 8. p. 410. sq. — Add. ed. ad §. 156. indicatam, et edit. a *Fabricio*, (loco cit ac vol. IX. p. 194. vet. edit.) omissas: *Theodori* Grammaticae introductiuae liber quartus. Venundantur Parisiis ab *Egidio Gourmont* e regione collegii Cameracensis: in calce: ἐτυπώθη Παρισίοις Γαρά τουρμοντίω, ἔτει ἀπὸ τῆς Θεογονίας χιλιοσῶ πεντακοσιοσῶ ἕκτω καὶ δεκάτῳ σκηροφοριῶνος ἐνάτῃ ἀπιοντος. (1516.) 4. — et *Theodori Gazae* introductionis grammaticae libri IV. graece, simul cum interpretatione lat. iam deno de integro recogniti atque aucti, cum argumentis et indicibus librorum singulorum, ac aliis luculentis castigacionibus, quae in
aliis

aliis exemplaribus desiderabantur. Basil. ap. Nic. Brylingerum. a. 1538. 8. Nulla praefixa est praefatio. — Θεοδώρου Γραμματικῆς εἰσαγωγῆς τῶν εἰς τέσσαρα εἰς τὸ τέταρτον ὑπόμνημα ἐκ πολλῶν συνερανισθὲν ὑπὸ Νεοφύτου Πελοποννησίου. — Bucaresti ἀψξή. — ἐρμηνεία εἰς τὸ τέταρτον τῆς τοῦ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ Γραμματικῆς — Φιλοπονηθεῖσα παρὰ Δανιὴλ, μοναχοῦ Πατρῖου, τοῦ κρημαίως — ἀψκ'. Venet. 1780. 8. v. cl. *Villoison* in *Magasin encyclop.* par *Millin*. VIII. an. tom. I. nr. 2. (1802.), vbi in notis adiectis pag. 221. alios libros quoque grammaticos, a Graecis recentibus compositos, laudat: et cl. *Beckii* comment. societ. philol. Lipsiens. vol. III. part. I. p. 146. sq. — *Desider. Erasmus* lat. interpretatus est librum I et II. (v. *Fabr.* IX. p. 194.) In egregia edit. *Erasmii* Opp. omnium, in X. tomos distincta, curante *Io. Clerico*, Lugd. Bat. 1703—1706. (quam fuse recensuit *Io. Fabricius* in *Historia bibl. Fabricianae*, vol. I. p. 359 sqq.) est in tom. I nr. 2. p. 117. sqq. *Theodori Gazae* grammatica L. Gr institutio, ab Erasmo latine reddita, titulis distincta et annotatiunculis illustrata.

[De commentariis *Neophyti* in *Gazae* lib. quartum vid. *Reiz de prosodiae graec. accentus inclinatione* p. XVIII. ibique *Wolfii* not.]

Ibid. ad lin. 13.

Recusa est illa *Gazae* versio, Cremonaë, sine anni et typographi nota, attamen ante a. 1492 in 4. — item cum *Chirri Consulti Fortunatiani* rhetoricorum libris III. etc. sine vlla nota, (Mediolani) saec. XV. in 4. v. *Saxii* histor.

stor. litt. typogr. Mediol. p. DCX. Introd. m. in hist. L. Gr. I. 1. p. 591. sq. ac Supplem. ad illani, tom. I. pag. 284.

Ad pag. 548. §. 161 lin. 4.

sec. m. edit. vol. VII. p. 304.

Ad §. 162. GEORGIUS TRAPEZVNTIVS. Ad pag. 548.

Georgii Trapezuntii dialectica breuis. Basil. ap. Valent. Curionem, 1522. 8. — Eiusdem Rhetoricorum libri, ibid. 1522. 8. v. Panzeri A. T. vol. VI. pag. 255.

De *Bessarione* vid. quoque cel. *Villosonii* anecdota gr. tom. II. p. 246. et cel. *Morelli* Bibl. Mst. gr. et lat. tom. I. p. 212. sq., vbi gr. ac lat. euulgata est *Bessarionis* epist. ad Nic. Segundinum Euboeum, *Gemisti* laudes eximias continens.

Ad §. 163. GEORGIUS GEMISTVS.

Ad pag. 550. lin. 5.

Conf. quae adnotavi ad *Fabricii* B. Gr. vol. VIII. p. 79. sqq. not. dd. —

Ad pag. 551. sect. 3.

Conf. *Morelli* Bibl. mst. gr. et lat. I. pag. 212. 244. sqq. 246. 269 — 271., vbi alia *Gemisti* opuscula, vt plurimum excerpta ex graecis auctoribus antiquis, recensentur; pag. 273. sq. de *Gemisti* capitibus quibusdam multis, eiusdemque compendio Zoroastreorum et Platoniorum dogmatum. — *Kollarii* supplem. ad Lambec. comment. de bibl. caesar.

Vindob. tom. I. vol. 556. sqq. de *Gemisti* excerpto ex libris geographicis de figura terrae et orbis habitabilis; atque excerpto ex operibus historicis Procopii Caesarensis.

Ad §. 164. MICHAEL APOSTOLIVS.

Ad pag. 551. sect. 1. lin. 3.

Conf. *Fabr. B. Gr.* vol. I. p. 744. de *Arsenii* apophthegmatibus philosophorum etc., ubi ea, quae *Fabric.* olim in vol. VIII. p. 858. scripserat, commodius inserui et auxi: atque de *Arsenii* *Iwviã* s. *violeto* etc. copiose differuit et *Matthaei* in Notitia codd. msst. biblioth. Mosquens. p. 14. sq. et magnam epistolae *Arsenii* partem publicavit. Idem ex illo *Violeto Plutarchi* locos edidit ad calcem editionis libellorum de vitioso pudore et de fortuna, a. 1777 in 8. — Add. *Ant. Mar. Bisconii* bibl. Mediceo-Laurent. catalog. tom. II. p. 59. sq. de cod. XXVI. s. *Arseni* violaria compositione et *Dan. Wytttenbach.* praef. ad ed. *Plutarchi Moral.* tom. I. part. I. ed. Lipsiens. pag. LI. sq.

Ad pag. 552. lin. 6.

Corr. a. 1655. de qua rara ed. v. *Freytag.* apparat. litterar. tom. II. pag. 1350. et VV. DD. quos ille laudat, et quae *Fabr. B. Gr.* vol. III. p. 285. edit. vet. secundum autem m. edit. vol. V cap. XI. p. 110. §. IX. de *Michael Apostolio* et §. X. de *Gregorio Cyprio*, et ego scripsimus.

Ad

Ad pag. 552. not. lin. 2.

Ser. p. 579, sqq. ed. vet. aut in noua edit.
vol. VIII. pag. 57. sqq.

*Ad §. 165. MATTHAEVS CAMA-
RIOTA.*

Ad pag. 553. sect. 3. lin. vlt.

Sec. m. edit. vol. VI pag. 118. sqq. §. XIX.
vbi etiam codices, in quibus *Camariotae* com-
pendium rhetorices aliaque scripta reperiuntur
enumerantur. — In *Martini Crusii* Turco-
Graecia, (in *Fabricii* B. Gr. vol. VIII. pag. 90.)
memoratur codex. continens *Matth. Camario-
tae* commentar. in *Synesii* epistolae, et com-
mentariolum in *Camariotam*, quomodo CPolin
venerit ibique subsisterit post amissam urbem. —
In editione *Hermogenis* Veneta, supra in I.
tomio *Supplem.* p. 348. copiosius descripta,
sunt p. 34. sqq. prolegomena in omnem rhe-
toricam, ex antiquioribus artis rhetoricae
scriptoribus congesta, et p. 55. sqq. primum
inquiritur, quid sit *ῥητορικὴ*, ab initio quoque
dicitur: *ῥητορικὴ τοίνυν ἐστὶ, δύναμις τεχνικὴ πι-
θανοῦ λόγου ἐν πράγματι πολιτικῷ* etc. et p. 58.
ea, quae pluribus exposita sunt, sumpta esse,
scripsit auctor, ex anonymo quodam artis
rhet. scriptore *περὶ ἀρχῆς καὶ προόδου ῥητορικῆς*.
An illa sunt ex *Camariotae* synopsis *Hermogenis*
adhuc inedita, cuius initium conspirare vide-
tur cum eo, quod *Fabric.* vol. VI. p. 119.
adtulit? *Camariotae* tamen nomen neque in

prolegomenis neque in fine p. 531. inter eos, qui in Hermogenis rhetoricam commentati sunt, reperi memoratum: quamquam in fine citatur liber inscriptus: *Συναγωγή ἀναγκαιοτάτων ἐξηγήσεων εἰς τὴν τοῦ Ἑρμογένους Ῥητορικῆν.*

Ad §. 167. MICHAEL GLYCAS.

Ad pag. 556. lin. 12.

Multo probabiliorem esse Walchii sententiam, quam Oudini Allatii Lamiique opinionem, vel ex cod. Veneto D. Marc. 402. an. mundi 6798. f. aer. vulg. 1290. in fine significato, qui adeo saeculo XV, quo VV DD. memorati eum vixisse contendunt, antiquior est, et continet Glycae Annales, docet cel. Morelli, de cod. illo fusius differens in bibl. Mst gr. et lat. tom. I. pag. 266. sq. Nec sententiae illi officiant epistolae tres *Glycae*, qui si earum auctor est, ad Constantinum Palaeologum scriptae: Namque non est, quod Palaeologus, a. 1455. imperium tenens, omnino sit intelligendus, quum is, ad quem istae sunt epp. Sebasti tantum modo gaudebat titulo; sed potius ad Constantinum alium Palaeologum Andronici senioris, a. 1282. imperium adepti, filium, Sebastocratorem, (apud Cangium in Familiis Byzantinis p. 234.) vel ad alium quemdam eiusdem nominis et familiae non satis notum spectare posse ipsae incerti auctoris epistolae videntur Morellio, viro eruditissimo. — Conf, A, L, Z, a. 1790. m. Nou, nr. 548.

Ad

Ad §. 168. ANDRONICVS. COMNENVS.

Ad pag. 559. lin. 2.

Secund. m. edit. vol. VII. pag. 730. sq. et de *Matthaeo* (in §. sq.) pag. 798. et de *Nicephoro* (in §. 170.) p. 608. ac vol. V. p. 266. — de *Codino* (in §. 172.) vol. VII. p. 795. sqq. — *Andronicus, ein historisches Gemählde aus den Zeiten der Kreuzzüge*, II. part. von D. I. G. Heynig. Berol. 1799. 8. — conf. eph. litt. Götting. a. 1799. nr. 110.

Ad §. 173. CONSTANTINVS LAS-
CARIS.

Ad pag. 561. sect. 1. lin. 3.

In noua edit. vol. VII p. 795. sqq. Add. *Κωνσταντίνου Λασκάρους τοῦ Βυζαντίου περὶ συντάξεως τινῶν ῥημάτων κατὰ γένη*, Βιβλίον δεύτερον. Romae. 1608. 8.

De *Ioanne Duca Fabr.* vol. VIII. p. 33. sq. nouae edit. — et de *Laonico Chalcondyle*, in vol. VII. p. 793. sq.

GEORGIVS PHRANZES,

Ad pag. 563. lin. 20.

Leg. *redemptorem*. — Atqui lucem demum adspexit editio illa ab Altero promissa: *Χρονικον Γεωργίου Φραντζη του πρωτοβεσιαριου εις τεσσαρα βιβλια διαιρεθεν. Νυν πρωτον εκδοθεν επιμελεια Φραγκισκου Καρολου Αλτερ etc. Vindob. Austr. 1796. fol. Plura leges in Fabr. B. Gr. vol. VIII. p. 74. sqq. m. edit, et ap. ipsum*

Al-

Alterum über die Georgianische Litteratur. p. 203 — 212. ubi edit, secundam multo auctiorem promisit: at morte nuper praeventus fidem praestare non potuit. —

DOROTHEI CHRON.

Per hanc occasionem Chronici mentionem faciam a *Dorotheo*, metropolita Monembas, h. e. Monembasiae in Peloponneso hodie Maluasia, (circa a. 1629.) quondam collecti, et in linguam vulgarem translati, dein formulis descripti typographi. Prodiit Venetiis 1657 et 1685 4 diaerfis sub titulis: vnus tamen idemque est liber. v. *Saxi* Onom. liter part. VII. p. 550 in indice. Nouissimae ed. inscriptio fere conuenit cum ea, quam prae se fert prima, et haec est:

Βιβλίον ἱστορικὸν περιέχον ἐν συνόψει διαφόρους καὶ ἐξόχους ἱστορίας Ἀρχαίμειον ἀπὸ κτίσεως κόσμου, μέχρι τῆς ἀλώσεως Ἑωζαντινουπόλεως, καὶ τῶν ἀκολουθῶν Σουλτάνων. Συλλεχθὲν μὲν ἐκ διαφόρων ἀκριβοῦν Ἱστοριῶν, καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλώτταν μεταγλωττισθὲν παρὰ τοῦ ἱερωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας, κυρίου Δωροθέου. Νῦν δὲ μετατυπωθὲν, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθὲν ἀψφ' Ἑνετίησι. 1786. Παρὰ Νικολάω Γλυκεῖ, τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 4. Epistola nuncupatoria gr. scripta est a Nicolao Glyce. In praef. autem Ἀπόστολος ὁ Τζηγαρᾶς (h. e. *Cigorne*), ἐκ πόλεως Ἰωαννίνων, historiam atque argumentum huius operis enarrat, idque valde commendat.

Praeterea *Grammaticae graecae* variae, a Nicolao Glykys, Venetiis ante an. 1798. tybis

typis expressae, ex eius catalogo citantur in Lips. *allgem. litterar. Anzeig.* a. 1799. nr. 67.

Ad pag. 563. sect. 5. lin. 6.

In noua ed. vol. VI p. 334. sq. et ad *pag. 564. lin. 2* add in noua edit. vol. IV. p. 438. sq. Inprimis Confer. cel. *Iacobs* qui docte agit de principe illa editione in prolegomenis ad suas animaduersiones in epigrammata Anthol. graecae, vol. I. part. I. Lips. 1798. 8. pag. XC. sqq.

S V P P L E M E N T A

AD

TOMI POSTER. PART. SECVNDAM.

AD CAPVT II. SECT. I.

DE INTERPRETIBVS GRAECIS. VET-
TERIS TESTAMENTI.

Ad pag. 6. lin. 21.

Leg. *circumferuntur.*

Ad latinas versiones, (in *Fabricii B. Gr.* III. p. 661. memoratas,) pertinent edd. *Aristeas super translatione septuaginta duorum intrepretum.* Neapoli per Arnald. de Bruxella 1474. 4. — *Olympiodori in Ecclesiasten scholia, latine, Zenobio Acciaiolio interprete.* *D. Gregorii Neocaesariensis in eundem metaphrasis, Io. Oecolampadio interprete.* *Aristeae de LXX. legis hebraicae interpretatione libellus*

lus, *Matthia Palmerio interprete*. Basil. ap. Io. Bebel. 1536. 8. v. Panzeri A. T. II. p. 155. et vol. VI. p. 313.

Ad pag. 7. med.

De LXX. interpret. origine et auctoritate, num Pentateuchi versio ex Samaritana recensione fluxerit, num ex codice, litteris graecis scripto facta sit interpretatio, docte disputat cl. *Ge. Laur. Bauer* in *Entwurf einer histor. kritischen Einleitung in die Schriften des A. T.* ed. II. Norib. et Altdorf. 1801. 8. pag. 136. sqq. et p. 161. *Eichhorn* über die Quellen, aus denen die verschiedenen Erzählungen von der Entstehung der alexandrinischen Uebersetzung geflossen sind, in *Repertor.* part. I. p. 266. Idem *Eichhorn* V. C. in *Einleitung in des A. Test* tom. I. ed. III. Lips. 1803. 8. pag. 355. sqq. late doctèque disputat de versione Alexandrina, de *Arytea*, versionis illius origine, tempore, quo facta sit, illius conditione auctoritate, fatis etc. et p. 381. sqq., qualem codicem sequuti sint interpretes. — cl. *D. Io. Otto Thiefs* in *Handbuch der neuern, besonders deutschen u. protestant. Literatur der Theologie*, tom. I. Lign. et Lips. 1795. 8. p. 397. seqq. nubem excitat scriptorum varii generis ad historiam et criticam τῶν LXX. pertinentium.

Ad pag. 16. lin. 2.

Idem *Georg Geret*, quum adhuc in litterarum Vniuersitate *Wittemberg.* litteras profite-

fiteretur, et ordinis philosophici esset adfessor, ventilavit *disp. qua causas discrepantiarum versionis septuaginta viralis a textu originali exposuit*. Witembergae. 1725. 4.

Ad pag. 24. sect. 8.

Editiones versionis Alex. late diligenterque recensuit el. Ern. Frid. Car. Rosenmüller in *Handbuch für die Literatur der biblischen Kritik v. Exegetik*, tom. II. Göttingae 1793. 8. p. 279. sqq. et p. 344. sqq. recensentur scripta, in quibus a variis VV. DD. de Aristeia, de ipsa Alexandr. versione p. 428. sqq. de origine fatisque illius ac subsidiis agitur.

Ad pag. 31. §. IV. lin. 27.

Ed. V. T. gr. ex versione τῶν LXX. una cum libris apocryphis, secund. exemplar Vaticanum Romae editum et aliquoties recognitum, quod nunc denuo ad optimas quasque edd. recensuit, et potiores quosdam codd. Alexandrini et aliorum lectt. varr. adiecit M. Christ. Heinecc. prodiit. Lips. 1750. rec. 1757. 8.

Ad pag. 34. lin. 12.

Et XI. Account. etc. 1799. — Tum Epistolam complexam Genesin ex cod. purpureo - argenteo Caesareo - Vindobon. expressam et T. V. graeci versionem septuaginta viralis cum V. L. denuo edendi specimen dedit Rob. Holmes. S. T. P. e collegio nouo et nuperrime publicus in acad. oxoniensi poe-
tices praelector. Oxon. 1795. fol. — Episto-
lae

lae — nuper datae appendix, cum versionis LXX. denuo edendae specimine ad formam contractiore a *Roberto Holmes*. ibid. 1795. fol. Confer Ien. A. L. Z. a. 1796. nr. 172. m. Iunio. Gotting. ephem. littér. a. 1797. scid. 21. — Tandem initium operis diu expectati prœdixit: *Vetus testamentum*, gr. cum variis lection. edidit *Robertus Holmes*, S. T. P. R. SS. aedis Christi canonicus, tom. I. II. Oxon. 1793. max. fol. Basis est edit. romana. conf. ephem. litt. Gotting. 1799. pag. 633. seqq. Ien. A. L. Z. 1800. nr. 186. *E. chhorn* *Einleitung* etc. l. c. p. 581. *Gableri newestes theol. Journ.* a. 1800, tom. V. part. 2. p. 156. sqq. et tom. V. part. 4. pag. 535. sqq. Versionis aethiopicæ collatio desideratur. Bruce quidem adtulerat exemplar bibliorum aethiopicorum; sed collationem nancisci non petuit Holmes: ad eum tum A. *Alter* misit exemplar Psalterii aethiopici, a *Io. Luduiffo* editi, Francof. 1791. 4 collat. cum nonnullis codd. gr. psalterii in bibl. Vindobon. caesar. vt ipse *Alter* in Lips. *allgem. litter. Anzeig.* 1799. nr. 31. p. 304. aliaque de Bruceo scripsit. Idem *Alter* in libro: *Ueber Georgianische Litteratur*, Vindob. 1798. 8. pag. 26. sqq. copiose recensuit Biblia Georgiana V. et N. T. Moscuæ 1747. mai. fol. et multa loca comparauit cum LXX. interpr. aliisque codd. gr. et versionibus: pag. 214. sqq. de fragmentis Geneseos ex cod. gr. purpureo — argenteo Vindob; in Holmesii specimine, 1795. ante memorato; p. 245. seqq. de codice

rescripto Ephremi Syri; p. 248. correctiones recensitionis epistolae complexae Genesin.

Lectures on the Canon of the scriptures, comprehending a dissertation on the LXX version delivered in the Cathedral Church of Westminster by I. Blair. Londin 1785. mai. 4. Conf. *Doederlein* auserlesene theol. Bibl. III. part. 12. p. 881.

Ad pag. 35. lin. 7. corr. vtar.

Ad pag. 37. fin. conf Fabr. B. Gr. I. c. pag. 683.

Ad pag. 38. lin. 4. conf. Addenda ad Introd. II. 2. p. 355. Atque editiones singulorum sacrorum librorum ex versione Alexandr., Pentateuchi, Iosuae, Esther, Iobi, Psalterii, Ieremiae, Danielisque fufius recenset cl. *Rosenmüller* in libro laudato, *Handbuch* etc. tom. II. p. 323—545.

Ad pag. 38. sub fin.

Conf. *Fabric.* l. c. 684. sq.

Observationes in textum et versiones maxime graecas Obadiae et Habacuci. Specimen, quod — examini subiecit *Frider. P'um*, phil. D. Cruciforae in Sielandia pastor. Hauniae 1796. mai. 8. conf. I. A. L. Z. a. 1798, m. Iun. num. 196.

Ad pag. 40. med.

Eiusdem *Schleusneri* Observationum nonnullarum de patrum graecorum auctoritate et usu in constituenda versionum graecarum V. T. lectione genuina, pars I. Wittebergae 1795. 8. (vid. Lips. ephemer. liter. a. 1795. scid. 71.

p. 568.) — pars II. ibid. 1796. — pars III. 1797. — pars IV. 1798. — Eiusdem obss. criticae in versiones graecas Psalmorum, (maxime spectant ad reliquias Hexaplorum,) e patribus ecclesiasticis. commentat. II et III in *göttingischen Bibliothek der neuesten theologischen Litteratur, herausgegeben von Io. Fr. Schleusner und Carl Fried. Stäudlin*, tom. I. part. I. p. 77 et 155. — Eiusdem sylloges emendationum coniecturalium in versiones graecas V. T. part. I—III. Witteberg. 1800 et 1801. 4. — Variar lectt. prouerbiorum Salomonis versionis τῶν Ο. a *Paullo Io. Bruns* ex cod. quodam in Bodlei. bibliotheca. excerptae, in *Annalibus litterar.* Helmstad. a. 1785. vol. I. p. 193. 289. — vol. II p. 97. et an. 1789. vol. I. p. 385. — *Olympiodori ἐπιόμνημα* in Salomonis Ecclesiasten, in cod. Mosquens. synod. XV. ex quo varias lectiones ad caput I. ecclesiastae Salomonis, collata ed. Oxon. Grabii in fol. excerptas dedit *Matthaei* in notitia codd. gr. Mosquens. p. 26. — *Varianten zu dem Prediger in den LXX aus zwey Msssten und dem Olympiodor enthält die Beylage zu Leber. Spohn's Uebersetzung des Predigers Salomons, mit kritischen Anmerkungen begleitet.* Lips. 1785. 8. — Super loca Genes. XXII. 2. et Cantic. cantic. VII. 2. a *Pfannkuche* in *Eichhornii biblioth. litteraturae biblicae etc.* vol. VII. part. 2. pag. 193. in quo opere passim reperiuntur doctae commentatt. ad crifin et interpretationem τῶν LXX. pertinentes. — Paruum Lexi-
con

con dictionum gr. in Pfalmsi occurrentium, ex cod. Taurin. CCH. editum est in catal. codd. gr. Taurin. pag. 190. sqq. — De aliis Concordantiis et Lexicis etc. v. infra ad nr. 6 fin. s. ad pag. 67. Introd. Multas alias commentationes librosque VV. DD. ad interpretes Alexandrin. spectantes, reperies excitatos ad Fabr. B. Gr. tum ab Eichhornio, Rosenmüllero, Thiefsio, Bauero etc. locis memoratis. — Cel. *Morelli* in biblioth. Mst. gr. et lat. tom. I. variis locis diligenter recenset codd. gr. Venet. Marc., in quibus modo plures, modo pauciores V. T. aut apocryphorum libri gr. continentur, in primis p. 1. sqq. cod. I. saec. IX. et p. 9 sqq. cod. VII. ex quo Villoison. atque Ammon libros plures publici iuris fecerunt, et *Morell.* p. 13. sqq. egregium meliorum codicis lectionum collegit spicilegium: pariter versatus est V. D. in describendis codd. XIII. complect. lectt. ex T. V. pro diuinis officiis, (p. 24. sqq.) cod. XV. h. e. octateucho cum catena (p. 29. sqq.) vt *catenas* etc. ommittam.

Ad §. 2. DE AQUILA, SYMMACHO, THEODOTIONE etc.

Ad pag. 42.

Praeterea consules *G. L. Baueri Einleitung in die Schriften des A. T.* ed. II. p. 163. sqq. vbi p. 165. not. 2. sententiam Montfaucou. adfirmantis in prolegom. Hexapl. cap. 5. §. 5. secundum Aquilae editionem ab Origene in Hexapla fuisse receptam, reicit, contenditque cum aliis, fragmenta, quae ex Msstis

789 LXX et patribus ecclesiast. collecta supersint, ex vtraque editione sumpta esse. Tum p. 166. sqq. de *Symmacho, Theodotione, editione quinta, sexta, et septima* differit — Copiosius tamen et curatius de Aquila, et reliquis modo nominatis disputat indicatque *Eichhorn* in laudata Introductione, (Einleitung etc.) pag. 384. sq. — Valde laudantur *Christoph. Frid. Loesneri* obseruat. in Reliquias versionis Prouerbior. Salomonis graecas Aquilae, Symmachi, et Theodotionis Lips. 1761. 4. — iterum, sed auctius: Ad voces quasdam versionum graecarum veterum interpretum Prouerbiorum Salomonis Obseruat. quondam editae, nunc iterum recognitae et nouis accessionibus auctae a *Christoph. Frid. Loesnero*, in Commentat. theol. a *Velthusenio, Kuinoelio* et *Ruperti* editis, tom. III. p. 270 — 317. — Varias lectt. ad LXX. Lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis et editionis quintae, sextae ad Cantic. Canticor. ex cod. cel. *Matthaei*. Collatio instituta est cum ed. *Grabii mai.* in *Eichhorn* Repertorio für bibl. v. morgenl. Literatur, part. XVI. p. 249 — 257 [*Symmachum* pure scripsisse, iudicavit etiam *Valcken.* ad *Theocrit.* Decem Eid. p. 33]

Ad pag. 44. sect. 4. ORIGENES.

Cui volupe erit, is adeat *Fabr. B. Gr.* I. c. pag. 708. sqq. de *Origenis Hexaplis* etc. *Baueri* *Einleitung in die Schriften des A. T.* pag. 151. sqq. *Rosenmülleri Handbuch* etc, II. p. 459. sqq. inprimis *Eichhornii* *Einleitung*

tung in das A. T. tom. I. p. 355 — 372., vbi aliorum quoque VV. DD. libri, huc pertinentes, laudantur: et p. 372. seq. agitur de *Luciani*, *Hesychii* et *Basilii* recensitionibus. — De iis, qui primi fragmenta interpretum vett. graecor. collegerunt, v. *Gableri Journal für theolog. Litteratur*, tom. VI. part. 3. siue Jahrgang 1803. part. 9. etiam cum inscriptione: *Neuestes Journal* tom. XII. part. 3. *Noribergae* 1803. 8. p. 281. sqq.

Ad pag. 45. lin. 19.

Leg. huius. — Inscriptionem libri *Rosenmüller* ita significauit: „Interpretum veterum Graecorum, Aquilae, Symmachi, Theodotionis etc., quae extant fragmenta in Psalmos Davidis Hebraice, Graece et Latine ex edit. *Io. Drieschii*. Antwerp. ex offic. Plantini 1581.4.“

Ad pag. 46. lin. 17.

Volumen II. *Bahrtdianae* edit. prodiit a. 1770. — Ad edit. *Montfauc.* Hexaplorum *Origenis* animaduersiones criticas atque supplementa conscripsit *Io. Christi. Doederlein* in *Eichhornii* Repertorio etc. part. I. pag. 217 — 256 et part. VI. p. 195 — 207.

Ad pag. 47. lin. 17.

Scharfsenbergii animaduersionum specimen II. prodiit *Lipsiae*, 1781. 8. Alia VV. DD. scripta, quae ad *Origenis* Hexapla interpretanda aut emendanda spectant, excitat *Kosennüller* l. c. pag. 466. sqq. et p. 568. adnotat, initium nouae et valde locupletatae editionis *clauis Fischerianae* reperiri in *Commentatt. theolog.*

log. ab Velthufenio, Kuinoelio et Ruperti editis, tom. IV. pag. 195 — 263.

Ad pag. 48. lin. 24.

In edit. Hoefchel, graecum contextum excipit latina *Sigismundi Geleni* interpretatio, et hanc a p. 467. *Dau. Hoefcheli* notae, et a p. 497. *Is. Casaub.* notae ad Gregor. Thaumaturgi orat. panegyri. atque a pag. 507. in eandem notae *Hoefchelii* et *Laur. Rhodomani*.

Ad pag. 48. lin. vlt.

Petri Tamburini, Prof. emeriti, Rationamenti sul 1 libro di Origine contro Celso. Paviae. Galeazzi: 1786. 3.

Ad pag. 49. lin. 9.

A pag. 681. sequuntur *Io. Tarini* notae. — Illa *Tarini* editio recusa est, nisi inscriptionis folium tantum fuerit immutatum, (namque edit. cum a 1624. nota tantum habeo,) Lutetiae Paris. ap. Sebastian. Cramoisy. 1624. 4. Epistola tamen *Tarini* nuncupatoria praemissa data est Lutet. Paris. VIII. Eid. VIIbr. a. c1624. Conf. etiam ad *Fabr. B. Gr.* vol. IX. cap. XIV. de *Bosilio M.* pag. 62 nr. XXI. — Est autem illa *Philocalia* in gratiam *Theodori*, *Tyanensis* episcopi. digesta, vti patet ex cod. gr. illius *Philocaliae* in bibl. elector. Bauar. Monach. v. Lipsi., *allg. litter. Anz.* a. 1800. nr. 55. pag. 526. sq.

Ad

Ad pag. 49. lin. 11.

Ed. Oxon. etiam cum nota a. 1686. est signata a *Brüggemanno* in *View etc.* p. 380. vbi a pag. 379. plures opusculorum Origen. editt. versiones anglicae et Britannorum VV. DD. scripta, quae ad *Origenem* spectant, recensentur. — Ad edit. dialogi contra Marcionitas Wettstenianam v. quocque de fragm. quodam cel. *Keil* not. 00. ad Fabr. B. Gr. vol. VII, p. 175. nr. 27. de *Maximo*.

Ad pag. 51. lin. 24.

Ab Erasmo tamen antea editum fuit: Fragmentum commentariorum *Origenis* in Evangelium secundum Matthaeum *Erasmo Rotodamo* interprete. Opus antehac non excusum. Epistola nuncupatoria ad Nic. Diesbach data est Basileae prid. Non. Iul. M. D. XXVII. (1527.) 8. v. cel. *Panzer* A. T. vol. VI. pag. 260. nr. 665. — In *lin. etc. scr. com.* XV.

Ad pag. 54. lin. 3.

sec. m. edit. in vol. VII. pag. 201. sqq, vbi multo plura adnotavi, et edit. *de la Rue* copiosius recensui, ac pag. 218. in not. *w.* de altera *Wolf.* edit. *Philosophumen.* s. potius nouarum curarum specimine, Hamburgi. 8. sine anni nota (circa a. 1715. aut 1716.) vberius disputavi.

Ad §. 3. MACCABAEORVM HISTORIA.

Ad pag. 55. lin. 4.

In *Eichhornii allg. Biblioth. der bibl. Literat.* tom. II. part. 2. *veber das 2te Buch der Maccabäer von [Eb. Glo.] Paulus.*

Ad pag. 57. lin. 7.

Ueber die vorgebliche Verwandtschaft der Iuden vnd Spartaner 1. Maccab. 12. vom Hofr. Bruns, mit einem literarischen Nachtrag von D. Io. Phil. Gabler, in Gableri neuem theolog. Journal, tom. VIII. part. 5. Noribergae 1801. 8.

Ad pag. 57. sect. 2. de TOBIAE HISTORIA.

Die Geschichte Tobis, nach drey verschiedenen Originalen, dem Griechischen, dem Lateinischen des Hieronymus vnd einem Syrischen ueberjetzt vnd mit Anmerkungen exegetischen und kritischen Inhalts, auch einer Einleitung versehen von Karl David Ilgen, der Theol. v. morgenl. Sprachen ordentl. Prof. zu Iena, (nunc Rector. scholae Port.) Ienae 1800. mai. 8. Quam vtilitatem hic Tobiae liber critico, historico ac theologo praestet, docte ostendit cl. Ilgen. Idem, arbitrans, historiam Tobiae a sex hominibus temporibus diuersis diuersaque ratione et lingua esse compositam, aut translatam, et amplificatam, fictionibus aut fabulis mythicis ornatam, in sex periodos eam acute distinguit, et suspicatur,

tur, Tobiam ipsum a. mundi 5492. aut a. 689. ante Chr. natum incepisse narrationem, eiusque fragmenta superesse in nostro graeco contextu cap. I—III. vers. 7. Sed de quibusdam hypothefibus dubitat censor in Erlang. Litt. Zeit. a. 1801. nr. 13. Add. *Bellermanni* censuram in ephem. litter. Erford. a. 1800. nr. 54. et longam censuram in: *Jahrbuch der neuesten Literatur*: a. 1800. nr. 30 et 31.

Ad pag. 59. SALOMONIS SAPIENTIA.

Salomo's Vishet, oefverfatt ifran Grekiskan med bifogade philologiska Anmärkningar af *Iak. Wallenius*. Gryphiae 1786. 4. v. Greifswald. ephem. litt. a. 1786. p. 308. — *Iac. Wallenii* annotatt. philolog. crit. in librum, qui inscribitur σοφια Σαλομωνος. resp. *I. C. Klockenfeld*—Gryphiae 1786. 4. — *Anđr. Io. Nordwall*, praef. *Wallenio*, Prof. disp. Observatt. philologicae sublimem hypothefin caedis primogenitorum aegyptiacae, ab auctore libri *Sapientiae* propositam, illustrantes. Gryphiae, m. Sept. a. 1793. 4.

Das Buch der Weisheit. Als Gegenstück der Koheleth vnd als Vorbereitung zum Studium des N. T., bearbeitet von I. G. C. Nachtigal. Halae 1799. mai. 8. Nachtig. contendit, librum a pluribus hominibus temporibus diuersis esse confectum, primum in lingua Syrochaldaea esse scriptum et saec. II. medio absolutum; pag. 252—256. cl. *Faberi* argumenta, in VI. programm. a. 1776 et 1777 proposita, breuiter repetuntur; sed programm. ab eodem

doct. *Fabero* a. 1786—1789. conscriptorum, siue part. II. sect. I—IV. de eodem libro Sapiientiae, nulla fit mentio, *Nächtigal* tamen iam antea in *Henkii neuem Magazin für Religionsphilosophie etc.* vol. II. part. 1. nr. 5. specimen quoddam seu fragmenta introduct. suae in librum Sapiientiae dederat, conf. *Erlang. Litter. Zeit.* a. 1799. nr. 65. *Gableri newestes theolog. Journ.* vol. IV. part. 4. a. 1800. pag. 561. sqq. *Ien. A. L. Z.* a. 1800. m. Iul. nr. 201. in primis *Kilon. nou. bibl. vniuers. germ.* vol. 54. part. 2. Fasc. 8. p. 439. sqq.

Ad pag. 61. sect. 4. IESVS SIRACIDES,
s. *ecclesiasticus.*

Glaubens und Sittenlehre des Sohns Sirach. Neu uebersetzt mit erläuternden Anmerkungen von *I. W. Linde*, Prediger an der heilig. Geistkirche in Danzig; zweyte völlig verbesserte Auflage. *Lips.* 1795. 8. Docta longaue censura legitur in *Kilon. bibl. vniu. germ.* vol. XXIV. part. I. Fasc. 1. p. 16. sqq. add. *Eichhornii Biblioth. der theol. Literat.* tom. VI. part. 6. pag. 1043—1060.

Sententiae Iesu Siracidae. Graece. Textum ad fidem codd. et versionum emendauit et illustrauit *Io. Guil. Linde.* *Gedani* 1795. 8. v. *Eichhorn* l. c.

Die Denksprüche Iesus des Sohnes Sirach, ein Lehr- und Lesebuch für Leser aus allen Ständen, besonders für Schulen, aufs neue uebersetzt und mit erklärenden Anmerkungen versehen von Fr. Christ. Zange, des
Pre-

Predigtamts Candidaten. Arnstadt. 1797. 8. conf. ephem. litter. Erford. a. 1798. nr. 29. p. 228. sqq.

In *Eichhorn* *allgem. Bibl. der biblischen Literatur*, tom. VII. part. 5. pag. 852. sqq. est commentatio: *Ueber die muthmaßliche Quelle der alten lateinischen Uebersetzung des Buchs Sirach von M. Ern. Gottl. Bengel*, Repetent. zu Tübingen. Auctor suspicatur, illam versionem latinam, non ab Hieronymo, sed primis saeculis post Chr. natum, factam, aequae ac versionem graecam esse ex textu quidem hebraico, sed ex alio illius exemplari concinnatam; interpretem vero praeter suum cod. hebraicum graecam quoque versionem quamdam adhibuisse. Censori tamen in ephem. litter. Lips. a. 1797. plag. 7. pag. 54. sq. videtur illa esse deriuata ex alia quadam graeca versione.

De versione germanica in idiomate inferioris Saxon. e lingua latina, medio saec. XV. a monacho quodam facta et valde mutata in codice, v. *Georg. Guil. Lorsbach* in *Archiv für die biblische und morgenländische Literatur*, tom. II. Marburg, 1794. 8. et longam eius censuram in *Hänlein et Ammon* *neuen theolog. Journal*, tom. IV. part. 4. a. 1794. pag. 532. sqq.

Ad pag. 61. sect. 6. BARUCH.

Io. Christian Grüneberg, Raciburg. exercitatio de libro *Baruch* apocrypho. Gottingae 1797. 8. Contra *Eichhorn*. statuit, librum primo

primo scriptum fuisse in lingua hebraica; ex libris V. T. ab homine quodam Palaestin. post Nehemiam et ante Iudam Maccabaeum, sub imperio Ptolemaei Lagi concinnatum. Neque enim Baruchum, neque aequalem illius esse auctorem, ex hebraismis et aliis argumentis euincere sinit. Tum agit de argumento, pretio, vtilitate, versionibus etc. libri.

Ad pag. 62. lin. 8.

Traducion literal en una breue Parafra-
sis de los tres libros sagrados: Tobias, Iudit
y Ester; con el texto late y notas de Vitré.
Calmet y otros. Madrid. vltimo decennio su-
perioris saeculi in 8. prodiisse, alicubi legi.

*I. Gf. Eichhorn Einleitung in die
apokryphischen Schriften des A. T. Lips. 1795.
mai. 8.*

In eiusdem *Bibliothek der bibl. Literat. I.
part. 2. ueber den apokryphischen Esras von
I. G. Trendelenburg; — tum in tomo
II. part. 1. ueber die Geschichte der Susanna,
Dan. XIII. nach dem Griechischen; — in
parte 2. ueber das Gebet der drey Männer im
Feuerofen, Dan. III. 24-30. nach dem Grie-
chischen; — et, ueber die Erzählung vom Bel
vnd Drachen zu Babel, Dan. XIV. nach dem
Griechischen.*

De Apocryfe Boeken, naar het Grieksch,
I. Deel, en korte Aanmerkingen ouer de
Apocryfe Boeken voor ongeleerden I. Deel,
door

door *Ysbrand van Hamelsveld*. Amstelod. 1797. mai. 3.

Die Apocryphen A. T. mit vollständig erklärenden Anmerkungen. Ein Anhang zum Bibelwerk des Herrn G. R. R. vnd Profess. Wilhelm Frid. Hezel. Erster Theil, welcher das Buch Iudith bis zum Jesus Sirach enthält. Lemgou. 1800. 8. Sed multa auctoris peccata tam historica quam exegetica notantur atque culpantur in *Gableri Journal für theolog. Literatur*, tom. I. part. 1. siue pro anno 1800, part. 1. Noribergae. 1801. 8. pag. 63. sqq. Num aut quando tomus II. editus sit, equidem ignoro.

Ad pag. 63. lin. vlt.

Pars siue specim. II. Lips. 1786. 8. — confer supra ad pag. 40. Introductionis scripta; *Fabric.* l. c. pag. 705. sq. et vol. X. pag. 94. ed. vet. siue vol. VI. pag. 677. sq. nouae edit. atque cl. *Rosenmüller* l. mem. pag. 449.

Ad pag. 63. not. lin. vlt.

Atqui prodiit illa versio germanica: *Herbert Marsh's Anmerkungen vnd Zusätze zu I. D. Michaelis Einleitung in die göttlichen Schriften des neuen Bundes. Aus dem Englischen ins Deutsche uebersetzt von E. P. K. Rosenmüller. Gottingae 1795. 4.* — Remarks on „Michaelis's Introduction to the New Test. vol. III. IV.“ translated by the Rev. *Herb. Marsh*, and augmented with Notes. By way of Iauition to Students in Divinity. Second Edit. With a Preface and Notes in Reply to Mr. Marsh. London. White. 1802. 8. Non est noua editio: sed operi tantum additae sunt praef. et notae episcopi Oxoniensis, cui Marshii Obseruatt. periculosa videbantur et veritati fidei et auctoritati sacrarum litterarum.

Idem *Marsh* non solum diss. on the Origin and Compos. of the three first Gospels, a. 1802. separatin edidit, sed etiam Lettres to the anonymous Author of the Remarks etc. Idem scripsit: An Illustration of Hypothesis proposed in the Dissertation on the Origin and Composition of our three first canonical Gospels. With a Preface, and an Appendix, containing miscellaneous Matters The whole being a Rejoinder to the Anonymous Author of the Remarks on Michaelis and his Commentator. By *Herb.*

Marsh

Marsh, B. D. F. R. S. Lond. 1803. 3. Is vero refutat aduersarium, et vberius explicat suam de origine trium Euangeliorum ex communi fonte haustorum sententiam: exempla autem primi operis varias accepisse accessiones, Matthaeum primum documentum in eius lingua retinuisse, Marcum vero et Lucam graece id vertisse existimat. Tertius adpendix agit de *Iustini Martyris* libro: Ἀπομνημονεύματα τῶν Ἀποστόλων etc. Add. *I. D. Michaelis* Inledning til det Nye Testaments guddommelige Skrifter; overfat af det Tydske efter det 4. Maaget forögede og forandrede Vdgave ved *G. Staudning*. Hafniae 1790. — 1792. III. partes. 8. — *Michaelis* vero additamenta, quae edit. quartae inserta et multa erant, in vsum eorum, qui tertiam emerant editionem, excerpta quoque sunt et separatim edita: *Zusätze und Veränderungen der IV. Ausgabe von Michaelis Einleit. in das N. T. die sie vor der IIIten voraus hat.* Gottingae. 1788. 4.

Ad pag. 66. lin. 9.

Noua eaque emendata editio *Haenlein Handbuch* etc. prodiit; Erlangae tom. I. 1801. — tom. II. s. tomi II. pars I. 1802. 8. Pars II. mox sequetur. — Idem V. D. maius opus in compendium redegit huius sententiae: *Lehrbuch der Einleitung in die Schriften des N. T. für Akademien und Gymnasien.* Erlangae, 1802. 8.

I. Np. Schäfer — institutiones scripturae. vsui auditorum suorum accommodatae.

tae. Mogunt. part. I. Ilagoge. 1790. 8. — Pars II. Hermeneutica, ib. 1791. 8. Haud laudatur in actis litterariis. — *Einleitung in die Bücher der heil. Schrift. A. vnd N. T. zum Unterrichts für die Jugend vnd zum Gebrauch gemeiner Christen bey Lesung der Bibel.* Halae. 1786. 8. — *10. Phil. Gablers Entwurf einer historisch-kritischen Einleitung in das N. T.* Noriberg. 1789. 4.

Einleitung in die Schriften des neuen Bundes, von D. Georg Frid. Griesinger. Wirtemberg. Konsistorialrath, Praelaten des Klosters S. Georgen. Stuttgart. 1799. 8. Valde laudatur in Gotting. ephemer. litt. a 1800. plag. 67. Adoptat V. D. pag. 27. sqq. hypothesein, fuisse princeps quoddam antiquius apostolic. euangelium, ex quo tamquam communi fonte tria priora nostra fluxissent euangelia; primum Marcum inde suum sumfisse euangelium; tum Lucam cum illo Marci euangelium habuisse ante oculos; Matthaei vero graecum postremo comparuisse; Ioannem denique suppleuisse tria priora. Num apostolus Paullus epistolam ad Hebraeos, et Iacobus ac Iudas epistolas, sub nomine illorum exstantes, ipsi, an alii aetatis apostolicae homines scripserint, incertum illi videtur; neque vero, id auctoritati illarum epistolarum canonicae aliquid nocere, existimat: Apocalypsin tamen pag. 332 — 242. docte acuteque vindicat Ioanni, et esse genuinam ostendere adnoscitur, etc.

Einleitung in die Bücher des N. T. Erstes Heft von Io. Leonhard Hug, Professor der Theologie an der Vniuersität zu Freyburg. Basil. 1797. m. 8. Conf. Salzburg. A. L. Z. a. 1798. plag. CLI. m. Sept.

Handbuch der Einleitung in sämtliche Bücher des N. T. von Io. L. Vollmann. Gottingae 1801. 3. sed conf. Jahrbuch der neuesten Litteratur. a. 1801. nr. 269. — Primas tantum lineas duxit I. H. Ph. Seidenstücker in: Grundzüge einer Einleitung zum Studium des N. T. zu seinen Vorlesungen bestimmt. (1. plag.) Helmstadt. 1794. mai. 8.

Ad pag. 66. §. I.

Conf. Walchii bibl. theolog. selectam, tom. III. cap. 8. §. 4. sqq. pag. 14. sqq. — Richard Simons kritische Schriften ueber das N. T. I. Theil, welcher die kritische Historie des Textes des N. T. enthält. Aus dem Französischen uebersetzt von Heinr. Matthias Aug. Cramer — nebst einer Vorrede und mit Anmerkungen begleitet von D. Io. Sal. Semler. Halae 1776. — II. Theil. erste Abtheilung, von der kritischen Historie der Uebersetzungen des N. T. 1777. — Zweite Abtheilung 1780. mai. 8. — Nubem editionum scriptorum etc. excitarunt D. Io. Otto Thiefs in Handbuch der neuern — Litteratur der Theologie, tom. II. Lignit. et Lipsi. 1797. 8. pag. 411 etc. introductt. in N. T. pag. 420. sqq.

sqq. de canone, auctoritate etc. N. T. et *Ern. Frid. Car. Rosenmüller* in *Handbuch für die Litteratur der bibl. Kritik v. Exegete*, tom. I. Gotting. 1797. p. 278. sqq. de editt. N. T. — in tom. II. a. 1798. 8. p. 158. sqq. de arte critica, et variis lection. de codd. msst. N. T. de coniecturis factis, etc. ad quos VV. DD. lectores ablegare praestat, quam illos compilare.

Ad pag. 66. lin. 10.

Rosenmülleri comment. recusa est in *Velthusen, Kuinoel. et Ruperti* commentatt. theol. vol. II. p. 204 — 232.

Ad pag. 68. lin. 10.

Authentie vnd Oekonomie der göttlichen Schriften des neuen Bundes von *Gr. Mayer*. Vindob. 1793. 8. — *Handbuch der kritischen Geschichte des N. T. zum Gebrauch bey akadem. Vorlesungen* von *I. G. K. Klotzsch*. Witteberg. et Zerbest. 1795. 8. conf. *Erlang. ephem. litt. a. 1795. pag. 463. sq. Eichhornii bibl. der theol. Literat. tom. VII. part. I. pag. 87. sqq.* — *Io. Frid. Kleucker* edidit: *Neue Prüfung vnd Erklärung der vorzüglichsten Beweise für die Wahrheit des Christenthums, wie der Offenbarung überhaupt*, part. I. Rigae 1787. — II. 1789. — III. 1794. 8. Pars tertia continet examen argumentorum pro fide ac veritate et librorum N. T. sacrorum, et rerum ac narrationum. Conf. *Gotting. ephem. litter. 1795. plag. 59.* — *Eiusdem ausführliche*
Vn-

Untersuchung der Gründe für die Aechtheit und Glaubwürdigkeit der schriftlichen Urkunden des Christenthums etc., pars. I. Lips. 1793 — part. II. ib. 1795. 8. De Kleukerianis libris, huc pertinentibus, v. cel. *Noeffelti Anweisung zur theolog. Bücherkenntnis*. ed. 4tae §. 194. p. 245. et curatius in censura libri Noeffeltiani in *Gableri Journ. für theol. Literat.* tom. II. part. I. pag. 46. sq. Noribergae 1801. 8. — *Lilienthal* in tomo XV. operis: *die gute Sache der göttlichen Offenbarung*, Regiomont. 1776. 8. cap. 27. sect. I. demonstratum iuit N. T. authentiam.

Ad pag. 68. sect. 2. lin. 5.

Leg. ac. — Ad lin. 11 et 12. Nitidae editionis exemplar in manibus habeo: *Diatriba de linguae graecae N. T. puritate*. Vbi quam plurimis, qui vulgo finguntur, Hebraïsmis larua detrahitur, et profanos autores quoque τὸ κατὰ λέξιν ita esse loquutos ad oculum demonstratur, autore *Sebastiano Pfochenio*, Fridberga Wedderauio. Editio noua Ianfonia multo emendatior. Amstel. ap. Guil. Blaeu. 1655. 12. Dedicatio ad priorem edit. 1629. scripta est Amstel. Cal. Aug. 1629. — *Georgius* autem anno prius edidit librum, inscriptum: *Christi. Sigism. Georgii* — Vindiciarum N. T. ab Ebraïsmis libri tres, quibus, quicquid ebraïsmi a *Thoma Gatakero*, *Io. Vorstio*, *Io. Oleario*, reliquis graecae noui foederis dictioni est affictum tum argumentis, tum testimoniis ex probatissima antiqui-

tate

tate graeca erutis diluitur, simulque verae nominum ac verborum, particularum, figurarum, phrasium significationes; pondera atque vsus excutiuntur. cum tribus indicibus. Francof. et Lipsiae. 1732. 4. Plura leges de scriptis Georgii, huc spectantibus, et de controuersia, quam hac de re habuit cum Kappio ac Dresigio, in eius vita, in *Ern. Lud. Rathlesii Geschichte jétzlebender Gelehrten* etc. parte V. Cellae 1742. 8. pag. 74. sqq. Add. de defensoribus vtriusque sententiae sat multis *Fabr. B. Gr.* vol. IV. pag. 391. sqq. §. XXI. de stilo N. T. et lingua hellenistica, atque in *Henr. Benzeli*, (contra Pfochenium dimicantis,) diss. philolog. de lingua hellenistica, in eius syntagmate dissertationum in academia Lundensi habitarum, et collectarum cum praef. *Io. Erhardi Kappii*, Francof. et Lipsiae, 1745. 4. tom. I. p. 460. In eodem tomo sunt II. *Benzeli* disputatt. p. 297. sqq. de libris V. T. apocryphis in genere, et p. 316. sqq. de iisdem in specie: tum p. 365. sqq. diss. de antiquis bibliorum versionibus. — De dictione noui foederis oratio, quam — habuit *Carol. Magnus Agrell*, graecar. litterar. lector. Wexionii 1798. 8. conf. Gryphswald. ephem. litter. critic. a. 1800. part. V. p. 36. sq.

Ad. pag. 75. lin. 29.

Cel., *Noesseltii Anweisung* etc. quarta prodiit edit. Lips. 1800. 8. sed ad cit §. 26. notandum esse, animaduertit vir quidam doctus, auctorem libri, *Versuch einer Beleuchtung*

tung der Geschichte des jüdischen und christlichen Bibel - Kanons, esse Korrodi, professorem quondam Tigurinum. — In noua Haenleiniani libr. edit. tom. I. pag. 554. sqq. plura sunt addita.

Ad pag. 76. sect. 4.

Paul. Ioach. Sigism. Vogel, Theol. Altdorf. progr. de coniecturae usu in crisi N. T. cui adiecta est breuis commentat. de quarto libro *Esdrae*, Altdorf. 1795. 4. v. Ephem. litt. Noriberg a. 1795. plag. 57. p. 449. sqq.

Ad pag. 76. lin. 10.

Auctor esse dicitur *Ch. L. Paalzow*, conf. tamen censuram in Ien. A. L. Z. a. 1801. *Ergänzungs-Blätter* nr. 20. p. 159. sq.

Ad pag. 76. not.

Thom. Edward's, S. T. P. duae dissertatt, in quarum priore probatur, variantes lectiones et menda, quae in Script. S. irreperunt, non labefactare eius auctoritatem in rebus, quae ad fidem et mores pertinent; in posteriore vero praedestinationem Paulinam ad gentilium vocationem totam spectare. Londini. 1768. 3.

Ad pag. 79. lin. 20.

Gilb. Wakefield, Anglus, quoque in filua critica multa N. T. loca audacter tentauit: sed contra eum stilum acuit in aliquot programmatibus cel. *D. Henr. Car. Alex. Hänlein* in examine criticarum atque exegetica-

ticarum Gilberti Wakefield in libros N. T. eiusque septima particula in lucem emissa est, Erlangae, 1804. 4. Epistola, critices biblicae grauiora quaedam momenta succincte et dilucide exponens — ab auctore vitae Pomarii, (*I. Hm. von Melle*). Lubec. 1786. 8. — *Sam. Gli. Wald* diss. de eo, quod incertum est in critica verbali N. T. Regiomonti 1795. 4. — *I. F. Heynatz*, diss. sistens examen canonum criticorum N. T. Maftrichtianor. pars I. Francof. ad Viadr. 1792. 8.

Ad pag. 80. lin. 18.'

Mssorum, quibus versio N. T. Philoxenia continetur, catalogus exstat in Annal. litter. Helmstadt. a. 1788. m. Mart. p. 195. sqq. dein rec. opera *D. Pauli* Prof. tum temporis Ienens. nunc Würceburg. — Post *Μενολόγιον τῶν Ἐυαγγελίων ἰσοτάσις*. Romae 1788. sunt IV. euangeliorum lectt. in codd. variantes, dein a *Michaelis* in noua bibl. orientali atque exegetica. tom. VIII. p. 245. sqq. plene excerptae. Add. *Griesbach*. in noua ed. N. T. prolegg. pag. CXXII. nr. 33.

Ad pag. 81.

Clarke, Prof. col. Iesu, Cantabrig. Constantinopoli adtulit codd. mssos, 1) plenum exemplar euangeliorum, saec. VIII. 2 — 5) varios codd. euangeliorum, epistolarum et actorum apostol. diversis saeculis exaratos; 6) scripta commentatorum in euangelia et opp. antiquissimorum patrum ecclesialic.

7)

7) peruetustum exemplar euangelistarii ecclesiae graecae; 8) aliud eiusdem euangelistarii exemplar. v. *allgem. Intelligenz-Blatt* ad Lips. *Litter, Zeit.* a. 1803. scid. 71. pag. 576.

Ad pag. 18. lin. 28.

Idem *Matthaei*, V. D. in Lips. *allgem. litter. Anzeig.* a. 1800. nr. 162. nr. 174. 180. 182. 188. et nr. 195. de XIII. codd. N. T., qui in bibl. August. Vindel. seruabantur, diligenter et critice agit, Bengelii, qui septem codd. tantum contulit, notitiam, in adparatu critico ad N. T. Tubingae 1734. 4. datam, auget corrigitque, et p. 1715. not. 1 de codd. litteris vncialibus scriptis, prudenter monet.

Codex quatuor euangeliorum graecus, membranaq. in 4. luculenter scriptus, et integer, quondam fuit in bibl. regie Hungarorum, Coruini: ex cuius reliquiis Budae vsque ad an. 1686. adseruatis peruenit in possessionem Samuel. Benedicti Carpzouii, Dresd. concionatoris aulici primarii; cuius filius Io. Gottlob. Carpzou. Lubecens. ecclesiarum antistes, eum, hereditatis iure acceptum, dono dedit Io. Benedicto Carpzouio, Abbati et Theologo Helmstadiensi: cuius bibliotheca post eius mortem vendita, rediit ille cod. iure emtionis in Bibl. publicam Budensem, (Ofen.). A Ludolpho Küstero in edit. N. T. Millianae *Lipsiensis* vocatur, a Wetstenio *Carpzouianus*, numeroque 78. notatur. Praeter alia figurarum ornamenta, insunt IV. scriptorum historiae I. C. imagines, et in fine Marci duae aliae;

capitulorum, secundum antiquam rationem argumenta, item canonum Eusebianorum et lectionum ecclesiasticarum signa etc. Plura vid. in catal. Helmstad. 1804. p. X. sq.

Ad pag. 84. lin. 25.

De cod. Montfortiano egit quoque *Bruns* in *Eichhornii Repertor. für biblische und morgenländ. Litteratur.* part. III. p. 258 — 260.

De cod. *Rauiano* iterum iudicavit *Pappelbaum*, qui, postquam *Trauis*, Anglus, ad vindicandum locum I. Ioann. V. 7. fidem atque antiquitatem codicis *Rauiani* defendendam susceperat, iterum totum contulit cod. *Rauianum*, deprehendit que, euangel. *Mathaei* nec non epistolas catholicas et apocalypsin esse ex bibliis *Complutensibus* descriptas, ita, vt auctor ad fraudem celandam ex III. edit. *Stephaniana* lectiones quasdam variantes infarciret, tamen ita negligenter id faceret, vt interdum lineas quasdam in *Bibl. Complut.* turpiter omitteret, ideoque sine vlllo sensu iungeret lineas, ederetque. Partem reliquam *Marci* V. 29 — VI. 20, integrum *Lucam*, et *Ioannem*, epist. ad *Roman.* I. 1 — 6. VI. 18. et XIII. 1. ad finem vsque epistolae κατὰ πρόβα descripsit architectus codicis ex edit. *Stephan. a. 1550.* ita, vt quasdam lectt. vel ex ora ed. *Stephan.* vel ex *Bibliis Complut.* substitueret, quae omnia vberrime docteque euicit *Pappelbaum* in libro, inscripto: *Codicis msti N. T. graeci Romani*, in *bibl. regia Berolin.* publice asseruati, examen instituit *Ge. Gottl. Pappel-*

pelbaum, ad D. Nicolai aedem Berol. Diaconus. Berolin. 1796. 3. — *Noribergae* custoditur in bibl. Ebneriana praestans cod.isque, raro exemplo, integer et omni ex parte perfectus, nisi, quod deest Ioannis Apocalypsis. Illum cod. curate descripsit M. *Conrad. Schoenleben* in Notitia egregii codicis graeci N. T. Msi, quem Noribergae seruat V. ill. Hieronym. Guil. Ebner ab Eschenbach etc. Noribergae 1738. 4. — Tum, Schoenlebenium vt plurimum sequutus, notitiam illius codicis, saec. X. ex recensione Constantinopolitana, quae cum nostro textu vulgari maxime conuenit, scripti, *cel. Christoph. Theoph. de Murr* dedit vberriam in Memorabil. bibliothecarum publicar. Norimbergensium et Vniuersitatis Altdorsinae, part. II. Noriberg. 1788. 3. pag. 100. sqq. et in fine XIII. tabulas aeri incisas et ex cod. illo depromtas adiecit. Quod et Menologio praefixo et in calce epistolae ad Hebraeos *Ioasaph* monachus subscripserat a. 5000, h. e. a. 6399. secundum epocham CPolitan. h. e. a Chr. secundum nostram aeram 1591., putabant viri docti, codicem illum ipsum N. T. a Ioasaph anno isto esse scriptum, (v. *Michaelis Einleitung in die Schriften des N. T.* part. I. p. 606. ed. quartae, et Schoenleben l. c. pag. 3. sq) Enimvero Ioasaph erat tantummodo Menologii compilator, qui codicem ipsum, multo antiquiorem, in vsum ecclesiasticum reuulit. Atque eius scriptura ab ea, quae in antiquo codice cernitur, valde differt. V. G. in

Gableri nouiss. biblioth. theologica, tom. VIII. part. III. a. 1801. p. 303. sq. — Quoniam orta quoque est controuersia aut dubitatio, num ille cod. Ebner. habeat primum Matthaei caput, aut I. Chr. genealogiam; id caput haud deesse in cod euicit D. Io. Phil. *Gabler* in *Journal für theolog. Literat.* tom. II. part. I. pag. 1 — 16. Noriberg. 1801. 8. et varias inferuit obseruatt. de ratione capitum numerandorum aut indicandarum sectionum librorum diuinor. in Mssis codd. Idem pag. 8. not. agit de cod. *Gehliano*, (ab Aug. Gabr. Gehle, Rect. Stadenfi, illius quondam possessore, sic dicto,) nunc in bibl. Gottingensi seruato. Gehle ipse a. 1729 varias illius lectt. publicauit.

Cel. *Henke* scripsit progr. *Codicis Vffenbachiani*, (nunc in bibl. publica Hamburg.) qui epistolae ad Hebraeos fragmenta continet, recenset et specimen aere exsculptum. Helmstad. 1799. 4. Codex est, opinante Vffenbachio, saec. VII. aut VIII., iudicio autem Henkii, saec. IX. scriptus litteris vncialibus, et continet tantum capp. 1 — IV. 3 et capp. XII. 20. ac XIII. 25. conf. *Gableri neuestes theol. Journal* a. 1800. tom. V. part. 5. p. 309 — 326. et ibid. p. 326 — 351. eiusdem V. D. *kritische Untersuchung über den Text des Cod. Vffenbach.* 2. (Wetsten. 55.)

De codd. gr. qui sunt in bibl. Veneta D. Marci docte differit cel. *Morelli* in *Bibl. Mss. gr. et lat.* tom. I. et supplet interdum corrigitque ea, quae Andr. Birchius de illis,
(in

(in prolegomenis ad ed. N. T. a. 1793.) litteris consignavit, pag. 8. et 9. de codd. V. et VI., qui continent *Biblia V. et N. T.* — pag. 15. de cod. VIII. complectente *quatuor euangelia*, ibid. et sqq. late et diligenter recenset cod. praesiantissimum, qui continet N. T. et lectiones quasdam adfert: pariter p. 20. sqq. cod. XI., in quo sunt Acta apostolorum, Iacobi, Petri, Ioannis et Iudae Epistolae, Pauli epistolae, graeco textui versionibus latina et arabica e regione adpositis: pag. 23. sq. de cod. XII. litteris vncialibus exarato, in quo reperiuntur *Lectiones euangeliorum* per annum; et pag. 48. sq. de catenis in quatuor euangelia in cod. XXVII. *Fr. C. Alter* descriptio codicis caesarei purpurei aurei argentei biblioth. Vindob. in *Pauli neuem Repertor.* III. p. 115. sqq. Ienae 1791. praemissa sunt Fragmenta Marci secundum versionem Antehieronymianam. — De codd. Mss. celebrioribus v. quoque *Fabric.* B. Gr. I. c. pag. 354. sqq. ibique *Kuinoelii* additamenta; inprimis *Haenlein Handbuch* etc. ed. II. tom. II. cap. III. pag. 55 — 158., vbi quoque de vsu et pretio, atque recensione antiquis codd. etc. de cautelis, quae in illis diiudicandis et lectionibus deligendis sint adhibendae, late diligenterque disputatur, et multi aliorum VV. DD. libri maioris minorisue molis pretiiue citantur. *Rosenmüller* etiam in *Handbuch* etc. tom. II. p. 153 — 276. nubem excitat librorum, qui huc pertinent, eosque recenset; insuper multorum argumentum refert.

Ad pag. 83. fin.

De Marci fragmento copiosus est *Montfaucon* in Diario italico p. 55 — 62., diligentius tamen curatiusque iudicat de eo *Laurent. a Turre* in diff. s. epistola de codice euangeliaro Foro-Julienfi, cuius secunda editio, notis illustrata, prodiit Venetiis, 1755. 4. et ex illa *Villoison* in *Anecdotis graecis*, tom. II. p. 250. not. 1.

Ad pag. 85. med.

De codice *Euangelistarii Manheimensi* v. *Rinck* in *Eichhorn's allgem. Biblioth. der bibl. Literat.* tom. III. part. IV. p. 646. sqq., qui ex eo excerpta dedit. — In eadem bibl. tom. V. part. 5. p. 761 — 934. et part. 6. p. 937 — 996. *reber die drey ersten Evangelien. Einige Beyträge zu ihrer künftigen kritischen Behandlung.*

Ad pag. 88. nr. 3.

Robertus Stephanus dicitur capita librorum N. T. in versus primus 1552. aut 1551. (nam in edit. Geneu. 1551. 8. illa distinctio textus in versus primum comparuisse dicitur,) inter equitandum in itinere, Lutetiis Paris. Lugdunum facto, disinxisse, teste eius filio *Henr. Stephano* in praefat. ad *Concord. gr. N. T. conf. Aug. Pfeiffer* *Critica sacra* p. 681. *Ernesti* *Institut. interpret. N. T.* p. 97. edit. III. Sed *P. Marchand* in *Diction. article Estienne (Robert)* tom. I. p. 272. sq. dubitat, num ista filii narratio vera sit. Atqui *I. Dau. Michae-*

chaelis in *Einleitung in das N. T.* part. I. §. 119. pag. 763. ed. III. narrationem istam ita intelligit, vt arbitretur, Stephanum, equitatione fessum, in diuersis illum laborem perfecisse. Plura de illa re leges in *Lipf. allgem. litter. Anz.* a. 1800. nr. 59. pag. 585. atque a. 1801. nr. 1. p. 3. et nr. 44. p. 415. Quam diuersae sint edd. Stephan. tam inter se, quam ab aliis, paucis significat *Haerlein* in libr. cit. part. II. cap. VI. (in quo edd. N. T. recenset.) p. 265. sq. edit. II. add. *Rosennüller* I c. tom. I. p. 289. sqq. (vbi quoque p. 375 sqq. de quinque agitur Erasmiianis) in genere, de edit. N. T. p. 278 — 436. — et *Griesbach.* praef. ad vol. II. N. T. p. 24 — 26. et ed. II. vol. I prolegg. sect. I. pag. XIV — XXXI. Celeberrima Stephani est edit. tertia, a. 1550. fol. quae basis facta est multarum sequutarum. — Notanda est edit. Stephan. inscripta: *Nouum Testamentum, obscuriarum vocum et quorundam loquendi generum accuratas partim suas, partim aliorum interpretationes margini adscripsit Henr. Stephanus.* Excudebat Henricus Stephanus Anno M. D. LXXVI. (1576.) 12. Praemissa nec spernenda est longa *Henr. Stephani de hac sua editione Testamenti noui, ad lectorem praefatio.* Laudanda quoque est ed. Steph. gr. cum duplici interpretat. lat. tam vetere quam noua ad vtrumque latus posita: *N. T. gr. et lat. Theod. Beza* interprete. Additae sunt ab eodem summae breues doctrinae, vnoquoque Euangeliorum et Actorum loco comprehensae. — Huic tertiae editioni praeter quorundam

dam locorum recognitionem, access. breues difficiliorum phrasewv expositiones et aliae quaedam annotatiunculae, cum ex maioribus ipsius Bezae annotatt. tum aliunde excerptae. — 1580. 8. cum tabb. geogr.

Ad pag. 89. nr. 4.

Criticae *Griesbachii* obseruatt. ad priorem edit. pertinentes, sunt in eiusdem symbolis criticis. vol. I. 1785. et vol. II. 1795. 8., quas late persequitur *Rosenmüller* l. c. tom. II. p. 217 — 222. Add. eiusd. *Griesbach.* commentarius criticus in textum N. T. tom. I. 1798. in 8. et conf. Erlang. Litterat. Zeit. 1799, nr. 15. — Quod vero synopsis euangeliorum interdum erat incommoda: ordinem euangeliorum capitumque vulgarem retinuit in edit. N. T. graece. Textum — adiecit *I. Iac. Griesbach* vol. I. *Evangelia et Acta apostolorum complectens.* Halae. 1777. cuius vol. II. continet Epistolas apostolicas cum Ioannis Apocalypsi, iam 1775. cum Synopsi euang. editum. Separatim iterum prodiit *Synopsis euangeliorum Matthaei, Marci et Lucae* vna cum iis *Ioannis* pericopis, quae historiam passionis et resurrectionis Iesu Christi complectuntur. Textum recensuit et selectam lectionis varietatem adiecit *D. Jo. Iac. Griesbach.* Editio *secunda*, emendatior et auctior. Halae Saxon. 1797. mai. 8. Textum conformauit *V. Cel.* ad recensioem editionis suae secundae N. T. tabularum autem synopticarum ordinem interdum, licet rarius, immutauit, adposuitque memoratas *Ioannis* pericopas. Praefationem

excipit Catalogus codd. graecorum msstor. 1) vncialibus litteris scriptorum; 2) 256. codd. litteris minoribus exaratorum; 3) 46. Evangelistariorum; 4) codd. in Matthaei editione adhibitorum; 5) codd. Slaunicorum, quorum etiam vberiore descriptionem confecit in prolegomenis editioni secundae N. T. praemissis. — Secunda haec editio, textu ope plurimum subsidiorum saepe immutato aut correcto in lucem emitti coepit: *Nouum Testamentum*, graece. Textum ad fidem codicum, versionum et patrum recensuit et lectionis varietatem adiecit D. Io. Iac. Griesbach. vol. I. quatuor euangelia complectens. Editio II. emendatior multoque locupletior. Halae Saxon. et Londini 1796. mai. 3. v. Ien. A. L. Z. a. 1797. m. Ian. nr. 25. sq. *Rosenmüller* l. c. p. 351. sqq. Eodem tempore impensis Ducis de Grafton splendidior edit. in Anglia prelo exiit. — Splendore tamen ac nitore typorum, de quibus multus est in praefat., nouorum non magis quam chartae nulli fere editioni. N. T. cedit nouissima *Griesbachii* editio, quae graece ex eius recensione et cum selecta lectionum varietate, prodiit sumtu Goescheni tom. I. *euangelia Matth. et Marci*, et tom. II. Lipsiae 1803. fol. qua de editione subtiliter iudicatur in Ien. A. L. Z. 1804. n. 1. 2. — De aliis maioribus aut splendidis edd. aut recensione deinceps sermo erit: neque tamen ad vnam omnes edd. vel commemorare vacat. Praeter Iac. Le Long Biblioth. sacram — continuatam ab *Andr. Gottlieb Masch*, part. I. de editt. textus originalis, Halae 1778. 4. cap.

cap. II. p. 189. sqq. v. quoque *Fabr. B. G. I. c.* pag. 539. sqq. et *Baumgartenii Nachrichten von merkwürdigen Büchern.* tom. IV. vbi part. XX. p. 95 — 117. viginti N. T. edd. par-
tim rariiores; pariter in parte XXIII. decem edd. aliaeq.ue passim in aliis tomis operis cum eiuscitati, quod inscribitur: *Nachrichten etc.* tum eius, quod in fronte gerit inscriptionem: *Nachrichten von einer hallischen Bibliothek,* recensentur.

Ad pag. 90. lin. II.

Corr. 1622. graeci enim numeri sunt α γ α β . — *Curcellaei* edit. est inscripta: *N. T. editio noua denuo reuisa*, in qua diligentius, quam vmquam antea, variantes lectiones tam ex msstis quam impressis codd. collectae et parallela scripturae loca annotata sunt, studio et labore *Stephani Curcellaei*, Amstelod. ex offic. Elzeuiriana, 1658. mai. 12. (Haec est prima et rarissima *Curcellaei* editionum:) post acta Apostolorum reperitur *Appendix*, in qua continentur variantes N. T. lectiones, supra omissae; vna cum aliquibus coniecturis, magnam partem *Henr. Stephani*, praefixis editioni ipsius in 16. a. 1576. etc. — rec. *ibid.* ap. Dan. Elseuir. 1675. 3., cui edit. accessit in fine, ex ed. *Boecleri Argentorat.* 1645. 12. rec. 1660. 12. sumtus Prologus libro Pauli Apostoli in XIV. epistolas ordinato praefixus, quo historia Pauli et epistolarum argumenta comprehenduntur, ex antiquissimo Mss: tum *ibid.* ex typographia *Blauiana*, sumtib. societatis.

1685.

1685. 8. (conf. *Lilienthals* bibl. exeget. Bibliothek p. 62. sqq.) — rec. ib. Amstel. sumt. Pet. I. Blaeu, Waesbergen etc. 1699. 8. In fine: Campis typis vid. Caspari Cotii et cura Io. Steenbergii. (Post acta apostolorum deest appendix supra memorata.) — Londini 1723. 8. Curcellaeus arguebatur Socianismi, quod falsas lectiones in textum recepisset, aut novas ex ingenio finxisset: v. *Io. Gottl. Molleri* disput. *Curcellaeus* in editione originalis N. T. textus, varr. lectt. et parallel. Script. locorum additamentis vestita *Socinizans*: Rostoch. 1696. 4. sed ab hoc crimine vindicarunt cum *Io. Millius* in prolegomn. §. 1597. etc. p. 151. *Wetstein* proleg. cap. 14. §. 4. pag. 150. etc.

Ad pag. 93. not. lin. 6.

Praeter *Bodenii* libr. pag. 98. Introd. citatum v. etiam de *Millii* edit. et erroribus, in citandis lectionibus versionum orientalium, commissis *Christi. Bened. Michaëlis* Tractationem criticam de varr. lectt. N. T. §. XXI. et XXXI. — XLVIII. atque *Io. Dau. Michaëlis* Curas in actus apostolorum syriacos, §. VII. add. *Brüggemann* View etc. p. 261. sq., vbi a pag. 258. multae edit. ac versiones N. T. in M. Britannia in lucem emissae indicantur.

Ad pag. 93. not.* lin. vlt.

Ita lege — — 1757. *composita et hactenus inedita*, in *Bibl. Hagana classis III. fasc. I.* Amstel. et Lugd. B. 1770. 8.

Ad pag. 95. lin. 7.

Notanda quoque est editio. Ἡ καινή διαθήκη; siue nouum D. N. I. C. Testamentum *graecum* cum variantibus lectionibus, quae demonstrant *vulgatam latinam* ipsis e *graccis* N. T. codicibus hodiernum extantibus authenticam. Acced. index epistoliarum et euangeliorum, spicilegium apologeticum et lexicon graecolatinum. Cura et opere P. *Hermanni Goldhagen*, societ. Iesu. Editio catholica nouissima. Moguntiae, sumt. Franc. Varrentrapp. 1755. 8. Grauiter iudicatur de illa ed. in *Baumgartenii Nachrichten von merkwürdigen Büchern*, tom. VIII. part. 45. pag. 15. sqq. — Conferri etiam potest de vulgata versione *Io. Harduini* commentar. in N. T. editus a *du Sauzet*, Amstel. 1741. at in praefationem ad illum commentarium scripsit M. *Car. Henr. Lang* animaduersiones aliosque citat in *Hamburg. vermischten Biblioth.* tom. I. pag. 637. sqq. praesertim, qua lingua loquuti sint et scripserint euangelistae atque apostoli, ad vulgatam lat. versionem defendendam aut diiudicandam.

De cel. *Matthaei*, quae noua est recensio, editione v. *Eichhornii* *allgem. Bibl. der bibl. Liter.* tom. II. pag. 305. sqq. — Idem V. D. iterum edidit nouis accessionibus locupletatum.

Nouum Testamentum graece, ad codd. Mosquenses vtriusque bibliothecae SS synodi et tabularii imperialis, item Augustanos, Dresdenses, Goettingenses, Gothanos, Guelpherbytanos, Langeri, Monachienses, Lipsienses,

enses, Nicephori et Zittauiensis, adhibitis patrum graecorum lectionibus, editionibus N. T. principibus et doctorum virorum libellis criticis iterum recensuit, sectiones maiores et minores Eusebii, Euthalii et Andreae Caesariensis notavit, primum quoque nunc *Lectiones ecclesiasticas* ex vii ecclesiae graecae designavit, ac *Synaxaria euangelii* et *Prax-apostoli* addidit, criticis interpositis animadversionibus: edidit *Christian. Frieder. de Matthaei*, collegiorum imperialium Rossicorum assessor et Professor Wittenbergensis. tomus I. (continens quatuor Euangelia.) 1805. mai. 8. — Post gr. contextum sequuntur a p. 676. a) notae criticae in contextum, primum index notarum criticarum, tum maxime criticus, interdum acer et acerbus, auctorum editionumque index; b) *Eusebii* canones, graece; c) *Synaxarium Euangelii*, gr. cum notis; d) vberiores ad loca quaedam *Excursus*. — tom. II. a. 1804.

Ad pag. 96. lin. 15.

Ipse *Alter* de sua editione iudicat aperte, imprimis comparando duos codd. textumque interpretationes Slauicae cum textu graeco innumera paene loca N. T. interdum critica ratione persequitur in libro docto: *Veber Georgianische Litteratur*, Vindob. 1798. min. 8. pag. 169 — 199. — Pari modo docteq. contendit p. 74 — 116. permulta N. T. loca cum *Bibliis Georgianis V. et N. T.* Moscuae 1745. fol. mai, et copiosis criticisque illustrat obseruati-

uatt. aliasque versiones atque alios libros tam scriptos quam editos diligenter comparat. — Magnifica est edit. et mere graeca, litterisque maioribus ac quasi cursiuis expressa: Ἡ καινή Διαθήκη. N. T. iuxta exemplar Millian. Typis Io. Baskerville. Oxon. e typograph. Clarendon. 1763. 4. — 1777. 4.

Ad pag. 97. lin. 12.

De *Woide* ed. et cod. Alexandrino v. longam narrationem *Rosenmülleri* l. c. pag. 362 — 374. — Postea ex officina Clarendon. prodiit:

Appendix ad edition. N. T. graeci e cod. mst. Alexandrino a *C. G. Woide* descripti, in qua continentur fragmenta N. T. iuxta interpretationem dialecti superioris Aegypti, quae Thebaica vel Sahidica appellatur, e codd. Oxon. maxime defuncta, cum diss. de versione Bibliorum aegyptiaca. Quibus subiicitur cod. Vaticani collatio. Oxon. 1799. fol. cum tribus tabb. aeneis. v. *Intelligenz-Blatt zur Ien. A. L. Z.* 1802. nr. 123.

Ad pag. 97. lin. 28.

Conf. *Eichhorn. allgem. Bibl. der bibl. Liter.* tom. II. p. 116. sqq. et *Michaëlis nou. bibl. oriental. atque exeget.* tom. VI. p. 104. sqq. — Alterum Birchianae editionis vol. ob atrox incendium, quod typos elegantes, sumtu regio ex Italia aductos, cum bibliotheca optimis S. crifeos adminiculis abunde instructa, chartam paratam et plurima voluminis primi exemplaria absumsit, sine textu graeco

graeco in minore forma prodiit; inscriptum:

Variae lectiones ad textum act. apostol. epp. catholicarum et Pauli; e codd. gr. Mss. biblioth. Vaticanae, Barberinae, Augustinianorum Eremitarum Romae, Borgianae Velitris, Neapolitanae regiae, Laurentianae, S. Marci Venetorum, Vindobonensis caesareae et Haunienlis regiae: Collectae et editae ab *Andrea Birch*, S. S. Th. Doct. et Profess. Normarchiae Soemme praeposito, et ad aedem cathedralem, quae Roschildiae est, V. D. ministro primario. Hauniae 1798. 8. conf. erud. censuram in Ien. A. L. Z. a. 1799. nr. 93 et 94. — Dein *Variae lectiones ad textum apocalypseos* e codd. gr. bibl. Vatic. Barberiniana, Borg. Velitris, Laurent. atque S. Marci Venet. collectae et editae ab *And. Birch* etc. Hauniae 1800. 8. In prolegomenis recenset codd., ex quibus, praecipue ex cod. Alexandrino-Vatic. nr. 179., varias Apocalypseos lectt. profert. illas excipiunt V. Lectt. ad textum Apocalypseos; denique a p. 79. Supplementa ad VV. Lect. Act. apost. epp. Pauli et catholicarum ex codd. Veneto Marci 10 et Paris. 14. ab Engelbrecht et Begtrup auctori suppeditata. conf. ephem. litt. Gottingens. 1801. nr. 34. p. 332. sqq. — Denique, quoniam primi voluminis pauca supererant exemplaria, ex illo VV. LL. at secundis curis multisque accessionibus locupletatas ornatasque, separatim recudi fecit:

Variae lectiones ad textum IV. Evangeliorum, ex codd. Mss. bibl. Vaticanae, Barberinae,

rinae, S. Basilii, Augustinianorum Eremitarum Romae, Borgianae Velitris, Laurentianae, S. Marci Venetorum, Vindobonenſis caeſareae, Pariſienſis, Eſcurialenſis, Haunienſis regiae, quibus accedit varietas lectionis verſionum Syrarum, veteris, Philoxenianae et Hieroſolymitanae, ex editione regia Haunienſi IV. Euang. iterum recognitae et quam plurimis acceſſionibus locupletatae, auctore *Andr. Birch.* Hauniae, 1801. 8. Prolegomena quoque erudita, de codd. mſſt. ex maiore edit. ſunt repetita, aliquoties, praecipue in notitia codd. Eſcurialenſium mutata, et vero ſub ſinem praemonendis. ad cod. Euangeliorum Paris. nunc 50. in Griesbachii autem catal. codd. nr. 15. et notitia codd. Siculorum, atque additamento ad deſcriptionem cod. Laurentiani VI, 55. aucta. — *Birch* iam ante editum vol. I. maior. operis foras dederat kritiſk Beſkrivelse over gräſke Handſkrifter af det N. T. ved *Andr. Birch.* Hauniae 1785. mai. 8. conf. *Michaelis* bibl. cit. tom. I. p. 112.

Noua etiam recensio eſt edit. Knappiana: *Nouum Teſt. graece.* Recognouit atque inſignioris lectionum varietatis et argumentorum notationes ſubiunxit *Georg. Chriſtian. Knappius.* Halae Sax. 1797. 8. Contextus eſt critice conformatus: nam diſcedit ſaepe non ſolum a vulgaribus editionibus; ſed etiam a recent. criticis. Interdum lectio, interdum interpunctio eſt mutata; interdum verſus ſunt translati, aut ad inſimam oram relegati; aut

aut signis quibusdam suum editor declaravit iudicium etc. Idem in prolegomenis breuem textum historiam a primis temporibus concinnavit. conf. ephem. litt. Lips. a. 1797. nr. 87.

Praeterea minores edd. sunt memorandae: *N. T. graecum* ad optimas quasque edd. collatum et excusum; adiectis nonnullis variantibus lectt. et notis, nec non Harmonia euangeliorum et chronotaxi Actuum apostolorum, accurante M. *Christiano Reineccio*. Lipsiae 1742. 8. — Accessit *Chr. Reineccii* syllabus memorialis vocum graecar., quo nomina et verba et horum tempora difficiliora, nec non pleraeque particulae, cum significatibus lat. exhibentur, ad faciliorem vocum evolutionem et repetitionem in paucis pagellis adornatus etc. Lips. 1743. 8. — Haec edit. omissa est a Maschio. Primum prodiit ibid. 1725. 8. deinceps saepius ibidem. — *N. T. graecum*, ita adornatum, vt textus probatarum editionum medullam, margo variantium lectionum in suas classes distributarum locorumque parallelorum delectum exhibeat, curante *Andrea Buttigio*. Lipsiae, 1757. 8. Est repetitio primae editionis *Bengeliana*, *) *Stuttgard*. 1754. 8.

N. T. graecum. Textu per omnia *Miliano*, cum diuisione pericoparum et interpunctura *I. A. Bengelii*. Oxon. ex theatro *Sheldon*. impensis *E. Broughton* bibliop. 1742. 8. — Maschio ignotae fuerunt editi. *N. T.* Lon-

*) De edit. *Bengeliana* v. *Rosenmüller* l. c. p. 331. — 337.

Londini, impensis I. et R. Tonson. 1756. 12. Est vero editio quarta Maitairtiana, et nitida. — *N. T.* editio tertia. Edinburgi, ap. Wal. Rudimann. et socios 1771. 12. mai. Της καινης Διαθηκης ἀπαντα. Londini. excud. Eliz. Redmayne. 1705. mai. 12.

N. T. graecum, ed. accurata. Detmold. et Meyenberg 1787. 8.

Testamentum Domini nostri I. C. nouum, in usum studiosae iuuentutis edidit *Lr. Sahl*. Hauniae 1787. mai. 8. II. tomi. — *Nouum Testamentum graecum*, in sectiones diuisit, interpunctiones accurate posuit et dispositionem logicam adiecit *Chr. Schöttgen*. Lips. et Goeric. 1744. 8. — 1749. 8. — Breslau. 1765. 8. — Editio noua. Breslau. 1795. 8.

[*Novum Testamentum graece*, e recensione Griesbachiana, nova versione latina illustratum, indice brevi praecipuae lectionum et interpretationum diversitatis instructum, in usum maxime gymnasiorum et academiarum editum, auctore *M. Henr. Aug. Schott*, Lips. 1805. 8. Editio valde commendabilis, consilio suo bene respondens.]

Diateffaron s. integra historia domini, gr. ex IV. euangeliiis inter se collatis ipsisque euangelistarum verbis apte et ordinate dispositis confecta: subiungitur euangeliorum harmonia breuis Oxon. ex offic. Clarendon. 1800. 8. curante *Ios. White. v. Brüggemann*. Supplement etc. p. 55., qui a pag. 55. plures edd. *N. T.* gr. ac versionum varii generis atque sermonis recenset.

Ad pag. 97. lin. vlt.

Add. *Baumgartenii Nachricht von einer Hallisch. Biblioth.* tom. III. p. 474. sqq., ubi plures citantur VV. DD., qui de illa vers. egerunt, et adnotatur, edit. a. 1703. propter praefat. Seraphimi a. 1704. in aula Patriarch. esse combustam. — Eadem editio, sed ab *Anastasio Mich. Macedone* recognita et emendata, vna cum textu originali ex edit. Leusden. a. 1698. recusa est Halae Sax. 1710. 8. aut med. 12. Accesserunt *Liberii Coleti*, Atheniensis, sacerdotis, nouae versionis emendationes et Calendarium graecum ecclesiasticum *περὶ τῆς συναναγνώσεως τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων καὶ θε μιᾶς Κυριακῆς ὅλου τοῦ χρόνου, καὶ τῶν δεσποτικῶν ἑωρτῶν* etc. vid. *Acta erud. Lips.* a. 1710. p. 424. et *Baumgartenii Nachrichten von merkwürdig. Büchern*, tom IV. p. 112. sqq. — N. T. graecum cum versione germanica, ad latus posita, aliquoties prelis exiit cum praefat. *Io. Winckleri*, Lüneburg. 1693. 8. — 1702. 8. — tum, omiſſis praefat. *Winckleri*, argumentis capp. et locis parallelis, Lips. et Lübben. 1732. 8. — N. T. graeco-germanicum, ad probatissimos codd. exactum, accurateque reuisum etc. cura *D. I. Henr. Maii*. Gissae Hassor. 1705. 12. — *mit kurzen Summarien der Capitel, vielen Parallelen* etc. cura *Christiani Frid. Wilſchen*. Chemnit. 1710. 8. 1730. 8. — *Das N. T. griechisch. v. deutsch; jenes nach der Herausgabe D. Gerhards von Maſtricht, dieses nach der Uebersetzung D. Martin Luthers.* — Halae Sax. 1741. et 1756. 12.

Ad pag. 98 sect. 5.

In Bibliotheca sacra post Iac. le Long et C. F. Boernerii iteratas curas — continuata ab *Andr. Gottlieb Masch.* totum volumen I. partis secundae. Halae 1781. 4. consecratum est versionibus librorum sacrorum orientalibus, et quidem N. T. tum integri tum partium, illius hebraicae, syriacae, arabicae, aethiopicae, persicae, armenicae, copticae, denique recentioribus orientalibus. Add. D. I. *Otto Thiefs Handbuch* etc. tom. II. p. 378. sq. et p. 506. sqq. *Brüggemann* locis cit. *Fabr. B. Gr. l. c.* pag. 356. sqq. — *Hirt* in biblioth. sua orientali, part. II. emendat. varia, a. I. D. Michaelis de syriaca versione scripta.

Ad pag. 98. not. lin. 7.

Post mortem Bodii pars eius pseudo-criticae Wetstenianae a Matth. I — IV. locum inuenit in *Eichhorn, allgem. Bibl. der biblisch. Literat.* tom. IV. part. 2. p. 354 — 379. — De syriacarum N. T. versionum indole atque vsu diss. Philoxenianam cum simplici e duobus peruetustis codd Mss. ab Amida transmissis, conferente *Glocestrio Ridley.* LL. B. Lond. 1761. 4. (*Brüggem.* citat in *View* etc. p. 263. *Monthly Review* for Octob. 1761. p. 298. sqq.) et in *Io. Iac. Wetstenii* lib. ad criticism atque interpretat. N. T. ed. *Io. Sal. Semler.* p. 247 — 339. — Accuratiores mssorum, quibus versio N. T. *Philoxeniana* continetur, catalogus, cum quibusdam ad viros eruditos quaestionibus. Scripsit *Henr. Eberh. Gottlob Paulus Helmstädtii* 1788. 3. et in *Annal. Helmstädt. litter.* 1788. vol. I. p. 193 — 215. —

N. T. versiones syriacae, simplex, Philoxeniana et Hierosolymitana, denuo examinatae et ad fidem codd. mssior. bibliothecarum Vaticanae, Angelicae, Assermanianae, Mediceae, regiae aliarumque nouis observationibus atque tabulis aere incisis illustratae a *Iac. Ge. Christi. Adler*, Hafniae 1789. mai. 4. — Epistolae duae, vna *Augustin. Anton Georgii*, altera *Iac. Ge. Ch. Adleri*, in quibus loca nonnulla operis Adleriani de versionibus syriacis N. T. simplice, Philoxeniana et Hierosolymitana examinantur. Hafniae, 1790. m. 4. conf. *Eichhorn. allg. Bibl.* tom. II. p. 483. sqq. et V. p. 310. et alia acta litter.

Ad pag. 99. not. lin. 5.

Leg. D. Fr. Münter in *Eichhorn*. — I. p. 1. sqq. et part. III. p. 385. sqq. Is docet, non adeo vetustam illam esse, vt vulgo habetur, atque de tribus copticis versionibus, *Memphitica* et *Sahidica*, quae ad recensio- nem pertineat Alexandrinam, vtraque autem sequitur textum peruetustum, ac tertia *Armenicae* aut *Bashuricae* originis, in qua Sahidica in aliam translata sit dialectum copticam, diligenter acuteque differit. — *Epistolas duas armeniacas*, primam Corinthiorum ad Paulum Apostolum; alteram Pauli ad Corinthios, nunc primum ex cod. Ms. integre diuulgatas, *Armeniace* ediderunt, lat. verterunt, notisque illustrarunt *Guilielm. et Georgius, Guil. Whistoni* filii, in appendice subiecta *Mosis, Cho-*

Choronensis, historiae *Armeniaca* libris III. Londini ex offic. Caroli Ackers. 1736. mai. 8.

Ad pag. 99. not. *. lin. vlt.

Io. Gordon Specimen animaduersionum criticarum in priscam Euangeliorum versionem Gothicam. — Edinburg. 1790.

Ad pag. 101. not.

Add. Mazzuchelli scriptori d'Italia etc. vol. II. 2. p. 1183. sq. — Bona est et iure laudatur versio latina: *Sacri N. T.* libri omnes veteri latinitate donati ab *Henr. Godofr. Reichardo*, A. M. scholae prouincial. Grimm. collega III. partt. I. et II. Lipsiae 1799. m. 8. v. *Oberdeutsche allg. L. Z.* a. 1801. nr. 47. p. 757. sqq. [De versione nova *Schotti* vid. supra p. 114.]

Ad pag. 103. fin.

De *polonica* versione ad Fabr. l. c. pag. 875. adhuc adnotandum est: Io. *Sam. Dütshkii*, Minist. candidati, Specimen historico-ecclesiasticum de translatione S. codicis in linguam *Polonicam*, deque omnibus ecclesiae reformatae huius codicis in eadem editionibus: in *Bibl. Hagana* historico-philologico-theologica, classis IV. Fasc. 2. Amstel. et Lugd. B. 1772. 8. p. 299. sqq. Laudat idemque reprehendit interdum Syluestr. Guil. Ringeltaube, qui edidit *gründliche Nachricht von den polnischen Bibeln*, Gedani 1744. 8. iterum *ibid.* 1764. in libro, inscripto: *Beyträge zu der*

der polnischen weltlichen Kirchen u. gelehrten
Geschichte. tom. II.

Ad pag. 106. not. lin. antep.

Mire augeri potest index minorum prae-
cipue libellorum, in quibus de libris locisque
N. T. varia ratione agitur. Atque in: *Allge-
meines Repertorium der Literatur für die Jahre
1785 — 1790. I. Band. erste Hälfte*, ten. 1793.
m. 4. et *für die Jahre 1791 — 1795. ibid. 1799.
I. B. erste Hälfte. III. Fach Theologie* in-
finita paene vis librorum maioris pariter ac
minoris molis, vel intra illorum annorum
spatium conscriptorum, excitatur: sed pluri-
marum fere interpretationum, quae sunt vel
theologici vel exegetici argumenti, enumera-
tio ab nostro abest consilio atque instituto.
add. *Thiefs Handbuch* etc. tom. II. p. 435.
sqq.

In *Erh. Andr. Frommanni* opusculorum
philologici atque historici argumenti, antea
sigillatim editorum, nunc in vnum collecto-
rum digestorumue tomis I. II. Coburg. 1770. 8.;
huc pertinent in tom. I. nr. 18. prolusio de
codd. sacris iussu Constantini M. ab Eusebio
adornatis; nr. 20. de verbis N. T., quae plus
aut minus, quam ordinarie solent, interdum
significant; nr. 21. de facilitate bonae inter-
pretationis nota. — Variorum VV. DD. dis-
putatt. et commentatt., quae partim etiam huc
faciunt, collectae sunt in *Commentatt. theolo-
gicis* editis cura Velthufen, Kuinoelii et
Rupertii. Lips. 1794 — 1798. et continuatis

a D. *Dau. Iul. Pott et Georg. Alex. Ruperti*, vol. I. a. 1800. vol. II. 1801. 8. Helmstadt. in Sylloge commentatt. theologicarum, etc. — Admodum paucorum librorum, qui historice, aut critice aut grammaticè persequenter libros diuinos N. T. notitiam, ne extrauagari videar, adiungere lubet. Quosdam nominaui in Add. ad Introd. II. 2. p. 356. — De incommoda quorundam locorum N. T. interpretatione ex historia philosophica, praefatur — *Andr. Christi. Cleemann*, Dresdae 1751. 4. — *Io. Aug. Ernesti* disp. respond. *Ge. Godofr. Zehmisch*, de difficultate interpretationis grammaticae N. T. Lips. 1755. 4. et in *Ernesti* opusc. philol. critic. p. 252. sqq. ed. 2. — *Io. Andr. Otto* de stilo N. T. hellenistico. Magdeb. 1774. 4. — *Ferdin. Frid. Gräfenhain* disp. respond. *Io. Guil. Fuhrmann* de interpretationibus N. T. argutis magis, quam veris. Lips. 1774. 4. — *Io. Guil. Fuhrmann* prolus. subtilitatem interpretis N. T. in verborum notionibus ex contexta oratione definiendis commendat. Kilon. 1778. 4. — Praesidia interpretationis N. T. ex auctoribus graecis: auctore *Io. Laur. Blesfig*. Argentor. 1778. 4. — De modo, quo scriptores S. in dogmatibus tradendis versantur, auct. *Car. Ern. Gottlieb Keil*, Lips. 1780. 4. — *Io. Aug. Henr. Tittmann*, Prof. Lips., progr. de causis praecipuis contortarum interpretationum N. T. Lips. 1800. 4. Iure defendit ac praefert grammaticam atque historicam interpretationem, quae vna eademque sit, neque

vna ab altera separanda. — *F. B. Gautsch* Spec. exercitationum grammaticarum ad illustrandum N. T. e versione LXX. interpretum. Francf. et Lips. 1786. mai. 8. — *Traugott August. Seyffarth* de locis N. T. communibus rite constituendis. Lips. et Dresdae 1789. 4. — De iudicandis morum praeceptis in N. T. a communi omnium hominum ac temporum usu alienis, comment. I — III. auct. *Car. Lud. Nitzsch*. Vitenberg. 1791 — 1795. 4. — *D. Io. Aug. Wolf*, Theolog. P. P. O. scripsit quatuor commentationes de agnitione ellipseos, in interpretatione librorum sacrorum. Lips. 1800. sqq. 4. — *Gustau. Sommelii* diss. homonymiam particulae *ōs* in scriptura sacra N. T. occurrentis sistens. Lund. 1790. 4. — *Iac. Wetterberg*. diss. de vocibus latinis in sacro codice N. T. obuiis, ibid. 1792. 4. — *Sam. Gli. Linde* diss. de solatiis aduersus mortis horrores in Platone et N. T. obuiis. Lips. 1792. 4. — *Io. Otto Plagemanni*, Theol. Candid. Observationes ad quaedam loca N. T. difficiliora, Rostoch. 1801. 8. — *Io. Ge. Rosenmülleri*, V. C. programmata XX, de fati interpretationis sacrarum litterarum in ecclesia. Lips. 1789. — 1800. 4. Priora nouem programmata emendatius iunctimque edita sunt huius sententiae: Historia interpretationis librorum sacrorum in ecclesia christiana inde ab Apostolorum aetate vsque ad Origenem. Pars I. Hildburghusae. 1795. 8. — *M. Gustau. Sam. Theodor. Baumgarten Crusii* dispp. II. iurisprudencia in interpretando N. T.

T. Lucina. Lips. 1802. 4. conf. *Beckii* comm. societ. philolog. Lips. II. part. I. p. 157. sq. Sed temporis et vera instituti ratio reuocat me ab longiore eiusmodi libellorum, quorum numerus paene infinitus est, commemoratione.

Ad pag. 107. lin. vlt.

Ge. Raphaelii libri antea in diuersis partibus editi, postea coniunctim sunt euulgati: *Ge. Raphaelii* adnotatt. philologicae in N. T. ex Xenophonte, Polybio, Arriano et Herodoto collectae, tom. I. II. Lugd. B. 1747. 8. — *Ad. Dan. Richteri* adnotationum philologicar. in N. T. ex Diogene Laertio collectarum specimen. Dresd. 1739. repet. in *Biedermanni* sel. scholast. I. 1. 8. — *Io. Christ. Messerschmid* annotatt. philologicae in N. T. ex Cebete collectae, in bibl. Bremens. ac Verdensi, IV. p. 459. — *Andr. Glochenii* specimen philologicar. in N. T. adnotationum ex Euripide, in Symb. litt. Col. II. 310. — *R. P. B.* specimen obseruatt. in N. T. ex Artemidoro, in bibl. Bremensi V. p. 198. — *Io. Bapt. Ottii* spicilegium, s. excerpta ex Fl. Iosepho ad N. T. illustrationem, cura *Sigeb. Hauerkamp*. Lugd. B. 1741. mai. 8. — *Io. Dau. Heilmanni* specimen obsl. quarundam ad illustrat. N. T. ex profanis pertinentium: in eius Opusc. tom. I. etc.

Ad pag. 108. med.

I. G. Rosenmülleri scholia in N. T. tom. I. in euangelium Matthaei elaboratiorem et multis partibus locupletiozem edidit *I. H. Tauberus*. Hafniae 1790. m. 8. — tomi II. part. I. in euangel. Marci et Lucae, ib. 1791. — tom. II. part. II. in euangel. Ioannis vsque ad cap. VIII. elaboratiorem et multis partibus locupletiozem, — reliqua parte ad exemplar edit. III. in Germania emissae ad verbum expressa 1791. — tom. III. continens acta apostolor. auctior et emendatior editus, secundum edit. III. auctoris. 1791. — tom. IV. continens Pauli epp. ad Romanos — Ephesios, auctior. 1791. — tom. V. continens Pauli epp. ad Philipp. etc. vsque ad apocalypsin Ioannis, auctior. ib. 1791. v. *Doederlein* theolog. Journ. tomi VI. p. 492. sqq. — *Cel. Rosenmüller* in praef. ad quintam suorum scholiorum editionem, part. I. Noribergae, 1801. 8. aperte cum laudat doctrinam ac diligentiam Tauberi, philol. Prof. et scholae Roeslildensis in Dania Rectoris, tum dicit, quid sibi displiceat. — Hypomnemata in N. T. quibus graecitas eius explicatur et scholiis, quae ex scriptis recentiorum quorundam magni nominis philologorum, praesertim — Ernesti excerpta sunt, illustrantur: edita a *Christ. Gottfr. Kuttnero*. Lips. 1780. mai. 8. — — Scholia in N. T. post Rosenmüllerum et Kuttnerum. spicileg. I. auctore *Io. Ce. Schellenberg*. Lipsiae 1785. 8. Critice ac grammatice plura N. T. loca pertractantur in libro

inſcripto: *Caroli Frider. Krumbholzii, V. D. Min. Weid. Varisc. Operae ſubſecivae ſeu animaduerſſ. ſacrae in loca quaedam noui foederis ſelecta. Acc. diſſertatiuncula ad I. Reg. cap. XVII. s. ſqq., quae Eliae quondam non ſine miraculo cibos miniſtraffe coruos aduerſus cei Chriſtoph. Aug. Heumannum defenditur. Norimbergae. 1757. 8.*

Ad pag. 109. lin. 2.

Wackefieldii veſtigia preſſit, cum comparando loca Scripturae S. cum profanis auctoribus, tum aequè audacter neque vero ſemper feliciter tentando loca librorum ſacrorum, *Weston* in: *Conjectures, with ſhort comments and illuſtrations of various Paſſages in the new Teſtament, particularly in the Goſpel of St. Matthew. Londin. 1795. 4.*

Veber den Gebrauch der griechiſchen Profanſkribenten zur Erläuterung des N. T. von M. Carl Viktor Hauff, Prof. und Prediger im Kloſter Bebenhauſen. Lipſ. 1796. mai. 8. Agit de lingua N. T. et de proprietatibus ſingulorum diuinorum auctorum; tum de vſu profanorum auctorum ad N. T. illuſtrationem: idem recenſet ordine quodam eos, qui N. T. ex profanis illuſtrarunt auctoribus et ſcripſere obſeruaciones; de controuerſia inter puriſtas, quos vocant, eorumque aduerſarios, nec non de illorum vſu atque erroribus.

Philologiſch - kritiſcher vnd hiſtoriſcher Kommentar veber das neue Teſtament, in welchem

welchem der griechische Text, nach einer Recognition der Varianten, Interpunctionen und Abschnitte durch Einleitungen, Inhaltsanzeigen und ununterbrochene Scholien, als Grundlage der Geschichte des Vrchristenthums bearbeitet ist von *Henr. Eberhard Gottlob Paulus*, (tum theologo Ienenfi, nunc Wurzburgensi) *Erster Theil. Der drey ersten Euangelien erste Hälfte.* Lubec. 1800. mai. 8. — Edit. secunda emendatior et auctior, ib. 1804. — *Zweyter Theil, der drey ersten Euangelisten IIte Hälfte bis zur Leidensgeschichte.* ib. 1801. Opus id valde laudatur a Bellermanno in ephem. litt. Erfurt. a. 1800. nr. 15. Copiosius recensetur, adpersis variis obseruat. in quibus etiam interdum, modestie eruditeque refutatur Paulus, in A. L. Z. nr. 117 et 118. et a. 1801. nr. 157. et 158. add. Erlang. Litterat. Zeit. a. 1801. nr. 42. atque libr. *Kritik des P. Commentars ueber das N. T. von D. Paulus.* Ienae, 1804. 8. Praeterea vero confer censuram in *Ien. A. L. Z.* 1805. n. 1 — 3.

De Adagiis N. T. adhuc pauca licet adiungere. — *Andreae Schotti* Adagialia sacra N. T. graeco-latina. Antwerp. ex offic. Plantin. 1629. mai. 4. Sed summi plagii adscutatur Schottus a *M. Lange* in: *Hamburg. vermischte Biblioth.* tom. I. part. 2. p. 253. sqq. Istum enim, ostendit, ita compilasse *M. Ioach. Zehneri* Adagia sacra, siue prouerbia scripturae ex vniuerso bibliorum codice in V. centurias congesta, et ill. gymnasio Schleusingenfi publice explicata, Lipsf. 1601. vt vel Zehnerum

nerum ad verbum exscriberet, vel eius adnotatt. redigeret in compendium, vel, si loca, ex aliis scriptoribus citata, in alio poneret ordine, nullum nouum adderet locum, nisi vt pro Luthēri locis, aliud quoddam substitueret, in adagiis quibusdam, a Zehnero autem non memoratis, vel erraret, vel probabiliter ex alio fonte hauriret. — *Io. Vorstii* de Adagiis N. T. diatriba. Colon. Brandenb. 1670. 4. — De repetita illius editione cura *Fischeri* v. notam * ad pag. 68. Introduct. II. 2.

Ad pag. 110. lin. 25.

Fischerus scripserat XXXIII. prolationes de vitiis lexicorum N. T. Lipsiae 1772—1790. 4. — quae postea ab eo iunctim sunt editae: *Io. Frid. Fischeri* prolationes de vitiis lexicorum N. T. separatim antea, nunc coniunctim editae, multis partibus auctae multisque in locis emendatae. Lipsiae, 1791. mai. 8.

Ad pag. 111. lin. 8.

Corr. philologici. — Addantur: *M. Mart. Caspari Wolfburgi* obseruatt. sacrae in N. T. seu annotationes theologico-criticae in voces plerasque N. T. ordine alphabetico, et dicta praecipua tam veteris quam noui Testamētis, editae ex occasione vberius supplendi *sacram criticam Eduardi Leigh*, vbi 1) variae vocum significationes tam ex vers. LXX intpp. quam N. T. exhibentur; 2) versiones quam plurimae corriguntur; 3) praecipua dicta diu-

dilucidius explicantur, ac a glossis et expositionibus τῶν ἑρμηνευτικῶν vindicantur; 4) quaestiones seu theologicae seu criticae expenduntur. Addito quadruplici indice, Flensburgi et Lipsiae sine anni nota; sed approbatio I. Bartholini scripta est Hassniae d. 23. Augusti. a. 1716. in 4. — *Petri Sigismundi Papenii*, V. D. M. Lexicon onomato-phrasologicum in codicem sacrum N. T. Lips. 1716. 4. conf. vero *Vermischte Bibliothek* etc. part. 9. pag. 851. sqq. Halae Magdeb. 1718. 8. et part. 4. p. 296. sqq. de *Wolfburgii* obli. memoratis.

Ad pag. 112. lin. 5.

Longa doctaque prioris editionis censura, multis additamentis atque emendationibus adpersis, legitur in: *Anhang zur bibl. allgem. deutsch. Bibl. zum 1—28. Bande, III Abtheil.* a. 1798. p. 463—488. — Editio altera emendatior et auctior lucem adspexit Lipsiae 1801. mai. 3. I. et II. tom., de qua consules *Jahrbuch der neuesten Litteratur.* Lips. 1802. scid. 306. et 307. — Vtile est *Io. Simonis onomasticon N. T. et librorum V. T. apocryphorum*, siue tractatus philologicus, quo nomina propria N. T. et librorum apocryphorum V. T. ex ipsorum originibus et formis explicantur. Accedit biga dissertationum de Thammuz, Ezech. VIII. 14. et de usu itinerariorum orientalium. Halae Sax. 1762. 4. — Minus satisfecit expectationi virorum doctorum eiusdem *Io. Simonis* lexicon manu-

ale

ale graecum, in quo omnium textus S. N. T. graeci vocabulorum significatus generales et speciales proprii item et improprii explicantur, optima quaevis ex aliis lexicis virorumque doctorum obseruationibus collecta exhibentur, primitiuorum etyma ex LL. OO. restituuntur etc. Halae sax. 1766. mai. 8. — *Guil. Abrah. Tellers Woerterbuch des N. T. zur Erläuterung der christl. Lehre.* Berol. 1772. 8. ed. quinta 1792. 8. Plurav. in *Thiefs Handbuch* etc. part. II. p. 476. sqq. — Id Lexicon basis est lexicī: *Vitlegkundig Woordenboeck ter Opheldering van de Schriften des N. Verbonds door G. Hesselink.* I. D. Amstel. 1790. 8. — *D. C. Fr. Bahrdt Griechisch-deutsches Lexicon ueber das N. T. nebst einem Register ueber Luthers deutsche Bibel* etc. Berolin. 1786. mai. 8. sed v. iudicia de eo in nou. ephem. litt. Lips. a. 1786. nr. 69. et in aliis actis litterar. — *A Greek and English Lexicon to the N. T. in which the Words and Phrases occurring in those sacred Books are distinctly explained, and the Meanings assigned to each, authorized by References to Passages of Scripture, and frequently illustrated and confirmed by Citations from the O. T. and from the Greek Writers. To this Work is prefixed a plain and easy greek Grammar, adapted to the Use of Learners, and of those, who understand no other language than English.* By *Iohn Parkhurst.* 1769. 4.

Ad pag. 112. med.

Dan. Vahlneri Lexicon graeco-lat. N. T. Bathoniae 1622. 8. — Lexicon gr. lat. N. T. cum analyfi catecheseos. Hafniae 1616. 12. — *Lud. Lucii* dictionarium N. T. Basil. 1640. fol. — *Nic. Paschasii* Lexicon gr. lat. N. T. Hafniae 1656. 12. — *Greg. Meveri* dispositio vocabulorum N. T. Francof. 1661. 12.

M. Christ. Münacii Etymologicum sacrum, s. omnium vocum N. T. liber memorialis, in quo praeter reliqua in primis Phrasologia N. T. exemplis solerter conquistis docetur. Cum tabulis grammaticis et indice gr. lat. Gottingae 1715. 8.

N. Test. Glossarium graeco-latin. siue sylloges vocum noui foederis, olim editae a *V. C. Io. Casparo Suicero*, noua recensio, quam — ad vsus Gymnasii Tigurini adornauit *Io Casp. Hagenbuchus*, Prof. Ling. gr. et lat. Tiguri. 1744. mai. 8. Acc. in fine 1) Tonologia s. de accentibus Graecorum praeceptio; 2) *I. Casp. Suiceri* Profodiae graecae compendium.

Ad §. 2. IESVS CHRISTVS.

Ad pag. 113. sect. 1.

Conf. *I. G. Walchii* Bibl. theol. selectam, tom. III. cap. VII. sect. 4. §. III. etc. pag. 404. sqq., vbi magna hominum doctorum, qui de Iesu Christo scripserunt, copia collecta est. — De Iesu Christo, eius doctrina, huiusque veritate et hostibus non minus quam defensoribus multa collegit *I. A. Fabric.* in Delectu

argumentor. et syllabo scriptor. pro veritate religionis christianae p. 539 sqq. 567. sqq. 696. sqq. tum in salutari luce euangelii etc. p. 142. sqq. 160. sqq. add. eund. in Bibliographia antiquar. ed. Schauffshausen p. 255. sqq. p. 479. sqq. ac p. 616. Iam *Chrystomus* in homilia in natalem Christi, d. XXV. Dec. eum esse natum probare sustinuit in ed. Montfaucon Chrysofi. tom. II. pag. 252. sqq., vbi vid. Montfauc. monitum. — *Dionysius Exiguus* saec. VI. diem natalem Christi adseruit a. v. c. 753. siue a. 45. imperii Augusti, adeoque a. m. 4714. secundum epocham Iul. et haec aera Dionysii recepta est a. C. 525. conf. *Ge. Alberti Hambergeri* diss. de epochae christianae, quae aera Dionysiana audit, ortu et auctore. Ienae 1704. 4.

Henschen in Actis Sctor. Aprilis, tom. I. Antwerp. 1675. fol. in prooemio etc. demonstrare adnitus est, Christum esse natum a. quinto aerae vulgar. et mortuum coll. Rubellio et Rufio Geminis a. 29. aerae vulgar. sed v. *Baumgart. Nachricht. von merkwürd. Büchern.* tom. I. p. 528. sq. et IV. p. 45.

Septem annos ante aeram vulgarem siue a. v. c. 747. natum esse Christum, euincere studuit auctor *Dissertations of the true years of the birth and of the death of Christ.* Londin. 1755. 8. Latine versae sunt diss. emendatae et auctae a *Nicolao Mann.* Londini 1752. mai. 8. — De controuersia et initio aerae christianae plura collecta scriptaque sunt in *Lipf. alig. litt. Anz.* a. 1800. nr. 197. et 198.

A Friend of Truth, (sic se nominat anonymus,) in: an Investigation into the present received Chronologie etc. Shrewb. Eddowes, 1800. 8. Is putat, Christum natum esse a. m. 4119.

Ad pag. 114. lin. 23.

Magnani opinionem oppugnarunt *I. A. Ernesti* in *neuester theolog. Biblioth.* Lips. 1775. 8. tom. III. p. 623. sqq. tum in programm., in quo *Dom. Magnani* sententia de anno nati Christi examinatur, Lips. 1774. 4. — rec. in eiusd. Opusc. philol. crit. ed. II. Lugd. Bat. 1776. mai. 8. p. 420. sqq. — *Lud. Jos. Vhland* in diff. Christum ante aeram vulgarem a. IV. exeunte natum esse, contra *Domin. Magnanum* demonstrans, Tubingae 1775. 4. et *Ern. Frid. Wernsdorf.* exercitatio in nouissimam litem de nati Christi anno. Witteb. 1776. 4.

Henr. Sanclementii, S. S. congregat. exam. Episcopo a secretis, de vulgaris aeræ emendatione, libr. IV. Romæ 1793. fol. Ille arbitratur, diem Christi natalem incidere in a. v. c. 747. aeræ *Varron. conf. Ammon. Haenlein* et *Pauli neues theolog. Journal*, vol. V. part. 5. pag. 485. sqq.

Karl Michaeller (custos bibl. caesareæ vniuers. Vindobon.) *veber das Geburts- vnd Sterbe-Iahr Iesu Christi. Nebst chronologischen Tabellen, die zur richtigen Kenntniss der miteinschlagenden vnd nächst anhangenden apostolischen Zeiten dienen mögen. II. Theile.*

Vindobon. 1796. et 1797. mai. 8. Alter to-
 mus inscriptus est: *Veber das Geburts- vnd
 Sterbe-Iahr Iesu Christi, oder Anhang zu der
 vorhergehenden Abhandlung des H. Michael-
 lers, das ist, Anmerkungen veber das am En-
 de der vorigen Schrift angekündigte neue IVerk
 des H. Sanctclementius veber die Verbesserung
 der christlichen Aera.* Michael. refert annum
 nati I. Chr. ad a. XLIV. Iulianae epochae, (non,
 secundum aeram Dionys. XLV.) a v. c. 755.
 et Olymp. 194. 4. aut a secundo ante aeram
 vulgarem, 1) ob lunae defectum, qui mor-
 tem Herodis M. paucis mensibus antecesserat,
 Herodes autem, auctore Flauio Iosepho, paul-
 lo ante diem festum paschatos a. 45 Iul. aer.
 mortuus est: 2) quod secundum Lucam III.
 23. Christus circa a. XV. imper Tiberii triginta
 annos natus esse dicitur: illum autem
 annum XV. Tiberii non ab eius procon-
 sulatu, sed ab initio illius imperii post mor-
 tem Augusti numerandum esse existimat; 3) ob
 censum Luc II. 1. ab Augusto imperatum In
 tom. II. auctor, Christum variis argumentis
 probatum iuit, esse cruci adfixum anno aeta-
 tis XXXIV. a. 33. aerae Dionys. anno 19 im-
 perii Tiberii a. v. c. 788. coll. Sulpitio Galba
 et Cornelio Sulla, Olymp. 202, 1. a. Iulianae
 aerae 78. conf. ephem. litter. Salisburg. a.
 1798. plag. 124. col. 1034. sqq.

Michaellerum tamen, Magnanum, et
 Sanctclementium refutare studuit Marcellin.
Molkenbuhr, in vniuersitate Heidelberg Theol.
 D. in diss. 21, de annis, quibus Christus est
 natus

natus, baptizatus et mortuus, Monasterii in Westphal. 1798. demonstrara conatus, Iesum Christum anno secundo ante aeram vulgarem esse natum, et a. 51. aerac vulgaris supplicio adfectum.

Ad pag. 115. lin. vlt.

Koerner. in progr. mem. diuerfas variorum collegit sententias. — De *White* libro *Diateffaron*. vid supra ad pag. 97. Introd.

Io. Godofr. Hassé progr. natiuitatis Christi cum Platonis natiuitate comparatae praestantia. Regiomonti. 1788. 4. — *Aug. Herm. Niemeyer* progr. Coniecturae ad illustrandum plurimorum N. T. scriptorum silentium de primordiis I. C. Hal. 1790. 4. — *D. Christph. Frid. Ammen* progr. inquiritur in narrationum de vitae Iesu Christi primordiis fontes, incrementa et nexum cum religione. Gottinae. 1799. 4.

Ad pag. 116. sect. 2. lin. 6.

Catalogum Harmoniarum multarum v. in *Fabr. B. Gr. IV. p. 380. sqq.* add. eundem *Fabric. in Delectu argum. — verit. religion. christian. c. 29. p. 529. sqq.* Is vero, si hic esset locus, magno vel recentius confectarum numero posset amplificari; quare in paucarum commemoratione acquiescere placet. *Griesbachi Synopsin* iam supra laudauimus. — *Facta et res gestae Iesu Christi graece ex quatuor euangelistis ordine chronol. in vsum scholarum et praelectionum, (auct. G. F. Bahrdt.)*

Berol.

Berol. 1787. 8. — *Die Geschichte Iesu nach den vier heil. Euangelien in eines gesammelt vnd geordnet, samt einer Anweisung, die Euangelien mit Einsicht vnd Nutzen zu lesen, von Seb. Mutschelle. Monachii 1784. 8. — Abriss der Geschichte Iesu aus den Euangelien Matthaeus, Marcus, Lucas vnd Iohannes, ein Entwurf zum Gebrauch in Vorlesungen ueber die Harmonie der Euangelisten von H. Ph. Sextroh. Gotting. 1785. 4. — Denkwürdigkeiten aus dem Leben Iesu, nach den vier Euangelisten, harmonisch geordnet vnd mit erläuternden vnd praktischen Anmerkungen versehen von H. Ch. Bergen, Giesae, tom. I. 1789. — tom. II. 1791. 8. — in linguam Batauicam translata sunt illa Memorabilia I. Chr. ab Hm. Müntinge, cum prooemio. Lugd. B. 1793. mai. 8. II. tom. — The Harmony or Agreement of the four Euangelists in their seueral Relations of the Life and Doctrine of Ies. Chr. transl. from the Original Text with notes explanatory — pars IV. Lond. 1787. 8. — *Geschichte vnd Charakterzüge Iesus nach Matthaeus vnd andern gleichzeitigen Schriftstellern, (auct. E. A. Opitz,) Lips. 1792. 8. — Harmonie der vier heiligen Euangelien, zur öffentlichen Erklärung vnd zum Priuatgebrauche verfasst von I. C. Müller. Mogunt. 1791. 8.**

Harmonia euangelica Cottoniana in Hiches Thesauro LL. septemtrional. (Grammat. Anglo - Saxon. p. 139. sqq. et Grammat. Theotifca p. 101. sqq.) Haec harmonia est historia Iesu

Iesu ex IV. euangelistis congeſta et verſibus franco-theotiſcis compoſita; praellantiffimae reliquiae theotiſcae antiquitatis ſaec. VIII. — IX. Alter cod. ſ. fragmentum eſt in bibl. Bamberg. repertum, in quo continuantur ea, vbi Hikes deſiit. Plura leges in Lipſ. *allg. litt. Anz.* a. 1799. nr. 97. p. 954 — 960. et melius verſi fragmenti ſpecimen eſt ibid. nr. 175. p. 1737. ſqq.

A ſcriptural View of the Reſurrection and Aſcenſion of I. Chr. by way of Harmony and Paraphraſe; with an Appendix on the dignity of the human body with regard to its final Reſurrection by — *I. Weddred.* Londini. 1787. 4. — *Die Leidensgeſchichte Ieſu Chriſti aufs neue aus den 4 Euangelien zuſammengetragen.* Norimberg. 1789. 8. — *Car. Frid. Ferdin. Gruner* diſſ. inaugur. de Ieſu Chriſti morte vera, non ſyncoptica. Ien. 1800. 8.

Ad pag. 117. lin. 13.

Fr. Imman. Schwarzii progr. de euangelio infantiae Chriſti ficto et vero. Lipſ. 1785. 4.

Ad pag. 117. lin. 16.

Leg. *vid. tamen.* — Diodatus probaturus erat. Chriſtum et apoſtolos atque Iudaeos in Palaestina illo tempore graece cum maxime loquutos eſſe: contra Roſſi ac Pfannkuche ſtatuertunt, in Palaestina, atque adeo a Chriſto et apoſtolis linguam tantum Aramaeam fuiſſe adhibitam. Medium tenet, contra illos diſputans, *D. Paulus* in II. programmatt.

„Ver-

Verosimilia de Iudaeis Palaestina. Iesu etiam, atque apostolis non Aramaea dialecto sola, sed graeca quoque Aramaizante loquutis. Icnæ 1805. 4. "Docet igitur, linguam graecam, sed hebraizantem vel deu ante Christum in Palaestina, praecipue in Galilaea et Hierosolymis adeo in vsu fuisse, vt multi graece loquerentur, plurimi certe intelligerent eos; apostolos caluisse linguam graecam, eosque legisse LXX. interpretes aliosque auctores graecos, quod nominatim de Iacobo ex Actis apoll. XV. 15 et 16. probatur, etc. — *Walton* in adparatu etc. vol. I. Bibliorum polyglottorum etc. praemisso nr. 15. de lingua Syriaca et scripturae versionibus syriacis probatum iuit, Christum syriaca lingua, dialecto vero hierosolymitana, esse loquentum, et Matthaeum in illa lingua euangelium suum exarasse: v. *Baumgarten* in *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* tom. VIII. part. 47. (vbi a pag. 579. opus illud, VI voll. m. fol. constans, Lond. 1657. copiose recensetur,) p. 388.

Ad pag. 118. lin. 2.

Seb. Fulconis I. Rauii orat. de Iesu Christi ingenio et indole perfectissimis per comparisonem cum ingenio et indole Paulli Apostoli illustr. habita publ. VIII. Febr. 1793. — Lugd. Bat. 1794. 4. Eadem eodem tempore in linguam Batau. est translata a *I. de Kruffyff*. — De natiuitate vitaeque Christi, de S. Maria etc. multa fabulosa et vero ridicula narrantur in libro: *La Cité mystique de Dieu, Miracle*
de

de sa toute Puissance, Abime de la Grace, Histoire diuine et la Vie de la tres-sainte Vierge *Marie* Mère de Dieu —, manifestée dans ces derniers siècles par la même S. Vierge à la Soeur *Marie de Iesus*, Abesse du Monastere de l'immaculée Conception de la ville d'Agreda —, traduite de l'Espagnol par le *Thomas Croset* Recolet, — à Brusselle. 1715. mai. 4. III. voll. De quo famoso opere plura leges in *Baumgarten. Nachrichten von merkwürdigen Büchern*, tom. IV. p. 208. sqq. — Ibid. in tom. XI. p. 115. sqq. de rarissima editione libri: *Historiae I. Christi* — summam relata expositio: itemque eorum, quae de Apostolis Iesu Christi singillatim commemorari posse recte et vtiliter visa sunt, autore *Ioach. Camerario*. — f. a. 8. (dedicatio scripta est Lipsiae die brumali anni instantis M. D. LXVI.) quaedam lectu digna traduntur.

Cel. *Rau* progr. de momentis iis, quae ad Iesum diuinarum rerum scientia imbuendum vim habuisse videntur praecipuam, Erlang. 1796. 4. Pag. 5. sqq. commentum anonymi scriptoris, in libro: *Iesus und Lycurg, zwey Gemälde von Lucius Sempron Nephyto, Christinopel*, excogitatum, Iesum adolescentulum cum Ioanne baptista in Aegyptum migrasse, et anno aetatis tricesimo inde rediisse in patriam, refutat, fabulisque adnumerat Milesiis.

10. *Heur. Dorfmuëlleri*, Syndiaconi Wunsidel., Hypommemata quaedam de dispari Iesu Essaeorumque disciplina. Wunsidel. 1803. 8.

Ad pag. 119. lin. 12.

De spurio epistol. cum Abgaro comm. egit
Io. Diet. Hartmann in Beyträgen zur
christl. Kirchen- und Relig. Gesch. tom. I. Ien.
1796. 8. nr. 4.

Ad pag. 120. sect. 4. lin. 8.

Illa Michaelis, Theol. quondam P. P. O. et
Gymnasii Reformati Halensis Ephori, exercita-
tio primum locum occupat in illius
Excercitationibus theologico philologicis etc. Lugd. B. 1757. m. 8.

EVANGELISTAE ET APOSTOLI.

Ad pag. 124. §. 3. lin. 1.

Leg. diuersos. — Pauca addere iuuat: A
Dissertation on the Learning and Inspiration
of the Apostles by Will. Iesse, A. B. Chaplain
to the Carl of Glasgou. L. Robinson. 1795. 8.
Primum apostoli a crimine ignorantiae vindi-
cantur, tum ostenditur, quonam sensu Apo-
stoli dici possint inspirati. — Versio lat. epi-
stolarum N. T. perpetua annotatione illu-
strata a M. G. S. Iaspis. vol. II. complectens
epistolas Pauli ad Galatas, Ephesios, Philip-
penses, Colossenses et Hebraeos, Iacobi, Pe-
tri, Ioannis, Iudae epistolas et apocalypsin.
Lips. 1797. 8. Consilium erat versionis Tha-
lemannianae absoluendae. Conf. Kilon. bibl.
vniuers. germ. vol. 43. part. 2. fasc. 7. p.
454 sqq. a. 1799. — Essay on the Character
of the Apostles and Evangelists by the Rev.
Rich. Graves, B. D. M. R. I. A. etc. Dublin.
1798. 8. — Petri Wesseling diss. de euange-
liis iussu Anastasii non emendatis, in Victo-
rem Turonensem. Traiecti ad Rh. 1733. 4. —

auctior addita est *eiusdem* Diatribae de Iudaeorum Archontibus ad inscriptionem Berenicensis. *ibid.* 1738. 8. conf. D. Gerdes, in *Miscell. Duisburg.* tom. II, fasc. 2. p. 560. inprimis *noua acta eruditor.* 1742. p. 454.

Introductionis in N. T. capita selectiora, quibus in originem, scopum, et argumenta euangeliorum et actuum apostolorum de nouo inquiritur. Scripsit *H. Eb. Gottl. Paulus*, Th. D. et Prof. Ienae 1799. 8. Quinque commentationes, antea separatim editae, hic e noua recognitione iunctim prodeunt in lucem: 1) *Historiae Cerinthi pars prior*, quae ad Iudaeochristianismi atque apocalypseos canonicae fata illustranda pertingit: 2) — pars altera, quatenus ad Iudaeognosticismum et euangelii atque epistolarum Ioannis fata illustranda pertingit: 3) recitatio publica de consilio ac fine, Ioanni apostolo in scribendis suis euangelicis commentariis proposito: 4) de origine euangeliorum trium priorum e collatis actuum apostolicorum indiciis aliisque obseruationibus historicis certius definienda, (contra *Eckermannum*, opinantem, acta apostolorum et euangelium Lucae Traiani demum aetati esse adserenda:) 5) comment. de consilio, quo auctor in actis apostolicis concinnandis ductus fuerit, deque loco et tempore, quo scripta sint. — De apostolorum et prophetarum N. T. eminentia et discrimine scripsit *I. Christp. Pflücke*. Lips. 1785. 8. — *I. C. Vollborth* progr. de discipulis Christi per gradus ad dignitatem et potentiam Apostolorum euectis.

ctis. Gotting. 1790. 4. — *G. W. Rullmann* de apostolis primariis religionis christianae doctoribus. Rintel. 1783. 8.

D. Ziegleri einige Ideen über den wahrscheinlichen Ursprung der drey ersten Evangelien in D. Gableri neuestem theologischen Journal, vol. IV. part. 5. Noribergae.

Süßkind, Prof. in Magazin für christliche Dogmatik und Moral, deren Geschichte. — Herausgegeben von D. J. Fr. Flatt, Prof. Theol. part. VI. Tübingae 1800. 8. nr. IV. p. 95 — 179. inquit in caussas, cur quatuor nostra euangelia canonica a patribus ecclesiast. saec. II. praecipue ab Irenaeo, reliquis omnibus, quae tum circumferebantur, sint antelata, et pro genuinis auctorum suorum operibus habita; contra Eckermanni opinionem in theologischen Beyträgen tom. V part. 2. enixam: inprimis docet, Eckermann ex Irenaei locis plane nihil certi posse probare, neque ad suam hypothesein fulciendam vllum adducere argumentum. — De Marsh libr. v. supra ad initium cap. III. de N. T. ad. pag. 65. Introduct. II. 2.

Probestück einer historisch-kritischen Prüfung der IV. kanonischen Evangelien nach ihrem Verhältniß gegen einander, vornehmlich in chronographischer und chorographischer Ansicht, als noch immer vermifste Grundlage zur endlichen Verständigung über Jesu Geschichte und Lehre, in: Neues Magazin für Religionsphilosophie, Exegese und Kirchengeschichte, herausgegeben von D. Heinr. Philipp.

Conr.

Conr. Hencke. tom. IV. part. II. Helmstadt. 1802. 3. nr. 1. Nequeſ vero in omnibus conſentit *Eckermann.* in cenſura in ephem. litt. Erford. 1802. nr. 28.

In eodem Henkii libro, *Magazin* etc. tom. IV. Helmliad. 1795 nr. XX. p. 576. ſqq. *Io. Ern. Chriſti. Schmidt* nouam ſcripſit diſquiſitionem: *Entwurf einer beſtimmtern Unterſcheidung verſchiedener, verloren gegangener Euangelien*; in qua primum obſervat, varia antiquiora euangelia, n. εὐαγγέλιον κατ' Ἑβραίων, εὐαγγ. τῶν δώδεκα ἀποστόλων, εὐαγγ. κατὰ Ματθαίου, ἀπομνημονεύματα τῶν ἀποστόλων etc. ſæpius inter ſe fuiſſe confuſa, indeque multas ſibiſque contrarias iudiciorum diuerſitates ortas. Tum 1) contendit et probare ſuſtinuit, Euangelium Matthæi fuiſſe primum hebraice ſcriptum, et baſin eſſe noſtrorum euangeliorum, Matthæi, Marci, Lucae, ex communi fonte Matthæi hebraico textu hauſtorum; atque originem diſſenſus in variis locis patefacere ſtuduſt. Dein agit nr. 2. de euangelio XII. apoſtolorum, et euangelio Ebionitarum, quæ tamen haud diuerſa fuiſſent. nr. 3) de euangelio κατ' Ἑβραίων et Nazarenorum, quod euangelium ſecundum Matthæum vocabatur, et quod Origenes atque Hieronymus nouerant: nr. 4) de euangelio Corinthi et Carpocratis: hos, putat, ſuum euangelium habuiſſe pro euangelio Matthæi, ſed id non fuiſſe, quoniam non omnia, quæ Epiphanius in graeco Matthæi euangelio reperit, continuiffet; contra habuiſſet genealogiam, qua primum.

Mat-

Matthaei euangelium caruisset: 5) de ἀπομνημονεύμασι τῶν ἀποστόλων apud Iustinum, ac diuersa γαριorum de eo iudicia refert, et partim refutat: 6) de Tatiani euangelio, quod etiam vocatur διὰ τεσσάρων, quasi fuisset Harmonia quatuor catholicorum euangeliorum, a Tatiano confecta: 7) de Marcionis euangelio, quod vero, suspicatur, fuisse genuinum Lucae euangelium, at principio destitutum: 8) de duobus prioribus graeci nostri Matthaei capitibus, siue de genealogia Iesu. Ex his, vberius expositis, concludit Schmidt, euangelia nr. 2 — 7. memorata, nihil aliud fuisse, quam nouas veluti recensiones antiqui, nr. 1. laudati, euangelii Matthaei; nomen autem euangelii κατ' Ἑβραϊσμός non esse nomen peculiaris euangelii, sed id de omnibus euangeliiis, hebraice scriptis, aut quae ad primarium hebraicum Euangelium (Original) respexissent, fuisse vsurpatum; denique arbitratur, singulos euangelistas ex narrationibus variis; vel ore vel per litteras memoriae proditis et tunc temporis satis cognitis, quodlibet, quod quisque eorum fide dignum habuerit, ad historiam suam, quantum fieri potuit, pleniorrem reddendam, collegisse scriptoque consignasse.

Nouissimam eiusdem quaestionem inquisitionem atque diuersorum iudiciorum examen instituit cel. Vogel, Theologus Altdorfinus, *Veber die Entstehung der drey ersten Euangelien in Gableri actis litterariis theologicis, (Journal für auferlesene*

lesene theologische Literatur,) tom. I. part. I. pag. I. sqq. Norimbergae 1804. 8. Primum recenset iudicia VV. DD. Clerici, Michaelis, Semleri aliorumque, qui, tres euangelistas, existimarunt, ex communi fonte hausisse, in specie diiudicat Lessingii opinionem, primum illorum fontem fuisse euangelium Hebraeorum aut Nazarenorum chaldaicum siue hebraicum: quam sententiam Niemeyer V. C. in Coniecturis ad illustrandum plurimorum N. T. scriptorum silentium de primordiis vitae I. Chr. Hal. 1790. ita adoptauit, vt praeterea adsumeret, exemplari primi euangelii varia additamenta fuisse adscripta. Corrodi autem in: *Versuch einer Beleuchtung der Geschichte des Bibelkanons*, tom. II. 1792. p. 150 — 152. contendit, commune euangelium, quod tres euangelistae ante oculos habuissent, Matthaei fuisse euangelium hebraicum, in euangelio Ebionitarum corruptum. Contra *Halfeld* in Commentat. de origine IV. euangeliorum, Gottingae 1794. 4. plura illis ad manus fuisse subsidia, existimat. *Rufswurm* autem in: *Untersuchung über den Ursprung der Evangelien*, part. I. Hannou. 1797. 8. p. 166. sqq. euincere studuit, diuersa existitisse exemplaria vnus primi euangelii, (*Vr-euangeliums*,) id vero neque hebraicum neque Nazarenorum fuisse euangelium. Ita Vogel. aliorum opiniones argumentaque refert et diiudicat, potissimum eorum sententiam, necdum tamen certam atque exploratam, qui vnicum fuisse, sibi persuaserunt, fontem, n.
euan-

euangelium lingua aramaea scriptum, sed variis locupletatum accessionibus et a Matthaeo ex propria experientia, a Marco autem ex aliorum narrationibus correctum et auctum, acutasque adiicit animaduersiones ac dubitationes. Negat, Matthaeum, aut alium apostolum aut plures fuisse auctores primi euangelii, (*Ueuangeliums*,) idemque monet, hypothefin. graecam illius primi euangelii versionem editam fuisse fontem, non videri probabilem, nedum certam atque indubitam. Marshii praecipue cogitata argumentaque vberius exponit atque examinat, reiicitque opinionem, ex communi fonte haufisse euangelistas. Quo facto tranfit Vogel. ad alteram sententiam probabiliorem, euangelistarum alterum alterius narrationes ante oculos habuiffe et adhibuiffe, atque pariter diuerfas variorum explicationes, praecipue, cuius textus fundus aliorum fuerit, recitat, n. *Hug.* in *Einleitung in die Bücher des N. T.* fasc. I. Bafil. 1797. 3. *Adleri* in lib. Nonnulla Matthaei et Marci enunciata, ex indole linguae Syriacae explicata, et obseruat in historiam vtriusque euangelii, Hafniae 1784 4 *Oweni* in: *Observations on the four Gospels*, Londini 1764. 4., qui, vti etiam *Griesbach.* in II. programm. Ienae 1789 et 1790. Marci euangelium totum e Matthaei et Marci commentariis decerptum esse, (rec. in *Commentatt theolog.* vol I. coll. eius programme inscripto: *Inquiritur in fontes*, vnde Euangelistae suas de resurrectione Domini narrationes hauserint, Ienae 1783. 4.

contendunt, Matthaeum fuisse fontem Lucae, et ex utroque hausisse Marcum. *Contrario Storr*, in libro: *Ueber den Zweck der euangel. Geschichte und der Briefe Iohannes*, Tubingae 1786. §. 58. 62. etc. euincere studuit, Marcum fuisse ducem Matthaei et Lucae, suamque sententiam vindicare studuit in disput. de fonte euangeliorum Matthaei et Lucae, Tubingae 1794. 4. rec. in *Commentatt. theol. vol. III Lipsiae 1796. p. 140* sqq. *Büsching* vero in: *Harmonie der Evangelisten*, Hamburg. 1766. p. 99. 108. 113. sqq. Lucam, arbitratus est, fuisse fontem reliquorum, ita ut Matthaeus ex eo, ex Luca autem et Matthaeo hauriret Marcus. Posthaec *Griesbachii* hypothesin copiosius examinat infirmatque *Vogel*, et denique suam sententiam, Marcum sequutum esse Lucae narrationem, et Matthaeum adhibuisse commentarios Marci atque Lucae, proponit ornatque et singulorum rationem narrandi persequitur. Primum igitur contendit, Lucam suam composuisse narrationem ex traditionibus, ore peruulgatis, et probabiliter etiam ex historiis, in lingua partim aramaica, partim hebraeo-graeca, ad Theophilum, in Italia verisimiliter commorantem, iam scriptis. Postea, Marcus Romae confecisse commentarios suos, et collegisse ea tantum, quae ex Petro accepisset, videtur *Vogelio*. Hinc posse, arbitratur, intelligi, cur in quibusdam dissentiat a Luca, in quibusdam vero conspiret cum eo; Lucae tamen euangelium in manibus quoque habuisse videtur ei, et libere excerptis

fisse. Lucae autem et Marci euangelia Hierosolymam ad apostolos missa, et a Matthaeo, in scribendo tamen haud exercitato, ibidemque versato, adhibitum, sed auctum ab eo et interdum secundum temporis ordinem aliter ordinatum fuisse docere studet, V. D., idemque pag. 54. in nota retractat prisinam suam opinionem, in libello, de coniecturae usu in crisi N. T. Altdorf. 1795. p. 16 sq. propositam, Matthaeum prius, quam reliquos duo, euangelium suum litteris mandasse; quaedam tamen, a reliquis narrata, omisisse illum, quaedam addidisse putat. Quomodo autem Matthaeus Lucam, in primis Marcum sit sequutus, docet Vogel. et confirmat eorum iudicium, Matthaeum in conscribendo suo euangelio usum esse lingua hebraeo-graeca. Denique concludit, graecum Matthaei euangelium fuisse in linguam aramaeam translatum, ab aliis deinceps mutatum atque interpolatum, ex pluribus denique exemplaribus fuisse vnum concinnatum. — Sed haec ad diversa, nec omnino indubitata, variorum iudicia cognoscenda sufficiant.

Ad §. 4. MATTHAEVS.

Ad pag. 125. lin. 6.

De Matthaeo et reliquis euangelistis atque apostolis varia eaque multa collegit *Fabric.* in opere: salutaris lux euangelii Hamburgi 1751. 4. capp. IV. p. 54. sqq. et V. p. 62. sqq. — Rich. Simonis et Michaelis senten-

tentia de hebraico Matthaei euangelio sub examen vocata est ab *Andr. Gottlieb Masch* in: *Abhandlung von der Grundsprache des Euangelii Matthaei*. Halae Magdeb. 1755. 8. — *Marc. Anton. de Dominis*, archiepisc. Spalatensis, in parte II. Operis de republica ecclesiastica, Londini 1620. — emendat. rec. Hanou. ad Moen. 1622. fol. libr. VII p. 20. censet, a Matthaeo euangelium in hebraica lingua esse confectum, postea ab alio in graecam linguam translatum, at a Matthaeo recognitum et comprobatum. *) — Pro lingua Hierosolymit. - syriaca, qua primum vsus sit Matthaeus in conscribendo suo euangelio dicere *Walton*. iam paullo ante adnotauimus.

Ausführliche Untersuchung der Gründe für die Aechtheit und Glaubwürdigkeit der schriftlichen Urkunden des Christenthums. Zweiter Band: der zweiten Abtheilung erster Abschnitt, über den Ursprung und Zweck der vier Evangelien und der Apostel-Geschichte, nach den eigenen Angaben ihrer Verfasser mit Zuziehung anderweitiger Nachrichten und Überlieferungen, von D. Io. Fr. Kleuker. Mo-

K 2 na-

*) Operis, quod decem libris constat, primum vol. prodit Londini 1617. — alterum ibid. 1620. tum. id recusum est, I. vol. Heidelbergae 1618. — II. vol. Francof. ad M. 1620. — III. vol. Hanou. 1622. Longum recensum operis leges in *Baumgarten. Nachrichten von einer Hallischen Bibl.* tom. VIII. p. 209 — 269.

nafterii 1797. 3. V. D. cum Semlero existimat, euangelium Matthaei praecipue scriptum fuisse Iudaeis graecis in Aegypto, et refutare studet eorum iudicium, primum scriptum fuisse Christianis, in Palaestina habitantibus, sermone hebraico aut syrochaldaico: negat contra Lessingium, hebraicum Nazarenorum euangelium fuisse fontem, ex quo Matthaeus et reliqui euangelistae in conscribendis suis euangeliiis hauserint. Sed copiose eum refutare conatus est censor in ephemer. litt. Tubingens. scid. 61. a. 1791. primum exemplum, demonstraturus, exaratum fuisse sermone hebraico. (Tomi I. censura ibidem reperitur in scida 92 a. 1795.) Multa quoque contra Kleukerum disputat eius censor in noua vniu. bibl. german. tom. 50. part. 2. fasc. 7. a. 1797. p. 464. sqq., illius tamen de euangelio et consilio Ioannis iudicium atque animaduersiones valde laudat. — Add. quae ex Schmidtii et Vogelii commentatt. vberius excerpta sunt. *Cel. Christoph. Frid. Ammon* quoque in progr. Illustratur locus difficilis Matth. 23. 25. (in Nouis opusc. theolog. Gotting. 1803. 8. nr. VI.) contendit, graecum, quem nunc habemus, Matthaei contextum, ab ignoto quodam Hellenista ex hebraeo Matthaeo esse collectum, additamentis locupletatum, et in nonnullis locis mutatum. Hinc putat, scribam graecum in loco citato verba Iesu mutasse, et ad Zachariam, Baruchi filium, (de quo Ios. de B. I. IV. 6. agit,) retulisse. Sed censor in *Ie, A. L. Z.* a. 1804. nr. 151. Iun. p. 422. du-

dubitat, num ab Hellenista isto ea, quae a Matthaeo scripta sunt, prolubitu mutata sint, ratus potius, ab illo homine verba Iesu ita fuisse reddita, vti vel per rumorem acceperit ea, vel in alio quodam euangelio repererit.

Ad pag. 128. lin. 15.

Ueber die Stammtafeln unsers Herrn, in Beyträgen zur Beförder. des vernünft. Denkens, fasc. VII. et in fasc. XII über die Menschwerdung unsers Herrn, nach Matth I. 1 — 12. — D. I. Guil. Rau symbolae ad quaestionem de authentia I — II. capp. euangelii Matth. discutiendam. Erlangae 1795. 4. — Ueber das Geschlechtsregister beyrn Matthaeus. Ein Beytrag zur Kritik des N. T. von W. Matthaei. Hannou. 1794. 8. — Griesbach. commentarii critici in graecum Matthaei textum, specim. I — VI. Ienae 1794 — 1798. 4. et eiusdem progr. siue Ἐπιπέριον ad commentar. critic. in graecum Matthaei textum. Ienae 1801. mai. 4., in quo demonstrat V. D. ἀβγεντίαν duorum priorum capp. Matthaei. conf. Gabler Journal für theolog. Literat. tom. II. part. I. Noriberg. 1801. p. 81 sqq. Laudatus Ammon in Nouis opusc. theol. citatis nr. 2. scripsit Inquisitionem in narrationem de vitae I. C. primordiis, fontes, incrementa et nexum cum religione christiana.

Ad pag. 132. lin. 6.

Inserere Stuttgart. — I. Barret Nachricht

richt von einem griechischen Mst. des Euangelium Matthaei auf der Biblioth. des Trinity Collegii zu Dublin, ex Transact. of the roy. irish Academy. 1787. v. Eichhornii allgem. Bibl. etc. tom. II. part. 4. et D. Henr. Eberh. G. Paulus in nouo Repert. I. p. 192 — 196. — In eiusdem Pauli Memorabil. part. VIII. p. 179. sqq. Lips. 1796. 8. sunt variae philolog. criticae obs. ex epistolis Prof. Abert: Huc pertinent de codd. Dublin. et Britannico diuersis, atque variae lecti ex versione Armenica capp. 1 — 14. Matthaei. — Gr. Mayer Specimen animaduersionum in graecum Matthaei textum — Noriberg. 1786. 8. — G. St. Sommelii diss. S. Matth. Euangelium, capp. XXVI. XXIX. etc. abscos hebraismos tollens. Lund. 1787. 4. — Ueber die Aechtheit der so genannten Taufformel, Euang. Matth. XXVIII. 19. ein Versuch von I. H. Beckhaus. Offenbach. 1794. m. 8. Aliorum libror. commemorationi superede: epossumus; et conf. Rosenmülleri Handbuch etc. II. sect. III. part. II. p. 225. sq. de collection. VV. LL. et critic. scriptor. in singulos N. T. libros.

Ad §. 5. MARCVS.

Ad pag. 134. sub fin.

Koppii progr. recusum est in Pott ac Rupertii Sylloge commentatt. theolog. tom. I. nr. 2 — Der Bericht des Markus von Iesu dem Messia, ueberjetzt vnd mit Anmerkung. begleitet

ted von Io. Adr. Bolten. Altonae 1795. 8.
 In introduct. de Marco eiusque euangelio suam
 dixit sententiam. Conf. Erford. eph. litter. a.
 1795. part. 51. pag. 409. sqq. — *Griesbach,*
 progr. f. commentarii critici in graecum Mar-
 ci textum, partic. I. et II. Ien. 1804. 4.

Ad §. 6. LVCAS.

Ad pag. 137. lin. vlt.

In Bibl. histor. philolog. Bremensi class.
 IV. Fasc. III. et VI. de Theophilo, cui Lucas
 historiam sacram inscripsit, sunt tres disser-
 tatt. 1) *Heumanni* in Fasc. III. p. 483. sqq.
 (vbi p. 504. Lucae euangelium esse, putat,
 apologiam doctrinae christinae,) ibid 2) p.
 506 sqq. *Theodori Hasei*, et 3) in fascic. VI.
Iacobi Hasei, qui p. 1056. sqq. contendit,
 Luam Alexandriae scripsisse euangelium in
 gratiam tum Theophili, tum aliorum Aegyptio-
 rum et prouocat ad consensum *Io. Ern. Gra-*
bi in spicilegio patrum saec. I. p. 33 et 34.

Fragmenta Lucae antehieronymianae
 versionis, ex cod. argenteo Vindobon. auctore
 Prof. *Altero*, in *Pauli Memorabilib.* I art.
 VII. Lipsiae 1795. nr. V. p. 58 — 96.

Lukas Euangelium umschrieben und mit
Anmerkungen begleitet. Lipsf. 1792. 8. mai.

Io. Andr. Bolten in: *Der Bericht*
des Lucas von iesu dem Messia, uebersetzt und
mit Anmerkungen begleitet, Alton. 1796. 8.
 in proemio putat, at hypothesi parum vero-
 simili-

simili adsumta, fontes, ex quibus hauserit Lucas, fuisse 1) contextum Matthaei aramaeum; 2) versionem euangelii Matthaei graecam; Marci euangelium; 4) euangelium Hebraeorum in variis formis et cum additamentis diuersorum illius possessorum variis; 5) traditiones ac rumores.

*Das ächte Euangelium des Lucas, eine Vermuthung von I. E. Christian Schmidt in Henke Magazin für Religionsphilosophie etc. tom. V. nr. 17. Opinatur. nostrum Lucae Euangelium habere additamenta, quae genuino, quod in Marcionis erat manibus, defuerint, etc. sed dubitat censor in noua bibl. germ. vniuers. tom. 29. part. 2. fasc. 6. p. 558. et quaesitio, num Marcionis euangelium fuerit genuinum Lucae euangelium, ei altioris inuestigationis esse videtur. In eodem promptuarii tomo sunt nr. 5. *Beyträge zur Aufklärung ueber die beyden ersten Kapitel des Matthaeus vnd Lukas*; neque vero eidem censori l. c. p. 348. anonymi expositio certa esse videtur. — Ibid. nr. 16. auctore I. E. C. Schmidt, Eusebii canon, in quo is quatuor librorum classes distinxit, contra Weberi accusationem in *Beiträgen zur Geschichte des neu testamntl. Kanons*, p. 142. sq. — I. C. Volborth de censu Quirini ad Luc. II. 1, 2. Gottingae 1785. 4. — Andr. Birch de eod. argumento. Hafniae. 1790. — Huc quoque pertinet Petri Wesselingi disputatio critica ad marmor vetus, in quo de P. Sulpicio Quirino, de censu Syriae, de Itureis etc. agitur, resp. A. van der Mie-*

Mieden, auctore. Traiecti ad Rh. 1745. 4. Illustrantur quoque loca Actor. apost. V. 57. et Lucae II. 2. conf. *Strodtmanni neues gel. Europa*, part. IV. (Guelpherbyti 1784. 8.) p. 902. sqq.

Bernhard Lud. Koenigsmann, Rector. Gymnasii Flenopolitani, (Flensburg.) prolusio de fontibus commentariorum sacrorum, qui *Lucae* nomen praeferunt, deque eorum consilio et actate. Altonae 1798. 4. Auctor partim ex ipso scriptoris prooemio Euangel. I. 1—4. partim ex inconstantia orationis, nunc ad hebraicam linguam nunc ad latinam propius accedentis, comprobaturus est, commentarios e pluribus monumentis, a Christi legatis eorumque comitibus conscriptis, fuisse congestos; eo quidem consilio, ut rerum, a Christo et apostolis gestarum narratio non fide dignior, sed plenior et integrior iis, quae ante eum propositae fuerant, exhiberetur: commentarii vero illius non ante priorem saeculi secundi post C. N. partem innotuisse illi videntur. conf. *Beckii* commentar. soc. philol. Lips. I. part. I. p. 53. sqq. add. *Fabr. B. Gr. l. c.* p. 757. sqq.

ACTA APOSTOLORVM.

Ad pag. 138. sect. 4.

De edit. *Hearnii* et *Kipling v. Rosenmülleri Handbuch* etc. tom. I. p. 425. sqq. et 430. sqq. — *Actuum apostolorum et epistolarum tam catholicarum, quam Paulinarum* ver-

versio syriaco - Philoxeniana, ex cod. mssio Naldiano, in bibl. collegii noui Oxon. reposita, nunc primum edita, cum interpretatione et annotatt. a *Io. White*, S. T. P. ling. arab. ap. Oxon. Profess. Oxon. ex off. Clarendon. (1800) 4. v. *Intelligenz - Blatt zur Jen. A. L. Z.* a. 1801. nr. 49. — Arae deo ignoto dicatae (Act. XVII 25.) causas ex antiquissima religionis natura probabiliter esse repetendas, contra Diogenis Laertii narrationem. — disp. *Trohbeln Baden*. Hafniae. 1787. 8. — Progr. (Griesbachii) s. commentatio de consilio, quo scriptor in actibus apostolicis concinnandis ductus fuerit. Ienae. 1798. 4. — *D. Paulus* ap. ostiolus in mari, quod nunc *Venetus Sinus* dicitur, naufragus, et *Melitae Dalmatensis insulae* post naufragium hospes: siue de genuino significato duorum locorum in actibus apostolicis, cap. XXVII. 27 cap. XXVIII. 1. inspectiones anticriticae, auctore *D. Ignatio Georgio*, Benedictino e congregatione *Meliteni Ragusina*. Venet. ap. Chph. Zane. 1730. Illius explanationem acriter oppugnauit *A. Io. Ant. Ciantar* in opere, inscripto: *De B. Paulo apostolo in Melitam, Siculo - Adriatici maris insulam, naufragio eiecto*, dissertatt. apologeticae in *Inspectiones anticriticas R. P. D. Ign. Georgii de Meliteni Apostoli naufragio*. Ibid. 1738. 4. De utroque opere consules *Baumgarten*. *Nachricht. von merkwürd. Büchern*, tom. VIII. p. 157 — 174. — *Iac. de Rhoer* disp. praeside *P. Wesselingio*, de *S Pauli ad insulam Melitam naufragio*. Ultraiecti 1753. 4.

Gust.

Gust. Sommelius de origine linguae Lycaonicae Actor. XIV. 11. Lund. 1737. 4. — *I. A. Noeffelt* disp. de vera vi et ratione decreti Hierosolymitani Act. Ap. XV. Halae Sax. 1795. 8. — *C. L. Nitzsch* progr. de sensu et consilio decreti apostolici Actor. XVI. Witteberg. 1795. 4. — *Io. Mich. Lobsteins* vollständiger Commentar über die Apostelgeschichte des Lucas. Argentor. et Lipsiae 1792. 8. — *Sam. F. Nath. Mori* versio et explicatio actuum apostolorum: edidit, animaduersiones recentiorum maxime interpretum suasque adiecit *Gottli. Imm. Dindorf*. Lipsiae 1794. mai. 8. II. partt.

Ad §. 7. IOANNES.

Ad pag. 140. sect. 2. lin. vlt.

Authentiam euangelii Ioannis post Eckermannum oppugnat acriter impieque negat anonymus, (qui verbi diuini praeco in terris Baruthinis esse dicitur,) in: *Der Euangelist Iohannes und seine Anhänger vor dem jüngsten Gericht*. f. l. et typogr. nota 1801. 8. Sed pluribus refutat eum censor, neque vero is omnino orthodoxus, in *Erlang. Litterat. Zeit.* a. 1801 nr. 105 et 106. — Et tamen, si recte memini, continuatio libri famosi prodit aut prodibit. — Collectio variarum lection. ex cod. Borgiano graeco — sauid. fragmenti Ioann. in *Michaels et Tychsenii* nou. bibl. tom. VIII. p. 237. sqq. — *I. Ph. F. Litt.*

mers vindiciarum adseruias textus graeci pericopae Ioannis euangelistae cap. VII. 53. — VIII. 52. Francof. ad Viadr. part I. 1791. 8. — *Io. Ge. Frid. Pappii* diss. de authentia capit. XXI. Ioannis, Erlang. 1779. 4. — *Io. F. Kaaf* diss. critico-philolog. Vindiciae capituli ultimi euangelii Ioannis. Witteb. 1793. 4. — *H. Eb. Gottl. Paulus* über den apokryphischen Anhang des Iohanneischen Euangeliums in nouo Repertor. etc. II. p. 327. sqq. et, noch etwas über den Appendix oder das letzte Kap. des Euangel. Iohannis, in Memorabb. tom. V. p. 176. sqq. — *Christoph. Aug. Heumanni* disp. respond. I. Petro Eberhard, *Hebdomas Ioannea*, h. e. explicatio septem locor. primae Ioannis epistolae. Gottingae. 1745. 4. — *Cl. Christoph. Frid. Ammon* in Nouis opusculis theologic. Gotting. 1803. 8. (de quibus v. censor in Ien. A. L. Z. a. 1804. m. Iun. nr. 131. p. 420. sqq.) iterum edidit duo programm. quae huc pertinent; nr. 1. de prologi Iohannis euangelistae fontibus et sensu. Ἀόγου Ioannem adhibuisse pro σοφία, dubitat censor, et alia opponit. nr. 5. ambigitur de argumentis, quibus ductus Iohannes euangelista natiuitatem I. C. Bethlehemiticam silentio praetermiserit. In quibusdam dissentit censor.

Io. Adrian Bolten in proemio ad versionem suam germanic. cum obseruat. (*der Bericht des Iohannes, von Iesu dem Messia*, cum animaduers. Altonae 1797. 8.) putat, Ioannem euangelium scripsisse in lingua syriaca, et hermeneutam quemdam trans-

transtulisse in linguam graecam. Atqui iam *Salmasius* de lingua hellenistica p. 257. sq. opinabatur, syriace fuisse primitus scriptum illud euangelium; sed is iam refutatus est a *Rich. Simon.* in historia critica N. T. cap. 28. conf. *cel. Neil* ad Fabr. B. gr. l. cit. p. 775. sqq. vbi a pag. 774. de S. Ioanne agitur. *Prochori*, qui fuit vnus de septem ministerio praefectis, confobrinus Stephani protomartyris de *Ioanne Theologo et euangelista historia*, gr. cum vers. lat. Castalionis, quae historia primum edita est et adiecta *Apocryphus* h. e. Narrationibus de Christo, Maria, Iosepho, cognatione et familia Christi extra biblia etc. et editis gr. latine a *Mich. Neandro.* Basil. ex offic. Io. Oporini, 1567. 8. p. 526—665. V. infra ad pag. 194. Introd.

Der erste Brief des Iohannes, ein Sendschreiben an eine bestimmte Gemeinde, und keine allgemeine; eine Abhandlung, kein Buch von D. W. S. C. Ziegler in D. Hencke Magaz. für Religions-Philosophie etc. tom. VI. nr. 16. Helmstad. 1796. 8. Primum docet contra Michaelis sententiam, I. epist. Ioannis interiorem habere characterem et formam epistolae; contra Storrium autem, non posse eam haberi pro parte secunda euangelii. Ipsa epistola Zieglero videtur post euangelium a Ioanne, senectute confecto, quoniam memoriae prodat infirmitatem, scripta esse ad ecclesiam, a Ioanne ipso institutam, ad Iudaeo-Christianos in Asia interiore, et ad errores quosdam aperriendos atque vitandos. conf. Kilon. nou. bibl. vniuers. vol. 52. part. I. Fasc. I. p. 13. sq. a.

1797. Multa alia scripta ad Ioannis euangel. epistolas et apocalypsin spectantia indicat, partim recenset Rosenmüller. in *Handbuch* II. p. 234. et p. 246—269.

Ad pag. 142. lin. 22.

Inferi debet: *M. Mich. Merkels historisch-kritische Aufklärung der Streitigkeit der Aloger und anderer alten Lehrer über die Apokalypsis in dem zweyten Jahrhundert nach Christi Geburt, als ein Beytrag zum zuverlässigen Beweise, dass die Apokalypsis ein untergeschobenes Buch ist.* Francof. et Lipsi. 1782. 8.

Ad pag. 144. lin. 9.

Scr. *Nouissime argumenta interiora contra illius (apocalypseos) authenticam refutant.* — — Neque vero drama more Graecorum et Romanorum, in actus diuisum esse apocalypsin; sed spectaculum in varias visiones distributum, contendit *I. Hallenberg* in: *Historiska Anmärkningarna öfver Vppelbarelse Boken of Io. (histor. obseruatt. in apocalypsin Ioannis.)* Holmiae 1800, III. voll. 8. Hallenb. explicat apocalypsin non tamquam vaticinia de rebus futuris, sed tamquam picturam et poeticam descriptionem conditionis christianae ecclesiae tempore, quo Ioannes scripsit, vsus formulis cabbalisticis et hyperbolicis orientalium etc. Conf. *Ien. A. L. Z.* a. 1801. nr. 349. m. Decembr.

I. F. H. Entscheidung der Aufgabe, ob der Evangelist Iohannes, oder Ioh. Marcus,
(cui

(cui Dionys. Alexandrinus saec. III. adseruit,) die geheime Offenbarung verfertigt habe? in Hamburg. vermischten Biblioth. vol. I. part. III. p. 507. sqq. Euangelistam Ioannem esse illius auctorem probat.

Specimen hermeneutico-theologicum de *Apocalypsi*, ab indole, doctrina et scribendi genere Ioannis apostoli non abhorrente, quod praefide *Iodoco Heringa* publico examini submittit auctor *Henr. Herm. Donker Curtius*, sylvia Ducensis, d. 5. Iun. 1800. Traiecti Batau. mai. 8. Contra Oederum et Semler. potissimum dimicat, ex fili diuersitate in euangelio Ioannis et apocalypsi, et ex argumento ac doctrina in posteriore probaturos, Ioannem non esse auctorem. Agit igitur de Ioanneo ingenio eiusque documenta ex apocalypsi ducit: inprimis probatum it, consensum euangelii et epistolarum Ioannis cum Apocalypsi ratione tam doctrinae, quam dictionis; neque tamen negat, in quibusdam rebus discrepantiam apocalypseos a reliquis Ioann. libellis esse fere necessariam. Conf. tamen modestam censuram in Erlang. L. Z. a. 1801. nr. 4. — The Revelations translated and explained throughout with Regs, Illustrations, Notes and comments, a copious introduction, argument and conclusion. By *W. Cooke*. Lond. 1789. 8. vt alias, a Britannis scriptas expositiones etc. apocalypseos omittam, memorabo tantum: A commentary of the Revelation of St. Iohn; by *Bryce Johnston*, II. voll. Londin. 1794. 8.

Pro-

Progr. infant ad argumenta de origine apocalypseos Iohanneae externa, obseruatt. miscellae Ienae. 1800. 4. Inter alia V. D. dissentiens a D. *Gottlob Christii. Storrii* sententia, in *Neue Apologie der Offenbarung Iohannis*, Tübingae 1783. 8. §. 13. p. 213. sqq. prolata, p. 9 sqq. iudicat, sententiam, de Iohannea apocalypsi Pauli apostoli locum I. Cor. XV. 52. scribentis animo obseruata, quam minime esse comprobata. — *Die Schriften Iohannis, des vertrauten Schülers Iesu. Uebersetzt u. erklärt von Sam. Gottl. Lange*, pars I. (continens Ioannis apocalypsin,) Neostrelitz 1795. mai. 8. conf. Salzburg. A. L. Z. a. 1796. plag. 51. pag. 431. sqq. — *H. W. Stronck* specimen hermeneut. theol. de doctrina et dictione Ioann. Apostoli ad Iesu Magistri doctrinam dictionemque exacte composita. Ultraieci 1797. mai. 8. Contra eos, qui adfirmant, apostolos non omnino conuenire cum Iesu doctrina et via docendi. — *Vergleichung der Apokalypse mit dem Gemälde des Cebes*, in *Hassii* bibl. orientali etc. Plura dabunt *Fabric.* in B. Gr. l. c. pag. 786. sqq. ibique *Keil* in notis,

---

Ad §. 8. PAVLLVS.

Ad pag. 147. lin. 5.

In cod. caesar. *Vindob.* CCLXX. nr. 9. exstat Epigramma iambicum siue inscriptio iambica statuae lapideae S. Pauli apostoli, sculptae
ex

ex illo ipso, ut fertur, lapide, in quo accepit (v. epist. II. ad Corinth. XI. 24.) quadraginta plagas minus vna: publicauit illud epigr. vna cum praefixo titulo *Lambec.* in comment. de bibl. caesar. vol. V. p. 455. sq. ed. Hollar. — De Paulo eiusque epistolis copiose disputant *Fabr. B. Gr. IV. pag. 795. sqq.* et *Kuinoel* in notis. — In libro *Gudii*, infra ad pag. 169. Introd. laudato, pag. 38 — 49. incredibilis paene caterua eorum, qui de vita, fatis, epistolis, silo etc. Paulli scripserunt, producitur.

Ad pag. 147. sect. 2. lin. 5.

Paullum Arii praecursorem facit, vel potius fingit, et *Athanasium* in doctrina de deitate Christi errasse, credulis persuadere conatur *Io. Christi. Gul. Augusti*, Prof. Ienens. in *Apologien und Parallelen theologischen Inhalts*, Gerae et Ienae 1800. 8. nr. 3.

Ad pag. 147. sect. 3.

Versio latina epistolarum N. T. perpetua annotatione illustrata a *Gf. Sigm. Iaspis*, vol. I. complectens epistolas Pauli ad Roman. Corinthios, Thessalonicenses, Timotheum, Titum et Philemonem. Lips. 1793. 8. — *Die Briefe der Apostel Iesu, aus dem Griech. übersetzt, und mit Anmerkungen begleitet; nebst einer Vorrede von Abr. Teller.* Chemnit. 1794. m. 8. — A literal Translation from the original Greek of all the apostolic Epistles; with a Commentary and Notes philolog. crit.

explan. and pract. To which is added a History of the Life of the Apofile Paul, by *Iou. Macknight*. Lond. 1795. 4. IV voll. — An illuftration of various important Paffages in the Epiftles of the New Testament, from our Lords declaration: that the Kingdom of heaven was at hand; from its Prophecies of the Destruction of Ierufalem etc. with a new Interpretation of St Pauls man of Sin, in the leading features of his character, by *N. Nifbett*. Lond. 1787. 8. — germanice vertit, (*Nifbett*. *Versuch einer Erläuterung einiger wichtigen Stellen in den apoftolifchen Briefen*, etc.) et praefat. atque additamentum adiecit *I. Ad. Dillinger*, Noriberg. et Altdorf. 1790. 8. — Tum *Nifbett* alteram edition. with large Additions curavit Londin. 1791. 8. — *I. Adr. Bolten* in: *Die neuteftamentlichen Briefe, überfetzt und mit Anmerkungen beg'eitet*. — *Erfter Theil die größern Briefe von Paullus*. Alton. 1800. 8. *II. Theil*. etc. *ibid.* 1801. 8 in praefat. ad I. partem contendit, Paullum fcripffiffe in lingua Aramaea epiftolas fuas, et has dein per *Timotheum*, *Soffhenem* aliosque, qui ideo in epiftolis harumque infcriptionibus nominati fuiffent, in linguam graecam curaffe transferendas; fed iure refutatuf est in *Ien. A. L. Z.* a. 1800. nr 348. p 548. in *Jahrbuch der neueften Litterat* Lipf. 1802. m. Febr. nr 187. et 188. atque in *Gotting. ephem. litter.* a. 1801. p. 1808. fqq. — *Acta Pauli et Theclae* edidit *Gallandius* in *Biblioth. patr.* vol. I, p. 167. —
Obfer-

Obferuatt. in Paullum eiusque animi indolem, in *neuem Journ. für Prediger*. tom. III. p. 295. fqq. 8.

M. Schelling disp. praefate D. Storr, de Marcione Paullinarum epistolarum emendatore. Tübingae. 1795. 4. Querelam de Marcionis corruptelis non ducit a variis lectt. aut defectu Apollolici Marcionis, (vt Loefler et Corrodi fecerant;) sed statim ab initio inquit, num veteres scriptores reuera viderint codicem Marcionis, idque de Irenaeo, Tertulliano, Epiphanio aliisque negat. Sed plura et quasdam contra Schell disput dubitationes leges in Tübing ephemer. litter. a. 1795. plag. 60. p. 475 — 480. inprimis in Salisburg. A. L. Z. a. 1795. nr. 134. p. 957. fqq.

Horae Paulinae, *W. Paley* A. M. archidiacon. zu Carlisle, *Beweis der Glaubwürdigkeit der Geschichte und der Aechtheit der Schriften des Apostels Paulus, aus ihren wechselseitigen Beziehungen auf einander. Aus dem Englischen. Mit einigen Anmerkungen von D. Henr. Phil. Conr. Henke.* Helmstadt. 1797. mai. 8. Opus laudatur. Pag. 449. fqq. in adnotatt. Henkii contra eos, qui Paulo omnem graecam eruditionem et graecorum auctorum lectionem sunt abnegaturi, quaedam monentur. — Paley liber est quoque circa idem tempus in linguam batauicam translatus. Harlem. mai. 8.

M. Io. Iust. Spier historia critica de Hispanico Pauli Apostoli itinere, ad Roman. XV. 24. 28. Witteberg. 1742. 4. conf. Supplementa ad noua act. erudit. V. 216. *Kordes* in Lips. allg.

litt. Anzeig. a. 1801. nr. 97. m. Jun. p. 927. —
Eiusdem: *op. disp. philol. de Pauli anathe-*
mate votiuo, ad Rom. IX 3. Witteberg. 1743.
4. — *Tract. diff. de verisimili in Hispania*
martyrio. Argentor. 1787. 4. —

Ad pag. 147. not.

In: *Bibliothek van Theologische Letter-*
kunde. Voor het jaar 1805. nr. 1 — 4. mai. 3.
nr. 1. p. 85 — 127. et nr. 2. p. 222 — 271. est
disquisitio de auctore et argumento epistolae,
quae in N. T. dicitur *Epistola Pauli ad Hebraeos*:
Primum persequitur auctor historica testi-
monia ecclesiae latinae s. occidentalis, Cle-
mentis Rom., Irenaei, Hippolyti, Caii et Ter-
tullianii, ex iisque efficit, in tota occidentali
ecclesia, in Italia, Africa et Galliis vsque ad
dimidiam priorem partem saeculi tertii nemi-
nem cogitasse, Paullum, diu Romae com-
moratum, ibique multas scribentem epistolas,
ac supplicium martyris passum, auctorem esse
illius epistolae; immo vero Tertullianum,
auctorem illius fuisse Barnabam declarasse.
Tum recitat testimonia ecclesiae orientalis, et
ostendit, Clementem Alexandrin. et Origenem
atque Eusebium videri dubitasse, aut ad sus-
piciones confugisse haud certas: Ex his omni-
bus concludit, nullum certum existare argu-
mentum, ex quo possit epistola Paulo iure
vindicare. Dein inquit, quid de inscriptione
ad Hebraeos sit statuendum? quinam in-
telligendi sint *Hebraei*? Opinatur vero et ex
nilo ac ratione demonstrationis colligit, in-
tel-

telligendos esse *Iudaeo - Christianos*, eosque, qui Hierosolymis et in Iudaea vixissent. Tum docere instituit ex locis plurium capitum versusque epistolae adductis, ea abhorrere ab ingenio et stilo Pauli, huiusque vsu cum Iudaeo - Christianis. E contrario, quia epistola spiret Alexandrinorum ingenium, inclinatur in sententiam, Alexandrinum quendam Christianum fuisse auctorem; neque tamen audet definire, num Apollos, an Barnabas, an alius eam scripserit; ad probabilitatem tamen proxime accedere arbitratur, eam conscriptam fuisse a Barnaba, quippe qui Hierosolymis cum Iudaeis versaretur, et probabiliter esset amicus Timothei, de quo agitur in cap. V. 23. Hinc in versu 24. οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας auctori videntur Iudaeo - Christiani, Roma Alexandriam fugientes, e quibus, Timotheum Romae esse e carcere dimissum, accipere potuerit.

M. *Christ. Frid. Schmidii* Obs. super epistola ad Hebraeos historicae, criticae, theologicae, quibus verba difficiliora, collatis locis litterarum sacr. et versionibus graecis pariterque orientalibus vtriusque foederis illustrantur. etc. cum praef. C. A. Crusii Lips. 1766, 8. conf. censuram in allgem. deutsch. Bibl. tom. VIII. part. 1. pag. 236. sqq. — Codicis Vffenbachiani, qui epistolae ad Hebraeos fragmenta continet, recensio critica, (auctore *Henke*) Helmiadt. 1800. rec. in Pott et Ruperti sylloge commentat. theol. vol. II. nr. 1. ibid. 1801. 3. — Paraphrasis et annotationum in ep. ad Hebraeos auct. P. *Abresch*, specim. I—III, Lugd.

B. 1786 — 1790. 8. — *Die Uebereinstimmung Pauli mit den Worten Christi bey dem Iohannes von I. D. Nicolai*, Stadae, 1787. 4. — *I. A. Ernesti lectiones academicae in epistolam ad Hebraeos, ab ipso reuisae, cum eiusdem excursibus theologicis edidit, commentarium, in quo multa ad recentissimorum imprimis interpretum sententias pertinentia vberius illustrantur, adiecit G. Imm. Dindorf.* Lips. 1795. mai. 8. — *Abermalige Uebersetzung des Briefs an die Hebraeer, mit philologischen und theologischen Anmerkungen von Io. Bened. Carpzou.* Helmstadt. 1795. 8. conf. nou. vniuers. bibl. germ. vol. 25. part. 2. fasc. 7. p. 455 sqq. a. 1796. — *Neuer Versuch über den Brief der Hebraeer, in Kritiken über die Morusische Uebersetzung, als Beylage zu derselben von W. F. Hezel.* Lips. 1795. mai. 8. — *Mori autem versionis edit. III. prodiit Lips. 1786. 8. — Ex Mori scholis ortae sunt II. doctae epistolae; Aug. Frid. Traugott Linke Commentatt. in epistolae ad Hebraeos cap. III. specimen I. — Plauiae 1801. m. 8. — Specim. II. ad cap. IV. ibid. 1803. mai. 8. — Conf. Fabric. B. Gr. IV. p. 808. sqq. cum Kuinoel. notis: vt aliorum VV. DD. versiones, aut commentarios, aut paraphrases, aut multos alios libellos minor., in quibus loca epistolae quaedam dogmaticae aut exegeticae expenduntur, h. l. praetermittam.*

Ad pag. 149. lin. 3.

Leonh. Carl Iusti über Coloss. IV.

16. *neuer Versuch eines Beweises, dass der hier erwähnte Brief aus Laodicea der Brief an die Epheser sey, nebst kritischen Folgerungen für die Meinung, diesen als Circular-Schreiben anzusehen: in eius vermischten Abhandlungen über wichtige Gegenstände der theologischen Gelehrsamkeit, 2te Sammlung, Hal. Sax. 1798. 8. nr. II p. 81. sqq. Auctor arbitratur, epistolam ad Ephesios caruisse inscriptione, et pluribus coetibus christianis Asiae proconsularis fuisse destinatum, atque adeo etiam Ephesinis atque Laodicensibus; epistolam vero ad Ephesios nominatam, quoniam Ephesi, quae erat metropolis, fuisset adseruata. — Breuis, at docta obseruatio cl. Matthaei quasi in transitu inserta est Lips. allg. liter. Anzeig. a. 1800. nr. 188. pag. 1851. sqq. isque negat, nec Basilium in suis codd. legisse, neque vllum cod. habere ἐν Λαοδικείᾳ. — Cel. Haenlein quoque in progr. de lectoribus, quibus epistola Pauli apostoli, quae ad Ephesios missa traditur, vere scripta fuisse videatur, Erlangae 1797. 4. censet, illam epistolam encyclicam neque ad Ephesios, neque ad Laodicenos solos neque ad vnā quamdam ecclesiam esse scriptam; sed ad plures, idque probat contra Crameri sententiam, in praefatione siue introductione in epistolam Pauli ad Ephesios versione et interpretatione eiusdem epistolae 1782. editae praemissa pag. IV. — XXIX. expositam, cui quidem adscripulus est Doederlein in Bibl. theologica selecta, tom. II. p. 543. sqq. Accedit vero Haenlein. Koppio in pro-*

prolegomm. commentario in epistolam ad Ephesios praemissis in vol. VI. N. T. perpetua annotatione illustrati, edit. II. p. 1 — 16. *Michaelis* in introduct. in libros diu. N. F. §. 199 — 204. ed. IV. p. 1280 — 1301. et *Zieglero*, qui argumenta varia acute diiudicauit in *Henke Magazin für Religionsphilosophie* etc. tom. VI. p. 225 — 276. quocum comparanda est noua bibl. vniu. germ. vol. XXVII. part. II. p. 845 — 847.

Ad pag. 150. lin. 10.

Edit. cl. *Matthaei* illa N. T. XII. tomis distincta gr. ac lat. prodiit a. 1782 — 1788. v. quoque *Rosenmülleri Handbuch* etc. tom. I p. 414. sqq. — et pag. 420. sqq. de editione, inscripta: XIII. *Epistolarum Pauli* codex graecus cum versione latina veteri, vulgo Antehieronymiana, olim Boernerianus, nunc bibliothecae electoralis Dresdensis, summa fide ac diligentia transcriptus et editus a *Christian. Frid. Matthaei*: cum tabulis aere expressis. Accessit ex eodem codice fragmentum Marci M. Misenaë 1791. 4. Continet vero ille cod. textum epistolarum Paul. ex recensione occidentali.

Nouum Testamentum. Graece, perpetua annotatione illustratum, editionis Koppianae vol. IV. complectens epistolam ad Romanos, gr. Gotting. 1783. mai. 8. — — vol. VII. complectens epistolas Pauli ad Timotheum, Titum, et Philemonem, continuauit *Io. Henr. Heinrichs*,

richs, Gottingae 1793. 8. conf. Gotting. ephem. litter. a. 1799. nr. 31. pag. 301. sqq.

Pauli ad Corinthios epistolae, gr. perpetua annotat. illustrata a. *F. A. W. Krause*. Francof. ad Moen. 1792. etc. mai. 8.

Pauli ad Corinthios epistola sec. gr. perpetua annotatione illustrata a. *I. G. F. Leune*. Lemgou. 1804. mai. 8.

Pauli Apostoli epistola ad Philipenses, graece, ex recensione Griesbachiana, noua versione lat. et annot. perpetuis illustrata a. *M. I. G. am Ende*. Wittebergae 1798. 8. conf. Ien. A. L. Z. a. 1799. nr. 125. m. April. p. 158. sqq. nou. bibl. vniuers. germ. 1800. vol. 50. part. II. fasc. 7. p. 429. sqq. et *Gableri neues theol. Journ.* a. 1799. part. XI. p. 453. sqq. — *Erklärende Umschreibung der XIV. Briefe des h. Apost. Paulus nach Anleitung des Bèngelischen Gnomon* von *E. Bengel*. Tübingae. 1787. mai. 8.

Ad pag. 150. lin. 23.

Ccl. *Storrii* disp. recusa est in eius Opusculis academicis ad interpretationem librorum sacrorum pertinentibus, Vol. II. Tübingae 1797. nr. V. — Ibid. nr. III. et IV. est diss. exegetica in epistol. ad Colossens. partem priorem, (primum edita 1786.) — et in epistol. ad Coloss. partem alteram et epistol. ad Philemonem, (primum edita 1787.) — Ibid. nr. VI. de epistolarum catholicarum occasione et consilio, (primum edit. 1789.) sed haec diss. hypothesis plena non placet censori

fori in Kilon. noua bibl. germ. vniuers. vol. 42. part. II. fasc. 7. p. 449. sq.

D. Platt progr. de tempore, quo Paulli epist. ad Romanos scripta sit, Tubingae. 1798. 4. rec. in Pott et Ruperti sylloge commentatt. theolog. tom. II. p. 54. sqq.

D. Frid. Maxim. Mauriti Versuch, wie die Zeit, wann der Apostel Paulus seinen Brief an die Römer geschrieben, am richtigsten zu bestimmen sey, nebst gelegenheitlicher Untersuchung der Zeit, da Felix von seiner Statthalterf. haft in Iudaea abgegangen, in Gelehrten Beyträgen der Meklenburg - Suerinischen Nachrichten, a. 1774. nr. 21—25. a. 1776. nr. 25—25. — a. 1777. nr. 7. 43. 46.

Neue Uebersetzung des Briefs Pauli an die Römer, und mit erklärenden und praktischen Anmerkungen für Prediger, meistens nach Vorlesungen des sel. I. A. Ernesti, ausgearbeitet von Gf. Io. Wichmann, Dessau. et Lips. 1784. 8.

Paul's des Apostels Brief an die Christen zu Rom, nach einer neuen Uebersetzung mit Anmerkungen. Francof. ad Moen. 1785. 4.

Der Brief Pauli an die Römer, übersetzt und durch Anmerk. erläutert von Adolf F. Fuchs. Stendal. 1789. 8.

Erklärung des Briefs Pauli an die Römer, und des Briefs Iudae nach den Vorlesungen Sm. Fr. Nath. Morus Lips. 1794. 8.

Der Brief an die Römer. In einer Uebersetzung, mit erläuternden Anmerkungen.

Ein

Ein Versuch von D. G. Herzog. Halle, 1791. 8. — *Eiusd. epistolae versio germanica cum adnotatt. Ch. F. Franke*. Gothae 1793. 8.

Ghf. Trg. Zachariae paraphrast. *Erklärung des Briefs an die Römer*, ed. tertia emendatior. Gotting. 1787. 8.

Mgn. F. Roos *Kurze Auslegung des Briefs S. Pauli an die Römer*. Tübingae. 1789. 8. — *I. A. Noeffelti* animaduersiones in locum ad Rom. XIV. 17. progr. Halae 1785. 8. rec. in eius *Opusculis* etc. II.

Epistola S. Pauli ad Romanos exposita et annotatt. illustrata — disp. *Bonifacii*, resp. Gh. Holdermann. Heidelb. 1792. 8. — *Notae historicae conditioni cognoscendae primorum Christianorum, in primis Romanorum, cum Paulus ad eos scriberet*, disp. *Ch. F. Franke*, praefide *Fr. Volland. Reinhard*. Witteberg. 1791. 4. — *Matthiae Rumpfer* exercitatio academ. de iis, quae circa interpretationem epistolae S. Pauli ad Romanos obseruanda sunt etc. Salzburg. 1794. 8.

Sam. Fr. Nathan. Mori praelectiones in epistolam Pauli ad Romanos; cum eiusdem versione latina, locorumque quorundam N. T. difficiliorum interpretatione: — edidit *I. Tob. Gottlieb Holzappel*. Praemissa est *Ch. Dan. Beckii* praefatio. Lipsiae 1794. mai. 8.

Christph. Frid. Ammon progr. de vestigiis theologiae Iudaicae in epistola Pauli ad Romanos, in eius nouis opusc. theologicis, Gotting. 1803. 8. nr. IV. In multis explicationibus

bus dissentit censor in Ien. A. L. Z. a. 1804. nr. 131. p. 421. m. Iun.

Erklärung der beiden Briefe Pauli an die Corinthier, nach den Vorlesungen Sam. F. Nath. Morus, (ed. a. I. T. G. Holzappel.) Lips. 1794. 8. — *G. T. Zachariae paraphrasi. Erklärung der beiden Briefe an die Korinther, aufs neue herausgeb. und mit theolog. philologisch. Anmerkungen versehen von I. K. Volborth.* Gotting. I. Th. 1782. — II. Theil. 1785. 8. — *I. C. F. Gotschel disp. philolog. de interpretatione loci I. Cor. XI 10. me praeside ventilata,* Erlangae 1788. 4.

Gustav. Sommelii de inscriptione apostolica I. Cor. I. 1 — 3. Lund. 1788. 4. — eiusd. *disp. de inscriptione apost. 1 Cor. I. 1. 23.* ibid. 1790. 4. — *D. Mich. Weberi progr. I—V. de numero epistolarum ad Corinthios rectius constituendo.* Witteberg. 1797—1804. 4. In progr. tertio. 1799. 4. Paullum, censet, non duas, sed quinque epistolas ad Corinthios scripsisse. *Conf. Jahrbuch der neuesten Litterat. a. 1800. nr. 92.*

Versuch einer Uebersetzung des Briefs Pauli an die Galater, mit erklärenden Anmerkungen nach Koppe, auct. I. G. Schilling.) Lips. 1792. 8. — *Kurze Auslegung des Briefs S. Pauli an die Galater, von Mgn. F. Roos.* Stuttgart. 1786 (1784). 8. — *Neue Uebersetzung des Briefs Pauli an die Galater von I. Bened. Carpzou.* Helmstadt. 1794. mai. 8.

Versuch einer vollständigen Einleitung in den Brief an die Epheser von W. K. L. Ziegler, in Henkü Magaz. tom. IV. 2. p. 225 — 276. Der Brief Pauli an die Epheser, erklärt und mit einer Einleitung, nebst vollständigen Anmerk. begleitet von Fr. L. Müller. Heidelberg. 1793. 4. — Ch. G. Kunoel interpretatio grammatica loci Pauli apost. ad Ephesios V. 6 — 14. Lips. 1791. 4.

Ph. L. Muzel progr. discrimen grammaticae et theolog. S. S. interpretationis in explicanda epist. ad Philipp. III. 18. Francof. ad Viadr. 1795. mai. 8. — D. Pauli progr. de tempore scriptae prioris ad Timoth. atque ad Philipp. epistolae Paulinae. Ienae 1799. 4. Demonstratum it. vtramque epistolam a Paulo non in captiuitate romana, epistolam vero pr. ad Timoth. neque ante primam Pauli captiuitatem neque post alteram captiuitatem esse scriptam ideoque locum I Tim. I. 5. quo vtriusque explicationis patroni nituntur, aliter interpretatur: contra loco Philipp. II. 19. motus contendit vtramque epist. eo tempore, quo Paulus a Felice Procuratore Caesareae in custodia tenebatur, esse exaratam. At enim dissensum grauiter docteq. declarat censor in Ien. A. L. Z. nr. 160. m. Mai. 1799.

Frid. Salom. Wibeli, Onold. diss. historico-philolog. philos., qua Platonismum in Cerinthi aeno rediuiua Paulo in epist. ad Colossenses profligatum occasione loci Coloss. II. 9. sistit praef. M. Io. Frid. Stiebrizio, Halae Magdeb. 1756. 4. In prima sect. drudit auct. gene-

generalia de epistola ad Coloss.; in altera sect. agit de aduersariis Pauli, quos in hac epistola oppugnandos sibi sumsit; in III. sect. de fontibus, ex quibus sua iidem hauserint, in IV. sect. sensum oraculi declarat, ostenditque, quomodo illud Cerinthianis sit oppositum.

Des apostol. Schreibens Pauli an die Colosser Umschreibung nebst erläuternd. Anmerk. von I. Gf. Weisse Schneeberg. 1789. 8.

Kurze Auslegung der beiden Briefe des Apost. Pauli an die Thessalonicher, von Mgn. Fr. Roos. Tübing 1786. 8. — Ph. Iac. Mülleri annotatt. in epist. Pauli ad Thessalonic. cum versione lat. prioris epist. cap. I. Argentor. 1784. — cap. II. ibid. 1787. 4.

A Paraphrase and Notes on the Epistles of S. Paul to the Galatians, I, and II. to the Corinthians to the Romans and to the Ephesians. To which is prefix'd an Essay for the Understanding of S. Paulus Epistles, by consulting St. Paul, himself. (auctore Io Locke) edit. II. Lond. 1709. mai. 4. — A Paraphrase and Notes on the Epistles of St. Paul to the Colossians, Philippians and Hebrews: after the Manner of Mr. Locke. To which are annexed several critical Diss. on particular Texts of scripture. The second Edit. By the late Rever, and learned Mr. Jamens Peirce, of Exon, with. a Parphrase and Notes on the three last Chapters of the Hebrews left unfinished by Mr. Peirce, and an essay to discover the Author of the Epistle and Language

in which it was originally written. *) By *Joseph Hallet*, iun. Londin 1725. mai. 4.

Pari ratione (a *G. Benson*) in ling. anglicam translatae atque explicitae sunt epist. Pauli ad *Philemonem*, ad *Timoth.* et *Titum*. Lond. 1734. mai. 4. et epistola *Iacobi*, ibid. 1738. mai. 4. — epp. *Petri*, ib. 1742. mai. 4. ac tres epistolae *Ioannis*. Tum *Benton* partibus illis suae interpretationis collectis communem inscriptionem duasque praefation. praefixit: A Paraphrase and Notes on the seven (commonly called) catholic Epistles, viz. *St. James*, I. and II. *St. Peter*; *St. Iude*, I—III. of *St. John*. Attempted in imitation of Mr. *Locke's* Manner. To which are annexed several critical Dissertations. By *George Benson*, D. D. Author of the Paraphrase and Notes on six of *S. Pauls* Epistles. Lond. 1749. Singulos illos libros atque editiones vberius recenset *Baumgarten* in *Nachricht von merkw. Büchern*, tom. VIII. p. 110—121. — In eodem opere tom. III. p. 291. sqq. recensentur *Pauli ad Romanos* epistola, arabice, ex bibl. *Leidenfi* (edita a *Thoma Erpenio*). *Leidae* in typogr. *Erpeniana*. 1615. 4. et p. 293. sq. *S. Iacobi* Apo-

*) *Peirce* in introd. in ep. ad *Hebraeos* existimat, *Paulum* esse illius auctorem, et prius exarasse epist. in lingua *Syriaca*, quae in *Iudaea* tunc temporis fuisset dicta *Hebraica*; *Lucam* vero eam probabiliter conuertisse in linguam *Graecam*.

Apostoli epistolae cathol. versio *arabica* cum interpretat. et punctatione *Nisselii*, cui access. glossarium — edita cura et studio M. Nicol. *Panecii*, Zittau, Lusat. Wittenberg. 1694. 4.

Ad pag. 154. lin. 18.

Observatt. Pauli Apostoli, epistolarum scriptoris, ingenium concernentes, diss. I. prael. *Chr. Frid. Matthaei* Prof. resp. M. *Henr. Theoph. Tzschirmer*. Witteb. 1800. 4. et diss. II et III. In prolegomenis multa, quae huc pertinent, scripta enumerantur. conf. cens. in ephem. litter. Erford. a. 1800. nr. 32, auct. Schulzio, et Ien. A. L. Z. a. 1800. nr. 155. — M. *Christian. Fr. Boerner*. diss. de disputatione *Pauli* cum Epicureis et Stoicis, ad Act. XVII. 18. Ienae. 1751. 4.

Ad §. 19, PETRVS.

Ad pag. 156 sect. 4. lin. 9.

Storii diss. rec. est in eius *Opusculis* academicis etc. (v. supra ad p. 150. *Introd.*) nr. VI. — *Christph. Aug. Heumanni*, Theol. D. et Prof. disp. respondente *Henr. Conr. Zacharia Rosenhagenio*, *Hebdomas Petrina*, h. e. explicatio septem apostoli locorum *Gotting.* 1743. 4. — *C. F. Stäudlin*. progr. de fontibus epistolarum catholicar. in primis de allegationibus, quae in iis deprehenduntur. *Gotting.* 1790. 4. — *Die sogenannten Katholischen Briefe der Apostel. Uebersetzt und mit Anmerkungen erläutert* — von *Gottlieb Göp.*

Göpfert, cum praef. I. G. Rosenmüller. Züllich, et Lipsiae 1791. 8. — Verſio hispanica paraphraſtica epiſtolarum canonicarum Iacobi, Petri, Ioannis et Iudae cum notis hiſtor. et dogmaticis, per *Reh. Zalsobre*. Madrid. 1787. mai. 8. — *Sam. Fr. Nath. Mori* praelectiones in *Iacobi et Petri* epiſtolas, edidit *C. A. Donat*. Lipſ. 1794. mai. 8.

In Actis Sſector. tom. IV. (Antwerp. 1725. fol.) in tractatu praeliminari hiſtor. chronologico de patriarchis Antiochenis, auct. *Petro Boſchio*, Petrus dicitur primus fuiſſe patriarcha Antiochenus, et ſeptem annos illo munere perfunctus. — In tom. VI. (ibid. 1729. fol.) in tractatu praelim. hiſtor. chronol. de Liturgia antiqua hispan. *Mozarabica*, etc. auct. *Io. Pinio* contenditur, primam originem Liturgiae in Hiſpaniis deriuandam eſſe ab apoſtolo *Petro*, ab apoſtolis autem Paulo et Iacobo maiore tantum modo conſtitutam. v. *Baumgart. Nachr. von merkw. Büch.* IV. p. 43 et 49.

Die Briefe des Apoſtels Petri. überſetzt und mit Anmerk. erläutert von G. F. Baumgärtel. Lipsiae 1788. 8. — *Guſt. Somnclii* diſſ. qua diſquiritur: quinam illi fuerint, ad quos apoſtolus *Petrus* ſuas epiſtolas ſcripſit. Lund. 1787. 8. — Eiuſd. diſſ. de preſbyteris eccleſiae, non dominis. I. Petri V. 3. ibid. 1788. 4. — Eiuſd. diſſ. liſtens obſervatt. criticas et exegeticas ad II. Petri I. 3. ib. 1790. 4. — *Lr. Lindien* diſſ. obſeru. philologicae in I. Petri III. 18. et 19. Vpſal. 1791. 4. — *I.*

Thom. Martini progr. commentatio exegetica in loc. II Petr. l. 16 — 21, adiecta breui de auctore huius epistolae disquisitione. Onoldi. 1794 4. In Operibus *F. Angeli Rocca Camertis* — episcopi Tagastien etc. tom. I. Romae 1719. fol. nr 6. pag. 81 sqq. in comm. de SS apostolorum *Petri* et *Pauli* praelatione s. imaginibus, vtra scil. inter eas collocandas praeferenda sit, inquiritur in causam, cur in decretis pontific. s. Bullis imago Paulli ad dextram *Petri*, in nummis autem ad eius sinistram collocetur. vid. — *Baumgarten. Nachr. von merkw. Büchern* tom IV. p.329. sq.

Ad §. 10. *IACOBVS MINOR.*

Ad pag. 156. sect. I.

Conf. cl. *Matthaei* praef. ad Euthym. Zigaben. tom. I. pag. 150. sqq. — De Iacobo apostolo et patrono Hispaniarum agitur copiosius in vol. I. libr. IX. cap. 7. operis: *La Coronica general de Espanna*, que continuua *Ambrosio de Morales*, natural de Cordoua — — En Alcalá de Henares a. 1574. fol., quod opus rariss. recensuit *Baumgarten* in *Nachr. von merkwürd. Büchern*, tom. I. pag. 117. sqq. — In Actis SS. Maii collectis — a *Godefr. Henschen. et Dan. Papebrochio* etc. in tom. I. Antwerp. 1680. fol. *Henschen* numerat quatuor SS: Iacobos, scil. 1) Iacob. Alphaei filium; 2) Iac. fratrem Iesu, primum episcopum Hierosolymitanum; 3) Iac. Zebedaei

daei filium, quem non agnoscit apostolum, et 4) Iac. Iustum, quem quoque Iesu fratrem fuisse putat. v. Baumgart. l. v. tom. II. pag. 155. sq. *Franciscus Maria Florentinus*, nobilis Lucenses in sec. exercitatione ad indiculum apostolorum p. 95. — 191. rarissimi operis *): *Vetustius occidentalis ecclesiae martyrologium etc. Lucae 166.* 4to. fol. euincere studuit, *Iacobum Iustum*, primum fuisse episcopum Hierosolymit., Iacobum sororis Mariae, et diuersum ab *Iacobo maiore*, Alphaei filio, in Persia cruci adfixo etc. *Add. Fabr. B. Gr. IV. p. 81.* sqq. ibique *Kunze* notas.

Ad pag. 158. lin. 1.

Storrii disput. rec. est in eius *Opusculis academicis etc. vol. II. Tubingae 1797. 8.* Primum occupat locum diss. exegetica in epistolam Iacobi. Negat is, auctorem epistolae esse Iacobum maiorem, fratrem Domini, quippe qui ante iter Pauli Hierosolymitanum interfectus sit sec. Act. XVI., sed auctorem esse, probat, Iacobum, Alphaei filium. Tum sequitur versio cum expositione dogmatica potius, quam philologica.

Der Brief Iacobi, übersetzt und mit Anmerkungen erläutert von E. F. Rosenmüller. Lips. 1787. 8. — Io. Sal. Semler's M. 2. Um.

*) Quod late recensetur in *Baumgart. Nachr. von einer hollischen Biblioth. tom. VII. p. 144 — 156.*

Umschreibung und Erklärung des Briefs Iacobi, mit dessen vorangeschickter Einleitung in die Kathol. Briefe überhaupt und vorzüglich in den Brief Iacobi, aus dem Latein. frey übersetzt, mit manchen Abänderungen und Erweiterungen herausgegeben. Potsdam, 1789. 8. conf. Bibl. vniuers. germ. vol. 93. part. I. p. 248. sqq.

*Nou. Testam. gr. — ed. Koppianae vol. IX. complectens epistolas catholicas; fascic. I. exhibens epistolam Iacobi. Continuauit Dau. Iul. Pott, D. et Prof. theol. P. O. in acad. Iulio-Carolina. Etiam cum inscriptione: Epistolae catholicae, graece, perpetua adnotatione illustratae etc. fasc. I. Gottingae 1786. 8. — altera edit. auctior et emendatior, ibid. 1799. 8. de quo libro iudicatur in ephem. litt. Gotting. 1799. scid. 160. — in nou. bibl. vniu. german. vol. 51. part. I. fasc. 4. a. 1800. pag. 231. sqq. et in *Gableri newestem theolog. Journ.* tom. 5. part. 2. a. 1800. p. 170. sqq. Pott V C. in prolegom. docere sustinuit, Iacobum, filium Alphaei, non diuersum esse a Iacobo, qui vocatur frater Iesu, indeque colligit, apostolum Iacobum, filium Alphaei, epistolam scripsisse. Enimvero non persuasit censori in citata bibl. vniuers. neque hic adsentitur Potto, contendenti, Petrum hausisse ex Iacobi epistola. Idem cum *Noesseltio* V. C. censet, nomen catholicarum epistolarum non inde ortum esse, quod, vti Pottius cum multis aliis arbitratur, illae Christianis omnino per orbem terrarum dispersis sint scriptae;*

ptae; sed quod illae epistolae ab ecclesia catholica pro genuinis sint habitae. Noesseltii sententiae etiam subscribit *Gablerus*, et quaedam opponit in censura laudata p. 174. sq. — *I. Lund.* Specimen observationum in epist. *Iacobi*, cum noua versione danica. Hafniae, 1795. 8. In lin. 12. Scr. Coburgi 1770.

Ad pag. 158. not. fin.

Thomas num Indorum et orientalium fuerit apostolus? v. *Affemannu* *Bibl. oriental.* vol. IV. p. 25. sq. 435. sq. 465. et 516.

Ad §. 11. IVDAS.

Ad pag. 159. sect. 2.

Ch. F. Hartmann comment. in epistolam *Iudae*. Cothen. 1795. 4. — *Der Brief Iudae übersetzt und erläutert aus einer neu eröffneten morgenländischen Quelle von F. Io. Hassse.* Ienae 1786. 8. — *Henr. Car. Alexandri Haenlein* diss. commentatio in epistolam *Iudae*. Erlangae 1795. 8., quae iterum prodiit, inscripta: *Epistola Iudae graece commentario critico et annotatione perpetua illustrata ab Henr. C. Alex. Haenlein* Theol. D. et P. P. O. etc. Praemissa est commentatio in vaticinia *Habacuci*, Editio noua et emendata. Erlangae 1804. 8. *Iudam* fuisse fratrem *Iacobi minoris* docet *V. C. conf. nou. bibl. vniu. germ.* vol. LVI. part. I. fasc. I. p. 54. sqq. — *Gerbrand Elias*, pastor *Scherpenzeel*. disp. inaugural. pro

pro gradu Doctoris Theol. in epistolam Iudae, pars I. Ultraï. ad Rh. 1803.

Ad pag. 161. lin. 13.

Ueber die Apokryphen des N. T. oder über den Ursprung, Inhalt und Zweck der mancherley, auf die evangelische Geschichte und Lehre mehr oder weniger Beziehung habenden, theils unzuverlässigen, theils absichtlich erdichteten Schriften, in Vergleichung mit denjenigen Urkunden des Christenthums, deren apostolischen Ursprung und Zweck aus innern und äussern Gründen erweislich ist, von D. Io. Frid. Kleuker, Hamburg. 1798. 8. conf. tamen longam censuram in Gableri neu. theol. Journal a. 1799. part. IV. p. 464. sqq. — A. Birch codex apocryphus N. T. fascicul. I. Hafniae, 1804. mai. 8.

Ad pag. 162. lin. 1.

Quaedam de vetustâ Euangelii S. Nicodemii interpretatione germanica, progr. Herborn 1802. 4. — Euangelium Nicodemii, in welchem vil schöner Puncten, so die 4 Evangelisten nicht gesetzt, (doch jnen nicht zuwider,) fast nützlich zu lesen. Welches nun lange Zeit nitmer gesehen worden, aber jetzt aufs Neue wider in Druck versertigt. Benebens der Abschrift dess Brieffs, so der Edessische König Abgarus an Iesum geschrieben, und die gnädige Gegenantwort, samt dem Urtheil über Iesum Christum. Item ein Gespräch zwischen einem Christen und Iuden,
von

von Iesu Christo. Bey und in Verlag Georg Exder den I. in 16. Praefatio scripta est d. 25. Mart. an. 1626. et in fine indicis legitur: Gedruckt in Dompr. freyen Hofmark Fürth bey Georg Enders den Jüngern. Praeterea insunt Epistola Lentuli, Romani praefidis, ad Tiberium de Christo, et II. epistolae Pontii Pilati ad Tiberium, aliaeque res Raram illam editionem vberius recensuit clar Roth, praeco verbi diuini Noriberg. in *Litterarischen Blättern*. tom. V. Noribergae 1804. 4. nr. II. m. Iul. col. 25. sqq.

Ad pag. 162. lin. 27.

Add. imprimis *Götting Bibliothek der neuesten theolog. Litteratur*, edit. a Schleusnero et Stäudlin. tom. I., ubi censor de textu et editt. *Nicodemi euangelii* p. 762. sqq. agit, et *Hessii* sententiam. Fabricium repetiisse ex *Grynaei monumentis patrum orthodoxor.* facit dubiam.

CANONES APOSTOLICI.

Ad pag. 164. med.

German. vertit, adiectis obss. *Royko* in *Religions- und Kirchengeschichte* tom. IV. p. 206 — 258. — LXXXV. Canones apostolor. cum versione germanica reddidit *Io. Dieter. Hartmann* in: *Beyträge zur christlich. Kirchen und Religionsgeschichte*, tom. I. nr. V. *Ienae* 1796. 8. Add. ad. cap. sequens, §. 3. de *Clemente Rom.* ad p. 180. Introd.

Pag. 165 lin. 4. corr. *Presbyterorum* etc.

DE PATRIBVS ET SCRIPTORI-
BVS ECCLESIASTICIS.

Ad pag. 166. §. I. lin. II.

Natalis Alexandri Historia ecclesiastica, ed. *Mansi*. Venet. 1771. 4. — Editio nouissima, notis aucta, studio *Constant. Roncaglia*, quibus acc. animaduerss. *Io. Dominici Mansi*, tom. XVIII. et supplementi partes II. *Bingii* 1785. — 1791. 4. — Annali ecclesiastici del ven. Card. *Baronio*, tradotti e compendiatì con note critiche estrate dal *Tillemont*, *Graneson*, *Natale Alessandro*, *Mansi*, *Orsi* et altri celeberr. scrittori Romae XII. tom. an. 1786 — 1795. fol.

Ad pag. 167. lin. 14.

Lectio scriptorum ecclesiasticorum iuuat quoque historiae litterariae studiosos, et, quod in istis multa veterum auctorum profanorum loci adferuntur, arti criticae initiatos atque omnis philologiae amantes. conf. etiam *I. G. Walcku* biblioth. patristicam, cap. 7. et *Ch. Dan. Beckii* observatt. philolog. programma, in quo agitur de patrum ecclesiae Christ. veteris vsu philologico instituendo et regendo. Lips. 1803. 4.

Ad pag. 169. lin. 6.

Vtilis est libellus et dignus, qui suppleatur et continuetur. *Gottlob Frid. Gudii*
A.

A. A. M. V. D. M. Laubae Lufatorum Bibliothecae disputationum et obseruationum de selectis historiae ecclesiasticae capitibus specimen; ad ordinem compendii Kranziani adornatum. Lipsiae et Laubae. 1745. 4. — D. Christi, *Wilh. Franz Walch's Grundsätze der zur Kirchenhistorie des N. T. nöthigen Vorbereitungslehren und Bücherkänntniss.* ed. II. auctior et correctior. Gottingae, 1773. 8. praecipue sect. IV. §. 104. sqq. pag. 63 — 228. de notitia librorum, ad historiam ecclesiast. spectantium.

Geschichte der christlichen Glaubenslehren vom Zeitalter des Athanasius bis auf Gregor den Großen von I. Chr. Fr. Wundemann. Prediger zu Waldkendorf in Meklenburg Schwerin. Lips. II. tom. 1799. 8. — D. Io. Georg. Rosenmülleri historia interpretationis librorum sacror. in ecclesia christiana ab Apostolorum aetate etc. pars I. Hildburghusae 1795. 8. — Pars II. ib. 1798. 8.

Ad pag. 169. §. 2. lin. 7.

Add I. G. *Walchii* Biblioth. theolog. selectam, tom. III. cap. VII. sect. 4. p. 582. sqq.

Ad pag. 169. §. 2. lin. 13.

Sec. m. edit. vol. VIII. cap. 15. p. 637. sqq., vbi plura sunt adscripta.

Ad pag. 170. lin. 4.

Prima editio Bibliothecae patrum est opus,
quod

quod incipit: Antidotum contra diuersas omnium fere saeculorum haereses. etc. Basil. exc. Henr. Petrus 1528. fol. cel. v. Panzeri A. T. vol. VI. p. 266. sq. et alii scriptores, ibi laudati.

Ad pag. 173. lin. 16.

De *Menaëis* et *Menologiis* ac *Martyrologiis* scriptores multos excitat *Fabricius* in *Salutari luce euangelii*, Hamburg. 1731. 4. pag. 208. sqq.

Ad pag. 176. lin. 21.

Anecdota sacra, collectio omnis generis opusculorum veterum sanctorum patrum, virorum illustrium, rerum liturgicarum, historiarum, chronicarum, necrologiorum et diplomatum; cum adnotatt. aliquot, itineribus, *Eug. de Levis*, Turini 1791. 4.

Institutiones patrologiae in usum academicum. scripsit P. *Stephanus Wiest*, theol. D. etc. Ingolst. 1795. 8. pars I. continet biographiam et bibliographiam scriptorum ecclesiasticorum. — Pars II. agit de usu et auctoritate illorum. Valde laudatur opus in *Salisburg. A. L. Z. a. 1796. nr. 44. m. April.* Contra valde culpat, et varia recensentur, quae videantur reprehendenda, in *Ien. A. L. Z. a. 1797. nr. 352. m. Oct.* — *Samuel Gottl. Lange*, Prof. Ienenfis, de patribus ecclesiasticis eorumque potissimum scriptis egit in: *Ausführliche Geschichte der Dogmen, oder der Glaubenslehren der christlichen Kirche, nach den Kirchenvätern ausgearbeitet von S. G. Lange*,
Lip-

Lipsiae 1796. sqq. 8. conf. Ien. A. L. Z. a. 1797. nr. 171. m. Mai. — D. Stäudlin progr. I. de scriptis patrum, quos vocant, apostolicorum veris et supposititiis, historiae disciplinae morum Christianae antiquioribus fontibus et documentis insignibus. Gottingae. 1800. 4. — *Versuch einer pragmatischen Geschichte der kirchlichen Verfassungsformen in den ersten sechs Jahrhunderten der Kirche von D. Werner Carl Ludw. Ziegler.* Lips. 1798. mai. 8.

Add. Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 2. sqq. et quae ibi collegi.

Doctus est liber et index multorum librorum: Bibliotheca selecta historiae ecclesialicae cum, tum veteris noui Testamenti. Venet. 1776. 8. Auctor multos etiam excitat heterodoxos, vt ipsi scribere placuit, scriptores.

Ad pag. 176. §. 3. lin. 3. corrig. patres.

Ad pag. 177. §. 3. sect. 1. lin. 12. corr. et Origenes.

BARNABAS.

Ad pag. 178. lin. 3.

Lange in laudata *ausführliche Geschichte* etc. eam habet opus cuiusdam Iudaeo-Christiani Alexandrini, saec. II. vel ineunte, vel medio. Add. ad Fabr. B. Gr. vol. VII. pag. 6. adnotata. — *Lin. 13. corr. le Moyne.* — De editt. atque versionibus anglicis scriptisque, historiam epistolamque *Barnabae* illustran-

strantibus, conf. *Brüggemann* View etc. p. 282. sq. — Lettera universale di S. Barnaba Apostolo, interprete *Io. Baptist. Galliccioli*. Venet. 1797. 8 — De Barnaba, *Dionysio Areopagita*, *Clemente Romano*, *Herma* conf. *D. Thom. Itygi* Selecta capita historiae ecclesiasticae primi a Christo nato saeculi Lips. 1709. 4. cap. 1. §. XIV. XVII. XXII. et XXIII. In §. XVI. p. 25. docet, *Ioannis Marci acta Barnabae*, quae gr. ac lat. ex versione *Cardin. Sireleti* publici iuris fecit *Papebrochius* in Act. Sctor. Iunii tom. II. d. XI. p. 431. sqq. esse supposititia, et, ista ex mendaciis esse confuta, *Baron.* ad a. Chr. 51. iam pridem iudicasse.

DIONYS. AREOPAGITA.

Ad pag. 179. fin.

Abrah. Scultetus in *Medullae theologiae patrum syntagmate*, tom. I. libr. XI. cap. 7. p. 571. sq. agit de scriptis *Clementis* et *Hermae*; vberius in cap. 8. p. 573. sqq. de scriptis *DIONYSII AREOPAGITAE*. Add. *Fabr. B. Gr.* vol. VII. p. 9. sqq. et edd. ibid. a me memoratis memoriam sequentium.

Opusculum *Dionysii Areopagitae* de diuinis nominibus, *Marsilio Ficino* interprete impressioneque noua luculentum. Venet. 1501. 4.

Dionysii Areopagitae coelestis Hierarchia. Eccles. Hierarchia, diuina nomina. Mystica the-

theologia. XI. epistolae S. Ignatii. XI. epistolae Polycarpi. Epist. vna Dionysii. Diuini hymni. de intellectu et sensibus. theologiae informationes de anima etc. Argentor. 1507. fol. notante Panzero in A. T. VI. p. 38. ex Graßii Merkwürdigk. p. 73.

In catalogo librorum Ge. Paul. Kleinasdorferi, per selectionem publicam Noriberg. 1803. diuenditorum pag. 12. occurrit: *Dionysii Areopagite* celestis hierarchia; ecclesiastica hierarchia, diuina nomina Mystica theologia etc. Argentine 1502. fol. litteris gothicis: item Preclarum opusculum *Dionysii Areopagite* de mystica theologia et de diuinis nominibus. *Marsilio Ficino* interprete impressioneque noua luculentum. Argentine 1502. fol. Add. Panzer. A. T. VI. p. 29 — Opp. ex latina versione Marsilii Ficini Argentor. 1511. fol. — Opera omnia. Eiusd. vita. Scholia incerti authoris in librum de ecclesiast. hierarchia. Omnia nunc primum a *Ioachimo Perionio* interpr. conuersa. Acc. Ignatii atque Polycarpi et Martialis epp. Louan. 1566. 8.

De edit. gr. et lat. Operum Areopagitae, Venet. 1755. fol. conf. cel. *Morelli* Bibl. Mss. gr. et lat. I. p. 88. sq. — Add. ad sect. de *Ignatio*,

Ad sect. 3. CLEMENS ROM.

Ad pag. 180. lin. 14.

De canonibus apostolicis iam supra ad pag. 163. Introd. quaedam monui. Add. *Fabr.*
B.

B. Gr. vol. VII. pag. 22. sq. de *Clemente Romano*, et editt. ibi omiffas:

Apostolorum et Sanctorum conciliorum Decreta, e Canonicorum D. Hilarii Pictauiensi et Augustana bibl. gr. et lat. edita a. M. *Elia Ehungero*, Augustano. Witeberg. 1614. 4. Singulis Apostolorum Canonibus, qui primum locum occupant, subiecta est Epistolis. —

A. T. Canones apostolici (85.) additis scholiis [s. adnotatt. doctis cum exegeticis, tum maxime litterariis] *Io. Balthaf. Bernholdi*. S. T. D. eiusque et graecae linguae P. P. Altorphii 1733. 8. Add. *Th. Ittigii* selecta capp. hist. ecclesiast. primi a Chr. nato saeculi cap. I. §. XXII. p. 47. sqq. et *Sculteti* medullam cit. I. p. 563. sqq. de constitutt. et canonibus Apostol.

Ad pag. 181. lin. 10.

Clementis ad Corinthios epistola prior. Hoc primum seculo ex laceris reliquiis vetustiss. exemplaris bibl. reg. anglicanae eruta notisque illustrata a. V. Cl. Patricio Iunio nunc denuo edita et asserta a *Ioach. Io. Madero* Helmstadi 1654. 4. graece et lat. cum longa praefat. multisque notis. — *Clem. Rom.* epistolae, in *Gallandii* biblioth. patrum. I. 1. et 3. *Galland.* sequutus est recens. ed. *Clementis Rom. epist. II.* meliorem *Henr. Wotton.* Cantabr. 1718. 8. (de qua ed. v. *Brügge-mann* View. p. 289., vbi editt. aliaque scripta enumerantur.) — Recognitiones *Clementinae* in *Gallandi B. Patrum.* II. p. 209. —

Let-

Lettere di *S. Clemente Papa I.* tradotte dal Greco et dal Siriaco, con note, Io. Bapt. Galliccioli. Venet. 1798. 3. — A Petro Coustant editae sunt *Epistolae romanorum Pontificum et quae ad eos scriptae sunt.* Paris 1721. mai. fol. — Postea melior curata est editio, inscripta: *Pontificum romanorum a S. Clemente vsque ad Leonem M. Epistolae genuinae et quae ad eos scriptae sunt,* quotquot hactenus reperiri potuerunt Duobus voluminibus comprehensae. Ex recensione et cum notis *Petri Coustantii* et fratrum *Ballerinorum.* Curauit *Car. Traugott Gottlob Schoenemann.* Gottingae 1796. mai. 8. Tomus prior peculiarem habet inscriptionem: *Epistolarum pontificum romanorum a S. Clemente vsque ad Leon. M. tom. I. continens epistolas a S. Clemente I. vsque ad Xystum III. et.* (De hoc opere et vtriusque edit diuersitate plura leges in censura in noua B. vniuersali germ. vol. 50. part. I. Kilon. a. 1797. p. 208 — 219.) *Coustant* in sua edit vti *tuig.* in sua ed. Lipsiae 1699. et *Clericus* in ed. PP. Apostol. fecerant, retinebat *Iunii* recensionem in ed. *Clementis* ad Corinth epistolae prioris (cum fragmento epistolae II.) Oxon. 1653. 4. *Schoenemann* vero curatius adhuc quam Gallandus contextum a *Wottono* constitutum reddidit. Epistolam tamen II. *Schoen.* genuinam habet; contra Gallandus cum *Morino* et *Venema*, nec non *Boyle* ad versionem suam epistolar. Clem. german. in part. IV. christianae religionis et eccles. historiae, suspectam esse iudicarunt. —

De Venemae epist. III. etc. v. noua acta erud. a. 1756. p. 53—55. et add. Fabr. B. Gr. vol. IV. p. 823. sqq. ibique supplementa et mea et Kuinoelii. Fragmenta canonum Apostolorum, Clementis Romani, Irenaei, Iustini Mart. et multorum scriptor. ecclesiast. sunt in Parallelis Damsscaeno adtributa. v. *Morelli* B. Gr. et LMft. p. 84.

HERMAS.

Ad sect. 4. pag. 183. lin. 12.

Ad *Fabr.* B. Gr. vol. VII. p. 18. sqq. plura adscripti. — S. *Hermae* Pastor in Galland. Bibl. patrum, I. p. 49. — Il Pastore di S. *Erma*, tradotto da Don. *Giambatista Gallicioli*, con note. Venet. 1796. 8.

Ad sect. 5. IGNATIVS.

Ad pag. 185. lin. 3. Corr. *Hamberger*; in not. *lin. 2.* leg. *Hencke*, et *lin. 5.* leg. *pag. 91.*

De *Ignatio*, eius epistolis harumque editt. ac versionibus et diuersis variorum VV. DD. iudiciis de illis v. *Fabric.* B. Gr. vol. VII. p. 55. sqq. §. XIII., vbi plura adtuli. — De *Ignatio* multus est *Thom. Ittigius* in historiae eccles. secundi a Ch. N. saeculi selectis capitibus, cap. III. sect. 2. p. 92—193. — De eo differit quoque *G. Henschen* in comment. praeuia ad Acta Sctor. m. Febr. tom. I. Antwerp. 1634. fol. et epistolas illius ad Tarsenses,

ses, Philippenses, Antioch. Hieronem et Mariam suspectas, reliquas vero omnino genuinas esse contendit. v. *Baumgarten. Nachr. von merkwürd. Büchern.* tom. I. p. 243. sq. add. *Dodwelli Diss. in Irenaeum,* diss. I. §. XVII. p. 29. sq.

Ad pag. 185. lin. 25.

Editionis Plantin. a. 1566. et 1572. textus graec. habet inscriptionem του — Ἰγνατιου — ἐπιστολαι. S. Martyris *Ignatii* Antiochiae archiepiscopi *Epistolae*, et caret praefatione: versioni autem latinae separatim positaе ea inscriptio, quam in *Introd.* indicavimus, est praefixa, quam excipit perbrevis ad lectorem praefatio et *Vairlenii Syluii* epist. nuncupatoria ad *Vuillhelm. Damasi Lindanum*, episc. *Ruraemondensem.* — XI. epistolae *Ignatii*: XI. epp. *Polycarpi* etc. cum *Dionysii Areopagitae* coelesti Hierarchia etc. Argent. 1507. fol. v. *Panzeri A. T. VI. p. 38. nr. 101.* — *Ignatii* epp. cum opp. *Dionysii Areopagitae* et *Antonii Eremitae* epistolis. Colon. ap. Petr. Quentel. 1526. fol.; de qua ed. vid. *cel. Panzer. A. T. vol. VI. p. 454. sq.* — *Ignatii Antiochenii* antistitis epistolae vndecim. it. una B. *Polycarpi* Martyris. Epistola *Polycarpi* cum argumentis *Iac. Fabri Stapulensis* in easdem. Argentor. excud. Io. Knoblochus. 1527. 8. v. *Panzer l. c. pag. 112. nr. 754.* — Edit. Antwerp. a. 1572. 8. ap. Ch. Plant. caret textu gr. et habet tantum versionem lat. cum scholiis, atque inscripta est: *D. Ignatu* epi-
N
itclae

stolae prorsus apostolicae. *Hier. Vairlenio Syl-
uio* interprete cum breuissimis scholiis.

Ad pag. 186. lin. 9.

Exemplari edit. Geneu. 1623. quod est in
bibli. Citizenſi, in margine Reineſius multas
lectt. et gloſſas adſcripſit.

Ad pag. 187. fin.

S. *Ignatii* Antiocheni epiſtolae et frag-
menta, in *Gallandii* Bibliotheca PP. I. p. 243.
et p. 294. Martyrium *S. Ignatii*. — Lettere
genuine di *S. Ignazio* e la lettera di *S. Policar-
po* tradotte da *Giambatt. Gallicioli*, con note.
Venet. 1798. 8.

Ad pag. 188. med.

D. *Abraham. Scultetus* in *Medullae*
theologiae patrum ſyntagmate, Francoſ.
1634. 4. in parte I. libr. XI. cap. I. p. 350.
ſqq. de *Ignatii* et *Polycarpi* vita et ſcriptis.
Epiſtolas, quae hodie adtribuuntur *Ignatio*,
eſſe quidem *Ignatii*, ſed adulteratas atque in-
terpolatas, cenſet: in cap. 2. confecit analy-
ſin XII. epiſtolarum *Ignatii* et vnus *Polycarpi*,
et in cap. 3. adiecit notas in epiſtolas
Ignatii. — *I. E. Ch. Schmidt* *Verſuch über*
*die doppelte Recenſion der Briefe des Igna-
tius*, in *Henkii* III. part. I. p. 91 — 109. —
Observations on the miraculous Conception
and the teſtimonies of *Ignatius* and *Iuſtin the*
Martyr on that ſubject. In a ſeries of let-
tres to the Rev. Mr. *Nisbett*, occaſioned by
D.

D. Pristley. to which are added Remarks on Mr. *Wakefields* Opinion concerning Matth. XXVII. 5. By *John Pope*, Tutor in the belles Lettres and classical Litterature at the New-College, Hakney. Londin. ap. I. Johnson. 1792. 8. In epist. V. argumenta Du Pin et aliorum, spurias esse epistolas, repetuntur. Multa alia Britannorum scripta etc. de Ignatio recenset *Brüggemann Viewj* etc. p. 324. sqq.

Ad pag. 189. sect. 6. lin. 12. PAPIAS.

Sec. nou. ed. in vol. VII. p. 155. sqq. ibique not. cel. Keil. — *Papiae* Hieropolit. fragmenta, in *Gallandii* bibl. patr. I. p. 516. — M. *Eliae Weihenmaieri* diss. respondente *Christi. 10. Iulio*, inscripta: *Papias* Hierapolitanus in Asia episcopus antiquissimus, ex historia ecclesiast. repraesentatus. Wittenberg. 1694. 4. Auctor, se ea duntaxat capita confectaturum, initio profitetur, quae ad illustrandam *Papiae famosissimi Chiliastae* historiam facere videantur. Agit quoque de eius aetate, ingenio et opinionibus.

Ad pag. 189. sect. 7. POLYCARPVS. lin. 4.

In noua *Fabr. B. Gr.* edit. vol. VII. pag. 47. sqq. sect. XIV., vbi conf. notas. — De edd. eius epistolae vide etiam ad sectiones de *Dionysio Areopagita* et *Ignatio*. Add. *Henr. Dodwell.* in diss. in *Irenaeum*, Oxon. 1689. 8. diss. l. §. XXII. p. 41. sq. — *S. Polycarpi*,
N 2 Smyr-

Smyrnenfis episc. epistolae et fragmenta in *Gallandii* Bibl. patrum, l. p. 505.

Ad pag. 191. §. 4. lin. 1.

In noua Fabr. edit. vol. VII, p. 158. sqq. de *Hegesippo* et *Claudio Apollinari*, p. 169. sqq. de *Polycrate*, Ephesinae ecclesiae antilite, et *Athenogene*, et iam a pag. 149. de multis aliis scriptoribus deperditis saec. II. cum doctis *Keilii* adnotationibus. — *Hegesippi* fragmenta in *Gallandii* Bibl. patrum II. p. 59. —

PROCHORVS.

Per hanc occasionem mentionem facere iuuat *Prochori*, cuius Lucas in Actis apostol. meminit. Is autem vnus fuit e septem primis Diaconis, et S. Stephani Protomartyris collega, et scripsisse perhibetur *Historiam de Iohannis euangelistae vita et morte*, quam primus graece et cum latina Castalioni interpretatione *Michael Neunder* subiecit libro: *Κατηχησις* — — Catechesis *Martini Lutheri parua, graeco latina*, postremum recognita. Ad eam vero accesserunt Sententiae aliquot Patrum selectiores graeco-latinae: *Narrationes item apocryphae* de Christo, Maria etc. cognatione et familia Christi extra Biblia etc. in parte tertia, (continuata tamen paginarum serie, pag. 521. sqq.), quae sequentem peculiarem habet inscriptionem: *Apocrypha*. hoc est, *Narrationes de Christo, Maria, Ioseph, cognatione et familia Christi extra Biblia:*
apud

apud veteres tamen graecos scriptores, Patres, Historicos et Philologos reperta, (inserto etiam *Proteuangelio Iacobi* graece, in Oriente nuper reperto, necdum edito hactenus,) ex oraculorum ac Sibyllarum vocibus, gentium etiam testimoniis, denique multorum veterum auctorum libris descripta, exposita et edita graeco latine, a *Michaele Neandro*, Sorauense. His nunc primum accessit, praeter alia, diui *Prochori*, (qui ex septem ministris vnus fuit, et Stephani Protomartyris consobrinus,) *de Ioanne Euanghista et theologo, historia* graecolatina, numquam antea in lucem edita: *Sebastiano Costatione* interprete. Basileae. In calce: Basileae, ex offic. Io. Oporini a. alutis humanae M. D. LXVII. (1567) mense Septembri. 8. Pag. 526. incipit *Prochori historia*, quam etiam edidit *Iac. Grynaeus* in Monumentis orthodoxographis, et latine *Renatus Laurent. de la Barre* in historia christiana veterum patrum, Paris. 1585. Idem liber legitur in Bibliothecis patrum. At illum esse fabulosum ac spurium, vel plurimi ipsorum Pontificiorum fatentur. v. *Thom. Ittig.* in dissertat. de patribus apostolicis, praemissa eius Bibliothecae patrum apostolicorum graeco-latinae, Lipsi. 1699. 8. pag. 45. sqq. et in selectis capp. historiae eccles. primi a Chr. nato saeculi, pag. 67. §. XXV. — *Fabricii* Cod. apocryphorum N. T. pag. 315. sqq. et 926. sq. *Hamberger zuverl. Nachr.* tom. II. p. 127. sq. et quos VV. DD. ille laudat.

Ad §. 5. IVSTINVS MARTYR.

Ad pag. 192. sect. 2. lin. 2.

Princeps edit. est: 'Ιουστίνου Φιλοσόφου καὶ μάρτυρος λόγος παρανέτικος πρὸς Ἕλληνας. Paris. in aedib. Carolae Guillardae ad solem aureum via Iacobaeo. MDXXXIX. (1539.) 4. in calce: Paris. excud. Io. Lodoicus. MDXXXIX.

Ad pag. 192. lin. 8.

sec. m. edit. vol. VII. (vbi a pag. 52. §. XV. de Iustino martyre scriptis, horum edit. etc. vbertim agitur, et ea, quae de eius scriptis in vtramque disputata sunt partem, referuntur,) pag. 65. sq. praecipue in not. u.

Ad pag. 193. lin. 10.

Exemplaria quaedam edit. *Maraniana* prae se ferunt notam et librarii, Paris. ap. Car. Osmont, 1742. — *Maran.* ed. recusa est Venet. 1747. fol. — et cura Oberthiir. in tribus prioribus voluminibus *Oper. patrum graecorum*, Wirceb. 1777. 8. — Italice vertit *Iustini mart.* Opera notasque adiecit Io. Bapt. Gallicciolus Venet. 1799. 8. ll. tom.

Ad pag. 193. fin.

S. Iustini Apologiae, Dialogus et fragmm. in Gallandii Bibl. patrum I. p. 411.

Iustini des Märtyrers zweyte Apologie und Beweis der Alleinher-schaft Gottes, griech. u. deutsch, mit
er.

erläuternden Anmerkungen. Nebst einem An-
hange über das Leben, die Schriften und Leh-
ren dieses Kirchenvaters für junge Freunde der
Theologie, von Joh. Adam Goetz, Con-
rect. Norimb. et Altdorf. 1796. 8. v. ad Fabr.
B. Gr. l. c. pag. 58. — *Petri Lombardi.*
Prof. emeriti Ticin. Analisi delle Apologie di
S. Giustino Mart. con alcune riflessioni. Pavia,
Comino. 1792. 8.

Ad pag. 194. sect. 4.

De doctrina *Iustini Martyr.* copiosus est
Th. Ittig. in selectis capp. II. eccl. secundi
a C. N. saeculi, cap. III. sect. IV. p. 204.
sq. — *D. Abrah. Scultetus* in *Medullae*
theologiae patrum syntagmate, part. I. lib. I.
pag. 1 — 45. de vita, scriptis, doctrina *Iusti-*
ni Mart. cum analysibus. — *Heumanni*
Obss. in nouis Misc. Lips. vol. III. part. II. p.
222. sq. — *Gaab.* *Abhandlung. zur Dog-*
men-Geschichte der ältesten griech. Kirche etc.
Ienae 1790. 8. p. 58. sq. — *Quae Wetsten.*
in prolegg. in N. T. p. 66. aduersus dialog.
cum Tryphone disputauit, ea refutare studuit
Herm. Io. Krom in diatrib. de authentia
dialogi Iustini mart. cum Tryphone, s. dis-
quis. qua γρηγορίου illius libri ab exceptio-
nibus, praecipue Wetstenianis, vindicatur,
Medieburgi, 1788. 8. — Edit. II. Accedit
Mantissa vindicans et illustrans. Ultraiecti
ad Rh. 1792. mai. 8. — Auctor libri: A
Vindication of the History of the Septua-
gint from the Misrepresentations of the lear-
ned

ned Scaliger, Dupin, Dr. Hody, Dr. Prideaux, and other modern Criticks. Londini 1736. med. §. non solum narrationem *Aristeae* de LXX. interpretibus, sed etiam seriora commenta atque additamenta, apud Iustinum martyr Irenacum, Clementem Alexandr. et alios obuia, (quorum testimonia anglice versa recitavit,) vindicare sustinuit. conf. *Baumgarten. von merkwürd. Büchern*, tom. XI. pag. 331. sq. — *Phil. Christ. Gratiani* disput. de memorabilibus Iustini M. historicis et dogmaticis. Tubingae 1766. 4. Sed genuinos aequè ac haud genuinos Iustini libros promiscue in rem suam citasse dicitur.

Ad §. 6. ATHENAGORAS.

Ad pag. 197. fin.

Add. not. l. ad *Fabr. B. Gr.* vol. VII. p. 95., a qua pagina de *Athenagora* copiosius agitur.

Ad pag. 198. sect. 3. lin. 6.

Cl. Müller in censura vol. VII. B. Gr. *Fabr.* in eph. litt. Erford. a. 1801. nr. 39. docet, edit. Nannii, Paris. 1541. nullum textum graec. esse additum, et tantum esse *Nannii* versionem; at opuscul. inscriptum: *Athenagorae* Atheniensis philosophi Christiani, de mortuorum resurrectione, *Petro Nannio*, Alecmarino, interprete. Paris. ap. Chr. Wechel, 1541. 4. suspicatur tamen, graecum textum

tum adiectum esse alii eiusdem anni editioni. — Idem V. D. admonet, Reinesium exemplari ed. Stephani Parisiensis a. 1557. 8., quod servatur in bibl. Cizenfi, multas adscriptisse notas.

Aeneae Platon. Christiani de immortalitate animae — lat. *Athenagoras Athen. de resurrectione*, *Marsilio Ficino* interprete. *Xyphi* pythagorici sententiae, *Rufino* interprete. (cura Beati Rhenani.) Basil. ap. Io. Froben. 1516. 4. — Ibid. 1520. 4. etc. v. *Fabr. B. Gr.* vol. I. p. 371. sq.

In *vlt. lin.* loco *a*, 1576. rectius forsan. 1567. (al. 1566.) 8.

Ad pag. 200. lin. 20.

Italice vertit *Athenagorae* opp. cum notis, *Io. Bapt. Gallicciolus*. Venet. 1801. 8.

Ad pag. 200. sect. 4.

Hamberger in *zuverläss. Nachr.* tom. II. p. 405. sqq. vbi plures VV. DD. de Athenagora laudat. *S. G. Lange* in *ausführl. Gesch. der Dogmen* etc. tom. I. p. 190 — 222. de Athenagora, qui quod primus fuit, qui platoniam philosophiam cum doctrina christiana misceret, pag. 195. sq. examinat: num doctrina de trinitate diu. ex connexionē platoniarum opinionum et christianorum dogmatum orta sit, et putat, doctrinam de λόγῳ, qua Deo, ex theologia iudaica, doctrinam vero de λόγῳ, qua subiecto, quod cum patre et filio vnam naturam (Wesen) efficiat, ex Platonica phi-
lo:

loſophia eſſe ortam, notionem autem de perſonalitate, quam dicunt, λογου et πνευματος ei abiudicat.

Ad §. 7. TATIANVS.

Ad pag. 202. ſect. 3.

In noua edit. *Fabr.* B. Gr. vol. VII. pag. 87. ſqq. — add. cl. *Morelli* Bibl. mſt. gr. et lat. I. p. 225. *Sam. Gottli. Lange* in *ausführlich. Geſchichte der Dogmen* etc. tom. I. p. 223—260. late diſſerit de Tatiano et contra Bruckerum diſputans negat, Tatianum ſyſtema, quod vocant, emanationis eo ambitu et ita penitus, vti in philoſophia orientali traditur, adſumſiſſe. — Orazione di Taziano ad Greci, et frammento del dialogo di Bardesane etc. con note, per *Io. Bapt. Gallicciolum*, Venet. 1800. 8.

Ad §. 8. IRENAEVS.

Ad pag. 203. ſect. 3. lin. 6.

Add. edit. a cel. *Müllero* in cenſura *Fabr.* B, Gr. vol. VII. (vbi p. 75. ſqq. copioſius agitur de Irenaeo,) in ephem. litt. Erfurt. curatiuſ designatam et inſcriptam: *Irenaei* epiſc. Lugdunens. opus eruditiffimum, olim *Eraſmi* Roteroſod. opera emendatum, nunc vero noua libri conuerſione, ſingulorum capitum argumentis et variae lectionis obſeruatione, ſtudio

dio *Io. Iac. Grynæi* illustratum et recognitum. Basil. per Euseb. Episcopium et Nicolai fratres haeredes. Anno MDLXXI (1571) in 8. (non, in fol.). Variæ lectt. sunt margini adscriptæ, et Reinesius exemplari suo, quod seruatur in bibl. Citzenfi, multas manu adiecit emendationes. Versio latina est vetus quidem, sed barbære et obscure scripta, quæ demonstrat ignoti interpretis ignorantiam linguæ et græcæ et latinæ. — Conf. *Casaubon.* in exercitatt. de rebus sacris p. 588., vbi etiam aliquot meliores proponuntur lectiones. — Ex cod. Veneto D. Marci XV. fragmentum Irenæi auctius, et aliud ex cod. XVI. edidit *Io. Aloysius Mingarellius* post libros Didymi de Trinitate, et p. 266. Bonon. 1769. teste cel. *Morellio* in Bibl. mst. gr. et lat. I. p. 30. et 33. add. p. 84. de Irenæi fragmm. in Parallelis *Io. Damasc.* adtributis.

Ad pag. 206. lin. 14.

Add. *Th. Ittigii* selecta capp. hist. eccles. secundi a Chr. N. sæculi. capituli III. sect. 5. pag. 215 — 223. — *S. G. Lange* in *ausführlich. Geschichte der Dogmen* etc. tom. I. p. 286. sqq. — In D. *Io. Frid. Platt* *Magazin für christliche Moral, deren Geschichte und Anwendung im Vortrage der Religion*, part. VI. Tubingæ 1800. 8. nr. IV. est *Süskindii*, Prof. *Beytrag zur Beantwortung der Frage: Aus welchen Gründen nahm Irenæus die Aechtheit unserer Evangelien an? In Beziehung auf Eckermanns theologische*
Bey-

Beyträge, Band V. Stück II. Contra Ecker-
mann, qui eam causam esse putabat, quia
argumentum, euangeliorum cum historica
et dogmatica traditione ecclesiarum apo-
stolicarum, adeoque cum historia et doctri-
na, tum temporis pro vera habita, conspi-
rasse ipsi Irenæo visum fuerit. Num Ecker-
manni hypothesis vera sit aut possit probari,
etiam *Storr* in part. IV. eiusdem promptuarii
(Magazin,) pag. 254 sqq. et anonymus in
*Stüudlin Beyträgen zur Philosophie und Ge-
schichte der Religion und Sittenlehre*, tom. V.
nr. 6. inquirunt. — In ed. Massueti quoque,
cap. 13. pag. 61. occurrit quidam *Colarba-
sus*; at a *Chr. Aug. Heumanno* in exercitio
artis criticæ in Irenæo is haereticus ex histo-
ria ecclesiastica eiicitur, et alia Irenæi loca
emendantur in *Hamburg. vermisch. Biblio-
thek.* Hamburg, 1745. 8. tom. I. part. II.
p. 144. sqq.

Ad §. 9. HEGESIPPVS.

Ad pag. 206. lin. 3.

In noua ed. vol. VII. p. 156. sq., vbi conf.
Heilii notas. Multus etiam est de eo *Iustus
Fontaninus* in historiae literariae Aquileien-
sis libr. IV. Romæ 1742. 4. cap. XVI. pag. 395.
sqq. Adde adnotata supra ad p. 191. In-
troduc.

Ad §. 10. THEOPHILVS.

Ad pag. 207. sect. 4. lin. 1.

sec. m. edit. vol. VII. p. 101. sqq., vbi plura addidi, et p. 108. sq. sect. 9. de *Theophilo* Alexandriae ab a. Ch. 385. ad 412. episcopo, de quo homine audaci, et perpetuo pacis ac virtutis hostie, cuius auspiciis templum Serapidos est a. Chr. 389. dirutum et bibliotheca Alexandrina direpta, *Eduard Gibbon in Geschichte des Verfalls und Untergangs des röm. Reichs*, ex vers. *Car. Gottfr. Schreiteri*. tom. VII. Lips. 1791. 8. pag. 122. sqq. multa scripsit et grauiter iudicat.

Theophilum, auctorem librorum ad Autolyicum, primum fuisse, qui philosophemata plurium, qui antecesserant, studeret confociare, monet *Lange* in historia dogmatum saepe laudata, tom. I. vbi p. 261 — 282. de *Theophilo* illo disputat vberius. Add. *Sculteti* medullam citat. tom. I. p. 93. sqq.

Inter *Theophilos*, a *Fabricio* l. c. pag. 106. sqq. enumeratos, nominatur quoque pag. 111. *Theophilus*, *Corydalius*, Graecus recentior, cuius libellus *περὶ ἐπιστολικῶν τύπων*. Τοῦ αὐτοῦ ἐκδόσεις *περὶ ῥητορικῆς*, prodiit Londini 1625. 8. tum emendatior auctiorque, *Τύποι ἐπιστολῶν Θεοφίλου κορυθαλέως ἢ τε περὶ ῥητορικῆς* — — Παντα νεωστὶ ἐπιμελῶς μετατυπωθέντα καὶ ὡς οἶόντε ἦν μετὰ ἀκριβείας ἢ περὶ πρὶν διορθωθέντα, epistolis *Theophili Corydalii*, inprimis graecorum plurium recentiorum et non-
nihil

nullis Iuliani imper. Basili M. ac Libanii ad-
ditis, curante Archim. Cyprianò, Cyprio,
qui praefationi nomen subscripsit, Venetiis
ap. Nicol. Glycis. 1736. 3. Libellus *de rhe-*
torica nouam accepit paginarum seriem et
peculiarem inscriptionem: τοῦ σοφωτάτου κυ-
ρίου Θεοφίλου κορυθαλέως τοῦ Ἀθηναίου, τοῦ ὑπε-
ρον διὰ τοῦ θείου καὶ μοναχικοῦ σχήματος Θεοδο-
σίου μετωνομασθέντος, περὶ ῥητορικῆς. — Idem
scripsit Commentarios et quaestiones in Lo-
gicam Aristotelis, gr. Venet. 1729. 4. et In-
troduction. in Aristotelis Physicam etc. Venet.
ap. Nic. Glyc. 1779. 4., quam etiam laudauit
Cyprianus in praef. ad illius τύπους ἐπι-
στολῶν.

Ad pag. 208. §. 11. de Hermia, sect. 3.
lin. 1. de eo agitur in noua Fabr. B. Gr. edit.
vol. VII. p. 114. 199.

Ad §. 12. T. FLAVIVS CLEMENS.

Ad pag. 209. sect. 2. lin. 6.

In noua edit. Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 119.
199.

Ad sect. 3. cl. Müller in censura vol. VII.
Fabr. aliquoties laudata negat, editioni latinae
Florent. 1551. fol. inesse *Cyriaci Stroz-*
zae versionem Stromatum; contra, *Hermii*,
tamquam interpretis, nomen esse cuiuslibet
scripto praefixum ostendit, inscriptionem au-
tem esse: *Clementis Alexandrini* omnia, quae
extant, opp. nunc primum e tenebris eruta
latinitateque donata, *Gentiano Herueto Au-*
relio

religio interprete. Laur. Torrentius excudebat. Florent. MDLI. fol. — Idem tradit, in biblioth. Citzensi seruari edit. *Dan. Heinsii* Lugd. B. 1616. fol. cum multis *Th. Reinesii* notis, margini adscriptis. — *Clementis Alex.* fragmenta reperiuntur in Parallelis S. Io. Damasceno adtributis, v. cl. *Morelli* Bibl. mst. gr. et lat. I. p. 85. sqq. — *Darstellung der moralischen Ideen des Clemens von Alexandrien und des Tertullian.* Ein Beytrag zur Geschichte der christlichen Sittenlehre, von *Wilhelm Münscher*, Consistorialrath und Professor der Theologie in Marburg, in *D. Henke* Magazin für Religionsphilosophie, Exegese u. Kirchengeschichte etc. vol. VI. part. I. nr. 6. p. 106. sqq. Helmstädt 1796. 8.

Ad §. 14. HIPPOLYTUS.

Ad pag. 211. sect. 3. et 4.

De fragmentis *Hippolyti* in codd. Venet. D. Marci: v. cl. *Morelli* Bibl. mst. gr. et lat. I. p. 50. 52. 37. 39. et 43. *Chronicon* etc. vindicauit, anonymo et edidit *Blanchin*, v. *Maz-zuchelli* scrittore d'Italia II. part. II. p. 1173. nr. XVI. et ad *Fabric.* B. Gr. vol. VII. p. 185. sqq., vbi plura de *Hippolyto* dedi a p. 183. sqq. §. XXV. add. *Ernesti* nou. bibl. theol. 1765. vol. IV. part. 2. pag. 188. sqq.

Ad pag. 212. de ORIGENE.

Cel, *Morell.* in Bibl. msta gr. et lat. I. pag.

30. animaduertit, ex cod. Veneto D. Marci XV., qui continet *Octateuchum cum catena, Anton. Bongiouannium* sumfisse *Origenis* fragmenta, eaque esse in Adpendice ad Bibl. patrum Gallandii Venet. 1781. ac si numquam prodiissent, typis expressa; et tamen ea in Catena Nicephori vel sub Origenis vel sub alius nomine iam esse edita; neque codicem ea omnia tribuere *Origeni*, et vel ipsum primum fragmentum sine auctore, cui vero Bongiouannius manu sua nomen *Origenis* adscripsisset, esse Theodoretii quaestionem quinquagesimam ex iis, quae ad Genesin spectant. Idem V. D. pag. 52. exemplo docet, non omnia scholia *Origenis*, quae a Bongiouannio ex catena in libros regum, siue cod. Veneto Marc. XVI. descripta, et in Adpend. ad bibl. patrum Gallandii p. 16. sqq. typis excusa sunt, ex codicis fide tribuenda esse Origeni. Tum pag. 43. obseruat, *Origenis* et *Didymi* pauca fragmm. ex cod. ven. Marc. XXIII. s. Olympiodori expositione in Ecclesiasten, prolata esse a Gallicciolo et Mingarellio. — Futuro Origenis editori commendanda sunt, quae idem vir humanissimus p. 57 — 60. de II. codd. Venetis docte adnotat, et quae multis locis de fragmm. *Origenis* in Catenis adtulit,

---

Ad §. 16. GREGORIVS NEOCAESARIENSIS.

Ad pag. 213. sect. 3.

Fragmentum de Trinitate edidit *Wegelin* cum *Cyrilli Alexandr.* libro de Trinitate etc. Augst. Vindel. 1603. 8. *Mingarell.* ex cod. *Naniano* euulgavit *Gregorii Thaumaturgi* orationem in omnes Sanctos; Bonon. 1770. ipso teste in catal. codd. gr. *Nanian.* pag. 105. nr. XXXIV. — Ad *Fabr. B. Gr.* vol. VII. p. 249. sqq. plura adscripti de illo *Gregorio* eiusque scriptis.

DIONYSIVS ALEXANDRIN.

Ad pag. 214. lin. 4. §. 17.

Sec. meam edit. vol. VII. pag. 278. sqq. Add. *Dionysii Alexandrini* episcopi, cognomento *Magni*, quae supersunt, gr. et lat. edita a *Simone de Magistris*, Romae 1796. fol. cum longa praefat. historiam illius temporis illustrante.

CAIVS PRESBYTER.

In eod. volumine, p. 284. sqq. de *Caio*, qui *Irenaei* discipulus et *presbyter* fuisse dicitur, copiose agitur, et praeclearae a *cel. Keilio* subiectae sunt adnotatt. Ibi quoque controuersia de fragmento de *canone sacrarum Scripturarum*, num *Caio* id adscribere liceat, an dene-

gandum sit. a Keilio praesertim, vberius exponitur. Post haec lucem adspexit *Caii Romani Presbyteri*, (vti videtur,) fragmentum acephalum de canone divinorum noui foederis librorum. Commentatur *Franciscus Freindaller*, collegiatae ad S. Florianum ecclesiae canon. regul. in academia Lincensi sacrorum dogmatum P. P. O. Lincii typis Feichtingerianis, 1803. 8. Primum quaedam adnotat Freindaller de vita Caii, qui florere incepit a. 196. atque a. 212. illam disputationem contra *Proclum*, Montanistam, Romae scripsit habuitque. Idem in prima sectione curatius inquit, quam Muratorius, qui illud *Caii* fragmentum primus edidit ex cod. Ambros. Mediolan. in *Antiqq. Ital. med. aevi*, tom. III. p. 354. fecerat; ille igitur inquit, quis? et num *Caius* fuerit eius fragmenti auctor? Quae quidem a Muratorio aliisque in vtramque partem disputata sunt, ea aperte adfert; Muratorii quoque argumenta debilitat, et ipse grauia quaedam argumenta, quibus rationes pro Caio, auctore, tollantur, profert: neque tamen id Caio plane abnegare videtur. In altera sectione fragmentum critice atque exegetice illustrat, et, quae falso scripta fuerint, quantum fieri potuit, restituit. Censor quoque opusculi in *ephem. litter.* Salzburg. a. 1805. plag. XCII. m. Aug. pag. 227. sqq. probabilius esse iudicat, Caium fuisse auctorem, et eum coniicit, forsitan latine vertisse non solum hanc suam disputationem, sed etiam Irenaei opera; eundem fuisse aequalem Irenaei, actaque Polycarpi

pi descripsisse. Caii quidem de apocalypsi Ioannea iudicium ap. Eusebium non pati, ut memoratum fragmentum ab eo profectum existimetur, (v. *Keil* ad *Fabr. B. Gr. I. c. p. 286.*) Semler., Münscher., alique, et ipse Freindaller, imprimis contendunt; at enim Freindaller etiam respondet, in Caii fragm. de apocalypsi Ioannea, tanquam libro canonico agi, et apocalypsin diserte adtribui Ioanni apostolo; contra apud Eusebium II. E. III. 23. Caium loqui de *apocalypsibus*, a quibus, Cerintho apud Eusebium tributis, et numero et argumento diuersa sit Ioannea, de qua Caius rectius et religiosius cogitarit, quippe qui aequalis Irenaei, de apocalypsi Ioannea melius sentientis, neque cum Proclo Montanista, patrono Ioanneae apocalypseos, contra hanc ita disputauerit, nec traditionem ecclesiarum Asia-ticarum potuerit ignorare.

MACAR. MAGNES.

Ad pag. 214. not. lin. 5.

In noua edit *Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 296. sqq.*, vbi cel. *Keil.* plura adiecit, et conf. Ad-denda ad *Introduct. II. 2. p. 358. sq.* — Codicem quondam Venetum, *Magnetis* operis *aduersus gentes* cum aliis eiusdem Venetae bibliothecae codicibus in Hispaniam S. Laurentii Scorialensis bibliothecam fuisse translatum, suspicatur *Lamius* in praefat. ad *Delicias eruditorum*, Florent. 1740. 8. (tom. qui continet *Maximi Margunii* etc. epistolas,) pag. XXIX. sq.

Ad pag. 215. lin. 2 et 3.

In noua *Fabric.* edit. vol. IX. p. 516. sqq.
— *Ad lin. 19. v. nou. edit. vol. VII. p. 510.*
sqq., vbi cel. *Keil*, doctas adspersit animaduersiones.

Ibid. ad not. add. Fabr. B. Gr. vol. VII. pag. 260. sqq. cum auctario cel. Sixti.

PAVLLVS THEBAEVVS.

Ad pag. 216. lin. 5.

Vindobonae in *Bibl. caesar. cod. XXXI. nr. 22. exstat vita et conuersatio S. Pauli Thebaei, primi eremitaie in Aegypto*: quam codic. partem copiose recensuit *Lambec.* in comment. de *B. caesarea*, vol. VIII. p. 719—729. atque prologum cum parte priore dimidia capitis primi graece vna cum versione Hieronymi latina secundum *Bollandi et Henschenii* editionem in *Actis Sctorum diei X. mensis Ian.* *) aliaque enotauit. *Kollarius* vero in not. A ad *Lambecium* animaduertit, S. Paulli Thebaei vitam ex illo cod. caesareo gr. cum versione latina prodiisse hac sub epigraphe: *Acta sincera S. Pauli Thebaei cognomento primi Ere-*
mi-

*) Vbi non solum de Paulo Thebaeo agitur, sed etiam praeter vitam eius a S. Hieronymo conscriptam, exhibetur ex cod. quodam msto graeco Bauarico alia eiusdem vita, Hieronymiana illa antiquior.

mitae graeco-latina cum variantibus lectionibus et notis variorum. *Accedunt: Dissertatio praeliminaris de dubiis, haec Acta circumstantibus: et epistola rev. P. Claudii Sicandi, S. I. — de suo per inferiorem Thebaidem confecto itinere, hodiernoque rerum statu antiquissimorum monasteriorum SS. Pauli et Antonii consimilibus notis aucta; qua permulta in antedictis actis hactenus obscura et alias incognita illustrantur. Studio et opera R. P. F. Matthiae Fuhrmann, ordinis eiusdem S. Pauli primi Eremitae, prouinciae Austriae sacerdotis. Neostadii Austriae, typis Ios. Ad. Fritsch, 1760. 4. Primo loco dedit dissertat. aliquanto longiorem; secundo autem recensuit Acta s. vitam S. Pauli tergemina vnamque earum graeco-latin. nunc primum in lucem editam. Ei vitae praemissa est haec epigraphi: „Altera vita, ex graeco Ms bibl caesareae nr. XXXVIII. signato. — nunc primum prodiit cl. P. Iosepho Rhell e societate Iesu Austriaco interprete.“ Kollarius tamen, se, addit, collato textu graeco edito cum hoc codice, animaduertisse puerilibus apographum exscribentis erroribus scatuisset videri, et interpretem coniecturis potius suis, quam codicis, quem quotidie poterat consulere, fide niti maluisse.*

Ad §. 13. EVSEBIVS.

Ad pag. 217. lin. 24.

In noua Fabr. B. Gr. edit. vol. VII. pag. 555. sqq., vbi quoque pag. 514. sqq. (seu potius,

us, vti numeri corrigendi sunt, p. 362. sqq.) de *Eusebianis eclogis propheticis de Christo* et codd caesareis, in quibus illae continentur, agitur, et ego ex notis *Kollarii*, (quem potissimum conferes ad *Lambecii* commentar. vol. III. p. 202. sqq) quaedam in not. oo adscripti. add. ad *Fabr.* p. 409. Copiosius tamen de illis et cod. Vindob. disserit *cel. Frid. Münterus* in *Fragmentis patrum graecorum*, fascic. I. Hafniae 1788. mai. 8. p. 56. sqq. Primum praecipua operis, in quatuor libros distincti, argumenta exponit; tum fragmentum de *Cantico Canticorum*, quod historiae nouam quamdam lucem adferre possit, typis describendum curauit gr. cum versione latina, notisque doctis illustrauit. — Pag. 65. sq. in nota bene disserit de *Iunilio*, episcopo vrbs cuiusdam Africae, medio saeculo VI, qui librum scripsit *de diuina lege*, *Bibl. P. P. maximae* vol. IX. insertum, in quo inter alia ea quoque tradidit, quae de libris canonicis a *Paullo* quodam scholae Nisibenae doctore et suo quondam magistro acceperat. Idem *Münter.* ablegat lectores ad *Crameri* continuationem *Bossueti P. V* vol. II. p. 531., qui de *Iunilio* plura memoriae prodidit, et primus recentiorum de eo disseruisse videtur.

Ad pag. 218.

Editionis *Basil. a. 1549.* fol (v. ad *Fabric. l. c. p. 341.*) exemplo in *bibl. Citzenfi* additus est commentariorum in praecedentem chronologiam *Eusebii* liber vnus, autore *Ioanne Functio*.

etio. Noriberg. 1545. fol. ap. Ge. Wachterum.
— Pag. 219. lin. 16. corr. e IV. Pal. codd.

Ad pag. 220. sect. 3. lin. 3.

Fabric. l. c. pag. 564. (horum enim numerorum nota est loco vitiosae a G. ponenda,) scripserat, ed. Paris a. 1628. de demonstratione euangelica prodiisse gr. et lat. cum *Donati* versione et varr lectt. et castigatiombus breuibus; additis libro *Eusebii* contra Hieroclem, duobus contra Marcellum Ancyranum et tribus de ecclesiastica theologia. Sed partim ipse Fabr. p. 594. tacite quasi se correxerat; partim cl. *Müllerus* in memorata censura B. Gr. vol. VII. primum adnotat, nomen *Donati* (Veronensis) in titulo non comparere; dein pleniorē inscriptionem ita reddidit: *Eusebu — de demonstratione euangelica libri decem.* Quibus accessere nondum hactenus editi nec visi contra Marcellum — libri duo: de ecclesiastica theologia tres, omnia studio R. M. (Reinesius exemplari suo adscripsit *Richardi Montacuti*.) latine facta, notis illustrata et indicibus loco suo necessariis locupletata. Paris. MDCXXVIII. (1628.) fol.

Ad pag. 220. sect. 4. lin. 7. et 8.

V. *Valesii* epist. in Reading edit. eiusque praef. — Mogunt. edit. excusa est ap. Christian Gerlach et Sim. Beckenstein. — *Valesius* etiam laudat *Eusebium*, quod hic Gallican. ecclesiam atque ornamenta inprimis laudauit,

Ad pag. 221. not.

v. Addenda ad Introd. III. 2. p. 559. sq. — De nonnullis quorumdam Opp. Euseb. edition. v. *Baumgarten Nachricht, von merkwürd. Büchern.* tom. X. p. 215 — 219. Conf. cl. *Morellius* in *Bibl. Mst. gr. et lat.* I. p. 219 — 222. etc. de codd. Eusebii Marcianis, et pluribus locis de fragmentis Eusebii in *Catenis*, msst. Venetis. — *Iac. Sirmond.* primus edidit *Eusebii Pamphili* Caesareae in Palaestina episc. Opusc. XIV. secundum antiquam versionem latinam, eaque fide II. antiquorum codd. tribuit Eusebio, Paris. 1643. 8. rec. in *Sirmondi* Opp. Paris. 1696. cura *Iacobi de la Baigne*, (qui lat. illam versionem interdum illustravit;) — iterum Venet. tom. I. 1723. fol. conf. *Baumgart.* l. c. tom. II. p. 408. sq.

Ad pag. 221. lin. 2.

Eusebius contra Hieroclem, graece, (cum *Philostrati* de vita *Apollonii Tyanei* libri 8. gr. et lat. e versione *Alemanni Rinuccini Florentini*.) Idem *Eusebii* liber latinus interprete *Zenobio Acciajolo* Florentino. Quod graecum est, Venetiis ap. *Aldum* mense Martii 1501, (fol. sunt 64.) quod latinum, a. 1502., quo anno totum opus publice proflare coepit. Sic designatur illa editio, (iterum *ibid.* 1504. recusa, saltem cum huius anni nota signata est,) in *Serie delle ediz. Aldine*, p. 13. et 26. *Cel. Müller* tamen in *censura Fabr. B. Gr.* vol. VII. animaduertit, in edit. Aldina priore actutum se

sequi versionem Acciacoli post graecum contextum sine nouo titulo.

Eusebii commentarios in Psalmos, (v. Fabr. l. c. p. 396.) non integros, sed in epitomen redactos, ad nostra peruenisse tempora, *Ernesti* docuit in narratione critica de interpretatione prophetiarum Messianarum in ecclesia christiana, in Opusc. theolog. p. 509.

Ad pag. 222. sub. fin.

Conf. noua acta erudit. Lipsi, a. 1757. p. 440. sqq.

Ad pag. 223. sect. 5.

10. *Ern. Christian Schmidt* über den Kanon des Eusebius, in *Henkii Magazin für Religionsphilosophie, Exegese und Kirchengesch.* tom. V. part. III. 1796. 8. nr. XVI. Eusebium is defendit contra *M. Weber* in *Beyträgen zur Geschichte des neutestamentl. Kanons* p. 142. sq. et ostendit, Eusebium distinguere quatuor librorum classes, 1) ὁμολογούμενα, 2) ἀντιλεγόμενα, γινώριμα ὁ ὅμως τοῖς πολλοῖς (libri qui in multis ecclesiis recepti sunt et adhibiti:) 3) ἀντιλεγόμενα νόσα 4) ἀτοπα καὶ εὐσεβῆ, (qui, vt orthodoxiae aduersi. condemnabantur.)

Martini, D. et Prof. Theologiae, diff. *Eusebii* Caesariensis de diuinitate Christi sententia, eiusque tum in placitis Arianis, tum cum fide Nicaeno-athanasiana comparatio. Praemissa est historiae antiquioris istius breuis expositio. Partic. prior. Rostoch, 1795. 4. Eusebium,

sebiūm, putat, existimasse, a patre Iesum ante omnes res creatas, procreatum, nec tamen eum nominandum esse rem creatam, sed vni- genitum filium, qui, vt Logos, vniuersum gubernet, et corpori loco animi infuisse. v. Grypswald. ephem. litt. a. 1795. plag. 28. p. 226. et Erford. a. 1796. plag. 5. p. 54. sqq.

C. C. Flatt über den Kanon des Eusebius, in I. F. Flatti Magazin für christliche Dogmatik und Moral, part. VII. Tübingae, 1801. nr. 6. conf. Ien. A. L. Z. 1802. nr. 86. p. 686. sq. — Add. Brehmii bibliograph. Hand- buch. II. p. 442. sqq. — De Eusebio Emeseno, et aliis Eusebiis v. Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 409. sqq. 412 sqq.

De canone apud Eusebiūm scite acuteque disputat D. Io. Frid. Flatt in Magazin für christliche Dogmatik und Moral etc. part. VII. nr. 6. et part. VIII. nr. 3. Conf. A. L. Z. a. 1802. nr. 86. et a. 1804. nr. 240. vbi censor suam sententiam atque interpreta- tionem iudicii Eusebiani aequae sagaciter ad- iecit.

Ad pag. 224. lin. antep.

De Eustathio Antiocheno plura vide in nona Fabr. B. Gr. edit. vol. IX. p. 131. sqq. cap. XVI.

Ad §. 20. ATHANASIVS.

Ad pag. 225. sect. 1. lin. 6.

Secundum *Baronii* rationes, quas explanare vberius atque stabilire studuit *Iustus Fontaninus* in hist. litt. Aquil. etc. p. 441. sqq. mortuus est *Athanas.* a. C. 372. III. Maii. vid. ad *Fabricii* B. Gr. vol. VIII. pag. 171. (ubi p. 171 — 216. historia Athanasii etc. copiosius explicatur,) not. a. — Pag. 179. sqq. nubes editionum excitatur.

Ad pag. 227. med.

S. *Athanasii* archiep. Alex. syntagma doctrinae ad Clericos et Laicos. *Valentianani* et *Marciani* impp. epistolae duae ad Leonem M. *Theodori Abucarae* tractatus de vnione et incarnatione: Singula, praeter priorem *Marciani* epistolam latine extantem, vtraque lingua primum prodeant cum notis, edente *Andrea Arnoldo* C. F. Norimbergense. Lutetiae Paris M DC. LXXXV. (1685.) 8. Iis, quae adnotata sunt in *Fabr.* B. Gr. l. c. p. 182. sq. addi possunt, *Arnoldum* in praefat. narrasse, se *Athanasii capitula in Psalmos* ex MS. antiquissimo, descripsisse diuersa a Latinis *Angeli Politiani* et Graecis tom. II. Opp. vt ederet; sed ob temporis penuriam dedit tantum initium atque finem: dein adhuc monendum est, *Arnoldi* editionem in Actis erud. Lips. a. 1685. m. Nou. p. 509. sq. recenseri; atque p. 511. sqq. sequi: Excerptum ex epistola (*Iac. Basnagii*) Rothomago autori nouellarum reipublicae litterariae trans-

transmissa, qua ostenditur, scriptum non ita pridem ab Arnolde publici iuris factum, non esse diui Athanasii: traductam ex Nouellis mensis Iulii 1685. p. 744. sqq. — Epistola Basnagii integra recusa est in *Basnagii* dissertatt. histor. theolog. p. 96 — 100. deinde vsque ad p. 150 historia illius controuerſiae, Arnoldi responsio, et quae Basnage respondit, leguntur. Ex illa epistola quaedam excerptit *Io. Corr. Feuerlin* in epistola IV. ad M. Io. Graesium, in *Literarischen Wochenblat*, nr. 38. tom. II. Norib. 1770. 8. p. 189. sqq. et pag. 195. sq. ipse *Arnold.* in ep. ad Io. Graesium, narrat, *Goezium* quemdam in disp. de dubiis Athanasii scriptis in horum quoque numerum retulisse syntagma ab Arnolde editum, et Basnagii fecisse suas; idem tamen tria Basnagii argumenta, quae firmissima sunt visa, paucis sub examen vocat.

Ad pag. 229. lin. 25.

Iudicia eruditorum de symbolo Athanasiano, studiose collecta et inter se collata a *Wilhelmo Ern. Tentzelio*. Francof. et Lips. 1687. 12. — *Francisc. Car. Alter* suae Phranzae edit. p. 149. sq. subiecit Athanasii symbolum, v. quoque ad. Fabric. l. c. p. 210.) et in libello. *über Georgianische Litteratur*, Vindob. 1793. min. 8.) pauca de illo memorans, scripsit, se discernere graecum primarium symbolum, quod incipit τῷ θεῷ λέγοντι, σωθῆναι, et exſtat in Opp. Athanasii tom. II. p. 729. Paris. 1698. fol. ab iis graecis, quae ex lingua latina quon-

dam versa, incipiunt ὅςις δ'αὐ βούληται σωθῆ-
 ναι. — Add. *Diui Athanasii* Symbolum :
 cum luculenta expositione *F. Bernardi* de
 Lutzenburgo, ord. praedicat. et sacre theolo-
 gie professoris. Noua editio variis annot. at-
 que commentariis adaucta, omnibusque Christi
 sacerdotibus frequenter reuoluenda. In cal-
 ce: Explicit breuis elucidatio Symboli Atha-
 nasiani. Impressa Coloniae in aedibus Quente-
 lianis. Anno M. CCCC. XVII. (1517.) in 4.

Ad pag. 233. lin. II.

*Geschichte der christlichen Glaubenslehren
 vom Zeitalter des Athanasius bis auf Gregor
 den Großen von Io. Chr. Fr. Wundem-
 mann, Prediger zu Wahlkendorf in Mehlen-
 burg-Schwerin. Lipsiae 1799. tomo. II. 8.*

D. Wilh. Münscher Untersuchung
 über den Sinn der Nicänischen Glaubensfor-
 mel, in *Henkii neuem Magazin für Reli-
 gionsphilosophie etc.* tom. VI. part. 2. Helm-
 stadt. 1802. 8. nr. VI. Is contra Walch., Starck,
 et Schroeckhium contendit, vnitatem essen-
 tiae, (vt Theologi dicere solent,) in synodo
 Nicaeno declaratam, non esse numericam,
 sed specificam; at artissime iunctam et per-
 fectissimam, qualis nulla alia deprehendatur
 vllibi, vnitatem. Enimuero dubitat negatque
 id *Eckermann* in censura in ephem. litter.
 Erford. 1802. p. 438. sq. praecipue motus
 pluribus Athanasii locis, in quibus hic essen-
 tiam diuinam vocat ἁγίαν μοναδα et μίαν οὐσαν.
 etc.

Add.

Add. *Brehmii bibliograph. Handbuch* etc. tom. II. p. 240. et cel. *Morelli Bibl. MSt.* gr. et lat. I. p. 31. 89. etc.

Ad §. 21. pag. 233. lin. 5.

Plura de *Antonio* in noua *Fabr. B. Gr.* edit. vol. IX. p. 261. sqq. et p. 154. de *Serapione*.

Ad §. 22. MACARIVS

Ad pag. 234. lin. 5.

Eodem a. 1559. *Macarii* homiliae ex versione *Ioannis Pici* separatim a textu graeco editae sunt. *Picus* autem *Macarii* homilias ex cod. gr. bibl. regiae conuertit in latinum sermonem. Haec versio, textu graeco destituta, iterum prodiit Paris. 1562. apud *Guil. Morelium*, in *Graecis typographum regium*, 8. et inscripta: *S. Patris Macarii Aegyptii Homiliae quinquaginta: Interprete Io. Pico*, in senatu *Parisiensi* classium inquisitoriarum praefide Paris. M.D. LXII.

Ad pag. 234. sect. 2. lin. 1.

sec. m. edit. vol. VIII. cap. VIII. pag. 361. sqq. — In *lin. 2.* corr. pag. 857.

Ad pag. 235. de DIDYMO, lin. 17. plura addidi in noua *Fabr. edit. B. Gr. vol. IX. pag. 269. sqq.* Secundum *Mingarell.* in not. ss. citatum obiit *Didymus* a. Chr. 395. — *Didymi* fragmenta reperiuntur quoque

que in Catenis, et in Parallelis S. Io. Damasceno adtributis; v. cl. Morell. in B. MS. gr. et lat. tom I. p. 29. 32. 33. 37 38. 39. 40. 43. 49. et 84. atque eundem de cod. Veneto D. Marc. CCLXV., ex quo Morell. p. 152. adfert Didymi fragm. *περὶ ἀσωμάτων ὀσίων*. Add. supra ad sect. de *Origene* notata.

Ad pag. 235. lin. pen.

Corr. vol. VIII, p. 412. in nou. edit. vol. IX. p. 313. sq.

Ad pag. 236. §. 25. De CYRILLO HIEROSOLYMITIANO. sect. 2. *Toutaci* edit. est recusa Venet. 1763. ex typogr. Sanson. fol. Plura de *Cyrillo* illo leges in noua *Fabr.* B. Gr. vol. VIII. cap. X. p. 457. sqq.

Ad §. 26. EVNOMIVS.

Ad pag. 238. lin. 3.

In noua edit. vol. IX. vbi a pag. 207. copiosius agitur de *Eunomio*, omisi huius et Apologeticum et *ἐκθεσις πίστεως*, quonrum priorem recudendam curauit *Garnier* in edit. Opp. Basiliæ, tom. I. p. 618. sqq. posteriorem vero emendatiorem edidit et animaduertit. instruxit *Christi. Henr. Georg. Rettberg* cum *Marcellianis*, Gottingæ, 1794. 8. add. in vol. VII. B. Gr. p. 394. sq.

Ad pag. 238. not. lin. antepen.

In noua edit. vol. VIII. cap. XII. pag. 584. sqq.

Ad pag. 239. lin. 3. NEMESIUS.

Nemesio libr. de natura hominis primus gr. edidit et ad calcem opusculi latinam versionem suam adiunxit *Nicasius Ellebodius*, Antwerp. ap. Christoph. Plantin. 1565. 8. — tum ex codd. emendatiorem et adnotatt. instructam *Io. Fellus*, Oxon. e theatro Sheldon. 1671. 8. — Nouissima optimaque est editio, huius sententiae: *Nemesius Emesenus de natura hominis*, gr. et lat. Post edit. Antwerpensem et Oxon. adhibitis III. codd. Augustanis, duobus Dresdens, totidemque Monach. nec non duabus vetustis versionibus latinis, *Cononis* et *Vallae*, denuo multo, quam antea emendatius edidit et animaduersit, adiecit *Christi. Frid. Matthaei*, Prof. Vitemberg. Halae, 1802. 8. Plura leges in noua edit. *Fabric. B. Gr.* vol. VIII, cap. X, p. 448. sqq.

Ad pag. 239. not. * lin. 3.

In noua edit. vol. IX. p. 153. sqq. de *Sophronio*. Ad not. ** *lin. 4.* de *Theodoro, Mopsuestano*, a. Chr. 429. fatis intercepto, v. *Münter* l. cit. p. 72. sqq. *Affemann.* ad *Ephraim Syrum*, prol. vol. IV. p. 190. 205. etc. *Schulz* in vita *Theodreti*, Oper. I. p. 6. sq. *Watch* in historia haeresium, (germanice scripta,) tom. V. p. 886. sqq. —
Theo.

Theodori Mops. explicatio euangeliorum
supereft syriace, teste *La Croze* hist. christ.
Ind. libr. III. p. 241.

Ad §. 27. GREGORIVS NAZIANZEN-
SVS.

Ad pag. 240. sect. 1.

Quam mire discrepent VV. DD. in de-
finiendo anno et natali et mortis, pluribus
ostendi ad *Fabricii* B. Gr. vol. VIII. cap. IX.
(in quo p. 383 sqq. vita scriptaque Gregorii
Nazianz vberius enarrantur,) p. 384. sqq.
in nota *ad.* nec paucos VV. DD. qui vitam etc.
Gregorii Nazianz. persecuti sunt, aut de eo
iudicarunt, laudavi.

Ad pag. 241. lin. 19.

In noua ed. vol. VIII. p. 395. sq. vbi plures
recensentur editt. Pag. 429. sqq. insignis
scholiarum atque interpretum graecorum
in varia Greg. Nazianzeni scripta copia pro-
ducitur. Add. supra I. p. 41. — *Brehmii*
bibliograph. Handbuch, II. p. 464. sqq. —
*Io. Clerici Lebensbeschreibung einiger Kir-
chenväter und Ketzer*, (Iustini Martyris, Cle-
mentis Alexandr., Origenis, Gregorii Na-
zianz., Eusebii etc.) germanice versam cum
praef. Thomasia. Hal. Magdeb. 1721. 8. p.
415 — 571. — *cel. Morell. Bibl. MSt. gr.*
etlat. I. p. 68. sq. 72., vbi V. D. animaduer-
tit, *Bongiouannium* in collectione, inscri-

pta, *Memorie per servire alla Storia letteraria* tom. IV. part. III. p. 55. iterumque *Gallandium* in *Bibl. patrum* tom. VI. p. 450. edidisse ex cod. Veneto LXXXI. S. *Gregorii Nazianzeni* epistolam ad Basilissam, Eodem Morellio adnotante, Bongiouannus in eadem collectione aliam epist. ad Eustathium, tamquam ineditam, protulerat; quam tamen initio mutilam *Basilii M.* esse Gallandius postea deprehendit. In cod. CCXXXI existat sub nomine *Gregorii Nazianz. Synopsis philosophiae*. Sed libellum hunc dialecticum latine reddidit *Georgius Walla* et sub nomine *Nicephori Blemmidæ* cum aliis aliorum edidit Venet. per Anton de Strata 1488. et ibid. per Simonem Papiensem dictum Beuilagnam. 1498. fol. (v. *Fabr. Bibl. med. et inf. latinit.* tom VI. p. 281. ed. Mansi.) graece vero *Gregorio Aneponymo* adscriptus, prodiit curante *Io. Wendelino* Augustae Vindel. 1600. 8. *) —
De

*) Inscriptio libri haec est: Γρηγορίου τοῦ Ἀνεπωνύμου Συνοπτικὸν τῆς Φιλοσοφίας σύνταγμα. *Gregorii Aneponymi compendiosum philosophiae syntagma*. Graece ex nisto cod. bibl. Augustanae primum eruit, latine vertit et scholiis ex Aristotele ac optimis quibusque illius graecis praesertim interpretibus auxit et illustravit M. *Ioh. Wegelinus*, Augustanus. Augustae Vindel. excudebat Mich. Manger M.DC. 8. Wegel. II. codd. vsus, lectionis varietatem in margine notavit, textum in libros et capita distinxit, atque p. 161 — 936. subiecit scholia sine amplum commentarium; vid. cum et in dedicat. et p. 161. sqq.

De alio codice idem doct. *Morel.* p. 63. et pluribus locis de Gregorii Naz. fragmentis, in Catenis obuiis, agit.

Ad pag. 242. lin. 26.

Bandin. addidit nouam *Saluini* lat. versionem. — *Lin. antepen. scr. Basilii Minimi, Apollinaris, Maximi, Theophili, Georgii Marcesii* comm. s. scholia. — *Gregorii Nazianz. arcana, cum paraphrasi gr. D. Hoefschelii et interpretatione lat. metrica, opera I. Hornschacht. Lips. 1645. 8.*

Ad §. 23. BASILIVS MAGNVS.

Ad pag. 246. sect. 1.

Basilii mortem nequaquam vltra a Chr. 378. esse promouendam, docuit *Affemann.* in bibl. Orientali tom. I. p. 52. not. 2. et p. 54. fin.; v. quae adnotauit ad *Fabr. B. Gr. IX. pag. 3.*

Ad pag. 247. lin. 2.

Ἄπαντα τὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μεγάλου καλούμενα Βασιλείου τῆς ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ καισαρείᾳ ἀρχιεπισκόπου. *Diui Basilii M. Opp. graeca,* quae ad nos extant omnia. *Basileae 1551. fol. ap. Hieron. Froben. et Nic. Episcop. Graece.* Curauit eam edition. *Ian. Cornarus* ex antiquiss. exemplaribus, vt ipse ait in praefat. graece scripta et data αΦμθ.

Prima editio *Cornar.* versionis *Basilii M.* inscripta est: *Omnia D. Basilii*, quae extant, opera iuxta argumentorum congruentiam in tomos partita quatuor, *Iano Cornaro* interprete. Basil. ex offic. Froben. 1540. fol. — Rec. — iterum recognita et castigata, ac duobus libris contra Eunomii apologeticum aucta. Basil. ad. Froben. et Episcop. 1552. fol. V. Lips. Litt. Zeit. a. 1804. p. 1789.

Ad pag. 247. lin. antepen.

Beza in praefat. ad edit. *Athanasii* dial. IV. *Basilii* libr. IIII. adversus imprum Eunomium etc. 1570. ap. H. Steph. 3. scribit, vulgo quinque Basilii libros adu. Eunomium numerari, se tamen, tres tantum esse Basilii, arbitrari: his vero eum, qui quartus numeratur, ut minime inutilem, adiunxisse; quintam autem, praetermississe — De *Homiliis in hexaemeron* v. etiam *Fabric.* de veritate relig. christ. cap. 2. §. 20. p. 86.

Ad pag. 248. sq.

De ed. *Matthaei* v. Add. ad *Introd.* II. 2. p. 361. — De edit. *orationis de legendis gentilium libris* v. ad *Fabr.* l. c. pag. 31. sqq. ibique not. XX., ubi ex *Panzeri* A. T. IV. p. 356. nr. 159. b. memoravi edit. Basilii etc. *Mediol.* MCCCCLXXX. (1480.) Num igitur in memoria huius vnum X exciderit, an illa diuersa sit ab ea, quam *Menken.* in *Miscell. nouis* Lips. tom. VII. p. 138. sqq. copiose recenset, et quae huius est sententiae: *Petri Pauli*

Pauli Vergerii, Iustinopolitani, de ingenuis moribus ac liberalibus studiis libellus. S. Basilii de liberalibus studiis et ingenuis moribus liber per Leonardum Aretinum ex Graeco in Latinum conuersus. Hoc opus impressum est Mediolani per Vldericum Scinzenzeler. A. Domini MCCCCLXXX. (1490.) d. XVII. Dec. 4. definire non ausim. At tamen differre videntur, quoniam edit. 1480. post notam anni habet hoc indicium diei et mensis, *vigesimo quinto Kalendas Ianuarias.*

Ad pag. 250.

Basil. — graece cum latina interpretatione *Leon. Aretini* et *Io. Argyropoli.* Addita aliquot locis versione *Cangiseri*, (qui fuit editor.) Lipsiae. 1600. 8. apud *Lanzenberger.* — *In fine:* Vitium est in nota anni 1731. Nam *Sturzii* editio prodiit *Gerae.* 1791. 8. — In *Slaucam* linguam conuersa est *Institutio Basilii M. ad adolescentes,* et adhaeret *slauico* operi *Bukwar, Mosquae* a. M. ۱۶۰۹. a. Chr. αψά. 4.

Orat. in XL. sanctos martyres est in codd. *Bauar.* 25. 75. et 276. atque edita a *Sim. Ste- nio,* gr. et lat. adiectis breuib. notis *Heidel- berg.* 1614. 8. *D. Basilii M. de moribus,* oratt. XXIV, a *Simone Magistro* ac *facri Pa- latii quaeSTORE,* ex eius scriptis olim in vnum congestae, nunc primum in lucem editae, *Stanislao Houio* interprete. *Venet.* 1554. 8. ap. *Io. Gryphium.*

Ad pag. 252. sect. 5. lin. 9. et 10.

De cod. Opp. quorundam Basilii Tübingensi v. *Crusium* in *Fabr. B. Gr. VIII.* pag. 90. med. — De libr. de grammatica exercitat. *Fabr. B. Gr. vol. VI.* pag. 519. sq. et de *Basilio M.* ipso in vol. IX. cap. XIV. pag. 1. sqq. ac pag. 90. sqq. de *Basilio Seleucensi*: (cuius demonstratio aduersus Iudaeos: de aduentu Christi, exstat quoque in *Henr. Canisii* lectt. antiquis cura *Basnagii* tom. I. nr. 13. pag. 238. sqq.) pag. autem 264. sq. de *Basilio*, episcopo *Ancyrano*, qui tempore Iuliani martyrium subiit.

Ad §. 29. GREGORIUS NYSSENVS.

Ad pag. 253. (sic enim loco 153. est scribendum.)
sub fin.

V. in noua edit. *Fabr. B. Gr. vol. IX.* p. 110. sq. et 127. sqq. de ed. *Opusculor. Hoefcheliana.*

Ad pag. 255. lin. II.

Leg. *Vietorem*, et conf. ad *Fabr.* l. c. pag. 105. not. q.

Ad pag. 256. lin. 6.

In *Gallandii* *Bibl. gr. lat. veterum patrum*, vol. III. p. 385. et. VI. p. 571. sunt scripta quaedam *Gregorii Nysseni*. — *Gr. Nyss.* de philosophia libri VIII. interprete *lc. Cono.* *Basil. 1512. 4.* — *Gregorius von*

von Nyssa und Augustinus über den ersten christlichen Religions - Unterricht, aus dem griechischen und lateinischen übersetzt, mit Anmerkungen, (vom Glauber.) Lips. 1781. 8.

Ad pag. 256. sect. 3. lin. i.

In noua edit. vol. IX. pag. 93. sqq. cap. XV. — De duobus codd. Venetis cel. *Morrell*. Bibl. Mst. gr. et lat. I. p. 67. sq. quaedam notatu digna adtulit. Add. *Baumgarten*. *Nachricht von einer Hallischen Biblioth.* tom. VI. p. 240. (coll. Fabricio, l. c. pag. 113. sq.) et *Nachricht. von merkwürdig. Büchern*, tom. II. p. 445. sqq. de Zacagnii collectan. monument. vet. ecclesiae gr. et lat.

Ad §. 30. EPIPHANIVS.

Ad pag. 257. lin. 2.

Corr. vol. III. ad lin. 6. Leg. *interpretis et scholiastae*. — *Consalus Ponce de Leon* addidit e cod. gr. *Epiphaniü* in die festo Palmarum sermonem gr. latine vertit ac quatuor subiecit scholia. — *Ad lin. 11.* In noua edit. vol. VIII. cap. VII. 13. pag. 272. sq. de *Physiologo*. — In cod. regio *Matrit.* XIV. fol. 329. sqq. sunt excerpta quaedam ex *physiologo*, et primum *de vipera*: quod caput quum apud *Epiphanium* non legatur, *Iriart.* in catal. codd. gr. *Matrit.* p. 50. sq. euulgauit, opinatus, id ex iis forsan censendum esse, quae *Consalus Ponce de Leon*,
Hif.

Hispalensis, primus Physiologi et interpres et scholiastes. quia misere essent deprauata, omisisse testatur in praefatione: tum sequuntur quatuor capita de Serpente, ab edito Epiphanio, si verba spectes, maxime diuersa et passim vberiora; denique cap. XVIII. de formica, sed ab edito quoque aliquantum discrepans, et latius patens. — Descriptionem XXV. animalium ex Epiphanii expositionibus physiologicis, in latinum sermonem translatis, recepit *Nicol. Caussinus* in librum inscriptum: De symbolica Aegyptiorum sapientia, in qua symbela, aenigmata, emblemata, parabolaë historicae, apologi, hieroglyphica ex *Horo Apelline, Clemente Alexandrino, S. Epiphanio, Symposio poeta.* etc. Colon. Agripp. 1654. 8. p. 64—78.

Physiologus Syrus, seu historia animalium XXXII. in S. Scriptura memoratorum, *Syriace*, e cod. bibl. Vaticanae nunc primum edidit, vertit et illustravit *Ol. Gech. Tychsen* — Rostoch. 1795. m. 8. Descriptiones illorum animalium habent miram similitudinem cum iis quae in Physiologo Epiphanii, in epistola Hieronymi spuria ad Praesidium et in comment. Eusebii in Hexaemeron reperiuntur, ita tamen, vt singuli differant, et videantur omnes illi scriptores ex antiquiore, ab Origene iam memorato, opere, ὁ Φυσιολογος, qui a Syro et ab Epiphanio saepius sub hoc nomine citatur, hausisse. Syrus pleniorē dedit epitomen, quum ille XXXII. animalia, Epiphanius XXI., Pseudo-Hierony-

nymus autem XIV. tantum persequerentur. Verum Syrus num Physiologum ipsum excerpserit, an graeca verterit excerpta, quoniam Syrus ab initio mancus est, definiri nequit. Conf. eph. litter. Gotting. a. 1796. p. 736. sqq. — *Anthimus Gazi* Archimandrita et sacerdos Graecorum etc. Viennae, vidit CPoli a. 1796. ap. Ioasaph Hieromonachum, in praesenti metropolitam Anchiali, cod. mst. graecum *Epiphaniū*, inscriptum: *Εἰς τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων*. in 4. In catena Nicephori p. 15 numeratur inter τὰ ἐκλελοιπότα, teste *Altero* in Lips. allg. litt. Anz. a. 1800. nr. 165. p. 1624.

Ad pag. 258. lin. antepen.

Corr. Prodiit. — Atqui postea ille liber graece et lat. in lucem emittus est, *Philoni* adscriptus, huius sententiae: *Philonis* episcopi *Carpasii*, enarratio in Cant. Canticorum Graecum textum adhuc ineditum, quamplurimis in locis deprauatum emendavit et noua interpretatione adiecta, nunc primum in lucem profert *Mich. Angel. Giacomellus*, Romae, 1772. m. 4. Conf. in *Introduct. ll. 2. p. 280. not. **

De interpretatione in *Cantic. cantic. v. Bandini* catal. codd. gr. Laurent. Medic. l. p. 87. nr. 1. et ad *Fabric. l. c. p. 276.*

Venetis in bibl. Marc. cod. CXXV. est opus *Epiphaniū*, *Panaria*, integrum, et, maius codici pretium accedere ex emendationibus variisque lectionibus obseruatu maxime

me dignis, quas, si ad Petavii editionem cod. conferantur, suppeditat, cl. *Morelli* in *B. Mita.* gr. et lat. l. p. 79. sq. obseruat, specimen dat variarum lectionum, aliaque notatu digna animaduertit. — Idem V. D. pag. 66. recenset cod. LXIV., in quo sub nomine *S. Epiphani* exstat Opusculum in *Hexaëmeron*, quod autem *Caueus* et *Cudinus* *Epiphanio* cuidam iuniori tribuunt; contra *Morellus* acute monet, id non aliud esse, ac excerptum ex libello *Epiphani*, *Constantiae* in *Cypro* episcopi de ponderibus et mensuris, in edit. *Petauii Parisiensi* tom. II. pag. 178. et ex cod. locum quemdam ad initium edit. corrigit. conf. *Fabr.* l. c. p. 267. et quae notavi ad p. 258. nr. 4. et pag. 270. sq. nr. 9.

Ad pag. 259. sect. 4. lin. 3.

Iis, quae in noua edit. vol. VIII. p. 258. sq. nr. 6. praesertim in nota v. adscripti, adde, *Epiphani* monachi et presbyteri scriptum de dissidio quatuor euangelistarum circa resurrectionem Christi primum (ex cod. Barocc.) gr. et lat. publicatum esse a *Magno Crusio*, Theologo *Gottingensi*, cuius primam conferes notam) in *Hamburg. vernischt. Biblioth.* tom. I. p. 398. sqq.

Ad §. 31. de Hieronymo: pag. 260. Plura vide in m. edit. *Fabr.* vol. IX. pag. 295. sqq.

Ad §. 32 *EPHRAIMVS SYRVS.**Ad pag. 260. sect. 1. lin. 3.*

Multo plura addidi in nova *Fabric. B. Gr. vol. VIII. p. 217. sqq.*

Ad pag. 261. lin. 15.

Post *voc. nota*, add. in 8. Dein dele *vocc. Forsan eadem*, et scribe *Alia*: Posthaec dele in lin. 18. et 19. *vocc. forma enim — dignoscitur.* conf. ad *Fabr. p. 249. sqq.*

Ad pag. 263. de Amphilocho, sect. 3.

In noua *Fabricii B. Gr. edit. vol. VIII. p. 373. sqq.*

Ad §. 34. *IOANNES CHRYSOSTOMVS.**Ad pag. 265. sect. 3.*

Homiliae XVII. exstant in cod. Augustano Vindel. v. *Reiser* indic. *Mssor. bibl. August. p. 7. sq. inprimis cl. Matthaei* in *Lips. A. L. Z. a. 1800. nr. 193. pag. 1948. sq.*

Ad pag. 265. sect. 4.

In *bibl. academ. Erlang. sunt: Chrysofostomi* homiliae super Ioannem. *Colon. ap. S. Laurent. 1486. fol. et Expositio super Matthaeum. Colon. ap. Io. Koelhoff. 1487. fol. De Codd. latinis et edd. Chrysofostomi, in bibl. acad. Erlang. seruatis, vberius egi in progr. III. et IV. de Memorabilibus quibusdam bibl.*

bibl. acad. Erlangens. 1802. fol. — Permultas operum aut singulorum librorum Chrysofomi edd. faec. XV. et XVI. passim commemorat cel. *Panzer* in A. T. v. indic. vol. V. et XI. voc. *Chrysofomus*. Add. *Clement* Bibliotheq. curieuse etc. vol. VII. p. 93. sqq. et quas editt. sat multas *Fabric.* et ego in B. Gr. vol. VIII. p. 549. sqq. commemorauimus.

Pag. 270. *lin.* 20. et 29. corr. *Sauilian.*

Ad pag. 274. *lin.* 2. et 8. et 16.

— *De sacerdotio* libri VI. editi a *Mich. Aug. Giacomellio*, gr. et ital. Romae, 1757. 4. — *Chrysof.* commentar. et homiliae in epistolam Pauli ad Philemonem — cum noua interpretatione lat. et annotatiunculis quibusdam edidit suis sumtibus *M. Georg. Raphaelius*. Luneburgi, 1712. 8. — Homiliae VII. selectae (gr. et lat.) cum praefat. *Io. Wolfgangi Jaegeri*. Tubingae 1701. 8. — *Bigotii* edit. libri *de sacerdotio* prodiit Paris. 1680. 4. Haec edit. erat suppressa: at *Stillingfleet*, nactus illa suppressa folia, posthaec recudi fecit, atque a *Iac. Basnagio* edita est *Chrysof. epistola ad Caesar.* monachum, gr. et lat. iuxta exemplar *Emerici Bigotii*; cui adiunctae sunt tres epistolicae diss. I. de *Apollinaris* haeresi; II. de variis *Athanasio* suppositis opp. III. aduersus Simonium. Traiecti ad Rh. 1687. 8. —

Conf. *Fabr.* l. c. p. 540. sq. et 581. sq. et vol. I. p. 693. sqq. Epistolam ad Caesarium idem *Scipio Masfeius* e cod. Florentino cum nonnullis explicationibus, maxime contra

Bafna-

Basnagium scriptis, edidit in Istoria teologica delle dottrine e delle opinioni corse ne' cinque primi secoli della Chiesa etc. Si aggiungono alcuni Opuscoli ecclesiastici dell' Autor medesimo con importanti Anecdoti in membrane antichissime rinvenuti. In Trento MDCCXLII. (1742.) — Si vende in Verona, fol. part. II. nr. 2. p. 41. sqq.; v. *Baumgarten. Nachricht. von merkwürdig. Büchern*, tom. VII. p. 154. et tom. IV. p. 160. sqq. de *Maffei Istoria diplomatica*; item tom. VIII. pag. 518. sqq. de *Mich. Le Quien* edit. *Operum Io. Damasceni*, Paris 1712. fol. II. voll., vbi *Le Queien* in tertia dissertat. Damascenica de epistola ad Caesareum disputat. In vol. secundo eiusd. edit. *Damasceni opp.* reperiuntur pag. 1. sqq. ex vniuersa interpretatione *Io. Chrysofomi* excerpta compendiarialia a *Ioanne Damasceno*, et p. 686. sqq. in laudem *S. Io. Chrysofomi*.

Ad pag. 275. lin. 3.

Conf. ad *Fabr. l. c. pag. 575. adscripta*, et *ad pag. 276. lin. 3. add. vol. II. duae partt.* August. Vindel. 1787 — 1789. — *Chrysof. Reden über das Evangel. des heil. Iohannes, aus dem Griechischen übersetzt und mit einigen Anmerkungen versehen von Eulog. Schneider.* August. Vind. Pars I, 1787. — P. II. 1788. — P. III. 1789. 8.

Ad pag. 276. sect. 5. lin. 1.

Sec. m. edit. vol. VIII. cap. XI. p. 454 —

Ad pag. 276. fin.

Christi. Frid. Matthaei progr. Animaduerfiones in quatuor (I. III. V. et VI.) homilias Chrysofomi, Viteberg, 1795. mai. 8. — Eiusdem Animaduerff. in duas homilias Chrysofomi (nr. VII. et IX.) Viteberg, 1801. mai. 8. conf. cl. *Beckii* comment. societ. philol. Lips. vol. II. part. I. p. 127. sq. — Eiusd. animaduerff. in homilias Chrysofomi. Lips. 1804. mai. 8. — *Christ. Fr. Wächtleri* epist. ad D. Io. Ge. Boernerum, aduersus Io. Spencer, qua loca ab hoc ex Chrysofomo petita vindicantur. Lipsiae 1694. conf. Act. erud. Lips. 1695. p. 110. sqq. Fabula quaedam de Chrysofomo iam mortuo narratur in *Menacis graecae ecclesiae*, Venet. 1673. fol. m. Ian. p. 234. et p. 235. eius epistola ad Cyriacum est typis recusa. v. *Baumgarten Nachrichten von merkwürdi. en Büchern*, tom. VII. p. 519. sqq. cum primis p. 525. — Ex quibusdam codd. Venet. Marc. cel. *Morell.* in B. Mst. gr. et lat. I. p. 75 — 78. nonnulla adnotat. Pag. 78. memorat editionem *Operum Chrysofomi.* Venet. 1741. XIII. tom., cuius mentionem nullibi, quantum inuestigare mihi licuit, deprehendi; et repetitio Montfauc. edit. at auctior esse videtur: namque *Bongiovann.* in fine tomi. XII. ex cod. Ven. protulit homiliam tamquam ineditam. — *Gibbon* in *Geschichte des Verfalls und Untergangs des röm. Reichs*, ex versione german. Schreiteri, tom. VIII. p. 4. maxime p. 40. sqq. de Chryfotomo agit indicatque.

que. Add. *Brehm. bibliograph. Handbuch*, tom. II. p. 292. sqq.

Ad §. 35. SYNESIUS.

Ad pag. 278. not.

Add. ad *Fabricii B. Gr.* vol. IX. cap. XVII. (vbi a pag. 190. §. XI de Synesio vberius agitur,) p. 205. de edit. a. 1640. — Ad exempl. ed. Patau. in bibl. Cizenli Th. Reinesius multas adscriptit notas.

Ad pag. 279. lin. 2.

In nou. edit. IX. p. 200. sq. et p. 204. sq. de *Synesio*, philosopho *chemico*, et num hic a nostro sit diuersus; tum de *Synesio medico*. — Adde vol. VIII. p. 597. sq. de edd. *Synesii* Hymn. cum aliquot *Gregorii Nazianz.* odis, et cel. *Morelii B.* Mss. gr. et lat. I. p. 85. 505 et 318.

Synes. — ad *Orum* gr. et lat. vna cum libro de *providentia*, e bibl. Rikhameri edid. *Esrom Rudingerus*, 1556. 8. (falso editur in *Fabr. B. Gr.* IX. p. 198. a. 1656.) Atque *Petauius* iam in nota p. 89. suae edit. monuit, non esse *epistolam*, sed *orationem*, et a *Iano Cornaro* perperam inter epistolas receptam: ipse igitur *Petau.* p. 307. ei inter orationes locum dedit. *Iuretus* tamen ad *Symmachum* II. 45. falso quoque eam vocat epistolam.

Synesii Cyrenaei Catastasis. s. constitutio, in qua *Pentapolis* calamitas describitur, graece: Eiusdem de eadem ad *Troilum* epistola: cum latina

latina interpretatione et coniectaneis, Lutet. ap. Fed. Morell 1595. 8. et in dedicatione *Papyrius Masson*, hanc, ait, catastasin nunc *primum* a me—in lucem mitti, publice gratulabere etc. Ita emendavit cl. Müllerus in censura Fabr. vol. IX ea, quae in hoc Fabr. vol. p. 199. scripta erant. — In Magasin Encyclop. est diss. cel. *Chardon de la Rochette* sur les différentes Edd. de Synesius, donnée par le P. Petau.

Ad pag. 280. not.

Conf. paullo ante ad pag. 258. Introduct. adnotata.

Ad pag. 280. sect. 5. lin. 15. de VICTORE, presbytero ANTIOCHENO.

Βικτωρος πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας καὶ ἄλλων τινῶν ἁγίων πατέρων ἐξήγησις εἰς τὸ κατὰ Μάρκου ἁγίου εὐαγγέλιον etc. (cum textu gr. euangelii S. Marci.) — ex codicibus edidit *Christi. Frid. Matthaei*, Mosquae. 1775. 8. II. voll., de qua edit. v. ephem. litt. Lips. 1776. nr. 30. et 57. atque *Beytrag zu den Erlang. gel. Anmerkung.* 1776. scid. 23. et 41. — Vindobonae in cod. caesar. XXXVIII. est commentarius amplissimus in IV. euangelia secundum S. Matthaeum, S. Marcum, S. Lucam, S. Ioannem. Quis vero illius commentarii auctor sit, aliis inuestigandum reliquit *Lambec.* in comment. de bibl. caesar. vol. III. p. 158. At *Kollar* in nota b. copiosus de auctore, arbitratur cum *Reichardo Simonio*, illos commentarios, qui
isto

isto codice continentur, neque *Victoris Antiocheni* esse, neque cuiuspiam patris vel scriptoris eccles.; sed non aliud, ac catenam, ex diuersorum patrum sententiis contextam et hactenus ἀδέσποτον. Add. eundem *Kollar.* ad idem *Lambecii* vol. p. 113. sq. et *Fabr. B. Gr.* vol. VIII. p. 673. sq. et 684. vol. VII. p. 216. et 237. — Catenam in Marcum esse *Victoris Antiocheni*, aliis aliorum fragmentis deinceps insertis, censet cl. *Morell.* in B. Mst gr. et lat. I. p. 48., vbi cod. Vene. XXVII, qui catenas continet in quatuor euangelia, curate describit. — *Victoris* loca in catenis quoque in libros regum, in Psalmos et in cantica canticorum occurrere, idem V. D. ibid. p. 52. 53. et 54. animaduertit.

Ad pag. 281. sq. de NILO.

De *enchiridio christiano Nili*, (qui ante medium saec. V. floruit,) v. *Schweighäuser* prolegom. ad maiorem *Epicteti*, Lips. 1798. 8. p. LXI. sqq.

Ad pag. 282. lin. 12.

In nouae editionis vol. X. initio omisi quidem *Allatii* diatriben de *Nilo*; sed, quae de *Nilo* eparcho et de *Nilo Kabasila* scitu necessaria viderentur, ea retinui et multis locupletati accessionibus. Plagulae tamen adhuc haerent in manibus typothetae. — *Nili* patriarchae Constantinop. epistola ad *Vrbanum*, pontificem roman. primum ex cod. caesareo edita est ab *Altero* ad *Phranzae* chronicon p. 149.

Add. eundem *Alterum* in libro: *über Georgianische Litteratur*. p. 210. sq. — Nili monachi tractatus de christiana doctr. ex schedis Mabillonii ex interpretat. lat. Isidori Clarii Brixiens in *Edm. Martene et Vrsini Durand* collectione veterum scriptor. tom. IX. nr. 4. Paris. 1735. m. fol.

Ad §. 56. CYRILLVS ALEXANDRINVS.

Ad pag. 285. sect. 2. et 3.

In Fabr. B. Gr. IX. p. 460. not. r. dicitur *Clichtoueus* Commentarios Cyrilli in euangel. Ioannis ex interpretatione lat. Gregorii Trapezuntii edidisse primum Paris. 1508. fol. dein illud opus a. 1520. recognouisse, adiectis *quatuor libris intermediis*. Sed censor illius voluminis in Lips. A. Litt. Zeit. p. 1792. animaduertit, illos libros IV. non primum fuisse in illam edit. 1520. receptos, quia in fine huius editionis legatur: „quinimo et in hac *secunda* editione — hi quatuor adiecti libri auctiores cumulatiorisque sunt redditi, quam in priore fuerant:“ atque in medio libro quinto addatur: „Libri intermedii *nuper* adiecti per Iudocum Clichtoueam.“ Add. quae iam scripti ad Fabr. l. c. p. 454. de antiquiore edit.

1) *D. Cyrilli*, patriarchae Alexandrini, in Euangelium Ioannis commentaria, rursus exactius recognita. In quibus multa habentur ad-

adiecta, vltra eorum primam editionem, praesertim in quatuor libris intermediis ad eosdem commentarios per *Iodocum Clichtoueam* Theologum superadditis. Opus insigne, quod Thesaurus inscribitur, de consubstantialitate filii et spiritus sancti cum deo patre contra haereticos luculenter differens. — — *Georgio Trapezontio* interprete. etc. In fine: Basileae in offic. Andr. Cratandri, Mense Februar. 1523. fol. v. *Panzeri* A. T. VI. p. 246. nr. 550.

2) *D. Cyrilli Archiep. Alexandrini* liber de S. S. Trinitate, et imprimis de persona Christi agens: ex msto cod. graece descriptus, latine versus et scholiis passim declaratus, cum fragmento *S. Gregorii Neocaesariensis episcopi de Trinitate* hactenus inedito et corollario metrico totiusque libri indice, quae omnia iam primum hac editione accesserunt opera et studio *Wegelin* Augustani. Augustae Vindelic. excudebat Dau. Francus. 1603. 8. In Indice tamen MSSstor. biblioth. August. ab Anton. Reifero edito, Aug. Vindel. 1675. 4. p. 121. dicitur, id opus lucem adspexisse an 1604. Ex cod. enim Augustano id opus edidit *Wegelin*, qui, quoniam Cyrilli quaedam capita apud Damascenum in libris de orthodoxa fide reperiuntur, ea, vbi conueniebant, contulit, et modo ex Damasceno Cyrillum, modo ex hoc illum facpius restituit, in scholiisque adnotauit.

3) *S. Cyrilli Alex. et Io. Damasceni* argumenta contra Nestorianos: (*Cyrilli*) quaestiones item et responsiones de fide. Praeterea

Mich. Pselli capita vndecim theologica de S. Trinitate et persona Christi ad Michael. Comnenium imperatorem; ac denique *Charitonymi Christonymi* capp. X. ad anonymum pro ciuinitate Christi et christianae religionis veritate aduersus Mahometistas et alios infideles. Iam primum e Msst. codd. biblioth. Augustanae eruta, latine versa et notis declarata, a M. Io. Wegelino, Augustano. Augustae Vindel. ap. David. Francum 1611. 8. Cyrilli argumenta cum iis, quae et in Actis synodi Ephesinae graecis et in latinis Opp. Cyrilli, Paris 1605. et Basil. 1546. excusa sunt, hinc inde inquisit. Vetus Oecolampadii versio non caruit mendis, a Wendel. vel codicum vitio, vel typographorum culpae adscriptis.

4) Codici *Cyrilli* de Trinitate adiunctus est anonymi liber, quem etiam Wegel. seorsim edidit atque inscripsit: Anonymi christiani philosophi, liber de virtute ex Msst. cod. graeco iam primum editus, latinitate donatus et (copiosis) hypomnematis illustratus a Io. Wegelino, Augustano. Augustae Vindel. ex offic. Io. Praetorii 1603. 8. pag. 1191. sq. de auctore agit, sed haud liquet, et quaerit. num is liber S. Maximo, cum cuius prioribus capitibus iste a cap. II—IX. ad Marinum prorsus conueniat, an *Damascono* sit tribuendus. Posterior Wegel. putat esse probabilius, nec tamen decernit.

Anastasi et *Cyrilli* compendiaria orthodoxae fidei explicatio, gr. et lat. primum edita est a *Theod. Beza*, cum *Athanasii* dialogis

V. de S. Trinitate etc. ap. II. Stephan. 1570. 3. p. 425. sq. — XII. anathematismi *Cyrilli Alexandr.* et XII. antitheses *Nestorii* sunt in *Io. Christi. Frid. Wundemanni Geschichte der christlichen Glaubenslehren vom Zeitalter Athanas. bis auf Gregor den Großen.* Lips. part. II. 1799. mai. 8. et in part. I. *ibid.* 1798. de *Athanasio* et *Cyrillo Alexandr.* agitur atque iudicatur. — Apologia de duplici natura Christi, diuina scilicet et humana, ex *Cyrillo Alexandrino* petita contra *P. Simonem*, Armenorum Doctorem; Authore illustriss. ac Reuer. Dom. Fr. *Paulo Piromallo*, archiepiscopo Nahcieuanensi in Armenia maiore, ex ordine Praedicatorum assumpto, Viennae Austriae, 1656. min. 8. v. *Alter über Georgianische Litteratur*, p. 250. et pag. 228. sqq. agitur de *Piromallo* ac *Simone*.

In noua *Fabricii B. Gr.* vol. IX. cap. 22. pag. 446. sqq. vita scriptaque et editt. *Cyrilli Alex.* vberius recensentur; ac p. 492 et 493. de *Glossariis graecis*, sub *Cyrilli* nomine cognitis, agitur.

Ad §. 57. THEODORITVS,

Ad pag. 287. lin. 14.

Strigellii edit. ita recusa est Lipsiae 1591. 8. vt paginae paginis responderent; sed charta minus nitida. In calce textus graeci legitur: Lipsiae imprimebat Mich. Lantzenberger, impensis Valentini Voegelini, bibliopolae. Anno MBXCI.

MDXCI. — Theodoreti argumenta in Iesaiam, in Ezechielem et in Daniele e codd. *Dau. Hoefchel*, edidit gr. post *Adriani* Ifagogen sacrar. litterarum p. 60. 76. et 81. sqq. — Conf. cl. *Morelli*. B. Mst. gr. et lat. I. p. 36. de Theodor. comm. in Psalms; p. 219. de eius histor. eccles. et p. 233. de eius historia religiosa, ac p. 30 — 34 de fragmentis in catenis, denique p. 318. sq. de fragmm. in Macarii Chrysocephali Rosario.

Ad pag. 288. sect. 6.

In noua Fabr. B. Gr. edit. vol. VII. pag. 429. sqq. de Theodor. libris V. historiae eccles. et in vol. VIII. p. 277. sqq. narratio de Theodorito etc. vberius expolita est. — De editione veterum scriptorum historiae eccles. cura *Io. Anton. Roby*, August. Taurin. 1747. fol. etc. v. *Journal des Sav.* 1747. m. Aug. p. 544.

Ad pag. 289. de Philostorgio, Socrate et p. 290. de Sozomeno in noua Fabricii B. Gr. vol. VII. p. 420 — 428. et de Socrate etiam Walchii Ketzereien-Geschichte, tom. II. p. 672. Adde de illis cl. Morelli B. Mst. gr. et lat. I. p. 219. sq. et 224. sq.

Ad §. 41. NESTORIVS.

Ad pag. 290. lin. antep.

De Nestorio eiusque haeresi v. *Walch. Historie der Ketzereien* etc. tom. V. per totum caput III. Fabr. B. Gr. vol. IX. p. 447. not. c.

— D.

— D. *Schmidt* progr. de vera Nestorii de vnione naturarum in Christo sententia, Ienae 1793. 4. Schmidt defendit Nestorium a crimine, cum negasse vnionem illam, aut personam Christi diuulisse. — *Assemann.* prolegomn. ad Ephraim Syri Opp. tom. III. part. II. f. vol. IV. — eiusdem Biblioth. oriental. vol. III. p. 190. prolegomenor. — *Fabricii* B. Gr. vol. IX. p. 283. sqq. vet. edit.

Ad pag. 291. lin. 2. PROCLVS.

Conf. *Goens.* praef. ad Porphyrium de antro Nymph. p. XXIII. sqq. not. — *Fabricii* B. Gr. vol. IX. cap. XXIII. p. 504. sqq. — De nomine *Procli* v. *Gatackeri* aduers. postum. cap. 34. §. 785.

Ad pag. 292. lin. 2. de ANDREA CAESAR.

Ex typographeo Hieron. Commelini 1596. fol. conf. *Matthaei* notit. VII. codd. Augustan. a Bengelio collatorum, in Lips. allg. litter. Anzeig. a. 1801. nr. 162. p. 1595. *Fabr.* B. Gr. vol. VIII. p. 696. sqq.

Ad pag. 295. sect. 4. lin. 1. de 'Isidoro Pelusiota in nou. *Fabr.* B. Gr. ed. vol. I. p. 700.

Ad pag. 294. sect. 3. de DIONYSIO AREOPAGITA.

In noua *Fabr.* edit. vol. VII. p. 9. sqq., vbi plura adscripsi. —

Opusculum Dionysii Areopagitae de diuinis nominibus, Marsilio Ficino interprete, impres-

pressionequē noua luculentum. Venetiis. 1501. 4. — In catalogo librorum Georgii Pauli Kleinlasdörfer, per sectionem publicam Noribergae 1805. diuenditorum pag. 12. nr. 251. sic indicatur editio quaedam: *Praeclarum opusculum Dionysii Areopagite de mystica theologia, et de diuinis nominibus Marsilio ficino interprete, impressionequē noua luculentum*. Argentine. 1502. — *Eiusdem celestis hierarchia, Ecclesiastica hierarchia, diuina nomina Mystica theologia* etc. ibid. cod. an. fol. litteris gothicis.

Opera *Dion. Areopag.* Venet. 1755. ad codic. Venet. D. Marc. CXLIII. recensita sunt et emendata, scholia aucta, atque ex iis quaedam, veluti *Germani* patriarchae CPolitani, ab aliis *S. Maximi* distincta. At tamen, num distinctio ea recte se habeat, in dubium reuocari posse, cum Io. Fr. Bernardo de Rubeis in dissert. praeliminari editionis ipsius, iudicat cel. *Morellius* in B. Msta gr. et lat. I. p. 88. sqq.

Ad §. 44. pag. 294. de *THEODORO*, sect. 2. In noua *Fabr.* B. Gr. edit. vol. VII. p. 435. sqq. Conf. cel. *Morelli* B. Mst. gr. et lat. I. p. 223. sq. de cod. Veneto Marc. — De *Theodoro* et reliquis scriptoribus, qui aetate antiquiore historiam N. T. ecclesiasticam composuerunt, v. *Thom. Ittigii* praef. ad historiae eccles. secundi a Christo nato saeculi selecta capita, Lips. 1711. 4. — *Io. Fabricii* histor. bibl. Fabr. part. II. p. 396. 402. 406. — *I. Ge. Walch* bibliothecam theologicam selectam

ctam, tom. III. Ienae 1762. 8. capitis VII. sect. III. p. 110. sqq.

Ad pag. 297. lin. 7. de Euagrio: in nou. edit. Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 452. sqq.

Ad pag. 297. med. ANASTASII.

Anastafii Sinaitae opp. in Gallandii Bibl. gr. lat. veterum patrum, tom. XII. p. 234. — De Anastasio Antiocheno v. Fabric. B. Gr. vol. IX. p. 332. sqq. ed. vet. et de Anastasio Sinaita, ibid. p. 312. sqq. (vbi plura in nou. ed. adscribentur.) — add. Walchii histor. haeres. germanice scriptam, tom. VIII. p. 659. 326. et saepius. — Anastafii Sinaitae homilia, (quae ad binas illas pertinet, quas Io. Tarinus vna cum Philocalia Origenis, Paris. 1618. edidit,) in Ang. Mar. Bandini monumentis graecae ecclesiae veteris ex bibl. Medicea nunc primum in lucem prodeuntibus, Florent. 1762. 8. tom II. nr. 2. *) Lambec. et Kollar. in comment. de bibl. caesar. vol. III. p. 177. 484. sqq. vol. IV. p. 437. sqq. et vol. VIII. p. 897. sq. p. 931. et in Fabr. B. Gr. vol. VIII. p. 550. sqq. de Anastafii Sin. narrat. de haeresibus, et Synodis contra illas habitis. — Iriarti cat. codd. gr. Matrit. p. 38. sqq. — De Anastafii et Cyrilli compen-

*) Ibid. in vol. III. nr. VI. et VII. est *Theodosii* Archimandritae cum monachis illius epistola ad imperat. Anastasium et huius epistola ad illum.

pendiaria orthodoxae fidei explicat. v. supra ad pag. 285. Introductionis etc. de Cyrillo *Alex.*

Ad pag. 298, lin. 10.

De **IOANNE CLIMACO** eiusque *scala paradisi* plura leges in Fabricii B. Gr. vol. IX. p. 522. sqq. Cel. Villoison per litteras mihi significavit, se habere exemplar elegantis *10. Climaci* edit. Paris 1635. fol., cuius margini adscriptae sunt variae lectiones trium codd. Mss. bibl. quondam regiae a d'Andilly collatorum, et hunc de illis scripsisse p. 1. 2. et 3. prooemii ad versionem suam: *Echelle sainte, ou les degrez pour monter au ciel, composés par S. Jean Climaque, traduits du Grec en François par Arnauld d'Andilly, nouvelle Edit. Paris. 1658. 8.*

Ad pag. 299. ANDREAS episc. CRETENSIS.

De editione opp. v. *Introduct. li. 2. p. 267. sect. 2.* — *Andreae Cretensis* homilia in natalem diem Mariae, primum eruta e Laurent. bibl. Medic. gr. et lat. interprete Angelo Mario Riccio in Florent. Lyceo Gr. litterr. publ. Professore. Florent. 1732. 4. et in Ang. Mar. Bandini monumentis gr. ecclesiae veter. Florent. 1762. 8. vol. III. nr. 8. — *Conf. Fabricii B. Gr. vol. X. p. 121. sq.* — *Andr. Cret. oratt. XI. in Gallandii B. gr. lat. vett. patr. vol. XIII. p. 95. sq.*

Ad pag. 300. IOANNES DAMASCENVS.

Io. Damasceni vita, a *Ioanne* patriarcha Hierosolymitano conscripta, nuperque ab *Oecolampadio* in Latinum versa. Augustiae Vindelic. 1522. 4. v. cel. *Panzeri* A. T. VI. p. 162. nr. 207.

Io. Damasceni omnia, quae hactenus et a nobis et ab aliis haberi potuerunt, *opera*, ad vetustiora Graecorum exemplaria collata atque emendata. *Sunt autem haec*. De orthodoxa fide, *Io. Fabro Stapulense* interprete, lib. 4. Quantum bona opera viuentium defunctis profint, *Iac. Oecolampadio* interprete Sermo. Praeter ea historia Iosaphat et Barlaam, quam ferunt *Trapezuntium* transtulisse. Eiusdem *Damasceni* vita, (scripta a *Ioanne* Patriarcha Hierosolymitano,) *Ioanne Oecolampadio* interprete. Basileae excud. Henr. Petrus. 1535. fol. v. *Panzeri* A. T. VI. p. 308. nr. 1055. — *Io. Damasceni* libellus de his, qui in fide dormierunt, ex Graeco in Latinum conversus per *Ludouic. Nogarolam* Comitem Veronensem. Veronae. 1532. 4. v. *Panzeri* A. T. XI. p. 557. nr. 11. *Io. Damasc.* cantica, gr. et lat. in primo volumine collectionis poetar. christianor. Venet. apud Aldum. 1501. 4. v. eiusd. A. T. VIII. p. 341. — De *Damasceni* expositione orthodox. fidei v. iudicium in *Hottingeri* Bibl. quadripartita, part. IV. c. 2. p. 372. — *Io. Damasceni* libr. de fide orthodoxa, transl. in linguam ecclesiast. Georgian. Mosquae a. m.

7252. a. Chr. 1744. in 4. v. *Alter. über Georgian. Litteratur*, pag. 120.

Epiphanius de vita Scitiff. deiparae, cap. I. citat *Cyrilli Alexand.* genealogiam Iosephi; sed *Mingarellius*, qui id Epiphanii opusc. edidit in *Amaduzii* anecdotis litter. tom. III. in not. p. 85. arbitratur, Cyrillo ea tribui ab Epiphanio, quae *Ioannis Damasceni* sint, et librum, monet, quem *Aubertus* tom. VI. Opp. *Cyrilli Alexandrini* edidit et inscripsit, de *Sacrofancta Trinitate liber D. Cyrillo adscriptus*, reuera nihil aliud esse, ac initium Operis *S. Io. Damasceni* de fide orthodoxa, quamuis interpolatum, in istoque Damasceni opere ea inueniri, quae adfert Epiphanius l. c. In fine tamen notae animaduertit, Trithemium in libro de scriptoribus ecclesiasticis p. 134. recensentem *Cyrilli Alex.* libros, haec tantummodo scribere: *de ortu et laude S. Mariae liber vnus*. Hinc suspicatur *Mingarall.* fieri etiam posse, vt huiusmodi libellus, *Cyrillo* adscriptus, aut a *Cyrillo* scriptus, reuera exstiterit, quem et Epiphanius ille viderit, et *S. Io. Damascenus* aliqua ex parte exscripserit. — De *Damasceno* vberius *Fabric.* et ego disputauimus in *B. Gr.* vol. IX. cap. 25. pag. 682 — 744. de *sacris parallelis*, quae vulgo adscribuntur Damasceno nostro, et p. 739. sq. de *Lexico etymologico*, quod a *Simnero* in cat. codd. mss. Bern. tom. I. p. 506. perperam tribui *Io. Damasceno*, contra esse *Io. Zangarae*, docuit *cel. Morell.* in *B. Mss. gr. et lat.* I. p. 86. sq.

Ad

Ad pag. 301. lin. 23. THEODORVS ABVCARA.

S. *Athanasii* — syntagma doctrinae — *Theodori Abucarae* tractatus de vnione et incarnatione vtraque lingua primum prodeunt cum notis, edente *Andr. Arnoldo*, C. F. Norimbergense, Lutet. Paris. 1685. 3. In praefat. observat Arnoldus, Abucaram a nonnullis vocari episcopum Cariae, ab aliis *καρῶν ἐπίσκοπον* eiusque aetatem a viro quodam docto in Anglia referri ad saeculum VII. Idem arbitratur, *Καρῶν* ciuitatem esse illam Mesopotamiae, quae *Καρχήων* nomine venit apud Ptolemaeum libr. V. Geograph. cap. 18.

Ad pag. 301. lin. 25. THEODORVS STUDITES.

Oratt. in linguam Georgianam translatas commemorat, et de monasterio Studitarum, a Studio quodam CPoli condito, quaedam prodit *Alter über die Georgian. Litteratur* p. 17. sq. — De Theodoro Studita v. *Walch.* historiam haeres. tom. XI. p. 332. sqq. tom. X. p. 659. sqq. atque *Fabric. E. Gr.* vol. IX. p. 234. sqq. vet. edit. — Dom *Toustein* et Dom *Teffein* iam a. 1744. in epistola ad Quirinum nouam promiserunt editionem, in qua curanda XX. annos consumserant. Sed exitu caruit labor. Interea omnia fere iam collecta, in his multa minus nota Theodori opuscula, prelo parata, e bibliotheca quondam monasterii Benedictinorum illata sunt in bibl. publicam Parisiensem. Add. supra, I. p. 41.

Ad pag. 302. mod.

GEORGIUS, monachus et Archimandrita, cognomento HAMARTOLI sive Peccatoris, clarus circa a. C. 842. scripsit Χρονικὸν περὶ τῆς χριστιανῶν βασιλείας καὶ περὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως, cuius Mss̄ta exstant Romae, Monachii, Vindobonnae saec. X. (v. Fabricii B. Gr. vol. VII. p. 465. sq.) it. Augustae Vindel. cum Theophane, (v. Reiseri indic. codd. etc August. p. 81). De versione quadam Sclavonica inedita cel. Villoson me his verbis olim fecit certiore. „Le Savant Mf. Alter, Bibliothecaire á Vienne, a recu de Zara un Mf. en velin, qui contient une Version Esclavonne, également inédite, de ce même George Hamartole Cett' Exemplair est écrit en lettres Cyrilliques vers le 13e. siecle en Servie, et n' est pas complet. Voicy le titre avec la Traduction que m'a envoyée le docte M. Alter: *Naczalo 'sbogom Christians Kago ozarstwa. Lietownik o Weli-ciem' Konstantinie izbran' griessnim Georgüem iuokom'. h. e. initium cum deo christiani imperii: Chronicon de magno Constantino, collectum per Hamartolum georgium Monachum.* Ce titre est en lettres rouges; et cette Version Esclavonne jusqu'icy totalement inconnu et dont on ignore l' Auteur, est écrite en deux colonnes.“ Add Scaligeri epp. p. 677. ep. 591.

De PETRO SICULO v. nou. Fabric. B. Gr. edit. vol. VII. p. 329. et Lambec. comm. de bibl. caesar vol. V. pag. 254., qui animadvertit, ex cod. caes. CCXLVII. Raderi edit.

Petri

Petri Siculi histor. Manichaeorum posse plurimum emendari, illustrari atque augeri. Ibidem vid. notam Kollarii de ordine s. formula, (ex hoc cod. a *Iac. Tollio* gr. et lat. in Antiquitatibus sacris. Trai. ad Rh. 1696. p. 126. edita et antea a *Cotelerio* in not. ad Patres apostolicos, Paris. 1672. p. 368. euulgata,) de formula igitur ista recipiendi eos, qui a Manichaeorum et Paulicianorum haeresi ad puram veramque Christianorum doctrinam reuertuntur.

Ad pag. 304. lin.

De *OECUMENIO* et *ARETHA* v. in nova *Fabr. B. Gr.* edit. vol. VIII. p. 694 — 699. imprimis de *Arethae* aetate ibid. p. 698. not. ll. Nam *Arethae* aetatem adseruit *Bengel.* saec. VI. contra ea *Matthaei*, saec. X. — De *Oecumenii* commentario in *Ioannis* Apocalypsin in cod. *Taurin.* LXXXIV. in que et apocalypsis variis argumentis vindicatur D. *Ioanni*, et comm. ipse plenior exstat, quam in cod. *Coislin.* vid. catal. codd. gr. *Taurin.* p. 178. sq. —

Ad pag. 304. lin. antepen.

De *NICETA SERRONIO* v. in noua *Fabr. B. Gr.* edit. vol. VII. p. 750. sqq. et de eius libello grammatico inedito, in vol. VI. p. 346. — De cod. *August. Vindel.* qui continet partem *Lucae* cum catena patrum a *Niceta* collecta v. *Matthaei* in *Lips. allg. litt. Anz.* a. 1800. nr. 193. p. 1949.

Ad

Ad pag. 305. THEOPHYLACTVS.

In duobus codd. August. Vindel. sunt epistolae Pauli cum scholiis *Theophylacti* in omnes Paullinas, praeter epistolam ad Philemonem: de quibus v. *Reiseri* indic. Mssstor. bibl. Augustanae p. 7. et 21. in primis cel. *Matthaei* in A. L. Anz. a. 1800 mense Dec. nr. 198. p. 1947. sq. et p. 1950. de cod. August., qui continet IV. euangelia cum comin. Theophylacti: it. a. 1801. nr. 103 p. 978. sq. — Editio *Theophyl.* Opp. Veneta culpatur propter multitudinem vitiorum typographicorum, et leuem nec plenam variarum lectt. cod. Ven. Marc. collectionem. — De codd *Theophyl.* Venetis Marc. v. cl. *Morelli* B. Mst. gr. et lat. I. p. 46. sq. — Plura de *Theophylacto* in noua Fabr. B. Gr. vol. VII. p. 586. sqq., vbi vero error typographicus p. 587. est corrigendus. Editio enim *Institutionis regiae* — gr. interprete *Petro Possino* prodiit Paris. non 1661. sed 1651 4. In *Panzeri* A. T. vol. VI. passim multae edd. *Theophyl.* commentar. indicantur

Ad pag. 308. de EVTHYMIO ZIGABENO plura adscripsi ad Fabr. B. Gr. vol. VIII, p. 529. sqq. — Ad Fabr. l. c. pag. 343. pluribus recensui editionem cel. *Matthaei* (qui nouis muneribus honoribusque ornatus Mosquam a. 1804. rediit,) et iam adnotauit, V. D. quasdam censoris in Adpendice ad nouam vniuers. bibl. germanicam, Kilon. 1799. p. 470. sqq. adlatas dubitationes studuisse tollere aliaque obseruasse eundem

demque breue quoddam *Euthymii Zigabeni* opusculum nondum editum e codice quodam Mosquensi commemorasse.

Ad pag. 311 med. *BARLAAM ET GREGORIVS PALAMAS.*

De *Barlaamo* v. *Bandini* catal. codd. gr. Laurent. Medic. tom. I. pag. 542. not. 1. quae laudat *Io. Hieronymum Gradeuigum* in opusc. italico de Italica graecitate, Brixiae 1759. 8. p. 130 et *Laur. Mehus*. vitam *Ambrosii Camaldulensium Generalis*, pluribus in locis. — Idem *Bandin.* ibid. not. 2. de *Palama*, praecipue *Ioann. Cantacuzeni* scriptis contra *Palamam Barlaam* et *Acindynum*, (in cod. VIII plut. 3.) multus est, ac laudat *Montfaucon*, qui in bibl. Coisliniana pag. 155. adtulit argumenta Operum omnium *Gregorii Palamae*. (Conf. *Fabr.* B. Gr. vol. VII. p. 792. not. ii.) Add. supra I. p. 41. et *Lambec.* comment. de B. caesar. vol. VI. part. I. p. 65. sqq. ibique not. *Kollarii*. — De cod. quodam *Gregorii Palamae* v. *Franc. Car. Alter.* in *philologisch-critischen Miscellaneen*, Vienna Austriae, 1799. 8. nr. XVI. —

Ad pag. 312. med. de *IOSEPHO BRYENNIO*. *Eugenii* edit. opp. *Ios. Bryennii*. prodiit Lipsiae. 1768 — 1784. 8. III. tom. Ad tomum tertium quaedam contulit *Chr. Frid. Matthaei*, tum Mosquae commoratus, et nomine Thom. Mandacasis scripsit latinam dedicationem ad collegas synod. Petroburg. et Mosquensis, v. *Fabricii* B. Gr. vol. X. p. 525.

THEOPHANES, NICAENVS archiepiscopus, circa a. 1547. scripsit orationes, symphoniam V. et N. T. Epistolas et alia; v. Fabricii B. Gr. vol. X. p. 240. sq. — *Theophanis Archiep. Nicaeni*, quae exstant, *Opera*, nunc primum e bibliotheca Vaticana gr. et lat. edita, D. *Consaluo Ponce de Leon* interprete, qui annotatt. etiam addidit, et varias lectiones ex alterius codicis collatione, Romae apud Franc. Zanettum 1590. 8. cum longa epistola nuncupatoria ad Bernardum de RCIAS, episcopum Pompelonensem, cuius principium est in quinque lineis distinctis Ἰωάννου τοῦ Βονάφρεως Ἐξ ἀχλύος τὴν δέλτον ὁ Γουσάλος ἤγαγεν ἐς Φῶς, Χαλκοτύποις διαδοῦς καὶ Ἰταλοῖσιν ἔχειν Θεοφάνεος τὸ πόνημα σοφοῦ πατρός, "Ολβιος ὅτι Μοῦσαν εἶν ἀνάγει εἰς ἀγίων μελέτας. Cel. *Villoison*, cui hanc debeo notitiam, ex litteras etiam mihi significavit, suo exepplari Emer. Bigot. breues quasdam notas adscripsisse.

IULIANVS CAESARINVS in concilio Basileenfi a. 1431 — 1442. sub Eugenio IV., qui pontifex fuit romanus ab a. 1417 — 1451., duplicem paene personam egit; sed regi Hungariae haud bona suavit. Eius diff. ἀνέκδοτος ex bibl. Medicea Laurent. gr. et lat. edita est studio *Rudessindi Andosillae*. Florentiae. 1762. 4.

Ad pag. 312. **GENNADIVS.**

Confessio fidei a *Gennadio* patriarcha CPol. statim post captam a Turcis urbem
a. 1453

a. 1453. Mahometi II. postulanti exhibita, graece cum versione latina subiuncta, in collectione inscripta: *Davidis Chytraei oratio de statu ecclesiarum hoc tempore in Graecia, Asia, Boëmia etc. Epistolae CPolitanae et aliae circiter XXX.* quibus in hac editione aliquot epistolae graec. et lat. *Confessio fidei a Gennadio - exhibita*, de Russorum et Tartarorum religione - et alia accesserunt. Francof. ap. hered. Andr. Wechel 1583. 8. p. 173. sqq. *Hieronymi dialogus de S. Trinitate.* Graeca ex bibl. Frid. Lindeborgii primus a M. DC. XII. Lutetiae edidit ac lat. vertit *Fed. Morellius.* Access. 1) *Gennadii Scholarii dialogus de via salutis, eiusd. Confessio de fidei nostrae articulis, et oratio ad vnum et trium personarum deum.* Omnia graecolatina. 2) *B. Martini Sabariensis Pannonii, episcopi Turonensis, professio fidei de Trinitate denuo in lucem edita cura et studio Christiani Daumii,* Cygneae ap. Sam. Ebelium 1677. 8. qui et excerpta addidit ex variis auctoribus de hisce scriptoribus, et adnotat ad Hieronymum variasque lectiones in *Gennadium* et *Martinum*, atque narrationes ac testimonia variorum de *Gennadio.* Conf. etiam de hac editione atque de *Gennadio* mortuo 1464. *Io. Fabricium* in historia bibl. Fabric. tom. VI. p. 446. sq. De aliis editionibus v. *Daumium* in praefatione fol. 4. sqq. et *Fabric. B.* Gr vol. VIII. p. 91. sq., vbi p. 92. in not. *ww.* iam obseruavi, *Dem.* in *Wiens Buchdrucker-Geschichte* p. 290. sqq., vbi Brassicani edition.

copiose recensuit, quaedam contra Lambacherum monuisse. — De editione *Brassicani* v. quoque *Baumgarten*. *Nachricht. von merkw. Büchern*, tom. XI, p. 96. not. — *Gennadii* de fide opusc. Slavice versus adhaeret operi Slavico, *Bukvar*, Mosquae a. Chr. αΨά. 4.

Ad pag. 514. fin. conf. Addenda ad Introduct. II. 2. p. 561. fin.

**MANVEL, DEIN MAXIMVS DICTVS
MARGVNIVS.**

Margunius Cretenfis saeculo XVI. vergente celebris, et Romae, Venetiis, Pisis, Patavii, etiam Parisiis versatus. Is primum *Manuel Margunius* dictus est, dein, ad episcopatum Cytherorum in insula Cypro post an. 1574. siue potius, vt *Lamius* in praefat. ad *Delicias eruditor.*, Florent. 1739. p. XXVI. *Fabricii* notam correxit, post a. 1584. h. e. anno sequenti, euectus, ex more Graecorum, quando Monachi habitum nomenque sumunt, aut episcopatum suscipiunt, nomen suum alio nomine, quod ab eadem littera incipit, permutantium, pro *Manuele Margunio* dici voluit *Maximus Margunius*, quo nomine notior est. Quare *Manuel Marg.* et *Maximus Margunius* male distinguuntur et perperam pro duobus habentur hominibus. Habuit discipulos *Cyryllum Lucarem* Cretensem, patriarcham deinde CPolitanum ac *Metrophanem Critopulum*, patriarcham Alexandrinum, obiitque in patria Creta a. 1602. *Varia scri-*

scripsit graeco, graeco-barbaro et latino sermone, quae partim recensuit *Fabricius* in B. Gr. libr. V. cap. 45. vol. X. p. 536. sqq. vet. edit., vbi quoque in nota iam laudauit Scipion. *Masseium*, qui in epistola ad Abbat. Bacchinum tom. XXVI. Diarii Veneti, (Giornale de letterati d'Italia,) pag. 125. publicauit *Margunii* epistolam, datam Patauii 1573. gr. et lat. docuit, Manuelem et Maximum Margunium esse vnum eundem hominem. Add. *Crusii* Turcograeciam in Fabricii B. Gr. vol. VIII. p. 98. et quae ibi adscripsi, et quae adnotauit ad *Fabr.* B. Gr. IX. p. 579. Copiosius autem vitam, doctrinam, et scripta *Margunii* persequutus est *Io. Lamius* in praefat. ad *Delicias eruditorum* tom. cit. a pag. XXIV. et ex cod. Scipionis *Massei* XIII. epistolas *Margunii* p. 292 — 318. gr. in lucem protulit. Idem in praefat. ad tom. *Deliciarum* etc. Florent. 1740. editum p. XXX. sqq. plura, quae ad vitam *Margunii* pertinerent, retractauit, atque illustrauit, atque pag. XXXIII. „obseruatione, inquit, dignum est, Maximum Margunium ob audaciorem suae haereseos et ritus defensionem in custodiam coniectum fuisse, quod ipse p. 237. litteris mandat. Et haec quidem circa *Margunii* epistolas animaduertere adrisit: ex quibus omnibus liquido patet, quantas persecutiones contra se excitauerit, in quot mala incurrerit, quam miseram vitam egerit hic Episcopus, quod rectius aliquatenus ac sapientius, quam reliqui sui Graeci, de Spiritus Scti processione et de eccle-

ecclesiae romanae institutis sentire voluerit; adeo male tutum est, in infinito stultorum numero sapere etc., Idem a pag. 1. multas Margunii epistolas graece, et a p. 123. versionem illarum lat. Philippi Elmii, Florentini, cum suis scholiis publici iuris fecit. — Non piget, et forsan quibusdam haud ingratum erit, per hanc occasionem ea huc referre, quae cel. *Villoison* ad me quondam scripserat, quoniam etiam ad biblioth. gr. Fabrician. locupletandam et simul ad historiam *Theophanis Ceramei* aliorumque faciunt. Vous parlez p 450. sqq part. I. tom. II. de votre Introduction etc. des Homélies de *Théophane Cerameus*. Vous pourriez ajouter ce passage important de la *Lettera intorno a' pregi dell' antica città di Taormina, scritta ad un suo amico dal Sig. D. Ignazio Cartella, Taorminese*, p. 153. tom. XV. des *Opuscoli di Autori Siciliani*, in Palermo 1774. 4. *Ignace Cartella* y parle des Prélats de Tauromeni, qui ont eu le titre d'Archevêque, et entr' autres des deux *Cerameus*, *Grégoire*, et *Théophane*, dont nous avons, dit-il, les célèbres Homélies publiées en Grec et en Latin par *Scorsfi*, qui les attribue toutes à *Théophane*, tandis qu'on voit évidemment en les lisant, que quelques unes d'entr' elles sont de *Grégoire*, et d' autres de *Théophane*, comme le soutient le célèbre pere *François Combefis*, *Bibliothecae Concionatoriae patrum* tom. I. sur le mot de *Théophane Cerameus* p. 46. et sur celui de *Grégoire Cerameus* p. 14. Vous indiquez
le

le Catal. Mss grecs de Madrid de Jean Iriarte, qui p. 64. col. 2. se glorifie en ces termes de la découverte qu' il croit avoir faite du vrai nom de l'Auteur de ces Homélie's: *meum mihi inuentum, vt ingenue fatear, mirifice sum gratulatus, scriptoris inuenire nomen plus visum est, quam Scripta. Philogochi porro nomine Theophanem, dum vitam ageret monasticam, vsum fuisse, plane constat.* Il se trompe. Les Evêques grecs, qui sont toujours tirés du sein des couvents, de même que les Laïques qui embrassent la vie Monastique, changent alors de nom; mais ils ont toujours soin d'en prendre un dont la première lettre initiale est la même. C'est une règle sans exception Maffei avoit fait cette observation judicieuse dans sa savante *Lettera al P. Abate Bacchini sopra i frammenti greci dati in luce, nel Tomo XVI. del Giornale de' Letterati d'Italia, e restampati in Olanda col nome di S. Ireneo, p. 301. de ses Rime, e prose, parte raccolte da varj libri, e parte non piu stampate, in Venezia 1719. in 4.* où il relève à cette occasion une erreur de Fabricius, qui avoit fait deux personnages du même Margunio, fameux Evêque de Cerigo: un mio codice, (inquit Maffeius,) continente quantità di lettere greche del decimo festo secolo *) e fra queste 16. del Margunio, altre
col

*) Hic idem esse videtur cod., quem copiose recensuit Lamius l. antea citat. H.

col nome di *Manuele*, altre di *Massimo*, che esso prese' nell' esser fatto da' suoi Vescovo di Iitera, benchè il dottissimo Fabricio, *Bibl. graec.* vol. VI. p. 704. [sec. meam edit. vol. VIII. p. 93.] gli creda due personaggi. Mutan nome i moderni Graeci, quando passano a dignità Episcopale, con avvertenza che il novamente preso cominci dall' istessa lettera Così *Manoli*, ch' è il volgare, (les Grecs modernes disent *Manoli* au lieu de *Manuel*,) passò qui in *Massimo*, come altre volte *Giorgio* in *Gennadio*, e *Teodosio* in *Teosilo* (Addidit notam.) Di costui si hanno nel corpo de' poeti greci, gl' inni *Anacreontici*, *) e si hanno i sermoni *quadragesimali*, e qualche Epistola, e un dialogo, che scrive però l'Allaci nell' operetta volgare (de processione Spiritus S. p. 252.) οὐδὲν εἶναι τοῦ Μαργουνίου, minimè *Margunii* esse, ma di luc rubatò, oltre molte cose scritte contra i Latini.

Massei ibid. p. 302. et suivantes publie une lettre de ce *Manuel Margunio*, Ἐμμανουὴλ Μαργούνιος, à Gabriel Severe. Margunio y professe p. 302. qu' il a lu avec tout le soin et toute l'altération, dont il est susceptible, les Actes du concile de Florence contre les Grecs et qu' il les approuve: ἴσθι τοίνυν ἐμὲ τὰ τῆς ἐσ φλω.

*) *Maximi Margunii*, Episcopi Cytherorum, *Hymni Anacreontici*, cum interpretatione latina *Couradi Rittershusii*, gr. lat. Augustae Vind. 1601. 12.

Φλωρεντία γενομένης συνόδου πρακτικὰ ἐπιμελῶς πάνυ, ὡς ἔχον σθένους διεξελθόντα, καὶ τὰς τῶν κατ' ἐκείνην τὴν Σύνοδον εὐρεθέντων ἡμετέρων πατέρων ὑπογραφὰς ἰδόντα, καὶ τέλος τούτοις μὲν συνερεῖν ἐγνωκότα. Il ajoute *ibid.* p. 302. qu' il aime sincerement la patrie et ses peres, mais que la verité lui est encore plus chere: Φίλων γὰρ τῷ ὄντι καὶ γένος καὶ πατρίσιν καὶ γονεῖσιν. ἀλλὰ γε παρ' ἐμοὶ πάντων Φιλτάτη καθέστηκεν ἢ ἀλήθεια. Il proteste *ibid.* p. 302. et 303. qu' il a toujours gardé la foi de ses peres, et qu' il aimeroit mieux mourir, que d' alterer, ou de s'en écarter dans la moindre chose, mais que voyant que les Latins ne sont nullement dans l'erreur, il adopte leur sentiment sur la procession du Saint Esprit, parce qu' il est le veritable, et parfaitement conforme à celui des peres de l'église grecque: ἐγὼ μὲν γὰρ ἀεὶ τὸ πατρικὸν δόγμα ἐφύλαττον, καὶ ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ περ αὐτὸ κατὰ τι παραβλάψαι, ἢ παρελθεῖν, μοι ἦν αἰρετώτερον. νῦν δ' ἐπεδὴ ἐξ ὧν ἔφθην ἰδὼν οὐδὲν οἱ Λατίνοι, ἐφ' οἷς δοξάζουσι, τυγχάνουσιν ἀμαρτάνοντας συνερεῖν καὶ τὸς ὡς ὁρθῶς ἔχουσι, καὶ κατ' οὐδὲν ἀπάδουσι τοῖς ἡμετέροις πατέρασιν, ὅσον ἐπὶ τῇ τοῦ παναγίου πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύσει τοῖς ἐκείνων διέγνωκα. Ce passage remarquable mérite d' être rapporté en entier. Malgré ces belles protestations, et cette profession de foi, Margunio retourna depuis à l'opinion des Grecs, et écriuit contre les Latins: *nel decorso della sua vita vinto poi dall' ambizione di premezzar fra' suoi. Si mostrò il*
Mar-

Margunio molto diuerso da quel che in priuata lettera si professa, dit *Maffei* *ibid.* p. 502.

J'obseruerai donc malgré l'autorité d'Iriarte, que d'après cet usage constante, si *Théophane Cerameus* s'étoit appelé *Phulagathe*, dans son couuent, il n'auroit pas pu s'empêcher en montant sur le siège de *Tauromeni* de prendre un nom, dont la première lettre initiale eut commencé, de même que le sien, par un *P.* tel que *Pierre*, *Philippe*, *Pachome* etc. C'est ainsi que *Manuel Margunio* prit le nom de *Maxime* avec l'Éueché de *Cerigo*. *Fabric.* p. 200. tom. X. lib. V. c. 45. *B. Gr.* not. 2. profita de la remarque de *Maffei*, cita sa lettre à *Gabriel*, et reconnut que *Manuel* et *Maximé Margunio* étoient le même homme.

Maffei dans la même lettre p. 502. reproche à *Fabricius* d'avoir dit, que *Maxime Margunio* étoit l'Auteur de la Version du Nouveau Testament en grec vulgaire tandis qu'elle est selon *Maffei* d'un autre *Maxime du Péloponnese*. Voicy ses expressions: „Il dotto *Fabricio* gli attribuisce la Versione in greco volgare del nuouo Testamento, che si crede da' greci d'un *Massimo Peloponnesiaco*, quella versione, non per altro, che per esser volgare, fu proibita dal lor Patriarca di Constantinopoli, non essendo stato da lui giudicato a proposito che fosse letta la scrittura dagl' idioti.“ Mais *Fabric.* libr. V. cap. 45. p. 538. tom. X. dit expressément de *Maxime de Callipoli*, qui a donné cette Version: „*Maximus e Callipoli*, *Pelopon-*

ponnesiacus, Hieromonachus, a Margunio vtique diuersus atque adeo distinguendus. etc. “

Quant à la Version du Nouveau Testament en grec moderne, voyez, indépendamment de *Richard Simon* cap. 20. p. 224. sqq. de son *Histoire critique des Versions du Nouveau Testament*, ce que *Jean Michel Langius* dit des différentes Editions, qu'on a données de cette Traduction in *Meletemate de origine linguae gr.* dans la première partie de sa *philologia graeco - barbara*, Noribergae 1708. 4. J'en ai une troisième Edition de Halle en Saxe, in 12. a. 1710. *) *Helladius* **) en parle p. 522.

*) Conf. *Fabr. B. Gr.* vol. VI. p. 389. not. II. ed. nou., vbi vero minus recte scriptum exstat *Maximi* Margunii, (quod vocabulum est delendum,) *Calliopolitae*. In editione s. l. (num Geneuae, an Lugd. B. prodierit, ambiguum esse videtur,) a. 1638. 4. cum textu gr. originali, facta, dicitur illa versio διὰ - Μιαζιμου Καλλιουπολιτου. plura v. ad *Fabr. B. Gr.* vol. IV. p. 854. de illa edit. et meam *Introd. II. 2. part. I. p. 97.* Idem igitur nomen est *Calliopolita* et graec. Καλλιουπολίτης, vnde *Frank* in sua edit. et *Ioh. Mich. Lang.* in *diff. de versione N. T. barbar. gr.* Altdorf, 1705. et *Seraphimus* in sua ed. versionis barbarogr. (sed sine textu originali,) eam vocarunt *Calliopolitam*, quod notandum est contra *V. D.* in *Norib. Litterar. Blättern* a. 1804. nr. 12 qui vol. VI. *Fabric. m. ed. doctis supplementis* locupletauit, et de ed. Halensi 1710. 12. quaedam notauit. *H.*

**) De quo v. *Fabric. B. Gr.* VI. p. 335. m. ed. cum primis vol. X. p. 515. vet. ed. *H.*

522. cap. 18. de son Livre, intitulé: *Status praesentis ecclesiae graecae, in quo etiam causae exponuntur, cur graeci moderni N. T. Editiones in graecobarbara lingua factas acceptare recusent, ab Helladio, natione Graeco, 1714.* 8. C'est ce dernier ouvrage que *I. Matthias Gesner* a réfuté dans sa Dissertation de eruditione Graecorum, qui hodie viuunt, contra *Alex. Helladium, nat. Graecum, obseruatione XXX. p. 599 — 453. tom. II. des Miscellanea Lipsiensia, Lipsiae 1716.* 8. Cet *Alexandre Helladius*, qui se déchaîne avec tant de force contre la Version grecque du Nouveau Testament de *Maxime de Callipolis*, est auteur d'une mauvaise Grammaire grecque intitulée *Σταχυολογία τεχνολογική τῆς Ἑλλάδος Φωνῆς*, gr. et lat. *Noribergae 1712.* 8. et il s'y dit *Thessalien. Dosithee*, Patriarche de Jerusalem, critique fort la Version du Nouveau Testament de *Maxime de Callipolis* dans son ouvrage curieux, et peu connu, intitulé *Ἱστορία περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων, διηρημένη μὲν ἐν δώδεκα βιβλίοις, ἀρχομένη δὲ ἀπὸ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθεοῦ καὶ πρώτου ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἕως τοῦ παρόντος ἔτους, συγγραφεῖσα μὲν παρὰ τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Δοσιθεοῦ, κοσμηθεῖσα δὲ, καὶ ἐν τάξει ἀρίστη τεθεισα παρὰ τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, Χρυσάνθου, οὗ καὶ τοῖς ἀναλώμασι, μᾶλλον δὲ τοῦ ἀγίου τάφου, (couvent du S. Sépulchre à Jerusalem), ταῦτόν εἶπεῖν τῇ ἐλεημοσύνῃ τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ἐτυπώθη ἐν ἔτει τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ ὀγδόῃ, ἐπὶ τοῦ τέλους τῆς ἡγεμονίας Ἰωάννου Στεφάνου*

Βοε-

Βοεβόδα (Woewode) τοῦ Καντακουζηνοῦ, ἐν Βουκουρεστίῳ, τῷ τῆς Οὐγγροβλαχίας αὐθεντικῷ θρόνῳ, ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ὑμᾶτος πέμπτῳ, κατὰ μῆνα ὀκτώβριον. ὤρισθη δὲ παρ' αὐτοῦ Χρυσάνθου εἶδοςθαι τὴν Βίβλον τοῖς εὐσεβέσι ὁωρεάν.

Crysanthe, Patriarche de Ierusalem, l'Editeur de cet ouvrage de l'autre Patriarche, *Dositheer*, avoit ordonné que ce livre fut distribué gratis. C'est un gros in folio, de 1247. pages, grand papier, du moins l'exemplaire que j'ai lu dans l'Isle de Mételin, on y trouve dans le 12e livre beaucoup de détails curieux sur l'Histoire civile et ecclesiastique des Ibériens ou Georgiens, des Arméniens, sur les efforts que fit à Ierusalem Mns. de Nointel, célèbre Ambassadeur de France à la Porte pour remettre les Latins en possession de lieux Saints et p. 813. et suivantes, des choses remarquables sur l'Histoire de la Bulgarie. · P'y ai observé p. 870. ce passage très-intéressant, qui n' a été connu d' aucun de ceux qui ont parlé de la Bibliotheque du Serrail, et de celle des anciens Empereurs grecs, pas même de l'Abbé *Toderini*, qui traite cette matière à fond, dans le chapitre second, p. 33 sqq. de sa *Letteratura Turchesca*, in Venezia, 1787. 8. Voicy cet article que vous verrez avec plaisir, et qui mérite d'être conservé :

Περὶ πού τὰ χίλια ἑξακόσια ὀγδοήκοντα ἔτη, (sur le regne de Mahomet,) εἰς Βυζάντιον ἑξέβαλον τινες βιβλία ἀπὸ τῆς μεγάλης βιβλιοθήκης τῶν αὐτοκρατόρων Ῥωμαίων (des Empereurs grecs; les Grecs modernes s'appellent Ῥωμαῖοι, et leur

leur Langue Ῥωμαϊκή.) ἦτις καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν διαμένει, ἔχουσα πρὸς τοῖς βιβλίοις, καὶ ἅγια λείψανα (saintes reliquies,) καὶ ἄλλα τίμια. εἶδομεν ἐξ εἰς ἐν βιβλίον ἐξ ἐκείνων, γεγραμμένα ταῦτα κ. τ. λ.

Dosithee *) parle fort au long de ce *Maxime de Callipoli*, Auteur de la Traduction du nouveau Testament en grec vulgaire, (L. XI. cap. 4. p. 1173.) dit qu' il l' entreprit à l' instigation des Calvinistes, qui, ajoute-t-il, firent tirer plusieurs milliers d' Exemplaires de cette Version, et les porterent à CPole. Il dit que l' Eglise grecque a cet ouvrage en horreur: ὅπερ ἔργον ἀποτρόπαιον ἔχει ἡ καθολικὴ ἐκκλησία. Il rapporte qu' un prédicateur, nommé *Meletius*, fils de *Syrigus*: Μελέτιος ὁ Συρίγου, prêchant dans l' Eglise Patriarchale de CPle s' éleva fortement en chaire contre cet abus, et ἀπέδειξεν ἰσχυρῶς, ὅτι καὶ ὁ μεταφράσας, καὶ οἱ τυπώσαντες καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες οἱ συνεργοῦντες λαβεῖν ἢ ἀναγινώσκειν αὐτὰ τοὺς ὀρθοδόξους, πάντες εἰςὶ πόρῳ τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ἀναθέματι ὑποβεβλημένοι. Il ne laisse échapper aucune occasion de faire éclater son indignation contre *Cyrille Lucar*, et son ami *Théophile Corydaleus*. Ὁ Κορυδαλεὺς (auteur de plusieurs Commentaires grecs sur Aristote,) qui avoient embrassé les sentiments des Reformés sur l' Eucharistie, V. surtout livr. XI. c. 3. p. 1171. et

*) De hoc v. Fabric. B. Gr. X. pag. 503. H.

et 1172. où il approuve fort le synode de tenu à Iassi, Capitale de la Moldavie l'an 1642, pour condamner les erreurs de *Cyrille Lucar*. Il dit p. 1172. que l'impicté de *Cyrille Lucar* et de *Corydalcus* mourut avec eux en Grece, et ne resta plus que chez les Calvinistes : ἀποθανόντος Κυρίλλου τοῦ Λουκαριῶς καὶ Κορυδαλέως συναπέθανε καὶ ἡ ἀσέβεια αὐτῶν, μείνασα μόνοις τοῖς Καλβίνοις. V. p. 2273. et p. 1162. Il déclame avec vehemence p. 1161. contre les Theologiens de Wittenberg, qui avoient envoyé une profession de foi Luthérienne au *Iéremie* loué fort ce Patriarche de CPlé qui la trouva tres - condemnable et le compte au nombre des trente quatre plus fameux Docteurs qui se sont élevés dans l'Eglise grecque depuis l'hérésie de Luther L. XI. c. 7. p. 1179. sqq. Il prodigue c. 5. aussi les plus grandes louanges à *George Coreffius*, Κορέσσιος, auteur de plusieurs Traités polémiques contre les Latins et termine son éloge en disant p. 1179. ἦν δὲ ὁ Κορέσσιος οὐ μόνον τοῖς Παπισταῖς ἀντικείμενος, ὢν τῆς ἀληθείας φίλος, ἀκρῶς ἐμίσει καὶ τὸ ψεῦδος. J'observe que la plus grande injure que les Grecs modernes disent maintenant, c'est appeller un homme *Luthérien*, *Calviniste*, *Franc-Maçon*, οὐ σκόλο θραχχὸ, c'est-à-dire de *Franc*, c. à d. partisan de l'Eglise Romaine. Voyez p. 806. 807 et 808. le chapitre intitulé, ὅτι ἡ μετουσιώσις λέξις (le mot de transsubstantiation) οὐκ ἐφεύρεμα Λατίνων ἀλλὰ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. (Il entend par Eglise *Catholique* l'Eglise grecque du Levant, ἡ ἀναθολικὴ.) Ce chapitre

tre remarquable commence par ces mots : Λέγουσιν οἱ νέοι Αἰρετικοὶ, ὅτι ἡ λέξις μετουσίωσις Λατίνων ἐστὶν ἑφέυρεμα. Lisez en entier p. 1156. le Chapitre contre Luther et Calvin intitulé περὶ τῆς τοῦ Καλβίνου καὶ Λουθήρου αἵρέσεως, καὶ τῶν μαρῶν αὐτῆς ἰσογμάτων, καὶ ἐκ ποίων αἵρέσεων σύγκριται, καὶ τινα τὰ συμπεράσματα (conclusions, conséquences) ἐκ τῶν βλασφημιῶν αὐτῶν. Il dit ibidem p. 1156. ἡ αἵρεσις τοῦ Καλβίνου καὶ Λουτέρου οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἀλλ' ἡ μία συνάφροισις πολλῶν αἵρέσεων. πάσας γὰρ τὰς βλασφημίας τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων Αἰρετικῶν σχεδὸν συναγαγόντες, συνέζησαν τὴν ἰδίαν αὐτῶν αἴρεσιν. Il fait une longue énumération de ces erreurs, et reproche entr' autres choses aux Lutheriens et aux Calvinistes : Ψέγουσι τῶν ἀγίων τὰ λείψανα, τὴν τῶν ἀγίων εἰκότων προσκύνησιν λέγουσιν εἰδωλολατρείαν, ὅπερ ἦν αἴρεσις τοῦ Βιγιλαντίου (Vigilance) ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἱερώνυμος, καὶ τῶν εἰκονομάχων, τῶν ἀναθεματισθέντων ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας κοινῶς, ἐν τῇ ἑβδόμῃ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, καὶ ἰδίως ἐν ὅλοις τοῖς Πατριαρχείοις καὶ ἐν τῇ ὑπὲρ Ἰγνατίου, καὶ ἐν τῇ ὑπὲρ Φωτίου Συνόδοις καὶ ἐπὶ Νικηφόρου, καὶ Μεθοδίου, τῶν Πατριαρχῶν, ἀλλὰ καὶ κατ' ἔπος τῆ κυριακῆ τῆς Ὁρθοδοξίας (le premier dimanche de Carême, où l' Eglise grecque célèbre la fête du rétablissement du culte des images sous l' Imperatrice Théodora) ἀναθεματίζεται ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῆς καθόλου ἐκκλησίας' ἀποβάλλουσι τὰς προσευχὰς ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, καὶ τὴν μεγάλην τεσσαρακοσὴν. κ. τ. λ. V. et p. 1157. Il avoit dit plus haut p. 1155. ἀλλ' ὡ τῆς παρανομίας τοῦ Λουτέρου. Οὐχ εὔρη-
κεν

κεν ἄλλην λαβεῖν εἰς γυναῖκα αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ τὴν
 μονάζριαν Αἰκατερινάν ὁ δοῦλος τοῦ δεσπότη σου ὡς
 κακομήχανος, ὡς τοῦτο διηγείται ὁ Σύριος. Ἀλλὰ
 καὶ ὁ Καλὸς Ἐυρῖκος ὁ τῆς Ἀγγλίας Βασιλεὺς ὁ
 ὄγδοος, ἀπεξάτησε διὰ τὸ θηλυμαίεσ αὐτοῦ, καὶ
 διὰ τὸ πρόσχημα τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ, ἀπολύσας
 τὴν νόμιμον αὐτοῦ γυναῖκα Ἀικατερινάν, καὶ λαβὼν
 τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ Ἄνναν, τοῦ δὲ Πάπα μὴ συγχω-
 ρήσαντος αὐτῷ ἀπὸ Ῥώμης τὸ εὐαζύγιον, ἐγένετο
 Λούτερος, (ce mot chez les Grecs signifie aussi
 Luthérien,) καὶ ἐγένετο κεφαλὴ τῆς Ἀγγλικανῆς
 Ἐκκλησίας. (Τίς λοιπὸν μὴ καγχάσῃ τοῦτο ἀκούων.)
 καὶ ἀπὸ σχισματικοῦ ἐγένετο κεφαλὴ καὶ ὕδρα ἑπτα-
 κάρηνος τῆς πολυπλόκου αἰρέσεως. On voit que
 le Patriarche grec *Dosithee* n' épargne pas plus
 l' Eglise Anglicane que la Romaine. Il se dé-
 chaine contre l' Anglicane p. 1161 et l' exprime
 en ces termes: Ἐγραψαν καὶ οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ
 Λούτεροι ἢ ζουίγγλιον, ὁμολογίαν, (une confes-
 sion) ἣν καὶ ἀπολογία ἰνόμασαν τῆς Ἀγγλικανῆς
 ἐκκλησίας. ἀλλ' ἐν αὐτῇ πάνυ ἀναιδῶς ἀντιφέρονται
 καὶ βλασφημοῦσι, τὰ ἐκκλησιαστικὰ μυσῆρια. οὐδὲν
 γὰρ σχεδὸν ἀφῆκαν ἐκκλησιαστικὸν δόγμα, ἢ ἥτος
 ἢ παράδοσιν ἀβλασφώμητον. Je vous exhorte
 à ne rien omettre de ces Extraits, parce qu'ils
 nous font connoître les veritables sentimens
 des Grecs, et parce qu'ils sont tirés d' un livre
 rare, fort peu connu, et assez bien écrit en
 grec ancien. Il en est de même des autres
 notices que je vous prie d' inserer en entier,
 telles que je vous les ai envoyées.

Alexandre Helladius, Grec de Theffalie,
 se plaint amérement des François et des An-
 S glois,

glois, dans sa note p. 275 et 276. de son Traité imprimé en 1714. in 8. sous le titre de *Status praesens Ecclesiae graecae, in quo etiam caussae exponuntur, cur Graeci moderni noui Testamenti Editiones in graeco-barbara lingua factas acceptare recusent.* Il y fait cette réflexion remarquable : „Graeci ab illis, a quibus auxilium expectare deberent, misere tractantur; quod si Graecos in potestate sua haberent, quid cum iisdem fieret? Ego, si Czaria Maiestas illas a iugo Turcico liberaret, et mihi sane, et ipsis gratularer. Quamdiu autem hac Dei T. O. M. caremus gratia, nobis iugum Turcicum exoptabilius est prae aliarum natione liberationum.“ Vous n’oubliez pas ce passage à l’article d’*Helladius*. Il parle de *François Prossalente* ibid. p. 317. et de ce qu’il eut à souffrir en Angleterre de son maître *Woodroff*, ibid. p. 328. Ce *François Prossalente* étoit un moine Grec de Corfou, Diacre, qui ayant étudié à l’âge de vingt cinq ans sous *Benjamin Woodroff*, Principal du Collège grec d’Oxford, n’eut rien de plus pressé que de composer en fort mauvais grec litteral, et d’imprimer à Amsterdam, un livre contre son maître, intitulé: Ὁ αἰρετικὸς διδάσκαλος ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου μαθητοῦ ἐλεγχόμενος. Βιβλίον πάνυ χρήσιμον τοῖς ὀρθοδόξοις, βεβαιοῦν τὰς παραδόσεις, καὶ τὰ σοφίσματα τοῦ Βενιαμὶν Οὐδρῶφ, (sic) διδασκάλου τοῦ ἐν Βρεταννίᾳ ἑλληνικοῦ φροντιστηρίου, ἐμφαῖνον, ἀφιερωθὲν μὲν τῷ παναγιωτάτῳ, λογιωτάτῳ τε καὶ σοφοτάτῳ κυρίῳ ἡμῶν Γαβριήλ, Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταν-

σταντινουπόλεως, νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικῷ
 πατριάρχῃ, συντεθέν δὲ, καὶ τυπωθὲν σπουδῇ, ἐπι-
 μελείᾳ τε καὶ δαπάνῃ τοῦ ἐν Ἱεροδιακόνοις ταπεινοῦ
 Φραγκίσκου Προσσαλέντου τοῦ Κερκυραίου,
 ἰκαιὸν χρόνον τοῦ αὐτοῦ Βενιαμῖν Οὐδρῶφ ἐν Βρε-
 ταννίᾳ ἀκούσαντος, κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ
 κέ. Ἀμστελαιδάμω. παρὰ Θεοδώρῳ καὶ Ἐνρίκῳ
 Βρούην. ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ αψς'. in 12. de 147.
 pages, sans la Dédicace, et la préface, et de
 mauvais vers de grec ancien, et dont le style
 est fort mediocre. Dans sa Dedicace au Patri-
 arche Gabriel, il dit, qu'il est tiré comme
 Daniel de la fosse aux lions, c'est-à-dire
 de l'Angleterre, et qu'il va dévoiler le motif,
 qui engage les Anglois à tâcher d'attirer les
 Grecs dans leur pays, et il signe ainsi son
 épître dédicatoire, ταπεινότατος, καὶ ἀνάξιος
 δούλος, ὑποπόδιον τε τῶν ποδῶν τῆς σῆς παναγιό-
 τητος (et le marche-pied de votre sainteté)
 Φραγγέσκος Προσσαλέντης, Ἱεροδιάκονος,
 ὁ Κερκυραῖος, c'est-à-dire, François Proffalente,
 moine et Diacre, de Corfou. Dans sa préface
 il se sert mal-à-propos du mot poétique
 καὶ δέναμιν, et dit que ce qui lui a donné
 l'occasion de composer cet ouvrage, αἰτί-
 αν μοι εἶδες, ὁ τοῦ ἐν Βρεταννίᾳ Ἑλληνικοῦ
 Ψευδοφροντιστηρίου διδάσκαλος Βενιαμῖν Οὐδρῶφ.
 Εἰς γὰρ ἀπατὴν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐγγράφως, διὰ
 τοῦ ἐν Ὄξονίᾳ τυπωθέντος Βιβλίου κατὰ τὸ ἔτος
 αψς', τὴν ἄγραφον τῶν Ἀποστόλων παράδοσιν πολε-
 μῆσαι οὐκ ἐρυσθρίασε. Τούτου τοίνυν ἐν Βρεταννίᾳ ἰκα-
 νὸν χρόνον ἀκούσας, καὶ ἔτι πλείονα τοῖς λοιποῖς Αἰρετι-
 κῶς διατρίψας, πᾶσαν τὴν ἐκείνου γνώμην κατὰ τῆς τοῦ

Χριστοῦ ἐκκλησίας ἐμφανῆ ποιῆσαι προὔκρινα, τοῦ προφήτου Οὐδριάφ ἐλέγξας τὰ σοφίσματα. Οὐ γὰρ τις ἄλλου ἕνεκα τοὺς τῶν Ἑλλήνων παῖδας εἰς τὴν ἰδίαν γῆν καλοῦσιν, εἰ μὴ ὅπως τὰ δυσσεβῆ αὐτῶν αὐτοὺς ἐκδιδάξωσι δόγματα. ὅθεν οὔτε τὰς πατρικὰς αὐτῶν προσευχὰς, οὔτε ἄλλο τι τῆς ἀνατολικῆς ἡμῶν ἐκκλησίας ἔθος αὐτοῖς κρατεῖν ἐπιτρέπουσι, λέγοντες, πάντα τὰ τοιαῦτα ἐφευρήματα εἶναι τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας. Il raconte ensuite que *Beniamin Woodroff* rassembla un jour tous les Grecs qui étoient ses disciples, leur dit ce qu'il étoit fâché de les voir s'en retourner dans leur patrie, qu'il exhortoit à conserver la foi de l'Eglise Anglicane, et qu'alors par la Protection de la Reine d'Angleterre (la Reine Anne) ils se partageroient les premières dignités de l'Eglise du Levant, que l'un auroit le siège Patriarchal de Constantinople, (μὴ γένοιτο, ajoute *Proffalente*, qui veut flatter le Patriarche Gabriel,) l'autre, le siège d'Alexandrie, le troisième, celui de Ierusalem, le quatrième celui d'Antioche (que sont les quatre sièges des quatre Patriarches de l'Eglise grecque,) et les autres, les principaux archevechés. Comme ses disciples paroissent douter de la certitude de ses promesses, il leur dit: Notre Reine ne peut-elle pas faire tout ce qu'elle veut avec de l'argent et par le moyen de son Ambassadeur à la porte? οὐ δύναται ἡμῶν βασίλισσα, δι' ἀργυρίου, καὶ τοῦ πρέσβευς αὐτῆς ποιῆσαι, ὅ, τι ἂν βούλοιτο; n' y a-t'-il pas un grand nombre de Grecs, qui vivent chez l'Ambassadeur d'Angleterre à Constantinople, d'autres chez le Consul à Smyrne,

et

et chez nos Négocians ? S'ils se réunissent à nous, en entraînent d'autres et en décident un plus grand nombre à force d'argent, n'arriverons-nous pas à notre but, quelques-uns de ses disciples prêterent l'oreille à ses discours, presque tous commencèrent à mépriser la choix, qui est la source de notre salut, et à rejeter, je frémis de le dire, le corps sans tache de notre Sauveur Iésus - Christ, en un mot, à détester tous les dogmes de la vrai foi orthodoxe πάντα τὰ τοῖς (c'est une faute d'impression pour τῆς) ὀρθοδοξίας βδελύττεσθαι. Son maître voulut le forcer de signer ces articles, de condamner le signe de la croix, l'invocation des saints, l'autorité de la tradition, le culte des images, les jeunes, et, ajoute-t-il, ce qui est plus fort, la transubstantiation, ὁ μέγιστον ἐσιν ἀπάντων, τὸ πισεύειν ἐν τῇ δεξιᾷ μουσαγωγία, (sainte missé) μεταβάλλεσθαι τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Proffalente recula d'horreur, et dit à son maître, qu'il lui proposoit de rejeter la doctrine consiante de l'Eglise, des Saints peres, des conciles, et forma le projet de composer ce livre, pour réfuter ces erreurs. Il termine sa préface, en disant, que son style n'est pas élégant, parce qu'il n'a pas cherché d'être le disciple des Muses et de Mercuré, le Dieu de l'éloquence, mais de notre sauveur Iésus - Christ, et de ses Apôtres et disciples, qui ont parlé et écrit simplement. „Il se déchaîne p. 5. contre son maître, qu'il l'appelle disciple de Calvin, ὁ τοῦ Καλβίνου μαθητῆς.

τῆς. Voyez aussi p. 124. Ce Grec de Corfu montre une assez grande lecture des peres, des Ecrivains Ecclesiastiques, et des Conciles, et s'attache à prouver qu'il faut joindre l'autorité de la tradition à celle de l'Écriture sainte. *Helladius* p. 517. et 528. de son *Status praesens ecclesiae graecae*, parle de ce François *Prossalente* et des efforts de son maître *Woodros* pour lui faire embrasser la Religion Anglicane, et de l'ouvrage qu'un autre Grec de Macédoine, *Anastase*, avoit composé sur la triste situation de ses jeunes compatriotes qui étoient en Europe, et qu'on lui fit supprimer à force d'instances et de prières. Voyez ce que *Renaudot* dit du même *Prossalente* p. XV. de la préface de son *Gennadii, Patriarchae CPolitani Homiliae de sacramento Eucharistiae, Meletii Alexandrini, Nectarii Hierosolymitani, Meletii Syrigi et aliorum de eodem argumento opuscula*, gr. et lat. Paris. 1709. in 4. et libr. II. cap. 2. p. 129 et 130. et L. VI. c. 7. p. 514. 515 et 516 et L. VII. c. 4. p. 544. et 545. du tome quatrième: *De la perpétuité de la foi de l'Eglise catholique touchant l'Eucharistie*, Paris. 1711. in 4. et p. 408. et 409. L. VII. c. 2. du cinquième tome du même ouvrage etc. et p. 109 et 110. et p. 505. 507. 508 et 509 de la *Défense de la perpétuité de la Foy*, Paris. 1709. in 8. *Fabricius* L. V. c. 45. p. 544. T. X. ne dit qu'un mot de ce livre de François *Prossalente*, dont il ne donne pas même le titre en grec, ni la date. Comme ces ouvrages sont peu connus, je vous prie de vouloir

vouloir bien insérer ces extraits en entier. Hactenus cel. *Villoison*.

Per hanc occasionem pauca addere liceat de *Metrophane Critopulo*, Theodori filio, Patriarcha Alexandrino, Margunii Cretensis, vt supra iam diximus, discipulo. Is autem floruit saeculo septimo ac decimo: primum functus est munere Hieromonachi in monte Athos, dein, quum iussu et auctoritate *Cyrilli Lucaris*, Cretensis, Patriarchae Alexandrini et breui post CPolitani, qui a. 1638 laqueo ob varias strangulatus est calumnias, *) in Angliam et Germaniam missus, ex peregrinatione rediret, patriarchalis ecclesiae CPolitanae protosingulus factus, et denique Patriarcha Alexandrinus creatus est. Scripsit 1) Antipanopliam; 2) orationem in eos, qui omnia innouant; — 3) confessionem ecclesiae orientalis, quam cum lat. versione edidit *Io. Horneius*, Helmstad. 1661. 4. — 4) epistolam de vocibus quibusdam liturgicis, a *Io. Ieremia Crudelio*, Rectore et Diacono Interbocensi, 1759. 4. — 5) Nouum testamentum, moderno idiomate graeco translatum; — 6) Emendationes atque animaduersiones in *Meursii* Glossarium graeco-barbarum, quas ex autographo primum edidit *Io. Georg. Frider.*

*) v. *Hottinger*. in *Analect. histor. theolog.* in *Adpend. diss. 8. Maresii* syllog. dissert. tom. II. p. 309. *Io. Mich. Langii* diss. de versione N. T. barbaro - graeca Altdorf. 1707. p. 8. lqq. et *Fabr. B. Gr.* vol. X. p. 499. sq. ed. vet.

Frider. Franzius, philos. et Med. D. ac PP. Lipsi Stendaliae 1737. 8., qui in praefatione quaedam, quae nos quoque h. l. in usum nostrum maximam partem conuertimus, de Metrophane eiusque scriptis collegit. Add. *Fabricii* B. Gr. vol. X. lib. V. c. 45. p. 498.

A N A L E C T A

A D

PRIOREM SUPPLEMENTORVM PARTEM.

Ad pag. 7. lin. 2.

Handbuch der classischen Literatur der Griechen, oder Anleitung zur Kenntniss der class. Griechischen Schriftsteller, ihrer Schriften und der besten Ausgaben und Uebersetzungen derselben. Zum Gebrauch der Schullehrer, der Studierenden auf Gymnasien und Universitäten, und aller Freunde der class. Literatur. Von Wilhelm David Fuhrmann, Evang. reform. Prediger in Mark bey Hamm. Erster Band. Leipz. bey Io. Gottl. Schladebach. 1804. 8. generali quoque inscriptione: *Handbuch der classischen Literatur, oder Anleitung zur Kenntniss der Griechischen und Römischen Schriftsteller, etc.* Omnino est utilis liber; at tamen haud deerunt, qui quaedam in eo culpent. Sed quis
erit

erit, qui omnium expectationi respondere queat? aut quando opus ab omnibus partibus absolutum et ab omnium querelis aut reprehensionibus liberum exiit prelo? Me quidem, exiguarum mearum virium bene aequè conscium, ac pacis et pudoris studiosum, eo minus decet de Fuhrmanni libro iudicare, quo apertius ille de Fabricii Biblioth. graeca meisque Introductionibus in praefatione tulit iudicium. Quae paullo acrius dixit de Fabricii B. Gr., ea ad Fabricium potius, quam ad mea supplementa pertinere videntur. Quod vero culpat, a me in Introductione in hist. L. Gr. multos Graecos, quorum tantum vel pauca vel nulla superessent fragmenta, aut quorum memoria litterarum graecarum studiosos et vero doctores, qui plerumque esse solent, scholasticos parum iuuaret, ex. gr. Achacum, Corinnam, Epicharmum, Ibycum, Sufarionem, Stefichorum, Thespida aliosque esse receptos, videmus quam diuersae sint hominum eruditorum sententiae. Memini enim, primae meae Introductionis editionis, in qua consulto praetermiseram memoriam graecorum poetarum aliorumque scriptorum, quorum nomina aut pauca fragmenta solummodo adhuc sunt cognita, censorem quemdam acutissimum et graece ac latine doctissimum, illorum omissionem reprehendere. Insuper non tironibus aut scholis inferioribus tantummodo composui illam Introductionem. Cui vero magistro scholastico, litteraturam graecam et noscere cupienti, et vero docturo suae disciplinae

.nae

nae alumnos, notitia illorum haud necessaria videbitur? Quid autem de Thraſonismo, (vt ita dicam) bibliopolae, qui, postquam in *Intelligenz-Blatt zur Ien. A. L. Z.* nr. 60. a. 1804. librum Fuhrmanni more bibliopolarum mire celebrauit, Fabricii B. Gr. meaque *Introduct.* *) edixit iuuenes in scholis tam inferioribus quam superioribus posse omnino carere, quid igitur sentiendum sit, penes viros doctos et censores peritos aequosque sit iudicium. Equidem, vno vendibili non opus esse hederam suspensam, arbitror. In prolegomenis s. introductione vir doct. primum praeclare atque intelligenter disserit de vsu ac praestantia graecorum latinorumque auctorum classicorum, illorumque auctoritatem defendit ab iniquis quorundam recentiorum iudiciis, et multos libros, in quibus in vtramque partem disputatur, aut ratio, illos in scholis rite vtiliterque tractandi, explicatur, diligenter recenset: tum multos enumerat libros maioris minorisue molis, quorum cognitio ad studium litteraturae graecae et romanae alendum atque amplificandum conducatur.

An historical and critical Account of the most Eminent Classic Authors in Poetry
and

*) En verba, de Tripode quasi dicta! post laudes Fuhrmanniani libri; so glaubt man mit Recht, ait iste, dem Publicum versichern zu können, dass nun dadurch die kostspieligen Schriften eines Fabricius, Harles u. a. m. für Lyceisten, Gymnasiasten und Studierende ganz outbehalten gemacht worden sind.

and History, in three Parts. By the Reverend *Edward Manwaring*. London. 1757. 8. Minus plena quidem est praecipuorum poetarum et historicorum utriusque linguae historia, at nonnullorum scriptorum argumenta late et critice explicantur, atque comparantur, interspersis aliorum veterum ac recentiorum iudiciis, et sub finem de generibus poeseos diuersis, eorumque natura et dicendi ratione, denique de historia scribenda strictim agitur.

Addenda est *Car. Morgensternii oratio* de litteris humanioribus, sensum veri, honesti et pulchri excitantibus atque acuentibus, publice habita etc. Lips. et Dantisci. 1800. mai. 8. Eadem ab eodem Dorbati germanice versa et passim mutata est.

Ad pag. 11.

The Parian Chronicle, or the Chronicle of the Arundelian marbles; with a Dissertation concerning its Authenticity, Lond. 1788. 8 De authentia dubitat hic auctor, eam defendit *C. I. C. Wagner* in libro: *Die parische Chronik, übersetzt und erläutert nebst Bemerkungen über ihre Aechtheit, nach d. Engl.* Gött. 1790. 8.

Nouvelles observations sur le monument d'Ancyre in *Magazin Encyclop.* par *Millin*, To. IV. n. XIII.

Ad pag. 17.

In *Gregorii Placentini Palaeographia graeca*, Romae 1737. inest quoque diss. de re-cta graeci sermonis pronuntiatione. Eam ta-
men

men refutare conatus est *Mirtisbus Sarpedonius* in diff. de vera Atticorum pronuntiatione intra urbem. Romae 1750. et ostendere, Graecorum hodiernorum pronuntiationem differre ab ea, quae apud veteres Graecos sellennis fuit.

Dissertation against pronouncing the Greek Language according to Accents, by *Gilly*. Londini 1750.

Dilucida et compendiosa graecorum accentuum praxis, auctore *P. M. Merindol*, Orator. de Iesu: in fine additae sunt pleraeque voces, quas a Graecis nostrates, (n. regionis, quae olim dicebatur *Provence* incolae) retinuerunt. Aquae Sext. 1651. 12. (Ex litteris cel. *Villoisonii*.)

Ad pag. 19.

Huc referri potest libellus: Initia doctrinae de usu apostrophi, ex Tragicorum reliquiis ducta. Scripsit *Christi. Aug. Lobeck*, AA. LL. M. et ordin. philosoph. Viteberg. Adiunctus. Viteberg. 1804. 8. Multa Tragicorum graec. loca emendantur aut explicantur. v. *Neue Leipz. L. Z.* a. 1804. nr. 155. col. 2475. sq.

Ad pag. 25.

Grammatici graeci atque Lexicographi tam antiquiores, quam recentiores recensentur in: *Iugemens de Savans sur les principaux Ouvrages des Auteurs* par *Adr. Baillet*, revûs par *Mr. de la Monoye* etc. nouvelle édit. tom. II. Amstel. 1725. 4. p. 315.—333.

Magna

Magna Grammaticarum vis enumeratur in Noriberg. *Litterar. Blättern* 1804. nr. XII. praecipue nr. XIII.

Praefide *Christoph. Dahl*, graec. litt. Prof. ordin. de coniugationibus Graecis. IX. partt. s. disputatt. a totidem respondentibus defensae. Vpsal, 1803. 8.

Ad pag. 31.

Weckherlini Grammaticam etc. Stuttgard 1802. 8. laudat cl. Müller in censura prioris tomi meorum Supplem.

Anfangsgründe der griechischen Sprache, ein Versuch zur Ausbildung der Geistes-Kräfte von M. Chr. G. Flade, drittem Lehrer auf dem Gymnas. zu Freyberg. Freyberg, 1802. 8. Conf. nou. bibl. vniuers. german. vol. 87. part. 2. fasc. 8. p. 550. sqq. Berol. 1804. 8.

Unterricht in den Anfangsgründen der griechischen Sprache. Aufgesetzt von Io. Gottfried Haas, Conrector an der Schule zu Schneeberg Lips. 1805. 8. conf. *Allg. Litt. Zeit.* a. 1804. nr. 308. m. Oct. p. 215. sq.

Alex. Gabr. de Woiutin Halewicz, nobilis Poloni, Institutiones linguae graecae, regulis quadraginta, orthographiam, etymologiam, et syntaxin simul, plane et plene sistentibus, comprehensae, methodo noua, eaque cum Hebraicis suis harmonica, in gratiam auditorum suorum antehac conscriptae, nunc, multorum desiderio, publici iuris factae

ctae, et quantum per alias curas licuit, recognitae. Lugduni Batau. ap. Io. Luzac. 1746. 4. 560. pagg. sine dedicatione, praefatione et indice. Huius libri notitiam debeo cel. Villoifionio, ex cuius litteris ad me datis didici, illum in praefat. mentionem fecisse opusculi *de notis characteristicis linguae sanctae*; praeterea eum in epistola nuncupatoria ad paternos suos Francofurti ad Oderam exarata, scripsisse pag. 8. ea, quae sequuntur: „Primi fuistis, qui in remuneratione mei sudoris, quem hic iuventuti academicae in linguis sacris exercendae iam ultra viginti annos impendi, de annuo, ex potentissimi Regis Borufforum clementia, salario mihi nunc beneuole prospexistis“ — et pag. IX. „mihi ob nefandam aui mei apostasiam, et hinc praediorum in Volhynia hereditariorum amissionem, ad incitas redacto, Evergetas et fautores diuina prouidentia concessit.“

Ad pag. 32. med.

Ananiam melioribus Grammaticis graecis recentioribus adnumerat, eiusque librum memoratum *de particulis* vel post Deuarii atque Hoogeueenii libros eiusdem argumenti lectu dignum esse; eundemque edidisse Grammaticam graecam, in lingua gr. vulgari scriptam, Venetiis 1770. 8. significauit mihi *cl. Villoifon.*

Ad pag. 36. med.

Christoph. Coleri Erotemata profodiae graecae. Argentor. 1594. 8.

Tom,

Ad pag. 41. lin. 22.

Tom. III. 1803. 8., in quo reperiuntur nr. 2. *Car. Ferdinandi Nagel* Obsf. in auctores graecos (Euripidem et Sophoclem,) p. 296 — 299. nr. 4. et 5. *E. Erkema* Observata in Theognidem, p. 318 — 357.

Ad pag. 43. lin. 15.

Pars tertia Miscellaneorum etc. prodit 1804. 8.

Thesaurus criticus nouus, siue syntagma scripturum philologicarum rariorum aevi recentioris. tom. I. Lips. 1802. 8. In eo continentur 1) *Guil. Leonardi Mahne*, ill. Athenaei Amstelodam. ciuis, diatribe de *Aristoxeno*, philosopho peripatetico, (Amstel. 1793. 8.) 2) suspicionum specimen, auctore *Erico Huberto van Eldik*. (Zutphaniae 1764. 4.)

Henr. Car. Abr. Eichstaedt disp. Quaestionum philologicarum nouum specimen. Ienae 1804. 4.

Fr. Iacobs epistolae criticae duae, vna ad I. G. Schneider de Aeliano et Philostrato, altera ad Doct. Coray de Heliodoro. Ienae. 1804. 8.

Lettre de *I. G. Schweighäuser* à Mr. Millin sur quelques passages de Theophraste, Suidas et Arrien. Paris. a. XI. (1803) 8. conf. Lips. *neue L. Z.* 1804. sc. 4. p. 63. sq.

In Monthly Magazine, m. Oct. 1803. p. 204. sqq. sunt *E. Cogan* Obsf. in varia loca classicorum auctorum tragicorum graecorum

rum et aliorum. Loca illa indicantur in *Intelligenz-Blatt für Literatur u. Kunst* ad Lips. *neue L. Z.* a. 1804. nr. 2. p. 23.

Add. quae in Addendis etc. tom. II. part. 2. Introductionis etc. p. 521. suppleui.

Ad pag. 44. med.

Praeside Io. Andr. Mich. Nagelio, respond. Paul. Aug. Dietelmair, disp. de Blityri et Scindapso Altdorf. 1772 4. Emendatur Lexic. Etymolog., in quo duo illa vocc. pro numero *pharmacorum* vulgo leguntur; Nagel. autem docet, pro *Φαρμακῶν* legendum esse *προιμίων*, *proverbiorum*.

Ad pag. 50.

Jacobs animaduersion. in epigrammata etc. vol. III. pars II. Lips. 1805. 8. conf. *neue Bibl. der schönen Wissensch.* tom. 70. part. I. Lips. 1804. p. 148. sqq.

Ad pag. 54. sub fin.

Cononis narrationes etc. ed. H. L. Teucheri, iterum prodiit Lips. 1805. 8.

Pag. 57. lin. 1. leg. Wyttenbach.

Ad pag. 58. lin. 19.

Siebelis collectioni suae, *ἐλλογὰ* etc. inscriptae separatim adiecit Symbolas criticas atque exegeticas, cum latina interpretatione. Lips. 1805. 8.

Historiae graecae capita praecipua, seu Excerpta ex Herodoto, Thucydide, Xenophonte

phonte, collegit *Aug. Matthiae*, Gymnafii Altenburg. Director. Altenburg. 1804. 8. v. Ien., A. L. Z. 1804.

Ad pag. 61. sub fin.

Leg. *Obsopoeus*.

Ad pag. 65. sub finem de Palaephato.

Fischeri quinta edit. prodiit 1789. (sic numerus anni est corrigendus;) et ab eodem Fischeri *Cospii* interpretatio lat. etc. edita est in duabus particulis, quarum altera post eius mortem a. 1800. lucem adspexit.

Ad pag. 66. de Orpheo.

De editione *Schneideri* v. censuram in noua bibl. vniuers. german. a. 1804. vol. 93. part. I. p. 152. sqq. vbi varia notantur, emendantur et suppleuntur; praeterea memoratur versio *Ant. Ierocadis* italica: Inni di Orfee epolti in versi volgari, Neapoli. 1786. et obseruatur, *H. Bergstedt* prosaicam *Argonauticorum* versionem sueticam cum obseruatt. criticis, geographicis et philologicis addidisse Suecicae suae versionis Lechevalieri Itineris in Propontida, cum permultis adnotationibus tam propriis, quam ex Gyllio, Dallaway et Peyssonel excerptis, Holmiae 1803. tom. II. p. 149 — 235.

Ad pag. 68.

Orphica cum notis Henr. Stephani, A. Chr. Eschenbachii, Io. Matthiae Gesneri, recensuit Godofr. Hermannii Lips. 1805. mai. 8. Cuius et Schneiderianae editionis egregia est censura *Vossii* in *Ien. A.L. Zeit.* 1805. no. 158—145.

Ad pag. 71.

In *Intelligenz-Blatt der allgem. Litterat. Zeitung*, a. 1804. nr. 194. pag. 1589. sqq. memoratur recitatio *Ancillon.* de commentationibus, a doct. sociis Instituti cel. nationalis Paris. et quidem classis eorum, quorum opera versatur in illustranda antiquiore litteratura atque historia, ab a. 1803. praelectis. Huc pertinet *Delisle de Sales* recitatio de *Orpheo*. Is igitur ad memoriam *Orphei* commendandam et ab iniuria aliorum vindicandam, omnes varias sibi cognitae narrationes diuersaque iudicia de *Orpheo* collegisse dicitur. Primum produxit copiam scriptorum ac monumentorum omnis aevi, quorum fide atque auctoritate nixus, contra *Aristotelem*, *Ciceronem* et *Freretum* euinceret, *Orpheum* reuera existisse, nec esse fictum hominem: tum defendit eum a criminationibus variorum scriptorum. Secundum *Diderotum* fuit *Orpheus* disertus callidusque fabularum, quibus homines deciperet, architectus; contra, iudice *Delisle de Sales*, fuit sapiens legislator, et inter antiquos philosophos eius praecepta de deo, animorumque immortalitate, et principia doctrinae de moribus fuerunt purissima et cum ra-

tione maxime consentanea; fuit ingenium, omnibus paene humanis litteris artibusque excultum, cuius scripta cuncta, si ad nostram peruenissent aetatem, copiosam plenae encyclopaediae materiam suppeditatura existimat Delisle, eumque vocat Baconem Verulamium veterum. Idem omnem dat operam, ut probet, opera, quae supersunt, nempe Hymnos, carmen de lapidibus et Argonautica, nisi integra, tamen magnam partem, ab eo fuisse confecta.

Ad pag. 81. Homerus.

Novā doctaque est editio: *Homeri Hymni et Batrachomyomachia*. Denuo recensuit, auctario animaduersionum et varietate lectionis instruxit atque latine vertit *Augustus Matthiae*, phil. Doctor Gymnasii Altenburg. Director, Lips. 1805. 8.

Ὅμηρου Βατραχομυομαχία συν τη μεταφρασει (*Theodori Gazae*.) Florent. et Lips. 1804. m. 4. ed. a *Francisco Fontana*, ex cod. Medic. Florent. plut. 52. nr. 1. alternis versibus, nigris et rubris litteris, expressis vid. *neue Leipz. L. Z.* 1804. scid. 1. p. 15. sq. ubi plures versus, quorum lectio discrepat ab Ernestina edit. interdum cum specimine metaphraseos, indicantur.

Ὅμηρου Βατραχομυομαχία. Oder *Homers Frosch-Maus-Krieg*, übersetzt von *Xaver Weinziel*, Lehrer der griechisch. v. latein. Litteratur. Monachii 1804. 8.

*Seidenstück er über die Batrachomyo-
machie: in eius Aufsätzen paedagog, und phi-
lolog. Inhalts. Helmstad, 1795. 8.*

Ad pag. 87.

Minorem et perquam vtilem editionem, ex maiore omiſſis curis criticis, infructum vero selectis notis, quae ad interpretationem fructuosae esse possent, et quibusdam mutatis auctisque, parare coepit cel. *Heyne*:

Homeri Ilias: cum breui annotatione, curante *C. G. Heyne*. Lipsi. in libraria Weidmanniana; Londini ap. Io. Payne etc. 1804. m. 8. vol. I. II.

Nouam criticamque et correctam, quae quatuor constabit voluminibus, editionem parare instituit cel. *Frid. Aug. Wolf*:

Ὅμηρου Ἔπη. *Homeri et Homeridarum opera et reliquiae*: quorum duae priores partes hucusque prodierunt, inscriptae: *Homeri Ilias*, ex veterum criticorum notationibus optimorumque exemplarium fide nouis curis recensita. Lipsiae ap. bibliopolam Goeschen. 1804. Ex prelo autem exire coeperunt in diversis formis et diuersis pecuniae constitutis: 1) splendida, in min. fol. 2) parabilior pro scholis, min. 8. 3) elegantior minor, in vsum fere quotidianum, 4) eadem in charta pura scriptoria: cum tribus figg. aeneis. Accedere possunt Flaxmanni tabulae ad illustrandum Homerum, secundum anglicam editionem, a Schnorro descriptae aetique incisae, in maiore et minore 8. forma. Praefatio noua est critico

Homeri lectori commendanda. In hac V. cel. p. m. XXIX. ipse nominat Viros doctos, qui, num Homerus ipse sua carmina scripserit, quod negat Wolfius, post eum in vtramque partem disputarunt, et quos cum in *Introductum* maxime in *Supplem. tom. I. p. 93.* memoravi, et quibus paullo post aliorum nomina addam.

Ad pag. 92. med.

L'Iliade d'Omero, nuovamente tradotta, (ab Abb. *Christoph. Ridolfi.*) dall' original greco, in versi sciolti, e la *Batracomiomachia*, in ottave. Venet. 1766. 8.

Ad pag. 93. sqq.

A partibus Wolfii insuper steterunt, praeter laudatos, *Schneider* in praef. ad *Orphei Argonautica* pag. XXIX sqq. *Hermann* de emendanda ratione grammat. gr. p. 58. et alibi. *Ludou. Strauch.* in commentat. de carminibus, quae vulgo Homeri nomine feruntur, litterarum notis non ab auctore suo consignatis. Hamburg. 1805. 4. *Caillard* in *Magaz. encyclopédic.* vol. 3. partic. 10. et alii. Contra oppugnarunt illius sententiam atque argumenta viri doctiss. praeter cel. *St. Croix* aliosque iam laudatos, *Melchior Cesariotti* ad finem *Iliados* ab ipso versibus italicis translatae, vol. IX. ed. Pisanae 1802. 8. *Britannus* censor Homeri editi Oxon. 1800. in *Critical Review.* Febr. 1803. *Ev. Wassenbergh* orat. de abusu ingenii; — *Larcher* in recitatione

tione quadam in Instituto nationali Gallo-Franc. praelecta refutasse dicitur Levesque et Wolfii sententiam, artem scribendi in Graecia tempore Homeri fuisse incognitam; v. *Intelligenz-Blatt der allgem. Litt. Zeit.* a. 1804. nr. 195. p. 1583.

Ad pag. 97. sub. fin.

Heinrich edidit, paucis obss. adiectis, tom. V. *Koepen* animaduers. (qui continet *Obseruatt.* in II, XVII—XX.) ed. sec. Hannou, 1804. 8.

Ad pag. 102.

Nabem virorum doctorum in interpretandis Homeri carminibus versatorum partim ego et ad Fabriciū B. G. et ad *Introd.* excitavi; partim doct. censor meus alios quosdam adtulit. E multis pauca hic adhuc memorabo scripta.

Hlotzii epistola ad *Reichelium* de quibusdam ad *Homerum* pertinentibus Lipsi. 1758. 4. — *Chr. Gotthelf Ehrenhaus* de *Homero* philosophandi magistro. Annaberg. 1765. 4. — *Herm. Royards* diatribe de emendandis plurimis vett. scriptorum graecorum locis, vti et de *Hecatombis Homericis* Oceano. Rheno-Traiecti 1775. 4. — *M. Stolz* disp. de ingenio *Homeri*. Lund partic. I. 1789. — II. III. 1790. — *Sturzii* prolusiones de vestigiis doctrinae de animi humani immortalitate in *Homeri* carminibus. Gerae. 1795—1797. 4. — *Car. Guil. Halbkart* commentat. de psychologia
Ho-

Homérica, seu de homérica circa animam
 vett. cognitione vel opinione. Zullichau 1796. 8.
 conf. *A. L. Zeit.* nr. 75. m. Mart. 1797, in
 primis doctam censuram, in qua frequens
 fit discessio ab auctoris interpretatione, in
 ephemerid litter. Gothanis. 1797. part. 44.
 pag. 04 sqq — *Io. Frid. Wagneri*, Rector.
 Lüneburg. progr. II. disputat. de fontibus
 honesti apud Homerum. Lüneburg. 1795 et
 1796. — *Schaarschmidt* prolus. cur Mer-
 curius ab Homero dicatur in bello Troiano
 studuisse Graecorum causae. Schneeberg, 1802.
 8. — *F. Tiburtius* *Vergleichung des 6ten*
Homerischen Hymnus mit dem Ovidischen
Mythos von der Verwandlung der tyrrhenischen
Seefahrer im 3ten Buche der Metamorphosen.
 v. 182 — 091. Rostoch. 1804. mai. 8. Auctor
 arbitratur cum aliis, Homeri hymnum fuisse
 prooemium; sed concedit quoque, hunc hy-
 mnum posse cum aliis hymnis in honorem alio-
 rum deorum cantatum esse. In versu tertio
 hymni lectionem ἀκτῆ vindicat loco Theocriti
 XXII 52. et inter versum 42 et 45. suspicatur,
 periisse versum. Tum existimat, Ovidium
 quidem ante oculos habuisse Homeri hy-
 mnum; sed pro ingenii vtriusque diuersitate
 mythum ab Homero, si spectes et inuention-
 nem et eloquentiam, aliter ac ab Ouidio
 fuisse tractatum. conf. *neue Leipz. Litt. Zeit.*
 1804. m. Sept. nr. 126. p. 2011.

Ad pag. 103.

Tischbein. operis fascie, V. tabb. VI. mai.
 et

et III. min. prodiit 1804. de quo v. *Neue Leipz. I. Z. a. 1804. m. Mai. nr. 67. p. 1057. sqq.*

Ad pag. 107. lin. antepen.

Leg. *Zedelii anim. etc.*

Ad pag. 109. fin.

Ode de *Sapho*, traduit du Grec par *Boileau*, mise en musique avec accompagnement de forte - piano — par *Alex. Thoron*. Paris: 1804.

Ad pag. III. lin. 5. Aesodus.

Aesopi fabulae, latino carmine, cum commentario, f. l. et a. intra a. 1472 et 1475, quae forsan est antiquissima editio, de qua v. *Zapf: Ueber eine alte und höchst seltene Ausgabe von des Ioann. de Turrecremata Explana-tio in Psalterium. August. Vindel. 1803. p. 35.*

Ad pag. 113. lin. 7.

Aesopus. Polonice *Aesopus* prodiit *Var-souïae* 1716 et quidem ex gallico sermone *Ej-pe en belle humeur*, verbotenus fere ver-sus, et postea saepe recusus.

Alia fabularum *Aesop. Polonica* transla-tio, metr. ce facta, auctore *Andrea Jablonows-ki*, *Woiewody Kuskiego*, dignior existare di-citur. Is quidem, vt me vir quidam doctus monuit, non vertit *Aesopum*; sed huius et *La-Fontaine* fabulas imitatus est, et multas a semet ipso inuentas addidit: idem praefixit vitam

vitam Aesopi secundum Planudem, versibus hendecasyllabis conscriptam. Optimis fabularum scriptoribus omnium populorum illum optimo iure esse adnumerandum censet Zaluski, quod adfirmavit mihi vir doctus.

Ad pag. 113. lin. 16.

M. Io. Aug. Phil. Hennike, Rect. scholae Martisburgens. progr. de fabulae Aesopiae indole ac usu ad vitam et mores. Weissenfels. 1792. 4.

Ad pag. 114. lin. 2.

Aretini versionis *Phalar.* epp. latinae edit. ad exempl. vetusta correctae a Petro Danesio. Paris. ex offic. Petri Vidouaei. 1521. 4. — *Lettres de Phalaris*, tyran d' Agrigente; traduction nouvelle, par le citoyen *Belaben*, Prof. de mathem. Paris. 1803. 12.

Ad pag. 115. init.

Phocylidis philosophi poema elegantissimum, praecepta vitae degendae continens. graece: cum interpretatione lat. *Martini Cromeri.* Martini Cromeri aliquot epigrammata ad finem adiuncta. Cracou. per Hier. Viet. 1536. 4. De hac rarissima et venusta ed. v. Io. Dan. Ianozki *Nachricht von denen in der zaluskiſchen Bibl. sich befindenden raren polnischen Büchern.* part. 5. p. 200. sqq. — Conf. *Wachler* disp. de Pseudo-Phocylide. Rintel. 1788. 4. it. de *Phocylide*, *Simonide*, et aliis gnomis poetis, vid. *Vlric. Andr. Rohde*

Robde de veterum poetarum sapientia gnomica, Hebraeorum in primis, et Graecorum. Havniae 1800. 8. p. 281. fqq.

Ad pag. 120. lin. 6.

Leg. *Schmieder*. Add. *Büchling* edit. et erklärende Anmerkungen zu *Anakreons Liedern*. Lips. 1803. 8. — Versio metrica polonica; *Anakreon* poeta grecki. W. Warfzawie, W. Drukarniey Mich. Groella 1774. 8. — Poésies galantes et gracieuses d' *Anacreon*, *Bion*, *Moschus*, *Cotulle* et *Horace*, imitées en vers français et soumises pour la plupart au rythme musical par M. la *Chabeaussière* Paris 1804. 8.

Christ. Dahl, gr. litter. Prof. ord. praefide, disp. *Car. Fr. af Wingard* de *Anacreontis* grata simplicitate. Vpsal. 1803. — *Conr. Ant. Moebii*, *Conr. gymnas. Susat. progr. Obseruat. criticae in lusibus Anacreonticos et Theocriti Idyllia*. Susati (Soest.) 1803. 4. *Coniecturas repetiit censor* in Lips. *neu. L. Z.* 1804, m. Febr. part. 26. p. 413.

Ad pag. 121. init.

Simonidis carmen, inscriptum $\pi\epsilon\rho\iota\ \gamma\upsilon\upsilon\alpha\iota\ \kappa\acute{\alpha}\nu$ de *Mulieribus*. Recensuit atque animaduersit. illustravit *Ge. Dau. Koeler*. Praefixa est epistola *Chr. Gottl. Heyne*. Gottingae 1781. 8. — De *Simonide* copiose agitur eiusque varia epigrammata in linguam germ. metricè translata atque illustrata sunt in *Wielandii Museo Attico*, tom. IV, fasc. 2. Lips. 1802. 8. p. 55 — 96.

Ad

Ad pag. 123. Pythagoras.

Translations from the Greek, viz. *Aristotle's* synopsis of the Virtues and vices, The Similitudes of *Demophilus*. The golden Sentences of *Democrates*. And the *Pythagoric* Symbols with the Explanations of *Iamblichus*. By *Will. Bridgman*, F. L. S. To which are added. the *Pythagoric* Sentences of *Demophilus* by *Mr. Th. Taylor*. Lond. 1801. 8. — *Fr. Guil. Ehrenfried Rostii* progr. super *Pythagora*, virtutem ad numeros referente, non reuocante. Lips. 1804. 4. v. neue Leipz. L. Z. a. 1804. nr. 55. p. 871.

Ad pag. 130. Aeschylus.

Aeschyli Dramata, quae supersunt, et deperditorum fragmenta, graece et lat. Recensuit et breui annotatione illustrauit *Frider. Henr. Bothe*, Magdeburgensis. Lipsiae 1805. in libraria Weidmanniana, et Londini ap. I. Payne etc.. mai. 8.

Ad pag. 131.

Aeschylos sieben gegen *Theben* von *Gottfried Faehje*. Schneberg. 1805. 8. — *Aeschylos* Trauerspiele. Deutsch, mit erklärenden Anmerkungen von *D. I. T. L. Danz*. Erster Band, welcher den *Prometheus*, die *sieben gegen Theben* und die *Perfer* enthält. Lips. 1805. mai. 8. — De *Stolbergiana* versione conf. censuram in *Ien. A. L. Zeit.* 1804. nr. 48 — 50., praesertim de *metrica illius* versione,

sione, de qua censor acute iudicauit multaque reprehendit.

Ad pag. 132.

Initia doctrinae de vsu apostrophi ex Tragicorum reliquiis ducta. Scripsit M. *Christi*. Aug. *Lobeck*. Viteberg. 1804. 8. Multa Tragicorum graec. loca emendantur aut explicantur, v. *neue Leipz. L. Zeit.* 1804. nr. 155. col. 2475. sq. — In Archives littéraires de l'Europe, ou Melanges de Litterature, de l'histoire et de philosophie, par une Société des Gens des Lettres, (Mr. *Suard* etc.) nr. X. d. 31. Oct. 1804. Paris. p. 115. sunt Observations de Métafaste sur les Tragédies et Comédies grecques, qui sont paruenues jusqu' à nous. Argumenta tragoediar. *Aeschyli* atque *Sophoclis* indicantur: obseruationes autem parum vtilis ad fructum esse dicuntur. Nr. XI. pag. 196. sqq. argumenta tragoediar. *Euripidis* et nr. XII. argum. comoediarum *Aristophanis* pari ratione recensentur.

Ad pag. 135. lin. 3. Pindarus.

Pindari hymnus I. Olymp. cum versione *Meuradi Moltheri* (Hagen. 1517. 8. v. ad Fabr. B. Gr. II. pag. 69.) rec. est inter Epigrammata graeca — per Io. Soterem collecta. Colon. 1528. 8. p. 69. sqq. et in edit. eorum auctiore Friburg. 1544. 8. pag. 78. sqq. — Praefide *Erico Myrberg*. disp. resp. Laur. Ax. *Lindgreen*, Nemeorum *Pindari* od. I. versione et notis illustrata. Vpsal. 1803. — Praefide *Car.*

Car. Forslind. disp. respond. *Petri Gustav. Suedelio*, Pindari Olymp. oden I. interpretandi conamen. Vpsal. 1803. — Pindari Pythiorum carmen primum in Hieronem Aetnaeum illustrare tentavit *Ern. Car. Chr. Bach*, litter. human. cultor. Erford. 1804. 8. cum notis criticis, et subiectis copiosis adnotatt. tam grammaticis, quam exegeticis. — Pindar, *metrisch übersetzt von M. Fährse.* tom. I. Penig. 1804. 8.

Ad pag. 136.

M. Beni. Hederici de imitatione Pindarica commentat. Viteberg. 1702. 4. — *M. Car. Guil. Theoph. Camenz*, eccles. Oberau. Pastoris; epist. nuncupatoria, Pindari ingenium. Misniae 1804. 4. v. *neue Leipz. L. Z.* 1804. m. Mart. nr. 55. p. 555. sq. — *Bitaubé* Reflexions sur Pindare, suivies de la Traduction de sa I. ode Olymp. in Mem. de l'Institut national des Sciences etc. tom. IV. Paris. an. XI. 4. p. 409. — 437.

Ad pag. 137. lin. 28.

Leg. *initia.* pro, *mitia.*

Ad pag. 139. lin. 9. Herodotus.

Herodoti — Ed. *Schaefer.* vol. IV. et vlt. Lips. 1804. m. 8. — *Nova Herodoti editio*, VII. tom. 12. curante *Poisson*, Prof. Oxon. sub prelo Edinburgi sudare dicitur. — *Historiae graecae capita praecipua, seu Excerpta ex Herodoto, Thucydide, Xenophonte*, collegit *Aug.*

Aug. Matthiae, Gymnas. Altenb. Director.
Altenburg. 1804. 8. v. len. A. L. Z. 1804. nr.
258. m. Oct. p. 183. sq.

Ad pag. 141. lin. II.

Rennelii systema in compendium redegit
et germanice vertit Bredow in: *Unterfuchun-*
gen über alte Geschichte etc. part. II. Alton.
1802. 8.

Ad pag. 142. lin. 3.

Inscriptio haec est: Apologie pour Herodote ou Tr. de la Conform. de Merveilles anciennes avec les modernes par *Henri Etienne* etc. à la Haye. 1735. tom. I. II. 8. et est satira in superstitiosos monachos, in qua demonstrare nititur auctor, Herodotum, si omnes monachorum narrationes essent verae, hominem fore fide dignissimum.

Ad pag. 144.

Geographiae et Vranologiae Herodoteae specimina, quae — defendet d. XXX Jun. 1804. *Gabr. Godofr. Bredow*, historiar. et statistices P. P. O. respond. *Henr. Chr. Theod. Vkert*, *Helmstädt*. 4. cum tab. aen. geograph. s. tabula terrae e mente Herodoti descripta. Docet auctor inter alia, Herodotum patrem Geographiae laudandum esse, nec admisisse multas geographicas fabulas, vulgo creditas, et quae nam fuerit figura coeli et terrae ex mente Herodoti aliorumque veterum Graecorum Hebraeorumque. Postquam multas soluit quaeestio-
nes

nes sustulitque dubitationes, variaque loca tam Herodoti, quam aliorum auctorum classicorum illustravit, interdum emendavit, tandem concludit, Herodoto terram planam, disco tantum non detornato, fere similem, et coelo, tanquam laquearis concavati hemisphaerio obtectam fuisse visam, ac, „sines, ait, extremi, quibus sol longissimo et brevissimo die oriebatur et occidebat, in coelo observati erant, non vero nostri circuli tropici; Africam circumnavigatam esse, Herodotus credebatur, non vero Africam, quantam nos per cognitam habemus: et solem in oceano australi navigantibus ad dextram fuisse, ex opinione vulgari fictum erat.“ etc. — *Cel. Schneider* in praef. ad edit. suam Xenophont Oeconomici etc. p. XLV. sq. emendat locum Herodot. IV. c. 36. et cl. Bredow arguit erroris, in loco Herodoteo converso commissi.

Ad pag. 149. Sophocles.

Sophoclis Electra. Emendavit, varietatem lectionis, scholia notasque tum aliorum, tum suas adiecit *Car. Gottl. Aug. Erfurat*, Gymnasii Merseb. collega. Lips. 1803 8. Vfus est ed. Brunckii, et codd. ab illo adhibitis, praesertim cod. Ienenfi, ex quo genuinus textus ab interpolationibus, ex scholiis factis, curate potest discerni. Acceperat quoque ab Hermannno emendationes. Haec editio laudatur, paucis tantum reprehensis, in: *Oberausch. allg. Litt. Zeit.* a. 1804. nr. 26. col. 410 sqq.; plura tamen examinantur in *neu. Leipz. L. Z.*

a. 1804. m. Febr. nr. 16. pag. 250. sqq. *Sophoclis Philoctetes*. Emendavit — — *Car. Gottlob Aug. Erfurdt*. Lips. 1805. 8. — habet etiam generalem inscriptionem: *Sophoclis* tragoediae septem ac deperditarum fragmenta emendavit — *Car. Gottl. Aug. Erfurdt*. Accedit *Lexicon Sophocleum* et index verborum locupletissimus. vol. III. *Philoctetes*. Lips. 1805. 8. — *Soph. Philoctetes*, e *Brunckiana* potissimum recens. cum commentario perpetuo *J. H. C. Barby*. Berol. 1803. 8.

Ad pag. 150. med.

Die Trauerspiele des Sophokles aus dem Griechischen übersetzt von Fr. Hoelderlin. tom. I. II. cum notis. Francof. ad Moen. 1804. mai. 8. Nec versio, nec notae laudantur a *G. (h. e. Gurlitto)*, in *Hamburg. neuen Zeitung*. 1804. nr. 126. et in *univ. bibli. german.* vol. 93., a. 1804. part. 1. fasc. 4. p. 240. — *Sophocl. Trag.* germanice vertere quoque coeperunt *G. Föhse*. Lips. 1804. tom. I. 8. et *F. Ast*. *ibid.* 1804. 8. — *König Oedipus, ein Trauerspiel des Sophokles*. Berol. et Lips. 8. v. *Jen. A. L. Z.* a. 1804. nr. 255—257. m. Oct. p. 161. sqq. — Eadem tragoedia germanicis versibus expressa in *Wielandii* etc. nouo attico Museo, tom. I. fasc. 2. Tiguri 1805. 8. pag. 71. sqq.

Ad pag. 152. lin. 2.

M. Christ. Aug. Lobeck Specimen obss. criticarum et grammaticarum in *Sophoclis Aiacem* Lorarium. Vitebergae 1803. 4. Promittit idem nouam *Sophocl. Tragoed.* editionem

nem cum amplo commentario. Quod autem Lobeckius in alia dissertatione: *Du veterum, ad spectu corporum exanimium non prohibiti* (Viteb. 1803. 4.) II. p. ult. laudavit fragmentum Clytemnestrae Sophoclis, id nuper hoc titulo prodit: *Clytemnestrae, trogeae Sophoclis, fragmentum ineditum; ex cod. Augustano et apographo Alexandrino additis animadversionibus et interpretatione Latina primum edidit Christ. Frid. de Matthaei, Mosquae 1805. 4.* — Add. librum: Archives litteraires etc. supra ad Aeschylum memoratum.

*Ad pag. 153. lin. penult. Euripides.
Corr. Hipolytus.*

Ad pag. 154. lin. 21.

Porson in altera *Hecubae* editione, Cantabrig typis academicis, 1802. mai. 8. plures consuluit codd. textus verba saepius mutavit, et notas auxit atque emendavit: praefationi autem subiecit supplement. s. doctrinam de tribus versuum generibus, iambico, trochaico et anapaestico, a poetis graecis scenicis vsurpatis; conf. *neue Leipz. L. Z. scid. 13. M. Jan. 1804. p. 203. sqq.*

Ad pag. 156.

*Die Hekabe des Euripides im Sylbenmasse des Originals uebersetzt von M. Chr. Frid. Pregizer, in Car. Vict. Hauff Zeit-
schrif für klassische Litteratur, tom. 1. partic. 1. Tübing. 1805. 8. p. 161. sqq* — *Ion. Trag. Euripid. e lingua graeca in germanicam translata atque illustrata a Wielando in huius Attico museo, tom. IV. fasc. 3. Lips. 1803. 8. atque*

que de illa ipsa eiusque conformatione vberius ab eodem Wielando iudicatur in nouo Attico Museo, Tiguri 1805. tom. 1. fasc. 1. pag. 1 — 46. et ibid. p. 47 — 158. est versio german. metrica *Helenae*, Trag. Euripideae.

Ad. pag. 157.

Corrig. Lin. 4. ad pag. 312. — lin. 12. *Kapp.* — lin. 16. post *Euripideum* adde *chorum*, — lin. 17 et 18. leg. 1794. 8. *conf. Lipsienses*, et lin. 22. leg. *Phaedram*. — Add. *Christ. Gottl. Huinoelii* specimen obseruatt. in Euripidis fabulam, quae inscribitur *Alceis*. Lipsiae 1785. 4. — Curae Euripideae, I. animaduers. criticae in Tragoedias huius poëtae: Pars I., scripsit *M. Frid. Hermann*, Lycei Lubben. Conrect. Lipsiae 1804. 4. *conf. neue Leipz. L. Zeit. a. 1804. nr. 35.* M. Mart. p. 557. sq., vbi quaedam aliter explicantur. — De libro: *Archives litteraires* v. ad *Aeschylum*. — De *Purgoldi* *Obss. crit.* vid. pag. 151. *Supplem. part. 1.*

Ad. pag. 160. de edit. Coray.

Corr. *tabula* — *conf.* etiam longam censuram in *Ien. A. L. Zeit.* a 1805. nr. 61. et 62. In illa edit. multorum aliorum auctorum graecor. loca emendantur. In sectione tertia praefationis editiones antecedentes, et explicationes ac versiones Hippocrat. secundum temporis ordinem critice recensentur. — Germanica versio in: *Abhandlung des Hippokrates von der Luft, den Wassern und den Gegenden, nach der französischen Bearbeitung des D. Coray, von Georg Ritter von Hegelmüller*

ler. Viennae 1804. 8. v. *len. A. L. Z.* 1805.
M. Mart. nr. 62. p. 495.

Ad pag. 162. *med.*

Dubitationes de Hippocratis vita, patria, genealogia, forsan mythologicis, et de quibusdam eius libris, multo antiquioribus, quam vulgo creditur, auctore *J. B. Doulet*, Hesdinenſi. Paris. a XII reipubl. Tempus, quo natus esse dicitur Hippocrates, haud certum esse, et, quum eius scripta tempore belli Peloponnes. iam cognita et peruulgata fuissent, his antiquiorem aetatem esse adserendam, ac Platonem de patre medicinae maiore cum obseruantia, quam de adhuc viuo aut paullo antea mortuo homine fieri soleat, loqui, auctor contendit. Idem, Hippocratem non ex insula Co. cuius in eius scriptis nulla fiat mentio, sed ex Thracia ortum fuisse, ex pluribus locis ostendere conatur: porro arbitratur, narrationem de eius maioribus et ipso Hippocrate esse mythologicè intelligendum; scripta autem Hippocratica esse collectionem meliorum scriptorum, a variis medicis in terris variis et temporibus diuersis confectorum, et in lingua graeca sub nomine Hippocratis editorum, siue Hippocrates ea in sermonem graecum transtulerit, siue quaedam, ab eo scripta, versa fuerint, et collectionem ipsam ita designandam videri. In parte II. probare sustinet auctor, libros, qui genuini Hippocrat. habentur, multo antiquiores esse, quam vulgo existimantur etc.

Ad pag. 162. *med.* *conf.*

conf. *neue Leipz. L. Z.* a. 1804. nr. 35. M. Mart. p. 549. sqq.

Ad pag. 163. lin. 14. Socrates.

Corrig. *sectione.* — Add. *Der Geist des Sokrates. Ein Lesebuch zur Seelenbildung.* Landau. 1793. 8. — *Gust. Frid. Bohm* disp. *Systema ethicum, antiquis Socraticis commune, primis lineis designatum.* Vpsal. 1803. 4. — *Gothard. Guil. H. Studemund* commentatio de summo bono Socratico. Rostochii 1804. 4.

Ad pag. 166. lin. 4. Aristophanes.

Aristophanis Opera, quae supersunt, omnia, vol. I. II. contin. Plutum cum Io. Frid. Fischeri commentariis: etiam cum peculiari inscriptione: *Aristophanis Plutus graece, cum commentar. I. Fr. Fischeri.* Edidit *Christian. Theophil. Kuinoel.* II. voll. Giesae 1804 et 1805. 8. — *Schütz* ediderat in *Litterarischen Spaziergängen* versionem suam *Nubium germanicam, quae separatim recusa est Halae 1798. 8.* — *Achaemenesium* versionem germanicam in lucem emisit *Wieland* in nono germanico. *Mercurio, tom. II. p. 350. sqq. et tom. II. p. 115. sqq.* — *Argumenta comœdiarum Aristoph. recensentur in: Archives littéraires etc, v. supra ad Aeschylum.*

Ad pag. 170. lin. II.

Corr. *Planudis, et lin. 29. leg. caret tab. loco cura et tab.* — *Theaurus philosophiae moralis, quo continentur graece et lat. Epicteti Enchiridion; Cebetis Thebani tabula; Theophrasti characteres, Isaac. Casaubono interprete; Pythagoreorum fragmenta, Cantero et*
Spon-

Spondano interpretibus. Ed. secunda, locupletior. Colon. Allobrog. ap. Io. Tornaesium. 1613. 12. Tornaesii epistola nuncupatoria scripta est *e vico D. Petri* a. d. III. Kal. Jul. c̄lōlxxxviii., quo anno prior editio prelum reliquisse videtur.

Ad pag. 175. fin.

Emsley nouam Thucydidis editionem Edimburgi curare dicitur. — *Thucydid.* in linguam germanic. transtulit *Max. Jacobi* vol. I. Hamburg. 1804. 8.

Ad pag. 177. infere.

Ad pag. 557. de Andocide, add. Jani Ottonis Sluiter Lectiones Andocideae. Interspersae sunt *Lud. Casp. Valchenarii* ineditae et *Jo. Luzacii* in Andocidem animaduersiones. Item nonnulla ex codd. Mss. excerpta. Lugd. Bat. 1804. m. 8.

Ad pag. 179. lin. 3.

Isocratis Paraenesis, hoc est, praecepta de officiis, seu honestis moribus adolescentum, ad Demonicum: eiusdem oratio ad Nicoclem de regno: *Agapeti* expositio admonitoria ad Justinian. imperat.: De regno ex *Dio-gene*, item ex *Ephante*: *Theoctisti* sententiae, aduersus molles et negligentes. Haec omnia graece cum lat. interpretatione. Sententiae ex diuersis auctoribus collectae, ac in alphabeti ordinem digestae. De moribus ex Seneca et aliis. Sumtib, Ioannis de Tournes, 1625. 12.

Ad

Ad pag. 180. med.

Isocratis Panegyricus. Recensuit et animadversionibus illustravit *D. Sam. Frid. Nathan.* Morus, Theol. Prof. in acad. Lips. Editio *tertia* auctior. Lips. 1804. mai. 8.

Ad pag. 185. lin. 15. Xenophon.

Lexici *Xenophontei* vol. *quartum* prodiit Lipsiae 1804. mai. 8.

Ad pag. 187. lin. 4.

Atque edit. *Weiskianae* Vol. VI. reliqua Xenophontis continens, prelo exiit Lipsiae 1804. 8. Accesserunt epistolae, ex *Allata* sylloge nondum seorsim editae; omnes *Gabriellii* emendat. in Cyri disciplinam; notae ineditae *Valesii*; varr. lectiones e margine exempl. Villoisoniani, et duo indices. conf. ephemer. Gotting. litter. a. 1804. plag. 68. p. 676. sqq. *Weiske*, librum de republica Lacedaem., quem alii abiudicant Xenophonti, huic malit adferere: at suspicatur, ad nos illum integrum non peruenisse, sed tantum esse excerptum ab homine quodam, in republica versato, sibi factum; hinc saepius deesse partium coniunctionem, et alia inesse, quae non placeant. in excursu acute animaduertit. caput XIV. esse ab alio auctore conscriptum, locoque iniquo insertum, et veterem quemdam Graecum codicis sui fini adscripsisse in ciuitate Spartan. postquam Xenophon illum scripsisset librum, omnia valde fuisse immutata. *De republica Atheniensium* libro praemisit

Weiske

Weiske disquisitionem, in qua ostendere studeat, in illo libro non contineri narrationem, quomodo ciuitas Atheniens. fuerit constituta: e contrario arbitratur, eum esse satiram in illius formam, forsan primis sui exilii temporibus conscriptam, et, quoniam curata diligentia in illo desideretur, id potius tarditati librariorum esse tribuendum. In libro *de reditionibus* pacis seruandae commendationem fuisse consilium Xenophontis existimat, eumque scriptum Olymp. 89, 3. In praemissa commentat. explicat cap. III. 9. In prooemio ad librum *περὶ ἰππικῆς* demonstrat, Xenophontem neque de arte equitandi, neque de equitatu agere; sed de officio equitis militari, et docere, quomodo eques equum tractare atque exercere debeat. In libro *de officio magistri equitum* praecipere Weiskio videtur Xenophon, quomodo magister equitum idoneam equitum copiam colligere, instituere, tractare et ducere debeat. In excursu ad cap. 1. 2. de legitimo equitatus numero disserit, et librum ad filium, Gryllum, esse scriptum, cum Camerario censet. *De venatu*, praesertim in laude illius, Xenophon maiorem illius amorem, quam philosophiam proderi videtur Weiskio; qui praeterea in praefatione ad illum librum, cum primis de parte libri, ad historiam naturae pertinentis, disputat. Adiectas Xenophontis epistolas esse spurias declarat. (De his quoque legas velim *Schneideri* acutissimi iudicium, in praef. ad suam edit. Xenoph. Oeconom. p. VII, latum.)

Pag. 319. sqq. sequuntur notae ineditae Henr. Valesii in Xenophontis opera, ab d'Ansse de Villoison communicatae, et opera eiusdem lectiones variae, margini exemplaris editionis Iantinae adscriptae, atque emendationes ex vet. exempl. descriptae, ac rariori Gabrielli versione Cyropaediae adnexae.

Ad pag. 187. lin. 6.

Corr. *emtoribus.*

Ad pag. 189. sub fin.

Xenoph. Memorabb. Socratis, Oeconomicus et alia opusc. gr. et lat. ex rec. *Ed. Wells* — cura *Car. Aug. Thieme*. Edit. repetita emendatior. Lipsi. 1804. m. 8. Est etiam vol. IV. Xen. Opp. — ed. *Thiem*. repetitae. — *Xenophons Feldzug nach Ober-Asien, griechisch, mit einem griechisch-deutschen Wortregister, versehen von F. H. Bothe*. Lipsi. 1804. mai. 8. sine notis: etiam sub titulo: *Ξενοφώντος Ἀναβάσεως*, de expeditione Cyri minoris, curavit *F. H. Bothe*. Basis est ed. *Zeuniana*, paucis locis mutata. Verum nec index, nec opera *Bothii* laudatur in *neu. Leipz. L. Z. a. 1804. nr. 111. m. Aug. p. 1771. sqq.* — *Maiorem ibidem iure tulit laudem, adspersis tantum quibusdam emendationibus aut animadversionibus, versio: Xenophons Anabasis, übersetzt und mit Anmerkungen versehen von Carl Wilhelm Halbkart, Prorektor am Lyceum zu Schweidnitz. Jenae 1804. mai. 8. Adnotationes sunt partim criticae, partim exegeticae,*

cae, praesertim quae ad artem tacticam pertinent, conf. etiam nova Bibl. german. univ. a. 1804. vol. 93. part. 1. fasc. 4. p. 225. sqq. De utraque versione iudicium quoque fertur in Jen. A. L. Z. 1805. nr. 62. prior culpatur; posterior laudatur, et praesertur quoque versioni Beckeri germanicae. Halis Sax. 1802. 8. — *Ξενοφώντος Οικονομικός* — — *Xenophontis Oeconomicus*, Conuiuium, Hiero, Agesilaus. Recensuit *Jo. Gottlob Schneider*, Saxo Lipsiae. 1805. m. 8. Est noua et plane immutata editio, olim Zeuniana. Omisit vero V. Cel. Apologiam Socratis, quam idem iam antea Memorabilibus adiunxerat Socraticis: segregauit quoque fragmenta epistolarum, Xenophonti adscriptarum, de quibus in praef. p. VI. sq. quaedam monuit. In eadem praefat. pag. VII. sqq. criticum lustrat adparatum, quo vel Zeune quondam usus est in textu recensendo, vel quem ipse adhibuit. Pag. IX. mentionem fecit libri, quem consuluit, rarissimi: *Platonis et Xenophontis Symposium*, latine conuertit *I. Cornarius*. Basil. 1548. Conuiuium praemissa est docta commentatio de Conuiuii Xenophontei tempore, personis et argumento, p. 129 — 148. et pag. 222. sq. breuis praefatio ad Xenoph. Hieronem; tum p. 264 — 268. descriptio Encomii Agesilai, eius auctoritas et fides, atque Schneider adfentitur Weiskii disputationi, qua auctoritatem huius encomii contra Valckenarii dubitationem adserere conatus est.

Ad pag. 191.

D. I. Bloch danice vertit Memorabb. Socr. Hafniae 1792.

Ad pag. 193.

Socratis Ἀπομνημονεύματα pueris non temere commendanda, explicatione loci e Xenophontis M. S. IV. 2. docet *Rostius*; Lips. 1800 4. — Socrate et Glaucon, Dialogue tiré (in versus Franco-gallicos translatus), de Xenophon. M. S. liv. 3. c. 8. par le citoyen *Andrieux*; in Mém. de l'Institut National des Sciences etc. tom. IV. Paris. an. XI. 4. p. 445. sqq.

Ad pag. 197. lin. 13.

Leg. intellectu.

Ad pag. 200. lin. 20. Plato.

Leg. — *Phaedrus*. Edidit et adnotatione perpetua illustravit M. L. F. Heindorf — — *Idem antea praefide* etc. — Ab eodem editi sunt alii dialogi: *Platonis Gorgias* et *Thaetetus*. Emendavit et adnotatione instruxit L. F. Heindorf, (sive *Platon*. dialogi selecti; vol. II.) Berol. 1805. m. 8. et alios edidit quatuor dialogos ibid. in usum scholarum. — Anno 1804 prodiisse dicuntur, certe palam adnuntiatae fuerunt editi, aliquot: *Platonis doctrina de deo*. E dialogis eius in usum scholarum, philologor. philosophorum et theologorum excerpta et in ordinem redacta, auctore *Ludou. Hoerstel*. Lips. ap. Dyck. mai. 8. — *Platonis Φαίδων, ἢ περὶ ψυχῆς*. *Plato's Phaedon*
oder

oder von der Unsterblichkeit der Seele, mit den vorzüglichsten Erläuterungen der berühmtesten Ausleger, von Io. Dau. Büchling. Halae ap. Hendel. mai. 8. — idem ab eodem in vltum lectionum, omiffis amplioribus interpretationibus, ib. eod. anno 8. — *Platon's Phaedon* — übersetzt von A. F. Lindau. Berolin. ap. Nauck. mai. 8.

Πλατωνος Πολιτεια, siue de republica libri decem, edid. Frid. Ast. Ienae 1804. mai. 8. — *Plat. Kriton*, ein Dialog, mit einer Einleitung und griechisch-deutschem Vocabularium, zum Behuf der Anfänger im Griechischen. Brunsvici 1805. 8.

Ad. pag. 201. lin. vlt.

Leg. Fabric. B. Gr. et pag. 202. lin. 27. leg. aliquas sectiones.

Ad pag. 205. lin. vlt.

De sexto versionis Kleucker. tomo, qui bonitate interpretationis superare dicitur tomos antecedentes, v. censuram in *Ergänzungsblätter zur A. L. Z. der drey letzten Quinquennien des 18ten Jahrhund. (1805) nr. 20. p. 153. sqq.* — *Platons Simaios. Eine ächte Urhand. wahrer Physik.* Aus dem Griechischen übersetzt und erläutert von D. K. I. Windischmann, Kurfürstl. Erzkanzler. Hofmedikus etc. Hadamar 1804. mai. 8. de quo libro m. fol. p. 186. sqq. — iudicatur in *Oberdeutsch. A. L. Z. a. 1804. nr. 89.* Pla-

Platons Werke übersetzt von Fried. Schleiermacher. Berol. 1804. m. 8. tom. I. part. I. II. cum animaduerss.

Ad pag. 207. lin. 14.

The Works of *Plato* viz his Fiftyfive Dialogues and twelve Epistles, translated from the Greek: nine of the Dialogues by the late *Floyer Sydenham*, and the Remain, by *Thom. Taylor*. With occasional Annotations on the time Dialogues translated by *Sydenham*, and copious Notes by the latter Translator, in which is given the substance of nearly all the existing Greek Mspt. Commentaries on the Philosophy of *Plato*, and a portion of which as are already published. Lond. 1804. V. voll 4. *Taylor neoplatonismum transferre solet in scripta veteris Platonis. conf. Critic. Rev. a. 1804. Jun. p. 121. — Lin. 28. corr. praemittitur epimetri.*

Ad. pag. 208. lin. 3.

Fischer. progr. XIV. particulas editas fuisse, putat cl. Müller. in censura.

Ad. pag. 208. lin. 27.

Idem Hartmann scripsit prolusionem de mytho Socratis in Sympolio Platonis. Guben. 1805. 4. Finem mythi, a Platone, non, a Socrate excogitati, et secundum naturam ab Aristophanis mytho diuersi, ac seuerioris magisque artificiosi, eum fuisse, docet, vt rationem

nem amoris ad bonum pulcrumque more humano describeret. In aliis prolusionibus idem V. D. partim finem dialogi Platonici, partim singulas illius partes, aliaque huc pertinentia, e. g. mythum Aristophan., *Eros*, persequutus est. — Ad pag. 211. lin. 5. corr. Platonem.

Ad pag. 213. lin. 12.

10. Chr. Hüttner de mythis platonis: Lips. 1788. 4. — Schützi animaduers. criticae in Platonis dialog. de animo, progr. I. II. Jen. 1784. fol. — Fortsetzung des platonischen Gesprächs von der Liebe von I. G. Schloffer. Hannou. 1796. 8. — Ast de Platonis Phaedro etc. Jen. 1801. 8. conf. vniuers. germ. biblioth. vol. 72. part. 2. p. 209. sqq. — Gust. Fr. Wiggers diss. sistens examen argumentorum Platonis pro immortalitate animi humani. Rostoch. 1803. 4. conf. *neue Leipz. L. Z.* 1804. m. April. p. 872. — M. Car. Ludou. Pörsche, P. P. O. poes. disp. de Platonis sententia, poetas e republ. bene constituta esse expellendos, Regiomont. 1805. 4. — Phil. Guil. van Heusden Specimen criticum in Platonem. Accedit Wyttenbachii epistola ad auctorem: item Collationes codd. mss. Platonis cum a Ruhnkenio confectae, tum aliae. Lugd. Batau. 1805. 8. conf. *ephem. litter. Gothan.* a. 1804. nr. 31. p. 297. sqq. et *neue Leipz. L. Z.* a. 1804. nr. 107. pag. 1701. sqq. — Cel. Morgenstern catalogo praelectionum semestro in academia Dorpatensi, a. 1803. m. Aug. praemisit commentat. de Hippia minore, dial.

dial. *Platonis*, et huius consilium non fuisse docet, vt naturam pulcri explicaret; sed, vt characteres colloquentium describeret, atque refutaret Hippiam. — *Car. Io. Fr. Elverfeld*, Curoni, disp. exhibens conuenientiam philosophiae Platonis cum philosophia nostrae aetatis. Ienae 1804. — *Car. Aug. Gottl. Keil*, V. C. de doctoribus veteris ecclesiae culpa corruptae per Platonicas sententias theologiae liberandis, commentt I. — XIV. Lips. 1793 — 1805. 4 — *Plato und Aristoteles, oder Uebergang vom Idealismus zum Empirismus*. Norib. 1804. 8. — *Cel. St. Croix* in Exam. critique des anciens Historiens d'Alexandre le Grand ed. 2. aliquoties laudat eius ingenium ac pietatem etc. v. p. 83. 523, sq. 280.

Ad pag. 218. lin. 3 Demosthenes.

Sententiae et Similia ex *Demosthenis* orationibus et epistolis. in certa virtutum ac vitiorum capita collectae, auctore *Ioanne L. Ino*, Illesiensi. (Colon. Allobr.) ap. Io. Tornaesium. 1603. 12. — *Demosthenes Staatsreden, übersetzt, und mit erläuternden Anmerkungen versehen von Frid. Jakobs*, Lips. 1805. min. 8. singulis orationibus praemittit V. D. egregias introductiones et subiunxit eruditas observationes. Orationes autem, secundum ordinem temporis collocatae sunt 1) *περὶ συμμαχικῶν*. 2) pro Megalopitanis; 3) prima Philippica; 4) de Rhodiorum libertate; 5 — 7) tres Olynthiacae; 8) de pace; 9) secunda Philippica; 10) de Haloneso; 11) de rebus Cherrhonesi;

12)

12) tertia Philippica; 13) epistola Philippi et Demosth. orat. aduersus illam. Omisit vero quartam Philippicam. (quam Luchefini vocat vermiculatum emblema, ac Valcken. in not. ad orat. suam de Philippo, atque Wolf in prolegg. ad edition. suam orat. Demosth. aduersus Leptinem p. LX. in not. suspectam habent,) et or. *Ἐπι συντάξεως*, s. de ordinanda republica, (quam idem Wolf. l. c. p. LXXIV. in nota, ex aliis Demosthen. maxime Olynth. III. et Aristocratea ab aliquo declamatore consutis panis confectam existimat).

Ad pag. 218. lin. 18.

Leg. *inter has.*

Ad pag. 219. lin. 5.

In eodem Attico Museo in linguam germanic. conuersae sunt atque illustratae, in tom. III. fasc. 3. Tiguri etc. 1801. p. 417 — 472. prima orat. Philippica, atque in tom. IV. fasc. 2. Lips. 1802. pag. IV sqq. et 1 — 52. tres Olynthiacae. — Cel. *St. Croix* in Exam. laudato p. 622. de tempore, quo habitata est Demosth. or. de corona, p. 308. not. 5. de oratione, quam spuriam habet, de foedere cum Alex. et alibi de *Demosthene* atque *Aeschine* agit iudicatque.

Ad pag. 221. lin. 4. corr. legere malit. et Gesner. et ad lin. 18.

De *Kochii* prolegomenis [erudite iudicat V. quidam D. in Ien. A. L. Z. 1804. nr. 50. p. 595.

p. 395 sqq. et aliquoties emendat aut culpam eius opiniones atque iudicia. — Laudat et defendit Theopompum *Stauerem* ad Cornel. Nepot. Alcib. c. 11. p. 251. ed. III. — Quaeritur insuper, num Theopompus *περὶ εὐσεβείας* (quae citatur a scholiaste ad Aristoph. Aves, v. 1554.) scripserit. Negat id *Ruhnken.* in *Hist. crit. oratorum graec.* p. 87. sqq. et *Θεόπομπος* apud scholiast. legendum esse arbitratur; sed dubitat censor in *Ien. L. Z.* loco memorato, quia locus Dionys. Halicarn. vol. VI. p. 784. ed. Reiskii illi coniecturae minime faueat. In eod. libro et vol. p. 785. est locus classicus, *δὲ καὶ βέλτατος* etc., qui ad defendendum Theopompum faciat.

Ad pag. 221. ad §. 80. de Lycurgo.

Lycurgi orat. in Leocratem, in usum auditorum imprimi curavit *B. Thorlacius.* Hafniae 1804. 8.

Ad pag. 223. lin. 14. Aristoteles.

Peylikii edit. a. 1499. praeter Freytag. laudatum memorat quoque *Leich* de origine et incrementis typograph. Lipsiensis p. 75. et in not. r. addit, eam recusam esse 1503. et 1509. Panzer autem l. a me citato ex Freytagio memorat tantum edit. 1499. Error igitur est typogr. in meis suppl. vbi excusum est *rec. a. 1505.* Neque vero cl. *Kuller.* in censura, bis typis repetitam esse illam *Peylikii* edit. credit, et ait, se possidere editionem a. 1509. eamque *Peylick* diserte vocare. *secundo pressam.*

Jam. Num igitur Leich. errauerit, nec ne, alii inquirant atque diiudicent.

Ad pag. 225. lin. 16.

Add. *neue Leipz.* L. Z. a. 1804. m. Febr. nr. 23. p. 358. sqq. — Artem rhetoricam, tribus libris constantem, esse genuinum Aristotelis opus, eiusque sagacitatem atque subtilitatem redolere; minorem vero artem, vno constantem libro, et ad Alexandrum scriptam, neque ab Aristotele, neque, vt nonnulli existimauerunt, ab Anaximene Lampfaceno, neque ab aequali quodam Alexandri; sed a *Corace*, centum annos ante Aristotelem viuente, et conditore scholae Syracusanae rhetoricae, confectam esse, demonstrare studuit *Garnier* in recitatione quadam, in Instituto nationali Franciae praelecta. (v. *Intellig. Blatt der allgem. L. Z. a. 1804. nr. 194.*) Putat *Garnier*, *Coracem* fuisse artis rhetoricae primum architectum, atque Aristotelis, quum Coracis artem rhetoricam cum sua ad Alexandrum misisset, probabiliter fuisse consilium, vt regium disciplinae suae alumnorum edoceret progressus, quos illa ars ab huius origine vsque ad sua tempora, quibus praecepta illius dedisset iussu Alexandri, fecerit, neque Aristotelem liberum videri a suspitione vani arrogantisque animi.

Ad pag. 226.

Corr. lin. 3. *Aristoteles* — lin. 5. *artem* — *poeticam esse fragmentum*; — lin. 10. *qui superstes*;

perstes; — lin. 13. explicaturus, et lin. 18. arte poetica.

Ad pag. 234.

Translations from the Greek, viz. *Aristotle's Synopsis of the Virtues and Vices.* — By *Will. Bridgman* etc. (v. supra ad §. 21. de *Pythagora*, ad p. 122.) Lond. 1801. 8. Aristoteli tributam *Synopsin* ab Andronico potius scriptam esse, suspicatur *Bridgman*.

Oeconomicorum Aristotelis libri, Graecis et Latinis annotationibus suis locis illustrati. In quibus pia, grauia et christiana documenta sunt omnia, etc. In fine: Habes, optime lector, *Aristotelis Oeconomicorum* libros, quibus adiecimus annotationes, ex Graecis authoribus, Euripide, Hesiodo et Homero, in his libris citatos. — Cracouiae per Mathiam Scharfenberg. III. die Marc Anno M D. XXXVII. (1537.) 4. Editor est *Georg. Libanus*, Lignicensis. Textui graeco subiungitur *Leonardi et Aretini* versio latina. Pauculae ad marginem adiectae sunt adnott., notae, autem ipsae in fine adnexae. Hanc edit. copiose recensuit *Jo. Boguslaus Prosechowski*, (sub quo nomine latuit *Friese Saxo*, tum *Warsouiae* commoratus,) in *notitia libri graeci, omnium primi in Polonia typis excusi*, in *Mencken* nouis *Miscell. Lipsiens.* tom. V. part. 2. p. 367 — 374. At eam non primum esse libr. graecum, in Polonia typis excusum, *Io. Dan. Ianozki*, (cuius consilio *Friese* illam dederat notitiam), errorem suum agnouit, et ipsam editionem recensuit in *Nachricht von*
X 2 *denen*

denen in der — Zalushischen Bibl. sich befindenden raren Büchern, part. V. p. 194. — 196.

Ad pag. 238. (sic corr. errorem nr. 138. et seq. pag. corr. etiam 239.)

Bernh. Ludou. Königsmann, Athenaei Plenopolit. Rect. duo programm. de Geographia Aristotelis sectio I. et II, physicam Aristotelis Stagiritae geographiam complexa, particula prior, 1803. particula posterior, fasciculus vnus. 1804. Schleswig. 4. Multa Aristotelis loca emendantur atque illustrantur. vid. *neue Leipz. L. Z.* a. 1804. nr. 83. p. 1521. sqq. m. Iun. — De *Aristotele*, eius libris metaphysicis, historia animalium, epistolis ad Alexandrum, maximam partem supposititiis, educatione atque institutione Alexandri M., eius sententia de rebus diuinis aliisque rebus diligenter differit iudicatque *cel. St. Croix* in *Examen* etc. cit. p. 194 — 207. 295. not. 2. et saepius, et de fatis librorum Aristot. post eius mortem p. 200 et §52.

Ad pag. 239. in col. *supr.* leg. *DIAGEN. SINOP.*

Ibid. post lin. 9.

Inferre ad *Sectionem III.* etc. *Ib.* inferre, Ad pag. 468. *Introduct.* lin. vlt.

Egregium *cel. Sainte Croix* opus iterum formulis typograph. descriptum, et mire locupletatum est: *Examen critique*. — *Seconde Edition* considérablement augmentée. Paris. An. XIII. — 1804. mai. 4. — et ad pag. 471. *Introd. de Hecataeo* add. Laudat huius historiam et narrationem de Iudaeis diligentem ve-

ramque, neque eius opus pro apocrypho habendum esse, cum *Guil. Spencero* not. ad *Origenem* p. 14. sq. censet. *cel. St. Croix* l. c. p. 556. sqq. Aliter sentit *Eichhorn* in *Allgem. Biblioth. der biblisch. Literatur* part. V. nr. 3. v. add. et corr. ad *Introd.* II. 2. p. 557.

Ad pag. 239. *lin.* 19. corr. 474. et *lin.* 21. leg.

Tarentino, et adde: *Heraclidis* fragmenta de rebus publicis edidit: ex codd. ex antiquis auctoribus et ex ingenio emendavit, atque commentario perpetuo primus illustravit *D. G. D. Koeler*, *Rect. Gymnas. Detmold.* Addita est versio germanica. *Hal. Sax* 1804. m. 8. *Conf. neue Leipz. L. Z.* a. 1805. nr. 14. m. Jan. p. 209. sqq.

Ad pag. 241. *lin.* 10. *Theophrastus.*

Idem *Büchling*. edidit: *Theophrasts moralische Charaktere.* (v. *Add. et corr.* ad *Introd.* II. 2. p. 357.) Neque vero versio neque editio laudatur in *Ergänzungs-Blätt. zur A. L. Z.* (1805.) nr. 20. pag. 157. sq.

Ad pag. 244. *lin.* II.

De *Theophrasto* eiusque characteribus sollerter disputavit, et charact. germanice vertit atque illustravit *Hottingerus Wieland's Atzischem Museum*, tom. I. fasc. 3. p. 97. sqq. Tiguri et Lipsi. 1797. et tom. II. fasc., 1. p. 1. sqq. *ibid.* 1798. 8.

Ad pag. 245. de Arifloxeno. lin. 9.

Mahne diatribe rec. est in Thesauro critico nouo, tom. I. p. 1 sqq. Lips. 1802. 8.

Ad pag. 246. lin. 4.

Leg. *Polemonis nomine.*

Ad pag. 248. de Euclide, lin. 11.

Leg. *Dasypodii*. Laudari, legi alicubi, edit. *Euclid.* element. in vsum iuuentutis, Lips. 1745. 8.

Ad pag. 255. de Lycophrone sub fin.

Leg. illum ex *Danièle.*

Nouissima Lycophronis editio non omnium criticorum tulit laudem. Inscripta vero est: *Λυκόφρωνος τοῦ Χαλκιδέως Κασσάνδρα, τὸ σκοτεινὸν ποίημα, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο Ἰσαακίου, μᾶλλον δὲ Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου ἐξήγησις. Lycophronis Chalcidensis Cassandra, obscurum poema, ope XVI. codd. Mss. sanioribus subinde lectionibus restitutum, fideliori interpretatione exornatum, et accurata paraphrasi explicatum: cum *Isaaci*, vel potius *Iohannis Tzetzae* commentario, ex postrema Oxoniensi editione ad fidem XIII. exemplarium bis mille ferme in locis emendato, notabiliter aucto, latine reddito et illustrato. Accedunt fragmenta vndique collecta; variantes Lectiones, Emendat. et Indices necessarii. Studio et impensis *Leopoldi Sebastiani*. Romae 1803. ap. Anton. Fulgon. in mai. 4, cum II. tabb. aen. Conf. *ephem. litter.* Gotting. a. 1804. scid. 35. p. 340. sqq.*

et

et *neue Leipz. L. Z.* a. 1804. nr. 161., vbi etiam catal. codd. a. Sebastiano adhibitorum reperitur. Maiorem curam impendisse videtur in commentarium Io. Tzetzae, (hunc enim fuisse parentem ostendit ex variis rationibus, maxime ex eius epistola, in hac edit. recusa, ad Protonotarium Basilium Archidemum,) quam in ipsum Lycophronis carmen, et contextum graecum.

Ad pag. 257. med. Theocritus.

Selecta quaedam Theocriti idyllia. Recensuit, variorum notas adiecit, suasque animaduerss. partim latine, partim anglice scriptas, immiscuit *Thom. Edwards*, Cantabrig. 1779. 8. — Vtilis criticaque editio est: *Theocriti carmina*. Recensuit et annotatt. insiruxit *Io. Christi. Guil. Dahl*, graec. litterar. P. P. O. in acad. Rosiochiensi. Lips. 1804. min. 8. Conf. cens. in *neu. Leipz. L. Z.* a. 1804. m. Mai. nr. 67. p. 1063. sqq. In Praefat. pag. IX. V. D. laudat editionem Theocriti optimaе notae, Louanii ap. Theodoric. Mart. Alostensem a. 1520. min. 4., quam cum Aldina consentire in plurimis quidem locis; nec tamen omnibus locis, adfirmat. In praef. autem pag. VI. in not. scribit, exemplar, quod possideat, alterius editionis Valckenar. in titulo habere anni numerum 1781. contra ab aliis citari edit. a. 1779. Atqui meum exemplar, quod eodem, quo lucem adspexit, anno accipere me memini, numerum anni cIoIocclxxix ap, Io. le Mair. et I. A. de Chalmot

mot prae se fert. Quare cum Dahlio mihi videtur credibile, nonnulla exemplaria ex arbitrio redemptorum, (forsanque nouorum,) nouo numero insignita esse.

Ad pag. 260. med.

Io. Christi. Hartmanni prolusio de variis Theocriti imitatoribus. Greitz. 1775. 4. — *Ern. Groddeck* comment. praefide Trendelenburg defensa, in I. Idyll. Theocriti. Gedani 1782. 4. — *Ev. van Driel* orat. pro Theocritea poculi descriptione. Traiecti ad Rhen. 1788. 4. — Animaduers. in *Theocritum, Bionem et Moschum* sunt in *Car. Gotth. Lenzii* Animaduersionibus in quaedam graecor. et latinor. scriptorum loca. Ienae 1784. 8. — *Jacobs* praemisit editioni suae *Bionis et Moschi* (Gothae et Amstel. 1795. 8.) animaduersiones in carmina Theocriti; et loca quaedam Theocriti explicuit aut tentauit in specimine emendationum in auctores veteres. Gothae. 1786. 8.

Ad pag. 263. lin. 5. de Callimacho.

Küchler de vestigiis nonnullis V. T., quae in hymnis Callimachi deprehenduntur. Neostad. ad Orlam 1788. 8. — *Du Theil* Recherches sur les Fêtes Carnéennes pour servir à l'Intelligence de l'Hymne, composé par *Callimaque* à l'honneur d'Apollon: in *Mém. de Littérature* tom. 39. p. 185 — 202.

Ad pag. 263. lin. 16.

Corr. De hac edit.

Pag.

Pag. 265. lin. 13. scribe *passim* et lin. 24. corr. *liber rarus*.

Ad pag. 266. lin. 6. Cleanthes.

Corr. *Blessigii*. — Conf. *Vlr. Andr. Rohde* de veterum poetarum sapientia gnomica etc. Hauniae 1800. 8. p. 287. sqq., vbi etiam loca quaedam Hymni critice tractantur.

Pag. 267. lin. 7. leg. *Manethoniana*.

Ad pag. 275. lin. vlt.

Disputatio historico-critica de *Panaetio Rhodio*, philosopho stoico, quam praeside *Dan. Wytttenbachio*, litter. human. Prof. ad publicam disceptationem proponit *F. G. van Lynden*, Leoward. Fris. Lugd. Bat. 1802. mai. 8. *Panaetium* auctorem librorum de Officiis et familiarem Scipionis ac Laelii fuisse, nec duo diuerfosque Panaetios, contra *Ludouic.*, ad *Suidam* prouocantem, in prima parte ostendit auctor, idque confirmat testimoniis aliorum scriptorum ipsiusque *Suidae* aliis locis. Idem *Ionium*, qui diem natalem Panaetii refert ad Olymp. CII., refutat, et *Panaetium* aequalem Scipionis fuisse atque circa ann. v. c. 569. natum censet. Tum agit de Panaetii magistris ac discipulis, atque commemoratione Romae apud Scipionem ac Laelium; eumque, docet, intra a. v. 608 et 612. scripsisse libros de Officiis; suos autem vltimos vitae annos transegisse Athenis. In altera parte de doctrina scriptisque Panaetii vberius disseritur. Praeterea loca quaedam veterum aucto-

auctorum emendantur. v. *neu.* Leipz. L. Z. a. 1804. nr. 106. p. 1694. sq.

Ad pag. 280. lin. 6. Apollodorus.

Apollodori Atheniensis Bibliothecae libri III. et fragmenta. Curis secundis illustravit *Chr. G. Heyne.* Gotting. 1803. mai. 8. — *Ad Apollodori Biblioth. Obseruat.* auctore *Chr. G. Heyne.* ib. eod. anno, m. 8. In hac altera editione textui subiecta sunt breuia argumenta notaeque criticae. Additus est index auctorum, e quibus Apollodori fragmenta collecta sunt. Fragmenta nouas acceperunt accessiones. In altera parte adnotatt. mythologicae sunt locupletatae et indices etiam auctiores. — Minor editio Apollodori Heyniana, in vsum scholarum, prodiit ibid. 1804. 8. — *Ἀπολλοδώρου* — *Bibliothèque d'Apollodore, l'Athenien.* Traduction nouvelle, avec le Texte grec révu et corrigé, des Notes et une Table analytique, par *E. Clavier,* Membre de la Cour de Iustice criminelle séante à Paris. tom. I. II, an XIII. 1805. 8. Paris. sed conf. censuram in Gotting. ephem. litter. a. 1805. nr. 75. p. 738. sqq.

Ad pag. 280. ad §. 60. Meleager.

De Meleagro Syro v. *Monthly Magazine* a. 1805. nr. III. m. Mai. pag. 339. et nr. IV. m. Iun. p. 460. add. ib. nr. I. m. Mart. p. 138. sqq. et nr. II. p. 215. sqq.

Ad

Ad pag. 286. lin. 4. Dionysius Halicarn.

Τεχνη ῥητορικη. quae vulgo integra Dionysio Halicarn. tribuitur, emendata, noua versione latina et commentario illustrata, auctore M. Henr. Aug. Schott. Lipsiae 1804. mai. 8. Cl. Schott existimat et probare studet, in hac arte rhetorica diuersas reperiri partes, partim ex reliquis Dionysii Halicarn. scriptis, partim ex eius praelectionibus, ab auditoribus exceptis, collectas, partim aliorum rhetorum praecepta, sed aucta, et additamentis seriorum rhetorum interpolata, aliaque fragmenta propter similitudinem composita. In prolegomm. agit Schott. de Dionysio Halicarn. eiusque scriptis rhetoricis. Conf. Bibl. nou. vniuers germ. vol. 97. a. 1805. p. 165. sqq. et *n. ue* Leipz. I. Z. a. 1804. m. Febr. n. 27. p. 429. sqq.

Pag. 287. lin. 23. de Diodoro Sic. corr. et complectitur. Praeterea conf. Mém. de l' Acad. des Inscri. tom. 27. Hist. p. 57. sqq. — De Diodoro Sic., eius aetate, virtutibus et vitiis scribendi, etc. sobrie acuteque iudicauit atque differuit cel. St. Croix in Examen etc. saepius laudato p. 65 — 72 et p. 537. etc. ed. sec.

Ad pag. 288. lin. vlt. de Nicolao Damasceno.

Add. Fabricii B. Gr. pag. 634 not. uu. nou. edit. — Nicolai Damasceni Historiarum excerpta et fragmenta, quae supersunt, Graecc. Nunc primum separatim edidit, versionem duplicem, alteram Henr. Valesii, hinc inde emendatiorem; alteram Hugonis Grotii in

in locos plerosque. Henr. Valesii notas integras, aliorumque virorum doctorum, vndique collectas, et suas, nec non testimonia veterum ac recentiorum de Nicolai vita scriptorumque notitia adiecit *Io. Conradus Orellius*, Diaconus Turicensis. Accedit *Seuini* dissert. de Nicolao Damasceno, gallice scripta. Lipsiae, sumtib. librariae Weidmanniae. 1804. m. 8. De docta hac edit. conf. nou. bibl. vniuers. germ. vol. 93. part. I. fasc. 4. pag. 236. sqq. et *neue Leipz. L. Z.* a. 1805. nr. 14. m. Ian.

Ad pag. 292. med. Strabo.

Georg. Henr. Lünemann Descriptio Caucasi gentiumque Caucasiarum, ex *Strabone*, comparatis scriptoribus recentioribus — commentatio, quae in certamine litterario ciuium academiae Georg.-August, d. IV. Iun. 1803. praemio in ordine philosophorum ornata est. Lipsiae 1803. 4. In *Hall. A. L. Z.* nr. 210. m. Iun. 1804. p. 125. sq. valde quidem laudatur commentatio; nonnullae tamen animaduersiones contra auctorem adsparguntur. — Caucasiarum regionum et gentium *Strabonica* descriptio ex recentioris aevi notitiis commentario perpetuo illustrata. Accedunt Excursus nonnulli, de nomine Caucasi: de metallis Caucasi: de Iberorum origine: de nomine Georgiorum gentis et Cyri siue Kuri fluiuis; de *Tschercaffiis*; de *Aorfis*, *Auaris* et *Hunnis*; de *Reineggesiana* Caucasi descriptione. Auctore *Christph. Rommel*, (nunc Prof. Marburg.)

Cui

Cum appendice, textum graecum continente.
Lipf. 1804. mai. 8. conf. Götting. ephem. litt.
a. 1804. nr. 15. et de utroque Lünemann et
Rommel. opere v. Lipf. L. Z. nr. 67. a. 1804.
Pag. 292. lin. 23 scrib. Adde. ac pag.
296. lin. 5. leg. aeneae et pag. 297. lin. 19.
leg. cuius vero memoria.

Ad pag. 299. lin. 5. Flavius Iosephus.
Flavius Iosephus vom iüdischen
Kriege. Uebersetzt von I. B. Friesse, und
mit einer Vorrede versehen von Herrn D.
Oberthür. Alton. 1804. part. I. lib. 1. — 3.
mai. 8. conf. neue allg. deutsch. Biblioth. tom.
92. fasc. 8. p. 463. sqq., vbi quoque versiones
äliorum germanicae comparantur. — Part.
II. libr. 4 — 7. Alton. 1805. Oberthür in
praef. Iosephi testimonium de Christo censet
esse genuinum; at interpolatum, ostendit-
que, vnde ortae sint interpolationes. Lardner
vero in: Large Collection of ancien jewilh
and heathen testimonies to the truth of the
christian Religion, Lond. 1764. 4. part. I. p.
150. sqq. copiosus, de illo testimonio, oppugnat
eius integritatem. — M. Georg. Theoph. Gül-
denapfel disput. historico - exegetica Iosephi
Archaeologi (Arch. XIII, 10, 6, et XVII. 1. 4.) de
Sadducaeorum canone sententiam exhibens:
respond. Frid. Theop. Zimmermann. Ienae.
1804. 4. Iosephi verba haud probare viden-
tur auctori, a Sadducaeis libros tantum Moy-
seos fuisse diuinos habitos, sed, vti late is
demonstrat, ex aliis quoque argumentis,
inprimis ex loco cont, App. I. 3., vni-
uer-

nerum V. T. diuinum fuisse adsumtum, licet reliqui libri non aequè theopneustici, ac Moysicos libri, fuissent habiti. conf. *neue Leipz. L. Z.* a. 1804. nr. 126. m. Sept. p. 2014. sq. *Gabler Journal für auserlesene Theolog. Litteratur.* tom. I part. 2. Noriberg. 1804. p. 440 sqq. — *Dahl*, Prof. Rostoch., nouam Fl. Iosephi edit. cum criticis atque exegeticis adnotatt. parare dicitur.

Ad pag. 300. lin. 23. Epictetus.

Corr. *Haloandr.* ita reddidisse, ut siue — mutaret. Pag. 303. in coll. suprema leg. *EPICETVS.* et *lin. 10. Epicteti.* — *Schule der Weisheit nach Epictet von Io. Aug. Brigleb.* Coburg. et Lips 1805. 8. Praeter interpretationem Enchiridii germanic. continet libellus varia iudicia et in fine loca parallela ex codice diuino et scriptoribus aliis tam antiquioribus quam recentioribus excerpta et partim germanice versa.

Ad pag. 305. lin. 6. Aretaeus.

Altera pars versionis *Devez.* germanicae prodiit Vindob. 1802. 8. Quaedam corriguntur in censura in noua bibl. german. vniuers. vol. 87. part 2 pag. 525. a. 1804. De priore parte v. *Introd. etc. II. 1. p. 70.*

Pag. 305. lin. 20. leg. *Ad pag. 72. lin. 4.*

Ad pag. 307. lin. 6. Dio Chrysostom.

Edit. *Mediol.* 1476. dubia habetur. v. *Panzer. Ann. typogr. vol. II. p. 26. nr. 77.* et
prima

prima dicitur a cl. Müllero in censura, aliisque ed. Aldina 1551. — *Gilb. Wakefield* quaedam Dionis Chrysoft. anglice vertit: *Select Essays of Dio Chryostom, translated into English from the Greek, with Notes critical and illustrative.* Lond. 1800. 8.

In suprema columna p. 508. scrib. *RFFVS* et *PLVTARCHVS*, et in suprema col. 509. — 526. dele *RFFVS*. — Item pag. 308. lin. 9. corr. Ad pag. 76. — ac pag. 310. lin. 16. corr. videtur.

Ad pag. 311. lin. 9. Plutarchus.

Sed Schlegel retractat in Addendis ad libr. mem. sententiam suam, ed. collectarum vitarum s. a. et editoris nota circ. 1462. prelo exiisse, et, comparato alio exemplari eiusdem editionis, in qua inuenitur epistola dedicatoria Lapi Florentini ad Pontificem Max. nomine quidem non distinctum, at, cuius opinionis certa sunt indicia, ad Sixtum quartum, electum d. 9. Aug. 1471. colligit, illam editionem minus esse vetustam, quam crediderat. — In bibl. acad. Erlang. est edit. antiqua in magno fol. sine vlla inscriptione et sine loci, anni, editoris ac typographi indicio, et sine vllis signis notisque typograph. quae continet versionem, vitarum Plutarch., a variis confectam latinam, et cui alia sunt addita atque subnexa. Conuenire videtur in multis cum exemplari secundo Thottiano, a Schlegelio p. 31. sq. descripto; sed interdum etiam

etiã differt. Incipit vero a vita *Niciae*, Atheniensis, praemissa epistola interpretis.

Ad pag. 313. lin. ult.

Vol. XIV. et vltimum ed. Hutten. lucem adspexit Tubing. 1804. 8. Index igitur adhuc expectari debet.

Ad pag. 317. lin. 23.

Leg. *Eagnacavallo*. et pag. 320. lin. 1. leg. *Budaei*.

Ad pag. 321. lin. 9.

Plutarchi vitae parallelae *Alexandri* et *Caesaris*. Commentarium iuuentuti *Φιλῆλων* scriptum adiecit *Frid. Schmieder*. Halae. 1804. mai. 8. — Ex *Plutarchi* *Chaeron*. Opp. excerpta, quae ad artes spectant. In capita digessit, interpretat. lat. et adnotatt. infiruxit *I. F. Facius*. Coburg. 1805. 8.

Ad pag. 326. lin. 15.

Kaltwasseriana versionis germanicae vitæ. *Plutarch. parallel.* cum adnotatt. tom. VI. et VII. prodierunt *Magdeb.* 1803. 8. — Lin. 23. leg. *tum speciatim*.

Pag. 327. lin. 12. leg. *Oribasii*. ac pag. 330. lin. 12. leg. *Schultheßs*.

Ad pag. 331. lin. pen. *Arrianus*.

Schmiederi edit. valde laudat cel. *St. Croix* in *Examen* saepius praedicato, Ed. II. p. 744. not. 2. Idem *V. D.* in praestantiss. suo opere
fre-

frequenter differit de Arriano, Xenophontis imitatore, eius stilo et scriptis, de eius vanitate, virtutibus ac vitiis historicis, comparatione cum Xenophonte etc. pag. 88 — 101. p. 240 sqq. 260 et multis aliis locis. Pag. 96. in not. obseruat, insignem lacunam in libr. VII. Exped. Alex. M. etiam in cod. bibl. publ. Paris. n. 585. a Seuino ex Asia adducto, necdum collato, et in aliis VIII. codd. Paris. reperiri.

Ad pag. 334. med. Artemidorus.

Editio noua, eaque critica et auctior prodire in lucem coepit: *Artemidori Oneirocritica*, ex duobus codd. Venetis recensuit, emendauit, poliuuit, notis instruxit. Nic. Rigaltii et Io. Iac. Reiskii suisque illustrauit, itemque indices copiosos adiecit Io. Gothofr. Reiff, Saxo. tom. I. textum graecum, varias lectt. atque ipsum Artemidorum spectantes indices continens. Lips. 1805. mai. 8. In praef. pag. VI. probatum iuit editor, Artemidori vitam. litterariam non tam in Antonini Pii, quam Antonini philosophi eiusque successoris Commodi tempora incidere. — Secundus tomus, qui eodem anno prodiit, complectitur notas editoris, Rigaltii et Reiskii; in tertio autem sequentur ceteri, qui in edit. continentur Rigaltina, coniectores. —

Ab hoc diuersus est *Artemidorus Ephesius*, Geographus, clar. Olymp. 169. v. Fabr. E. Gr. V. p. 264. Praeter Hudson, van Goens duo fragmm. ad Porphyrium de antro Nympharum p. 87. publicauit, et in Io. Christoph.

sioph. L. B. de Aretin Beyträgen zur Geschichte und Litter. a. 1804. m. Mai. siue part. V. pag. 49 — 55. existat Artemidori geographi fragmentum de Nilo. e cod. mst. bibliothec. electoral. Monacensi nunc primum editum et latinitate donatum a Frid. Xav. Berger.

Ad pag. 339. lin. 25.

De edit. Schulziana *M. Aurelii Antonini* conf. *allgem. L. Z. a. 1802. nr. 502. — et pag. 540. lin. 23. corr. Schultheßii, Tiguri.*

Ad pag. 343. sub fin. Claud. Ptolemaeus.

Edit. 1462. ideo esse spuriam, quia habeat signaturas, ante a. 1474. haud vfitatas indicat cl. Müller in censura. — *Pag. 544. lin. 4. corr. edit. et pag. 345. lin. penult. scrib. Wolfram.*

Pag. 347. lin. 17. et 18. corr. quum adolescens — — quam octodecim.

Ad pag. 348. sub finem Hermogenes.

Οἱ ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ Κορυφαῖοι. — — *Aphthonius, Hermogenes et Dionysius Longinus*, praestantissimi artis rhetoricae magistri, *Francisci Porti*, Cretensis, opera industriaque illustratii atque expoliti. Anchora Io. Crispini. 1569. 8. Singuli habent peculiare indices, et a Longino noua incipit paginarum series, et praefixa est noua inscriptio: Διονυσίου. — — *Dionysii Longini*, rhetoris praestantissimi liber, de grandi siue sublimi genere orationis. In quo cum multa alia praeclare sunt emendata,
tum

tum veterum poetarum versus, qui, confusi commixtique cum oratione soluta, minus intelligentem Lectorem fallere poterant, notati atque distincti. Additus index methodum totius libri et ordinem quaestionum, de quibus agitur, ipsamque rationem praeceptionum commonstrabit. Apud Io. Crispin. M.D.LXIX. 8. Tam Franciscus Portus in epistola nuncupatoria ad Bezam, graece scripta, quam Io. Crispinus in praefat. profitentur, priorem plura *Hermogenis* exemplaria missa contulisse, plura in textu, qui in antecedentibus edd. mendis scatebat, emendasse, atque exempla, quae passim corrupta erant et mutilata, magno labore integra reddidisse, fuisse omnes propemodum poetas atque oratores euoluendos attentequae perlegendos, ut exempla, quae in illis delitescabant, eruerentur, et suo quaeque loco integra reponerentur. Crispinus adiunxit Longinum, „quem, ut verbis eius utar, et ipsum pessime habitum, ipse Portus olim Ferrariae Venetiisque veluti redituum curauit iudicio et industria magis, quam subsidio librorum, quum praeter vnum, vix alterum exemplar msum, nedum tertium reperiretur: in quo et plus laboris suscipiendum fuit, et ad coniecturas et ingenium confugiendum.“ De hac igitur editione tum rara, tum critica, plura referre volui. Quae vero Portus in Longino praestiterit, Morus in praef. ad suam Longini edit. pag. XXVI. sq. bene docuit. — De cod. Veneto Marciano CCCXXIII. membran. qui continet *Syriani*

commentar. in *Hermogenem*, multo plenior-
rem, quam iu edit. v. cel. *Morelli* Bibl. gr.
Mf. gr. et lat. tom. I. p. 298. sq. — In cod.
Bauar. CXXIII. est anonymi expositio in status
Hermogenis, quae inter editos commentarios
in *Hermog.* non reperitur, teste cl. *Hardt.* in
Aretini Beyträgen etc. 1804. partic. 8. p. 37.

Ad pag. 353. lin. 19. Pausanias.

Scrib. *Ea iterum emendatio* prodit a.
1798 et 1799. II. tom. in IV. partibus. 8. —
Pag. 354. lin. 21. corr. archaeologicis.

Ad pag. 356. lin. 19. antep. Lucianus.

Corr. *Ad pag. 192. et lin. sq. add. vol.*
VIII. prodit Lipsj. 1800.

Ad pag. 360. lin. 27.

corr. dialogos. — *Lucian. dialogi mor-*
dituo, gr cum indice locupletissimo, a *Io.*
SoulzCr. Vpsal. 1779. 8.

Ad pag. 362. med.

Ein Versuch über Lucian's von Samo-
sata Philosophie und Sprache, von Io. Christi.
Tiemann, Pastor zu Dennigko etc. Zerveft.
1804. 8. Proprie commendatur ac defenditur
Lucianus eiusque consilium. Vindicatur etiam
Lucianus a crimine atheismi. Conf. tamen
neue Leipz. L. Z. a. 1804. m. Febr. nr. 23. p.
364. sqq. — In linguam Polonicam sunt, vt
me docuit vir quidam doctus, translati:
Ty-

Tymon dialog. *Lucyana*— przez *Iana Danieckiego*, Cracou. 1608. 4. — *Podagra*, carmine polonico, a *Io. Alano Bardzinski*: sine loci nota, 1680. 4. — *Psyche* s. l. et a. ex sententia *Zaluskii* circa a. 1690. — Nouam editionem sub nomine *Andreae Morfztyn* curauit *Andr. Zaluskus*, Lips. 1725. 4. — *Ianozki* in *Nachricht von den in der Zaluskisch. Bibl. sich befindl. raren Poln. Büch.* part. 5. pag. 208. sqq. vberiozem dedit notitiam libri, inscripti: *Luciani* Samosat. *Astrologia*, *Erasmo Roterodamo* interprete. *Iosephi Struthii* in *Luciani astrologiam commentariorum libri duo. Luciani* declamatio quaedam lepidissima, *Ios. Struthio* interprete. Exc. Cracou. per *Math. Scharffenberg*. 1531. 8.

Ad pag. 367. lin. 2. Maxim. Tyrius.

The Dissertations of *Maximus Tyrius* — translated from the Greek by *Tho. Taylor*. II. voll. Londin. 1804. 12.

Ad pag. 367. lin. II. Philostrati.

Philostratus de vita *Apollonii Tyanei*, scriptor luculentus, a *Philipp. Beroaldo* castigatus: (est *Alamani Rinuccini* versio.) in calce: Impressum Venet. per *Bernardinum Venetum de Vitalibus*. 1502. etc. fol.

Ad pag. 368. fin.

Obseruatt in *Aeliani* *Histor. animal.* et *Philostrati* vitam *Apollonii* epistola ad *V. cl. Io. Gottl. Schneider*, — auctore *I. Fr. Jacobs*. Ienae

Ienae 1804. 8. Conf. *neue Leipz. L. Z.* 1804. nr. 146.

Ad pag. 369. lin. 3. Zenobius.

Zenobii Sophistae, Epitome paroemiaram, ex Tarraea et Didymo collecta. (edit. a M. Georgio Libano, Legnicensi, Presbytero.) Cra-cou. Matthi. Scharffenberg excudebat, Anno M. D. XLIII. mens. Aug. XXV. 4. conf. Ianozki Nachr. von den in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden rar. polnisch. Büchern. part. 5. p. 198. sq.

Ad pag. 370. lin. ult. Athenacus.

Tom. III. ed. *Schweighäuser.* vsque ad librum IX. Athenaei: a. XI. 1805. mai. 8. ac tom. IV. animaduerss. in librr. VII. et VIII. ib. 1803. — Tom. IV. textus: ac tom. V. animaduerss. in libr. IX. et X. ib. an XII. f. 1804. Laudatur editio; at multa, quae ad criticam aequae ac interpretationem, praecipue artem metricam pertinent, desiderantur, multaque poetarum loca atque fragmenta acute emendantur aut versus rectius distinguuntur in *neu. Leipz. L. Z.* a. 1804. nr. 5. m. Mart. p. 517. sqq. atque an. 1805. nr. 57. mens. Mart. p. 577. sqq.

Ad pag. 375. med.

De *Iacobs* epist. v. paullo ante ad Philostrat.

Ad

Ad pag. 380. med. Longinus.

De Francisci Porti edit. Longini cum Hermogene et Aphthonio, vide paullo ante dicta ad *Hermogenem*. — Ibid. lin. penult. corr. 283.

Pag. 381. lin. 9. corr. *Reitemeieri*.

AD PARTEM HANC II.

SUPPLEMENTORVM ANALECTA.

Vela contrahenda sunt, ne *Analecta* mole superent supplementa; idque eo magis mihi faciendum est, quod non admodum multas plagulas, typographicis formulis descriptas in manibus habeo, ideoque cauendum est, ne bis eadem chorda oberrem.

Ad pag. 10. sub fin.

De *Franc. Porti* editione *Aphthonii* cum *Hermogene*, vide supra ad *Hermogenem* adnotata.

Ad pag. 19. lin. 19. de Heliodoro.

Corr. $\delta \Delta$. Κοράης: et lin. 22. scrib. II. tom. mai. 3. — *Coray* in praemissa epistola ad *Alexandrum*, *Basilii*, qui sumtus ad opus typis excudendum suppeditauit, de libris agit romanensibus, de antiquis auctoribus eiusmodi librorum, qui partim supersunt, partim perierunt: a pag. 21. de *Heliodoro*, episcopo *Triccensi* in *Theffalia*, (quem tamen auctorem carminis de *Chemia* non esse docet,) de eius libro *roman. Aethiopicorum*, huius consilio, virtutibus ac vitiis, eumque, monet, maxime imitatum fuisse antiquissimos

Græc-

Graecos. praecipue poetas, et cum primis Homerum atque Euripiden. Pag. 40. sqq. sex priores Heliodori editiones critice recensentur. Amiotus exemplari suo editionis Basil. varias lectt. codicis Vaticani Romae adscripserat, idque Coray acceperat a Steph. Clavier. Textus ed. Commelianae a Corayo pluribus locis est correctus. In observatt. maximam partem criticis in tomo II. variar. lectt. et factarum emendationum redditur ratio. Plura leges de hac edit. in *neu. Leipz.* L. Z. a. 1804. nr. 161. p. 2561. sqq.

Ad pag. 25. lin. ult. Longus.

Longi Pastoralia italice vertit *Caspar Gozius.* 1766 — gallice *Iac. Amyot* 1559. Amyoti versio etiam repetita est cum figg. a Duce Aurelianensi descriptis et a Benedicto Audran aeri incisus, quae variis formis prodit Paris. a. 1718. 1731. 1745. teste *Paciaudo.* — Gallice quoque vertit *Petrus de Marca.* Par. 1626. — *Daphnis and Chloe* a pastoral Novel, now first selectly translated in to English from the Original Greek of *Longus.* Londini 1803. 12. Enimvero *Georg. Thornley* Longi Pastoralia iam anglice vertit Lond. 1657. 8. teste *Brüggemann* in *View* etc. p. 430.

Ad pag. 27. lin. II. Eudocia.

Villoison. quondam in litteris, ad me datis, de carmine *Eudociae*, a *Bandin.* l. c. publicato primum adnotavit, *Bandin.* confecisse ver-

versionem Latinam vna cum Anton. Sarti, ut ipse Bandin. p. 226. profitetur. Tum ea, quae sequuntur, scripsit. „On lit p. 255. vers. 14. du seconde livre :

Εἰσέτι νηπίαχος δὲ τ' ἐὼν μάθου. ἔργια Σηρὸς.
 Νηδυπόροιο δράκοντος — —

La Traduction Latine porte :

*Inde puellus adhuc didici sacra tetra
 Nedypori. —*

Aucun Naturaliste ne connoît sûrement le serpent *Nedypore*, dont le nom ne se trouve dans aucun Léxique grec : mais il est aisé de voir que c'est le Démon. S. Cyprien dit *ibid.* p. 253. que personne n'a été plus livré que lui au culte du Diable, et des idoles, dans son enfance ; que dès l'âge le plus tendre, ses parents le consacrerent à Apollon ; qu'à sept ans il fut initié au culte de Mithra ; qu'il apprit ensuite la magie. C'est donc là ce qu'il entend par ἔργια νηδυπόροιο δράκοντος, c'est-à-dire, les mystères du serpent seducteur, Σηρὸς δράκοντος, qui fut condamné à se traîner sur le ventre, νηδυπόροιο, pour le punir d'avoir trompé Eve. Eudocie fait ici allusion à ces mots de la Genèse c. 3. vers. 14. ὅτι ἐποίησας κτήνη — — ἐπὶ τῷ σῆθει σου, καὶ τῆ κοιλίᾳ πο...

C'est ainsi, que le serpent est appelé *νηδυπόροιο* dans la *secunda ara Dosiadae*. Sauvait p. 155. de ses notes ad *aram secundam*, à la suite de la *Duarum Inscriptionum veterum Herodis Attici et Regillae coniugis explicatio*. Lutet. Paris. 1609. 4, s'exprime en ces termes :

„Coniecturam virorum doctorum admisimus, qui σὺργαστρος legendum probarunt, quod item serpentis proprium. Hanc vocem in veteri Inscriptione reperi, sed corruptam: nam ubi vulgo scriptum est DIIS PATERNIS SVR-GASTEO MAGNO, omnino scribendum SVR-GATRO MAGNO, quod ego de Aesculapio interpretor, quem in draconem verfum, et sic Epidauro Romam aduectum satis sciunt, qui in historia Romana non penitus sunt hospites; nisi cui magis placeat, magis de aliquo genio interpretari. Nam genios sub anguim effigie colebant. Ego ad Aesculapium pertinere iudico.“ Cette méprise du savant M. Bandini pourroit trouver place dans une nouvelle Edition du petit traité si curieux, intitulé: *Colloquium criticum de sphalmatis virorum in re litteraria illustrium*, que Jacques, Boileau, frère du fameux poëte satyrique, a donné sous le nom de *Marcellus Ancyranus* à la fin de ses *Disquisitiones II. de residentia Canonorum, quibus accessit tertia de tactibus impudicis*. Paris. 1695. 8. Hactenus Villoisonius —

Idem V. D. olim mihi amicissimus, in eadem epistola de altera *Eudocia* haec, quae sequuntur, scripserat mihi adnotanda: Il ya dans son *Iωνιά* des passages, qui ne peuvent pas être de cette Princesse, et qui ont été ajoutés, comme dans *Suidas*, par une main postérieure; par exemple celui ci où page 402 il est parlé de *Cyriaque d'Ancone*, fameux Voyageur et Antiquaire du XV. siècle: σὺτως ἀπήγγειλεν ἡμῖν κυριακὸς ὁ εἰς Ἀγκυῶνος, ἀνὴρ

αὐτῆ ἀξιοπίστατος, καὶ ἄλλως καλῶς καταβῶς, Ἐρμενος καὶ αὐτὸς ἔχει τὴν βιβλον. Ἔφη δ' αὐτὸς κυριακὸν κ. τ. λ. *Vn* Imposieur qui auroit composé l'Index sous le nom de l'Impératrice Eudocie, et lui attribuer cette compilation, n'auroit pas été assez mal adroit pour faire cet anachronisme grossier. Cette addition en forme de note aura passé de la marge dans le Texte, comme on en a mille exemples.

Ad pag. 29. lin. 7. Proclus.

Procli Pallas-Athene, germ. versio, versibus heroicis, in lib. mienstruo, *Horen*, a. 1795. part. X. Tubingae, p. 68. sqq.

Ad pag. 32. lin. 6. Hierocles.

Hieroclis comment. illustravit *I. Chr. Wolf*. in diss. epistol. etc. Lips. 1720. 4.

Hieroclis Facetiae e recens. *Io. Ad. Schier*, Lips. 1750. 8. — Selectas dedit *Frid. Andr. Stroth*, in Chrestomathia sua graeca. Quedlinburg. 1780. 8. — Ex *Hieroclis* Facetiis excerptit quasdam et notis illustravit *Andr. Dalzel* in Collectaneis gr. minoribus — ed. *Io. Godefr. Grohmann*, Lips. 1797. 8. p. 29. sqq. et in nota prima quaedam de *Hierocle* et de Facetiarum editt. adnotavit.

Ad pag. 35. lin. 24. Agapetus.

In manibus habeo edit. citatorum opusculorum, (Colon. Allobrog.) sumptibus Ioannis de Tournes. M.DC.XXV. 12.

Ad

Ad pag. 37. lin. 3. Coluthus.

Villoison in epistola ad me scripta ea, quae sequuntur, adnotavit: Le poëme de *Coluthus* étoit inconnu avant que *Bessarion* l'eut découvert avec *Tryphiodore* et *Quintus Calaber*, (en allant de Constantinople au Concile de Florence.) dans un Monastère grec de l'Ordre de S. Basile, situé dans le Bourg de Casoli, qui a le titre de principauté dans la Pouille, près d'Otrante. Voyez p. XLI. et suivantes, et surtout pag. LXI. des Observations que l'Abbé *Ange Théodore Villa* a jointes dans sa nouvelle Edition de Milan 1757. 8. à sa Traduction en vers Italiens de *Coluthus* avec le Texte grec, et avec des Variantes.

Ad pag. 37. lin. 10. Coitus, s. Quintus.

Lucem adspexit editio, huius sententiae: *Quinti*, Smyrnaei, Posthomerorum libri XIV. Nunc primum ad librorum Mssor. fidem recensiti, restituti et suppleti a *Th. Chr. Tychsen*. Accedunt curae *Chr. Gottl Heynii* II. voll. Argentorati ex typographia societatis. Biontin. Exter et Embser. 1805. mai. 8.

Ad pag. 38. lin. 20. Theophilus.

Theophilus, Antecess. Paraphrase veber die Institutionen Justinians, aus dem Griechischen übersetzt, und mit Anmerkungen begleitet von *I. C. Finke*. Gottingae 1805. m. 8.

Ad pag. 44. lin. 10. Theophanes Nicaenus.

Ex litteris *Villoisonii* quaedam supplebo:
Theo-

Theophanis Archiepiscopi Nicaeni, quae exstant, opera, nunc primum ex bibliotheca Vaticana, graece et latine edita, *D. Consaluo Ponce de Leon* interprete, qui annotationes etiam addidit, et varias lectiones ex alterius codicis collatione, Romae apud Franciscum Zanettum. 1590. in 8. de 172. pages, sans compter la longue Epître dédicatoire de Ponce de Leon à Bernardo de Roias, Episcopo Pompelonensi, de 22. pages, les Testimonia de Theophane, qui viennent après la dedicace et occupent sept pages, et l'Index des *ſacrae ſcripturae loca*, quae a Theophane vel citantur vel explicantur de trois pages et demi En regard de la Dédicace, sur le revers du titre, on lit:

Ἰωάννου τοῦ Βενάφαρεως. Ἐξ ἀχλὺος
τὴν δέλτον ὁ Τενσάλος ἤγαγεν εἰς Φῶς,
χαλκοτύποις διαδούς, καὶ Ἰταλοῖσιν ἔχει.
Θενφάνεος τὸ πόνημα σοφοῦ πατρός. Ὁλβίος
ὅτι

Μουσαν εἶν ἀνάγει εἰς ἅγιον μελέτας.

Je vous ai copié ce titre très-exactement d'après mon Exemplaire qui vient de la Bibliothèque du fameux Emeri Bigot et contient quelques petites notes de sa main. —

Ad pag. 52. sub fin. de Theodoro Prodromo.

Ex *Villoisonii* epistola quaedam, quae ad partem historiae litteraria de *Theodoro Prodromo* illustrandam locaque *Philae* emendanda bene faciant, liceat hic inserere: *Fabricius* Bibl. gr. libr. V. cap. 6. pag. 818. tom. VI. (vet. edit.

edit. sed tom. VIII. pag. 142. med. meae edition.) dit, que dans l'Édition assez rare des *Ἱστοριῶν Θεοδοίου τοῦ προδρόμου ἐπιγράμματα*, donnée en grec, sans version latine, et sans notes, à Basle an 1556. 8. on trouve „*Emanuelis Philae, ὅτε ἐπὶ χρονογραφία μεταβληθεὶς, ἀπητήθη ἔργον περὶ ἀσφαλείας. Iambi ad imperatorem Michaëlem Palaeologum, quibus nihil se aduersus illum scripsisse testatur, et propter ea, quae in Chronographia scripserat, pulsus in exilium, veniam ac securitatem postulat.*“ Le même Fabric. ibidem. lib. V. c. 16. p. 710. tom. VII. (ed. vet. at p. 625. vol. VII. m. edit. ubi vero ea, quae posthaec Wernsdorf. edidit, et quae multa sunt, omisi) rapporte de même le titre de cette pièce: *τοῦ Φιλᾶ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ὅτε ἐπὶ χρονογραφία μεταβληθεὶς ἀπητήθη ἔργον περὶ ἀσφαλείας.*“ Fabric. ajoute ibidem, „negat autem quicquam scripsisse se, quod imperatori displicere possit.“ Il donne ensuite ibid. quelques vers de ce petit poëme dont *M. de La Porte du Theil* a redonné le titre. d'après Fabricius, dans sa note p. 520. tom. VI. des *Notices et Extraits des MSS de la Bibliothèque nationale*, Paris, an IX. in 4. Fabricius a copié fort exactement le titre de cette pièce de vers jambiques, tel qu'il se trouve feuille Z (ou suivante) 4. de l'Édition de Bale. où les pages ne sont pas numérotées: mais il me paroît évident que ce passage est corrompu, et qu'il faut lire 1) *ἐπὶ χρονογραφία διαβληθεὶς, ayant été accusé, calomnié pour ses Annales, au sujet de ses Annales*, au lieu de *μεταβληθεὶς*, qui

qui ne présente aucun sens: et 2) qu'il faut restituer ἀπητησῆ ὄρκον, lorsqu' on exigea de lui un serment, au lieu de ὄρκιον, qui ne signifie rien dans ce passage *). L'Editeur ou l'Imprimeur de Bale aura confondu, ce qui arrive souvent, l'abréviation, ou plutôt la liaison de διὰ avec celle de μετὰ dans μεταβληθεὶς, et la forme du κ avec celle du ρ, dans ὄρκιον. Donnez vous la peine de lire cette pièce de Phile, et vous verrez qu'elle ne renferme qu'une longue formule de serment:

Μαρτύρομαι τὸν ὄντα καὶ προτῶν χρόνων.

et:

Τοῦ σοῦ κατειπεῖν οὐκ ἐτόλμησα κράτους,

Οὐ μὰ τὸ Φῶς ἐκεῖνο τῆς ἀφθαρσίας κ. τ. λ.

Au contraire il faut changer le μ en ν. p. 715. libr. V. c. 16. tom. VII. de la même Bibl. grèque de Fabricius, qui publia pour la première

*) Vtramque emendationem *Wernsdorf.* quoque in sua editione, *Manuelis Philae Carmina graeca*, carm. XVII. p. 242. sq. in nota proposuit atque in versione latina reddidit: *Μυσε ad Augustum, quando ei, propter chronographiam in suspicionem adducto, erat ad fidem firmandam iusiurandum delatum.* Postquam late docuerat, scribendum esse ὄρκον, *iusiurandum, et διαβληθεὶς aut καταβληθεὶς, suspicione laborans et accusatus,* notam ita finit: „Nempe quum suspectus esse poeta de iniuriolis aut contumeliosis in Augustum verbis, in chronographia scriptis, ipseque id negaret factum, iussu Augusti confirmare sinceritatem fidemque suam hoc iureiurando debebat“ *Harl.*

nière fois l'építaphe en vers Iambiques d'Irène, épouse de Jean Cantacuzene *). Manuel Phile y fait dire à cette Princesse qu'elle mourut dans la Province de Bithynie, hors des murs de la capitale de l'Empire grec; mais qu'ensuite on a rapporté par mer, les cendres à Constantinople. Voici comme il s'exprime:

Θνήσκω δ' ἐπ' αὐτῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας

"Ἐξοικας ἐκ γῆς (j' aimerois mieux lire τῆς)
τοῖς οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς Αὐσονῶν βασιλείδος,

Καὶ τὴν ἐμὴν ἐνταῦθα πιζέω Κόμιν.

Il est clair qu'au lieu de κόμιν il faut lire ici κόνιν, c'est-à-dire, je dépose ici mes cendres. Le N dans les MSS. et dans quelques livres imprimés, est ainsi figuré ρ, et c'est ce qui l'a fait confondre avec le μ qui a un trait de plus. Manuel Phile qui dans sa pièce fol. ξ, 4, de l'Édition de Bâle appelle l'Empereur grec Αὐσονάρχης, appelle ici Constantinople la Capitale des Ausoniens, τῆς Αὐσονῶν βασιλείδας, parceque les Empereurs grecs, qui succédèrent aux Romains, se faisoient appeller Ῥωμαῖοι, comme

*) Vid. Vol. VIII. Fabr. B. Gr. pag. 618 sq. not. v. et pag. 624. vbi, illud epitaphium in noua ed. omisi, et iam monui, Wernsdorf. non solum illud quoque in sua edit. non recepisse; sed etiam in praef. demonstrasse, id neque scriptum esse a nostro Michaele Phila, neque quadrare in Irenem Cantacuzenam, sed illam Irenem filiam fuisse Vladislai Pannoniae regis, filiam, nuptam Ioanni Comneno, Alexii Imp. filio, et a. 1124. in Bithynia denatum. H. —

comme encore aujourd'hui les Grecs modernes : c'est-de-là que vient le nom de *Romélie*, la Turquie d'Europe, qui appartenoit auparavant aux Empereurs grecs. Remarquez en passant que *Théodore Prodromus* est appelé κύρου pour κυρίου, dans les MSS. grecs, et dans le titre de l'Édition de Bâle. C'est le *Signore* des Italiens, le *Monsieur* des François, et non pas un nom propre, comme quelques uns l'avoient cru faussement. Fabricius relève leur erreur dans la note *ibid.* tom. VI. p. 799. (s. tom. VIII. p. 138. XI. m. edit.). Il pouvoit ajouter que le Père *Souvigny de Blois*, Oratorien, a fait la même faute dans sa nouvelle Édition de ces mêmes pièces de *Théodore Prodromus*, qu' il intitule : *Cyri Theodori Prodromi Epigrammata, nunc primum Latinitate donata, cura et interpretatione Quidonis de Souvigny, Blesensis, congregationis Oratorii Domini Jesu Presbyteri. Iuliomagi 1632. in 4.* Fabricius lib. V. c. 16. pag. 696. tom. VII. (seu vol VIII. p. 621. m. edit.) observe que le poëme de *Philes* est intitulé dans les MSS. τοῦ Φιλῆ Κυρου Μανουήλ στιχοι ιαμβικοὶ περὶ ζώων ιδιότητος, εἰς τὸν βασιλέα Κυρὸν Μιχαὴλ Παλαιολόγου τὸν νέον. *Philes* a donc été appelé *Kyros*, comme *Prodromus*. Mais rien de plus singulier dans ce genre que l'erreur de *Iean Oporinus*, l'Éditeur de τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ Φιλοχρίστου Βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνου, τοῦ διὰ μοναχικοῦ σχήματος *) μετονομασθέντος Ἰωασάφ μονάρχου, κα-

*) Pour entendre le titre de livre, il faut savoir
 Z que

κατὰ τῆς τῶν Σαρακηνῶν αἰρέσεως, ἀπολογία ἴδ. à Bâle 1543. in 8. Il dit dans son Avertissement qui vient à la suite de son Epître dedicatoire: *Tametsi in toto hoc opere exprimendo aduigilatum sedulo a nobis sit, ne quid vsquam a MS. exemplari discederetur, tamen in ipsa statim libri inscriptione, pro eo, quod erat Κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνου nescio, quo pacto Κυρίου possum esse, idque rectene an secus, aliis expendendum permittimus. Nam ut de Cyri nomine, an recte Cantacuzeno adscribatur, non satis perspectum adhuc nobis est, quod a nullo eorum, qui huius in Historiis meminerunt, sic appelletur: ita an pro eo confestim Κυρίου nomen debuerit substitui, non possumus pronuntiare.* Jean Obsopée ne savoit pas, que les Grecs du moyen age et les Grecs modernes disent Κύροῦ, et non pas Κύρου, au lieu de Κυρίου, *Signore* en Italien, *Monsieur* en François. C'est ainsi que l'Histoire de Glycas est intitulée, τοῦ Κυροῦ Μιχαὴλ Γλυκᾶ Σικελιώτου βίβλος Χρονική.

Ad

que dans l'Eglise grecque un Laïque, qui se fait moine, ou un Moine qui devient Evêque, change de nom, lors de sa prise d'habit, ou de son sacre, mais prend toujours un nom dont les lettres initiales sont les mêmes, que celles de son premier nom: ainsi Pierre se fait appeller *Pas* et vice versa: comme Jean Cantacuzene se fit nommer *Iosaphat*, en prenant l'habit monastique. Simon Archevêque de Thèbes dit p. 788. tom. VII. de votre Ed. de Fabricius: Καντακουζηνός ὡς ἀναξ Ἰωαννης Σεπτοῖς τε συζῶν ἀγίοις Ἰωασάφ.

Ad pag. 55. fin. Manuel Comnenus.

Addatur Manuel Comnenus, circ. a. C. 1168. de quo vid. Fabricii B. G. vol. VII, p. 730. et Saxii Onom. II. p. 257. — Io. Christoph. Amadutius edidit atque illustravit in Anecdotis litterariis, ex Mss. codd. erutis, vol. III. p. 1. sqq. *Donaria* duo graece loquentia, quorum unum in tabula argentea apud Moniales Saxoferratenses S. Clarae ab Iustiniano Augusto S. Demetrio Martyri; alterum in Vexillo serico opere phrygionico apud monachos Auellanenses, ab Emmanuele Comneno, Imp. S. Michaeli archangelo dicatum, nunc primum latine reddita, in publicam lucem profert. I. C. Amadutius, graecar. litt. Prof. in archigymnasio Romanae Sapientiae. In epist. nuncupatoria copiose agit de hoc Emmanuele, a quo illud anathema est oblatum, et quem non alium quidem censet, ac eum, qui etiam Manuel dictus, Ioannis Comneni filius fertur, et praesertim de eius matre, quae in hoc monumento *Eudocia* nominatur.

Ad. pag. 56. Ioannes Tzetzes.

Haud piget ex epistola *Villoisonii* saepius laudata quaedam, quae ad carmen quoddam Tzetzae pertinent, huc transferre. „*Fredéric Morel* a donné un fragment en vers grecs sous le titre de *Iliacum carmen epici poetae graeci*, cuius nomen ignoratur, ingenium proditur hoc eleganti fragmento, nunc primum prodit cum scholiis ex veteribus Mss. membranis

*bibliothecae V. C. Isaaci Casauboni Fed. Morellus, Professorum et interpretum regionum Decanus. Latinis heroicis expressit et notis illustravit. Paris. ap. Feder. Morellum Architypographum regium, non sine Regis privilegio, sans date in 4. J'ai ce petit livre rare. La Dédicace de Morel à Thomas Zamoiski de Zamoskio est en vers, et contient deux pages. Vient ensuite la XV. Ode d'Horace, *Pastor cum traheret per freta naubus*, qui occupe les deux pages suivantes, puis la Version Latine, intitulée *Anonymi poetae graeci carmen de Helena, et expeditione ad Ilium, Fed. Morellus, Interpres regius, Latinis versibus expressit*, en six pages, et les *Interpretis (Morelli) notae ad carminis Iliaci fragmentum*, en deux pages. Ces notes commencent par ces mots: *Scholiastes graecus, cuius notulas in hoc anonymi poetae, ni fallor, vetusti, fragmentum, graecae Editioni subiecimus, ex unico exemplari, mutilo quidem, sed non recente, nec mala manu exarato in membranis, quas vir clarissimus Isaacus Casaubonus, affinis meus, pridem mihi concesserat* etc. Le Texte grec intitulé: *Ἀποσπασμάτιον ἔπος περὶ Ἑλένης, Ἀωνίου τοῦ παλαιοῦ*, occupe sept pages et demie, et les Scholies, *Ἀωνίου σχολία εἰς τὸδε τὸ ποιημάτιον*, se trouvent à la fin de la septième page, et occupent la huitième et dernière. Ces scholies sont du même Auteur que ce fragment de 143 vers hexamètres. Morel s'est aperçu que la fin du poeme manquoit et a mis *λείπει τ' ἄλλα*, Maittaire*

taire indique ainsi cette édition, dans la Vie de Frédéric Morel p. 122. de son *Historia Typographorum aliquot Parisiensium vitas et libros complectens*, Londin. 1727. 8. „Federicus Morellus eruit... ex Isaaci Casauboni Mss. membranis *Iliacum carmen anonymi poetae*, anno Editionis non adnotato.“ Frédéric Morel s'est trompé en croyant que ce Poëme est *ancien, et élégant*. Pour réfuter cette opinion, il suffit d'observer que c'est un fragment des *Antehomerica* de Jean Tzetzés, et qu'il se trouve en entier depuis le 147 vers de la 23.e page, jusqu' au 295e vers inclusivement de la 43e page *Iohannis Tzetzis Antehomerica, HomERICA et Posthomerica*, donnés par M. Frédéric Jacobs à Leipzig, en 1793.8. Ce savant Critique paroît n'avoir pas connu cette Edition de Morel, non plus que le Ms. grec des *Antehomerica* de Jean Tzetzes, que le Cardinal Caraffie avoit légué à la Bibliothèque Vaticane, où il étoit cotté nr. 1263, et qui a été récemment transporté à la Bibliothèque Nationale de Paris, avec plusieurs autres Mss. de Rome.

Ad pag. 59. lin. 4. Man. Philes.

Conf. supra ad pag. 52. de *Theodoro Prodromo a Villoisfonio adnotata.*

Ad pag. 59. lin. 9. de Indorum Sapientiae Specimino, et de Georgio Pachymere.

Leg. *Abessalomum*. — Possinus graece edidit exemplo, quod Lucas Holsten. fecit et'

et quod exstat Hamburgi in B. Iohannea — De formula sollemni, sub nomine *Moscham-
paris*, ad historiam *Georgii* s. *Gregorii Pachy-
meris* lib. II. c. 9. supplendam, edita a Bernar-
do de Rubeis in libro de *Georgii* s. *Gregorii*
vita p. 123. vid. ad *Fabricii* B. Gr. vol. VII.
p. 776. not. rr. et vol. VIII. p. 57. sq. et. p.
61. not. y.

Ad pag. 61. lin. 6. Nicephor. Gregoras.

Historiae Byzantinae scriptor graeco- la-
tinus *Nicephorus Gregoras* etc. res a graecis
imperatoribus per annos 145. a *Theodoro*
Lascari priore vsque ad *Andronici Palaeologi*
posterioris obitum gestas libris XI. describens,
et *Nicetae Acominati Choniatae παραλειπόμε-
να* supplens. Colon. Allobrog. ap. *Petrum*
de la Roviere. 1625. fol. — In codd. Bauar.
sunt varia et multa *Nicephori Gregorae* scri-
pta, in his quaedam a *Fabricio* vel omissa vel
aliter citata: v. cl. *Hardt* notitiam codd. Bauar.
in *Aretini Beyträgen*, a. 1803. part. I. p. 48.
et part. II. p. 5 — 29.

Ad pag. 64.

Ex epistola *Villoisonii* huc transferre li-
ceat obseruationem notatu dignam: Les Grecs
n'étudient guere la langue ancienne, que dans
la Grammaire de *Théodore de Gaza*, où on
trouve des erreurs grossières. *Theodore de Ga-
za* trompé par la manière dont les Copistes grecs
configuroient les deux ϞϞ , mis à la suite
l'un de l'autre, a dit vers la fin du 3 livre
de

de la Grammaire grecque, qu'il est mieux d'écrire ὀρύττω avec un τ et un γ, qu'avec deux τ, et qu'il en est de même de tous les verbes barytons de la seconde conjugaison de cette forme: ce qu'il tâche de prouver par l'autorité des anciens Mss. *Crinine ab vno disce omnes*. Voicy les expressions: εὐλογώτερον μέντοι ἐπὶ τοῦ ὀρύττω, καὶ τῶν ὁμοίων, τὸ γράφειν ὀρύττω, καγαπερ καὶ τοῖς παλαιότεροις τῶν ἀντιγραφῶν ἔρωμεν. (C'est qu'il n'a pas su lire les anciens Mss. Henri Etienne, qui releve cette faute considérable p. 107. 108. et 109. de son Dialogue de parum fidis graecae linguae magistris et de cautione in illis legendis adhibenda, à la suite de son Dialogue de bene instituendis gr. linguae studiis. 1587. 4. observe ibid. p. 156. que *Demetrius Chalcondyle* a fait le même bévue.

Ad pag. 73. med.

Aldus Manutius, pater, iam editurus erat *Biblia polyglotta*, vti cognoscitur ex eius litteris ad Conradum Celtem et Vincent. Longin. dat. Venetiis. 1505. (v. quoque Maittaire A. T. II. p. 4.) atque specimen edidit in vno tantum folio (feuillet,) forma folii maxima. In tres autem columnas diuisus est textus; in prima textus hebraicus, in altera latiore, graecus; in tertia textus latinus, teste *Abbé de St. Leger* in *L'Esprit de Journaux*. Paris. 1790. m. Sept. p. 252. sq. Sed Aldus non perfecit consilium. Nullam huius folii mentionem inueni in *Renouard Annales de l'Impri-*

primerie des Alde, à Paris. 1803. 8. Sed ille, tom. I. p. 140., demum recenset. Ed. Aldin. *Sacrae scripturae veteris novaeque omnia. Graece.* Venet. 1518, fol.

Ad pag. 75. med.

Ex Epistola *Villoisonii*: J'ai sous les yeux un *Pseautier* grec, fort rare imprimé avec les Cantiques de l'ancien et du nouveau Testament, à Venise, le 15. Nou. 1486. in 8. et donné par *Alexandre* de la Ville de Candie, dans l'île de ce nom, fils de George, prêtre grec, et petit fils d'*Alexandre*: *Σύνθεσις ἐμοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ ἀπὸ τοῦ Χάνδακας τῆς Κρήτης, υἱὸς (sic, pro υἱῶ) δὲ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Κυροῦ Γεωργίου, ἱερέως, τοῦ Ἀλεξάνδρου,* comme porte le titre. Il n'y a ni Epître dédicatoire, ni préface. *Hunfredus Hodius* parle ainsi de ce *Pseautier* curieux, et du père et l'Editeur p. 312. c. 8. libr. II. de *graecis illustribus linguae gr. restauratoribus*, Londini 1740. 8. *Georgii Alexandri*, (George fils de *Alexandre*, et père de l'*Alexandre*, qui a donné le *Pseautier*, et portoit suivant l'usage grec le nom de son grand-père,) *Romae Professoris, postea Cretensium Praefulis, quem una cum Nicolao Sophiano commemorat laudatque Volaterranus, Anthropologiae libr. XXI. mentionem rursus inuenio in fine Psalterii graeci, editi Venetiis 1486. ab ipsius filio, qui se Alexandrum ex Candace Cretae nominat: σύνθεσις ἐμοῦ Ἀλεξάνδρου κ. τ. λ.* *Volaterranus* cité par *Hody* *ibid.* p.

310. s'exprime en ces termes: Sophianum vero, qui Romae praecipiebat, simul et Georgium Alexandrum, (c'est une faute; il auroit dû dire Georgium, Alexandri filium,) Praefulem Cretensem, qui nuper in vrbe docuit; inter praecipitores ponam graecae disciplinae, quamquam latinam parum attigerint, nec cum supra dictis, (Chrysolora, Bessarione, Trapezuntio, Gāza, Andronico Thessalonicensi, Argyropulo, Chalcondylo, et Constantino Lascari.) vel in patria lingua conferendi, meritis alioquin humanissimis, vitaeque probitate, quae vna maxima est laus, forte superiores. Dein multa, scitu haud indigna, quae ad Palaeographiam gr. pertinent, scripserat Villoison de characteribus huius editionis et MSSorum parum cognitis, et a multis, etiam ab editore Polyglottorum Complutens. minus recte intellectis. Sed veritus, ne fines huius opusculi migrarem, illa h. l. omisi.

Ad pag. 87. med.

Apocryphi libri veteris Testam. Textum graecum edidit, et variarum lectionum delectum adiecit. *I. C. W. Augusti.* Lips. 1804. mai 8.

Io. Christi. Biel nouus thesaurus philologicus, s. Lexicon in LXX. et alios interpretes et scriptores apocryphos V. T. ex B. Auctoris MSO edidit ac praefatus est *E. H. Mutzenbecher.* Hagae Comit. tom. I. II. 1779. tom. III. 1780. mai. 8.

Ad

Ad pag. 91. lin. 15.

Historisch-kritische Einleitung in's N. T. etiam cum alia inscriptione: kritische Geschichte der neu testamentl. Schriften von Io. Ernst Christian Schmidt, (Theologo Giessenfi.) Giesen, 1804. m. 8. cf. neu. Leipz. L. Z. nr. 17. a. 1805.

Ad pag. 95. med.

De canone apud Eusebium scite acuteque disputat D. Io. Frid. Flatt in Magazin für christliche Dogmatik v. Moral etc. part. VII. nr. 6. Tubing. 1801. et part. VIII. nr. 3. Conf. A. L. Z. a. 1802. nr. 36. et 1804. nr. 240., vbi censor suam sententiam atque interpretationem iudicii Eusebiani aequè sagaciter protulit. v. etiam infra ad Eusebium, ad pag. Introd. p. 223.

Pag. 97. lin. 5. corr. pag. 81. ac lin. 8. post. nr. 193. adde, denique nr. 198.

Pag. 99. lin. 22. scrib. 5050.

Ad pag. 105. med.

Add. Ueber die sogenannten Recensionen, welche der H. Abc Bengel, der H. D. Semler, und der H. Geh. K. R. Griesbach in dem griechisch. Texte des N. T. wollen entdeckt haben — von Chr. Frid. von Matthaei, Russ. Kaiserl. Coll. Assessor. Ronneburg. et Lips. 1804. m. 8. conf. neue Leipz. L. Z. 1804. nr. 148. p. 2365. sqq.

Ad

Ad pag. 116.

Gilbert Wakefield primum dedit specimina versionis *anglicae*: 1) A new Translation of the first Epistle of Paul the Apostle to the Thessalians (Specimen futurae versionis N. T.) Warrington. 1781. 8. 2) Tum edidit versionem euangelii S. Matthaei cum notis criticis, philologicis atque exegeticis: ib. 1782. 4. postea 3) A new Translat. of those Parts only of the N. T. wich are wrongly translated in our common version. Lond. 1789. 8. Denique versionem totius N. Test. cum not. cri icis atque exeget. Lond. 1792, III. vol. — Ed. II. 1795. II. voll. 8.

Ad pag. 118. lin. 6.

Nova *Vlphilae* editio secundum *Ihrii* recensionem, cum latina interlineari versione, ad verbum facta, et *Ihrii* versione lat. textui adposita, cum grammatica et Glossario a Fr. C. Fulda confecto, et a W. F. H. Reinwald emendato, necnon cum historico-critica introductione atque adnotatt. textui subiectis, curante *I. Ch. Zahn*, prodiit Weissenfels et Lips. 1803. (sed demum prelo exiit 1805.) mai. 4. v. *Intellig.-Blatt, zur neu. Leipz. L. Z.* nr. 36. p. 597. sq. a. 1805.

Ad pag. 121. lin. 14.

I. A. Wolfii commentatio *sexta* de agnitione ellipseos etc. Prodiit Lips. 1805. 4. — *Aug. Frid. Traugott Linke* commentatt. in epistolae ad Hebraeos cap. III. specim. I. *Plauiae*

niae 1801. m. 8. — ad cap. IV. spec. II. ib 1803.
m. 8.

Ad pag. 125. lin. II.

Edit. II. Commentarii etc. censuram,
censore interdum dissentiente, conf. in *neu.*
Lept. L. Z. scid. 18. a. 1805. Ibidem iudica-
tur de libro: *Neuer kritischer Commentar über*
das N. T. von D. 10. Otto Thieff. Er-
ster Band. Das Euangelium der Apostel v.
Iesu Halae 1804. m. 8.

Ad pag. 135. lin. 9.

De cod. quondam Bamberg. nunc Mona-
censi. antiquissimo, qui continet paraphrasin
historiae euangelicae poeticam, in dialecto
antiquissima saxonica, s. Franco - Theotisca
saec. IX. huc vsque tantum cognitam sub ti-
tulo: *Harmonia euangelica Cottoniana*, in
bibl. Oxoniensi, et cuius vnicum exemplar id
Oxonienſe habebatur, copiose agitur, ex actis
diurnis Bambergenſibus in *Intelligenz-Blatt*
der allg. L. Z. a. 1805. nr. 58. Hickes in sua
codicis Cotton. Mſi notitia putat, scriptam
fuisse istam Harmoniam a Franco quodam, tem-
pore Caroli M. In cod. quondam Bamberg. de-
sunt pauca, quae superſunt in Mſto Cotto-
niano.

Ad pag. 135. med.

De euangel. infantiae Christi etc. (v. In-
trod. II. 2, 2. p. 117.) adhuc notandum est,
tertium euangelium iam memorasse videri Co-
tele-

telerium ad Constitutt. Ap. VI. 16. p. 349. ed. Clerici. Ex illo desumpta videntur fragmenta de natiuitate, vsu cum aliis et morte b. Virginis gloriosae, in Bibl. Giessensi academ., quae *Schmidt* in *Biblioth. für Kritik und Exegese des N. T.* etc. tom. II. part. 4. p. 481. sqq. publicauit, cum euangelio arabico et gr. secundum versionem latinam contulit, addiditque loca quaedam ex metrico german. euangelio, a Tenzelio in *Monathlich. Unterhaltungen* s. 1697. memorato, excerpta. — *Hoffe* progr. Historiae de Christo in vitam et coelum redeunte euangelicae, ex narratione Liuii de Romuli vulgo tradita diuinitate, illustratio. Rejomont. 1805. 4.

Ad. pag. 146. lin. 24.

In *neu. Leipz. L. Zeit.* nr. 17. et 18. a. 1805. V. quidam D. antequam varia, quae huc pertinent, scripta recensuit, partim examinauit et suis auxit cogitatis, praemisit quasi introductionem: *Die neuesten Ansichten und Behandlungsarten der drey ersten Evangelien*, vbi varia feruntur indicia; tum varii libri recentt. huc pertinentes nominantur in, his, *Marsh* Remarks etc. atque illius et aduersariorum scripta eristica. Tum recensentur 1) *Herbert Marsh's — Anmerkungen und Zusätze zu Io. Dau. Michaelis Einleitung in die göttlichen Schriften des neuen Bundes: nebst einer Abhandlung über die Entstehung und Abfassung unserer ersten drey kanonischen Evangelien.* Aus dem Englischen
ins

ins Deutsche übersetzt von Ernst Karl Rosenmüller, Prof. der arabischen Sprache auf der Universität zu Leipzig. Zweyter Theil. Götting. 1803. 4. dein 2) Einleitung in das N. T. von Io. Gottfr. Eichhorn. Erster Band. Etiam cum generali inscriptione: I. G. Eichhorn's kritische Schriften. Fünfter Band. Lips. 1804. m. 8. In hoc libro praecipue trium priorum, et aliorum euangeliorum, item euangelii Hebraeorum in lingua Aramaea scripti, euangelii Marcionis. Iustini ἀποκρυφῶν εὐαγγέλιον, Cerinthi euangelii. Tatiani Harmoniae, et euangeliorum patrum apostolicorum historia eorumque consensus dissensusque et usus explicatur ac declaratur. Censor varias adpersit animaduersiones. 3) et sqq. recensentur libri iam supra memorati, Io. Ernst. Christ. Schmidt Einleitung ins N. T. ect. D. Vogel comment. de tribus euangeliiis etc. Paulus Commentar über die drey ersten Evangelien, etc. et Thiefs Commentar über das N. T. I. Band. — His addatur D. Georg Frid. Seileri progr. de tempore et ordine, quibus tria euangelia priora canonica scripta sint. Erlangae 1805. 4.

Ad pag. 149. lin. antepen.

Duo illa Matthaei priora capita fuisse ab initio peculiarem scriptiunculam, varie deinceps mutatam, ab graecoque interprete euangelii, a Matthaeo hebraice scripti, praefixam, I. E. C. Schmidt in Bibl. theolog. etc. iam supra citata, part. IV. p. 552. sqq. über das
cano-

canonische Evangelium des Mat.
thaeus ostendere conatur.

Pag. 151. lin. 6. scrib. *partic. I. II. et III.*

Ad pag. 152. lin. 14.

Enimuero Schmidt. postea mutauit suam
sententiam, Marcionis euangelium esse Lucae
euangelium secundum aliam recensionem;
e contrario, Lucae euangelium diuersum esse
a Marcionis euangelio, statuit in *kritischen
Bemerkungen über das Evangelium
des Lucas nach dem Marcion und
der katholischen Recension*, in: *Biblio-
thek für Kritik und Exegetik des N. T. etc.*
Hadamar. tom. II. part. 3. p. 365. sqq. 1801.
et part. 4. p. 563. sqq. 1802.

Ad pag. 153. sub fin. Ioannes.

Conf. Süßkind *Beytrag zur Ver-
theidigung der Aechtheit des Euan-
gelium Iohannis, in Beziehung auf
die Schrift: Der Evangelist Iohannes und
seine Ausleger vor dem jüngsten Gericht*, in:
Magazin für christliche Dogmatik und Moral
part. 9. nr. 1. nr. 240. m. Aug. p. 364. sq.
Tubing. 1803. 8. conf. *Allg. L. Z.* a. 1804.

Ad pag. 157. lin. 5.

Cl. Berthold in prolus. *Verosimilia de ori-
gine Euangelii Iohannis*, Erlangae 1805. 8.
probare studuit, a Ioanne euangelium in lin-
gua Aramaea primum fuisse conscriptum, dein
ab ipso, aetate prouecto schedulis in ordinem

redactis, in linguam graecam translatum. — C. Chr. L. Schmidt. commentat. *Ueber das Evangelium des Iohannes* in Schmidtii Biblioth. citata part. 3. pag. 586. sqq. Sed quaedam contra eius expositiones monuit censor in *Göbleri Journal für auserlesene Literatur* 1791 l. part. 2. pag. 559. sqq. — Henkii progr. Iohannes Apostolus, nonnullorum Iesu apophthegmatum in euangelio suo est ipse interpretes. Holmstadt 1798. 4. Add. supra p. 197. Pag. 158. lin. 17. post diuisum pone comma.

Ad pag. 160. lin. 23.

De apocrypho Ioannis, in cod. Bauar. v. *Hardt* de codd. Bauar. in *Aretini Beyträgen* etc. a. 1804. part. III. p. 41.

Ad pag. 166.

Pauls Epistle to the Romans in Hebrew. Corrected from the version, published by D. Hutter at Nurenberg 1600. and by Robinson at London 1661. now republished with many Improvemens by *Rich. Caddig.* A. M. London. 1804. 12.

Ad pag. 169. lin. 2.

Volum. VII. part. I. ed. Koppian. completens epistol. Pauli ad Timotheum, Titum et Philemonem, continuauit *I. Henr. Heinrichs* Gotting. 1798. 8. conf. eph. litter. Gotting. a. 1799. nr. 81. pag. 801. sqq. — *Part. II.* etiam cum peculiari titulo: *Pauli Epistolae ad Philippenfes et Colossenses.* Gr. Perpetua adnotatione illustratae a. *Io. Henr. Heinrichs,* Archi-

Archidiac. ad aedem. S. Iohannis Dannenbergae in Ducatu Luneburg. Götting. 1803. mai. 8. conf. *Neu. Leipz. L. Z.* a. 1804. nr. 147. Epistolam breuem Paulli ad Timotheum apocrypham cel. *Hardt* e cod. Monac. 122. publicavit in *Aretini Beyträgen etc.* 1804. part. VIII. p. 34. sq.

Ad pag. 132.

Codex apocryphus N. T. fasc. 1. editus a *Birch.* Hafniae 1804. m. 8. — De codice *Nicodemi* euang. quondam Senkenbergiano, nunc Giessensi, v. *Schmidt* *Bibl. theolog.* citat. part. IV. p. 508. — De *Proteuangelio Iacobi* v. supra p. 197.

Pag. 185. lin. 12. corr. *spectantium.* et pag. 189. lin. 8. corr. *sectionem,* et add. *Clarkium,* Prof. collegii Iesu Cantabrig. Constantinopoli nuper in patriam suam retulisse codicem Mistum operum *Dionysii Areopagitae.*

Pag. 197. lin. 14. corr. *Castahone.*

Ad pag. 200. lin. 14. Iustinus Martyr.

Sam. Gottl. Lange dispp. I. II., in quibus Iustini Martyris apologia pro Christianis ad Antoninum Pium sub examen vocatur. Ienae. 1795. 8. v. *Haenlein.* et *Ammon.* et *Pauli Neues theolog. Journal,* 1795. partic. 6. pag. 603. sqq.

Ad pag. 26. lin. 8. de Iulio Africano.

In *Io. Christph. L. B. de Aretin,* V. cel. *Beyträgen zur Geschichte und Literatur etc.*

1804. partic. IV. p. 49. sqq. ex binis codd. Monac. publicata est *Africani narratio de iis, quae Christo nato in Persia acciderunt*, gr cum lat. versione et notis criticis. Vir doctus, qui illam primus h. l. in lucem edidit, in prooemio primum monet in *Io. Rodolfi Wetstemi filii notis in epistolam Africani ad Origenem* p. 150. omnia veterum de Africano testimonia esse congesta; tum recte iudicat, tantum abesse, ut narratio haec ad scriptorem, omnium antiquorum ore celebratum, referri possit, ut ne hilum quidem contineat, Africani chronographi ingenio dignum; auctorem vero *Cestorum*, qui item *Africani* nomen praeferrunt, dudum vel anilis credulitatis, vel mirae in superstitiones propensionis nota a criticis confixum esse: et fatetur, se facile in eorum sententiam concedere, qui eum a chronographo diuersum censeant, ideoque se isti hunc etiam foetum non melioris furfuris adiudicare. In nota denique de *Cestorum* libris differens, fragmenta, inquit, passim apud Hippiatricos et Geonicos occurrunt praeter tractatum de adparatu bellico, qui huius operis pars censetur, et ea, quae ex Mich. Pselli libro inedito *Σαυμασίων ἀκουσμάτων λατινικῶν καὶ ἑσπερίων* vulgunt Lambecius p. 472 — 479. ed. Kollar. Addo hic, *Africanam* opuscula in quibusdam decreti Gelasiani, quod exstat distinct. 15. can. 3. sancta, apocryphis recenseri inter apocrypha, idque prae omnibus certe huic narrationi conuenire.

Pag. 220. lin. 11. corrige *Graesium*.

Pag. 221. lin. 10. *Athanasius*.

Ueber die ökumenischen Symbole. Von D. Albrecht Kochen zu Altona, in D. Io. Chr. Wilh. Augusti, Prof. Ienens. Theologisch. Monatschrift für das Jahr 1802. 2ter Jahrgang, fasc. VI. nr. 2. p. 34 — 41. Is praecipue differit de symbolis Nicaeno et Athanasiano, quod haud genuinum habetur. Conf. Oberdeutsche A. L. Z. 1805. nr. 151. m. Nou.

Sed quoniam reliquas plagulas, prelo iam, credo, emissas, nondum accepi et tamen ad finem properandum est, hic subsistere cogor: metuens ne eadem bis adponam.

Quod in prolegomenis ad tom. I. Introductionis etc. pag. 61. sqq. catalogum dedi codd. mssor., qui in bibliothecis *Barberina*, *Angelica* et *Ghigiana* custodiuntur: haud ingrata nec ab instituto nostro prorsus aliena, adpendicis loco, erit, opinor, notitia catalogorum variorum mssorum librorum, Constantinopoli quondam quidem seruatorum, quam humanissimus *Alter* pluribus abhinc annis per litteras mihi suppeditauit. Iam (monente etiam eod. cel. *Altero*,) *Kollarius* in Supplementis ad Lambecii commentarios, (Vindobonae 1790 fol.) pag. 761. sq. de cod. CXXXIII. *) nr. 2. fol. 3. p. 2., octo, ait, catalogi variorum calamo scriptorum librorum, qui saeculo decimo sexto CPoli adhuc salui a diuersis doctis hominibus possidebantur, quorum nomina subiicere non pigebit:

1) Constantinus Varenus possidebat mssft.

45.

T 2

2)

*) In Nesselii catal. cod. XCVIII. part. V. p. 151. paucis fit illorum catalogorum mentio.

- 2) Iacobus Marmarotus 22.
- 3) Ioannes Sutzus. 24.
- 4) Catalogus a Granlatico exhibitus, 174.
- 5) Antonii Cantacuzeni. 44.
- 6) Manuelis Eugenici. 53.
- 7) Michaelis Cantacuzeni. 57.
- 8) Patriarchalis biblioth. CPolitanae. 168.

In his igitur Catalogis indicantur manuscripti codd. septem et sexaginta supra quingentos, optimae frugis plerique, immo nonnulli etiam rarissimi: quos si quis ex his Catalogis exscriptos in vnam omnes Alphabeti seriem redigeret, rem faceret iis praesertim viris doctis non ingrati, qui olim Fabricianae Bibliothecae graecae alteram editionem sunt molituri. Hactenus Kollarius. Ex illis catalogis, in vulgari gr. lingua scriptis, cel. *Alterus* iam a. 1730. sibi ea, quae sequuntur, excerpserat.

I. Codd. *Constantini Varenii*. Inscriptio catalogi haec est: ταῦτα εἰσὶ τὰ βιβλία τοῦ ἐντιμοτάτου καὶ θεοσεβεστάτου πατρὸς Ἰωαννοῦ Κωνσταντίνου τοῦ βαρῆνου καὶ μεγάλου σακελλαρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

5. ἀγαπητοῦ διακονοῦ τῆς μεγάλης ἐξηγησίας καὶ διδασκάλου γεγονότος τοῦ βασιλέως ἰουσημιανοῦ τοῦ μεγάλου πρὸς τὸν αὐτὸν βασιλέα ἰουσημιανόν, βιβλία, ἧτοι τμήματα δώδεκα. (Apud *Fabric. libr. V. cap. V. p. 570 — 572. vol. VI. vet. edit. seu in noua edit. vol. VIII. pag. 36. sqq.*)

6. γραμματικὴ γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

10. συμμάχου τοῦ ἑβραίου ἑρμηνεία εἰς τὸ δα. βιβλ. ψαλτήριον.

11. τοῦ αὐτοῦ (συμμάχου) ἑρμηνεία εἰς ἅπαντα τῆς θείας καὶ παλαιᾶς γραφῆς.

16. Φωτίου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως ἑρμηνεία εἰς τοὺς κανόνας.

20. μανουὴλ τοῦ κορινθίου καὶ μεγάλου ῥήτορος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κωνσταντινουπόλεως ἀπολογία δεκατέσσαραι πρὸς τὴν ἐν Φλωρεντία ὀγδόην σύνοδον. Καὶ περὶ τὰς ἀτοπίας τῶν λατίνων κεφάλαια ἑβδομήκοντα τέσσαρα.

21. ἀρσενίου Φιλοσόφου, μητροπολίτου γεναμένου μονεμβασίας τῆς πελοποννήσου ἑρμηνεία τὰς εἰς τὰς ἑννέα κωμωδίας τοῦ ἀριστοφάνους.

24. νικολάου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως ἑρμηνεία εἰς ἅπαντα τῆς θείας γραφῆς.

26. μάρκου μουσουρου Φιλοσόφου ἑρμηνεία καὶ συναγωγή μεγάλη εἰς τὰς ἑννέα κωμωδίας τοῦ ἀριστοφάνους.

27. μανουὴλ τοῦ καμαριώτου καὶ μεγάλου ῥήτορος εἰς πλάτινα καὶ ἀριστοτέλην.

28. τοῦ αὐτοῦ μανουὴλ τοῦ καμαριώτου ἀπόδειξις εἰς τὰς ὁμήρου ῥαψωδίας, καὶ εἰς τὸν βίον αὐτοῦ.

29. γεωργίου γεμισοῦ ἑρμηνεία εἰς τὰς πέντε φωνὰς τοῦ ἀριστοτέλους καὶ εἰς τὰς δέκα κατηγορίας.

34. νικολάου Φιλοσόφου τοῦ πρωτασκριτή, τοῦ λειχούδη ἑρμηνεία εἰς πάντας τοὺς βασιλικούς νόμους.

35. ἰωάννου τοῦ μητροπολίτου χαλκηδόνος ἀπόδειξις εἰς τὴν πενθέκτην σύνοδον, καὶ εἰς τοὺς κανόνες αὐτῆς.

36. Ἰωάννου ἀναγνώστου τῆς μεγάλης ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ βίος τοῦ ἁγίου καὶ ἰσαποστόλου μεγάλου κωνσταντίνου.

42. Ζαχαρίου ῥήτορος ἱστορία ἐκκλησιαστικῆ.

44. Φρυνίχου λεξικὸν κατ' ἐπισήμην, πάνυ ὠραῖον.

II. *Codices Iacobi Marmareti, cum inscriptione:* τὰ βιβλία τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυροῦ ἰακώβου τοῦ μαρμαρέτου.

4. ἱστορικὸν, κυροῦ νικηφόρου τοῦ γρηγοῦ. ἔχουσι ἱστορία ἐκκλησιαστικῆ. καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.

5. ἱστορικὸν κυροῦ μαγίστου τοῦ σὴθ χρονικὸν εἰς κοινὴν γλῶτταν, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ κτίσεως κόσμου, καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλες μεταξοταῖς.

6. ὄνειροκρίτης ἀκριβῆς κυροῦ νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως. κατὰ ἀλφαβήτου σοιχείου. καὶ ἔνετο χαρτὶ βιββάκινο.

9. κυροῦ ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος ἔρμηνεία εἰς τὸν ἅγιον διονύσιον τὸν ἀρεοπαγίτην ἐπίσκοπον ἀθηνῶν. ἱεραρχία οὐρανία, μουσικὴ θεολογία. καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.

III. *Codices Ioannis Sutz.* Inscriptio est: ταῦτα εἰσὶ τὰ βιβλία τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυροῦ ἰωάννου τοῦ σουτζου.

9. λέοντος τοῦ φιλοσόφου καὶ βασιλέως ἱστορίαι μερικαί, καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

11. Ζαχαρίου ῥήτορος ἱστορία ἐκκλησιαστικῆ, καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

12. Ἰωάννου ἀναγνώστου τῆς μεγάλης ἐκκλησιαστικῆς τῆς πρεσβυτέρας ῥώμης ἱστορίαι καὶ βίος τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου καὶ ἰσαποστόλου βασιλέως. καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

IV. Codices, qui variis locis seruantur, quorum catalogus confectus est a *Grammatico*, siue, vt Kollar. legit, a *Granlatico*. Graeca decet inscriptio, latina autem haec est: Catalogus librorum hinc inde extantium, a *Grammatico* exhibitus.

1. βιβλίον τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου λαζάρου ὁ ὁποῖος λάζαρος ἔκαμε τέσσαρες ἡμέραις εἰς τὸν ἄδην, καὶ ὡς ἂν τὸν ἐσύκοσε ὁ χριστὸς, ἐξηγήθη τέσσαρα βιβλία. Καὶ εἰδόντας αὐτὰ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πατρὲς, ἔκριψαν τὰ τρία καὶ δὲν ἠυρίσκονται· τὸ δὲ πρῶτον βιβλίον τοῦτο ἔνε εἰς ῥώμην, καὶ ἤκουσα ἐκ τὸν σάντα κροῦζε τὸν γαρδηνάλε ὅτι πᾶσα ὁποῦνα γένη νέος γαρδηνάλες, τοῦτο διδοῦναι καὶ τὸ εἰαβάζει μιᾷ φορᾷ. Καὶ ἄλλον ἄνθρωπον δὲν τὸν δείχνουν. Cl. Alter. qui *Grammaticum* aut. Kollario iudice, probabilius *Granlaticum*, scribam fuisse horum catalogorum existimat, superiora ita vertit: „Liber sancti et iusti Lazari. Hicce Lazarus passus est tribus (quatuor) diebus in inferis, et postquam illum excitauit Christus, edidit quatuor libros. Et videntes illos (libros) apostoli, et patres, occultauerunt tres, et hi non inueniuntur. Iste primus liber, (hic nempe, qui Constantinopoli existit,) est Romae: et audiui a Santa cruce Cardinali, quandoque nouus Cardinalis creatur, hunc librum illi dari et hunc perlegit vna vice. Alteri homini non ostendunt.“

2. τοῦ μενάδρου τὰς κωμωδίας, ὅλας τὰς εἰκοσὶ τέσσαρας. καὶ ἐξηγεῖται αὐτὰς ὁ ὑπέρτιμος κῆρος μιχαήλ ὁ ψελλός.

6. ιστορικὸν κυροῦ μιχαήλ τοῦ ψελλοῦ καὶ ὑπερτίμου.

7. ιστορικὸν ἀνδριότου περὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἑταιρίδος.

8. ιστορικὸν κύρου νικήτα κουροπαλάτου τοῦ χονιάτου.

27. ἱστορία παλαιὰ μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ μωάμεθ. καὶ ὅπως ἐπολέμησε, καὶ ἐνίκησε τοὺς ἑωμαίους, δύο καὶ τρεῖς φοραῖς.

97. ἰωάννου τοῦ ζωναρά ἐξήγησις εἰς τὴν ἐκτίμησιν ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ.

129. τὰ ὀμηρόκεντρα, τὰ γενόμενα παρὰ τῆς εὐσεβεσάτης εὐδοκίας τῆς βασιλείσσης.

153. τὰ τοπογραφικὰ τοῦ εὐράβωνος.

134. τὰ τοπογραφικὰ κλαυδίου πτολομαίου.

135. ἐξήγησις καὶ διήγησις πάνυ ὠφέλιμος, εἰς τὰ τοπογραφικὰ εὐράβωνος καὶ πτολομαίου παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ μιχαήλ τοῦ ψελλοῦ.

36. ἀστρονομικὸν κυροῦ μιχαήλ τοῦ ψελλοῦ.

136. λόγοι ἱστορικοὶ πάνυ ὠραῖοι τοῦ σοφωτάτου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Ζωναρά.

139. τοῦ σοφωτάτου, καὶ εὐσαβεσάτου ἡμῶν βασιλέως κυροῦ Ἰωάννου τοῦ καντακουζηνοῦ· τοῦ διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετωνομασθεῖς ἰωάσαφ, κατὰ τοῦ μωάμεθ ἀπολογίαί τεσσαρες.

147. γεωργίου τοῦ γεμίστου ἱστορία περὶ ὄρεμάτων βασιλικῶν, καὶ ἀρχόντων, καὶ πάντων τῶν ἐν πέλει.

148. ἱστορικὸν γεωργίου μοναχοῦ τοῦ λακαπήνου· καὶ ἀρχίζει ἀπὸ κτίσεως κόσμου.

149. ἱστορικὸν ἰωάννου κουροκαλάτου τοῦ σκυλίτζη· καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀγόρευσιν νικηφόρου τοῦ ἀπὸ

ἀπὸ γενικῶν· καὶ τελειῶναι ἕως τῆς βασιλείας ἰσκανίου τοῦ κομνηνοῦ.

150. ἱστορία τῶν κομνηνῶν· ὃ καλεῖται τὸ βιβλίον, τὰ κομνηνὰ ἱστορήματα.

171. ἱστορία συντίπα τοῦ φιλοσόφου συγγραφέϊσα παρὰ μουσοῦ τοῦ πέρσου.

V. Codd. *Antonii Cantacuzeni*. Inscriptio est: τὰ βιβλία τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυροῦ ἀντωνίου τοῦ καντακουζηνοῦ.

8. τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου βασιλέως ἡμῶν κυροῦ ἰωάννου τοῦ καντακουζηνοῦ· τοῦ διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετωνομασθεῖς ἰωάσαφ, κατὰ τοῦ μωάμεθ ἀπολογίαί τέσσαραι, καὶ ἕνε τὸ χαρτὶ κόλλες μεταξοταῖς.

37 τοῦ εὐσεβεστάτου (vti supra —) ἰωάσαφ, λόγοι ἀντιρρήτικὸί τέσσαροι, κατὰ τοῦ μωάμεθ, καὶ ἕνε ζάμπάδο.

VI. Codd. *Manuelis Eugenici*: inscriptio haec est: τὰ πάροντα βιβλία εἰσὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυροῦ μανουὴλ τοῦ ευγενικοῦ.

5. ἱστορικὸν κύρου κωνσταντίνου τοῦ καισαρέως ἔπεριτορεῖ περὶ ῥωμαϊκῆς ἱστορίας· καὶ μετεγλωττίσθη ἀπὸ τὴν λατίνων γλῶτταν εἰς τὴν ἑλληνικὴν, παρὰ κυροῦ γεωργίου τοῦ ζηγαβηνοῦ.

9. κυροῦ βηταρίου μητροπολίτου νικαίας· ὕστερον δὲ μετὰ τὴν ὀγδοὴν σύνοδον γεναμένου πατρί-αρχου βενετίας, ἤτοι νέας κωνσταντινουπόλεως· καὶ καρδηνάλεου τῆς παλαιᾶς ῥώμης· καὶ γράφει κατὰ τῶν γραικῶν.

33. μιχαὴλ τοῦ ψέλλου ἐρμηνεῖα εἰς τὴν βιβλον τοῦ διοσκορίδου διὰ σιχῶν πολιτικῶν.

VII. Codd. *Michaelis Cantacuzeni*. Inscriptio haec est: ταῦτα εἰσὶ τὰ βιβλία τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυροῦ μιχαήλ τοῦ καντακουζηνού.

1. Ὀνειροκρίτης ἀκριβῆς κατὰ ἀλφαβήτου σοιχείου, καὶ μεταγλωττίσθη ἀπὸ τῶν ἀρράβων γλωτταν εἰς τὴν ἑλληνικὴν, παρὰ μαγίστρου τοῦ κυρ σήθ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνεβιββακίνο.

35. ἰατροσόφιον ἱσπρου βσεκζεβέρ τοῦ ἔβιβιβλίον μέγα· καὶ ἔχει τμήματα ἑπτὰ· καὶ μεταγλωττίσθη ἀπὸ τὴν ἀρράβων γλωτταν εἰς τὴν ἑλληνικὴν· παρὰ τοῦ σοθωτάτου κυροῦ γιωργίου τοῦ βυζαντίδου· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνεβιββάκίνο.

36. ἰατροσόφιον, βανλί λεγόμενον, καὶ μεταγλωττίσθη ἀπὸ τὴν ἀρράβων γλωτταν εἰς τὴν ἑλληνικὴν· παρὰ μαγίστρου τοῦ κυρ σήθ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνεκόλλες μεταξοταῖς.

39. τοῦ ἀσκληπίου περὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς· καὶ περὶ δενδρίτου λίθου, ἦτοι κοραλλίου· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνεβιβράινο.

40. τοῦ ἀσκληπίου, περὶ ὠκεανοῦ ποταμοῦ καὶ τὰς ἐν αὐτῷ εὐρισκομένας νήσους· καὶ τῶν αὐτῶν· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνεβιβράινο.

41. τοῦ αὐτοῦ ἀσκληπίου, περὶ ὕλης ἰατρικῆς· τὰς τε εὐρισκομένας βοτάνας ἐν Ἰνδία, καὶ τῇ εὐδαίμονι ἀρράβια· καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχει διάφορα· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνεκόλλες, βιβράινο.

37. ἰατροσόφιον τοῦ ἀσκληπιῦ περὶ λίθων καὶ βοτανῶν δυνάμεων, καὶ τὸ χαρτὶ ἔνεβιβράινο.

38. τοῦ αὐτοῦ ἀσκληπίου περὶ μεταλλῶν γῆς· ἔτι τε χρυσοῦ, καὶ ἀργυρίου, καὶ μελβδου, καὶ ὑδραργύρου· κασσιτέρου, καὶ σιδηροῦ ἦτοι χαλκώματος· καὶ περὶ πάντων τῶν ὑδάτων καὶ τῆς αὐτῶν σημαίωσης, καὶ τὸ χαρτὶ ἔνεβιβράινο.

43. Ιατροσόφιοῦ μασούρου τοῦ αἰγυπτίου καὶ μετε-
γλωττίσθη ἀπὸ τὴν ἀρράβων γλωτταν εἰς τὴν ἑλληνι-
κὴν παρὰ τοῦ ἔνδοξοτάτου καὶ μεγαλοπρεπεστάτου
ἀρχοντος κυροῦ ἰωάννου τοῦ δοῦκα, τοῦ πανυπερσε-
βάσου· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλες μεταξοταῖς.

44. γεωργίου τοῦ Ζηγαβηνοῦ περὶ βοτανῶν
μερικὴ ἀπόδειξις· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβάκινο.

47. τοῦ εὐτελοῦς ἰωάννου τοῦ ῥακενδύτου κα-
λουμένου μετάφρασις ἢ καὶ παράφρασις εἰς τὴν
δισκοριδίου βιβλον· ἦγουν εἰς τὴν κανὴν φράσιν· περὶ
ὑλης ἰατρικῆς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

57. ἰσοκλὸν ἰωάννου κουροπαλάτω, καὶ γεγο-
νότος ὄρουγγαρίου τῆς βιηλῆς, καὶ πρωτασι κρίτου,
τοῦ σκυλίτζη χρονικὴ ἰστορία· καὶ ἀρχινὰ ἀπὸ τῆς βα-
σιλείας νικηφόρου τοῦ ἀπὸ γενικῶν. καὶ τελειώκει εἰς
τῆς βασιλείας ἰσαακίω τοῦ κομνηνοῦ, καὶ τὸ χαρτὶ
ἔνε βιβράκινο.

VIII. *Codd. patriarchal. bibliothecae CPo-
litan.* Inscriptio haecce est: ταῦτα τὰ κατωθεν
βιβλία εἰσιν ἐν τῷ ῥαιδεσῶ. Πάιδεσον est coenobium
gr. CPoli. Kollarius autem, illam esse biblioth.
patriarchalem CPolitanam, quae CLXVIII.
codd. continebat, haud omnino persuasit Altero,
qui tamen nonnullorum tantum codd. nomina
olim scripserat. Nec vero numerati sunt codd.

μενάνδρου κωμωδίαι.

Φιλίμωνος κωμωδίαι.

ἰστορικὸν γεωργίου μοναχοῦ.

αἱ ἰστορίαι τῶν κομνηνῶν.

Ζαχαρίου ῥήτωρος ἰστορία ἐκκλησιαστικὴ.

ὁ ἰχνηλάτης. (h. e Bidlay fabb.)

γρηγορίου πάπα τοῦ διαλόγου ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν
Βασιλέα τὸν Ἰσαυρον.

ἔυσεβίου τοῦ παμφίλου εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

ἰσορικὸν νικηφόρου γρηγορᾶ περὶ τῆς νέας ῥωμαϊ-
κης ἰσορίας.

ἰσορικὸν κῦρ μιχαήλ τοῦ ψέλλου.

ἰσορικὸν γεωργίου τοῦ σκυλίτζη.

ἰσορία φιλοχώρου.

ἔυσεβίου τοῦ παμφίλου κατὰ πορφυρίου.

ἰσορικὸν βημαχίου περὶ βίον τοῦ μεγάλου κων-
σαντίνου.

Θεοδώρου ἀναγνώστου ἰσορία ἐκκλησιαστικῆ.

ἰσορικὸν ἐφόρου τοῦ φιλοσόφου.

ἰσορικὸν διοδώρου σικελιώτου.

ἰσορία Θεοφίλου πρὸς κωνσαντίνον τὸν μέγαν.

ἰσορικὸν Θεοπόμπου.

ἰσορικὸν παπιανοῦ.

ἰσορικὸν ἀμιλιανοῦ.

ἀπολλωνίου τοῦ τυάνεως φιλοσοφικόν.

In fine huius catalogi legitur: καὶ ἀλλὰ
πολλὰ εἰσὶν βιβλία πολλὰ πολλά.

Haec sunt, quae humanissimus *Alter* mihi
de illis catalogis adnotarat, et quae ut cum
grati animi testificatione memoriae prodam, haud
ingratum fore litteraturae graecae amantibus
existimaui. Plenior sane est haec notitia catalo-
gorum, quam *catalogus librorum mssicorum
graecorum*, qui CPoli apud Christianos olim ad-
seruabantur, recusus in Noua librorum rarior.
conlectione, fascic. III. p. 437. sqq. Hælis Magd.
1710. 8. Forfan, id si sperare fas est, aliquando
vir litterarum Graecorum peritus, hac *Alteri*
narratione excitabitur, ad catalogos illos ple-
nius describendos ac promulgandos; aut etiam,
si ei Constantinopolin proficisci licebit et adi-
tus

tus ad illas, quae si adhuc supersunt, bibliothecas inuestigandas et perscrutandas patebit, ad codices vel comparandos vel libros, qui nondum editi, et luce digni sunt, prelo committendos et ab interitu seruandos.

I N D E X

Major numerus indicat tomum, minor autem paginas.

- Achilles Tatius* I. 381. *Anacreon* I. 146. II. 299.
Acta Apostolorum II. 153. *Anaxagoras* I. 137.
Actuarius v. Ioannes. *Andocides* II. 310.
Adulitanum monumentum *Andronicus Comnenus* II.
 II. 271. 69.
Aegineta v. Paullus Aegi- *Anthologia graeca* I. 49.
neta. *Antonius Eremita* II. 193.
Aelianus I. 374. II. 341. *Antoninus* (Aurelius im-
Aeschines orator J. 220. perator) I. 338. II. 338.
 217. 219. II. 320. *Aphthonius* II. 9. II. 343.
Aeschines philosophus I. I. 73. 349.
 175. *Apocryphi* N. T. II. 369.
Aeschylus I. 128. II. 300. — V. T. II. 86. 361.
Aesopus I. 110. 72. 283. *Apollodorus* I. 279 216.
 II. 297. II. 330.
Agapetus II. 35. I. 72. *Apollonius Dyscolus* I. 334.
 284. II. 310. 347. 220.
Agathius II. 40. *Apollonius*, mathematic.
Alcaeus I. 109. II. 21.
Alcinous I. 327. *Apollonius Pergaeus* I. 268.
Alciphron II. 4. *Apollonius Rhodius* I. 273.
Alcman I. 108. *Apollonius Tyan.* I. 295.
Alexander Aphrod. I. 372. *Apollonius Tyrius* I. 382.
Ammonius Hermeae F. II. *Apostoli diuini* II. 138.
 30. *Apostolius v. Michael.*
Ammonius Saca I. 379. *Appianus Alexandrin.* I.
Anna Comnena II. 52. 337.

Aqui

- Aquila* II. 77.
Arataeus I. 305.
Aratus I. 263. 41.
Arcadius I. 16.
Arriochus I. 107.
Archimedes I. 272.
Archytus I. 106.
Arethas II. 255.
Arethaeus II. 334.
Ariphron I. 114.
Aristeas II. 71.
Aristennaetus II. 12.
Aryides (Aelius) I. 362.
Aristippus I. 168.
Ariophanes I. 165. II. 309.
Aristoteles I. 221. II. 300. 319. 321.
Arioxenus I. 245. II. 326.
Arrianus (Flavius) I. 329. II. 336.
Argenius II. 66.
Artemid. Ephesus II. 337.
Artemidorus I. 333. II. 337.
Athanasius II. 219. 371.
Athenaeus I. 369. II. 342.
Augustinus II. 231.
- B.**
- Babrius* I. 283.
Barlaam II. 257.
Barnabas II. 187.
Baruch II. 85.
Basilius Macedo II. 45.
Basilius Magnus II. 227.
Bessarion II. 65.
Biblia polyglotta. II. 359.
- Bion* I. 276. II. 299.
- C.**
- Caius Presbyter* II. 209.
Callimachus I. 260. II. 328.
Callistratus I. 368.
Canariota v. Matthaeus Cam.
Canones apostolici II. 183.
Cebes I. 160. 16. 301. 302. 304. II. 309.
Chariton I. 382.
Chion I. 213.
Choricus II. 38.
Chronicon paschale II. 51.
Chrysoloras, v. Emmanuel.
Chrysostomus I. 40. II. 334.
Cleanthes I. 266. II. 329.
Clemens Alexandrinus, II. 206.
Clemens Romanus II. 189.
Cleomedes I. 41.
Codices graeci I. 37.
Cointus Calab. II. 37. 348.
Collectiones graecorum auctorum I. 48.
Coluthus II. 36. 348.
Conon I. 282. II. 289.
Cononis narrationes I. 54.
Constantinus Harmenopolus II. 61.
Constantinus imper. II. 7.
Constantinus Porphyrogenetus II. 50.
Cririci libri I. 39.
Ctesias I. 194.
- Cyra-*

- Cyranis* I. 64.
Cyrillus Alexandrinus II. 242.
Cyrillus Hierosolymit. II. 223.
- D.
- Demetrius Phaler.* I. 247.
Democrates II. 300.
Demosthenes I. 214. II. 319. 320.
Dexippus I. 381.
Dicaearchus I. 245.
Didymus II. 222.
Dio Cassius I. 375.
Dio Chrysostomus I. 305.
Diocles I. 267.
Diodorus Siculus I. 286. II. 331.
Diogenes Laertius I. 372.
Diogenes Sinop. I. 239. II. 324.
Dionysius Alexandrin. I. 209.
Dionysius Arcopagita I. 188. 195.
Dionysius Halicarn. I. 284. II. 331.
Dionysius Thrax I. 281.
Dioscorides I. 295.
Diphilus I. 252.
Dorotheus II. 70.
- E.
- Ecclesiasticus, v. Salomo.*
Emmanuel Chrysoloras II. 62.
Empedocles I. 145.
- Ephraïmus Syrus* II. 235.
Epicharmus I. 133.
Epictetus I. 300. 372. 329. 330. II. 309. 334.
Epicurus I. 253.
Epimenides I. 77.
Epiphanius II. 231.
Eratosthenes. I. 269.
Etymologicum M. I. 44.
Euangelia v. Nou. Testa. mentum.
Euangelistae II. 138.
Euclides I. 248. II. 326.
Eudocia II. 47. 344.
Eunapius II. 22.
Eunomius II. 223.
Euripides I. 152. II. 306.
Eusebius II. 213.
Eustathius I. 89.
Eustathius, auctor lib. romanensis II. 56. I. 382.
Eustathii alii II. 57.
Euthymius Zigabenus II. 256.
- F.
- Fauorinus* I. 328.
Fischer II. 290.
Flavius Josephus II. 333.
- G.
- Gabrias* I. 72. 283.
Galenus (Claudius) I. 351.
Gemistus (Georg.) II. 65.
Gennadius II. 258.
Georgius Cedrenus II. 51.
- Bb
- Geor-

- Georgius Hamartolus* ll. *Hermes v. Mercurius Trismegistus.*
 254.
Georgius Lecapenus l. 24. *Hermogenes* l. 348. 73. 349.
 41. ll. 60. ll. 338.
Georgius Pachymeres ll. *Herodes* (Tiberius Claudius Atticus) l. 335. 53.
 59. 357.
Georgius Phranzes ll. 69. *Herodianus* l. 378.
Georgius Trapezuntius ll. *Herodianus* (Aelius) l. 350.
 65. ll. 18.
Glycas (Michael) ll. 68. *Herodianus Grammaticus*
Gorgias l. 133. l. 24. 27.
Graecae linguae praestantia *Herodotus* l. 138.
 l. 1. historia et scriptores de illa. l. 4. origo l. *Hephaestion* l. 338.
 8. 12. 20. litterae s. characteres l. 9. accentus et *Hesiodus* l. 103. 170.
 pronuntiatio l. 13. 16. *Hesychius Illustris* ll. 40.
 Analogia l. 19. dialecti *Hesychius Lexicographus*
 l. 23. grammaticae l. 24. ll. 22. 55.
 ll. 70. Metrum l. 36. Syn- *Hierocles* ll. 6. 31. 347. I.
 taxis. l. 34. 123.
Gregorius Nazianzenus ll. *Hieronymus* ll. 234.
 225. 239. *Himerius* ll. 17.
Gregorius Neocaes. ll. 209. *Hipparchus* l. 274.
Gregorius Nyssenus ll. 230. *Hippocrates* l. 159. 284.
Gregor. Palamas ll. 257. ll. 45. 307.
Homerus l. 79. eius Editt. *Hippolytus* ll. 207.
 l. 82. ll. 292. versiones l. *Homerus* l. 79. eius Editt.
 89. *Batrachomyomachia.*
 l. 52. 72. 80. 284. *Hymni* l. 80.
 II.
Hanno l. 76.
Harpocraton. ll. 14. *Horapollo* l. 64.
Hegesippus ll. 204. 196. *Hypicles* l. 352.
Heliiodorus ll. 18. 343. l.
 382. I.
Heliiodorus Larissaeus ll.
 20.
Helladius ll. 4.
Heraclides l. 239. ll. 325.
Heremius Philo. l. 305.
Hermas ll. 192. *Iacobus minor* ll. 178.
Iamblichus l. 364. ll. 7.
Iesus Christus ll. 129.
Iesus Siracides ll. 84.
Ignatius ll. 192.

- Indorum sapientiae Specimen* ll. 59.
Ioannes Actuarius ll. 57.
Ioannes Chrysoſtomus ll. 235.
Ioannes Euangelista ll. 155. 367.
Iofephus I. 296.
Iofephus Bryennius ll. 257.
Irenaeus ll. 202.
Iſaeus I. 214.
Iſocrates I. 177. ll. 25. 310.
Iudas ll. 181.
Iul. Africanus ll. 369.
Iulian. Caefarinus ll. 258.
Iulianus imperator ll. 14.
Iuſtinus martyr ll. 198. 369.
- L.
- Laſcaris (Constantinus)* ll. 69.
Lecapenus vid. *Georgius Lecapenus*.
Leo, imperator. ll. 49. 50.
Leo Magentenus ll. 42.
Lexica I. 44.
Libanius ll. 12.
Longinus I. 380. ll. 338. 343.
Longus ll. 23. 344.
Lucas ll. 151. 367.
Lucianus I. 355. 382. II. 340.
Lycophron I. 255. II. 326.
Lyeurgus I. 221. II. 321.
Lyſias I. 177.
- M.
- Macarius* II. 222.
- Macarius Magnes* II. 211.
Maccabaſi II. 82.
Magentenus v. Leo Magentenus.
Magnes v. Macar. Magnus.
Manethos I. 267.
Manuel Comnenus ll. 52. 355.
Manuel Maximus Margunius II. 260.
Marcus II. 150.
Matthaeus Camariota ll. 67.
Matthaeus, Euangelista II. 146. 366.
Maximus II. 14.
Maximus Tyrius I. 366. II. 341.
Melampus I. 265.
Meleager I. 280. II. 330.
Menander I. 246.
Menander, rhetor I. 380.
Memnon I. 282.
Mercurius Trismegiftus I. 64. 69.
Michael Apoftolius ll. 66.
Michael Chon ll. 57.
Michael Syncellus ll. 44.
Mimnermus I. 110.
Minucianus I. 380.
Moeris Atticiſta I. 366.
Mofchion ll. 41.
Mofchus I. 276. ll. 299.
Mufaeus I. 72.
- N.
- Nemeſius* ll. 224.
Neophytus ll. 64.
Nicephorus ll. 44.

- Nicephorus Gregoras* ll. 298.
 61. 358. l. 24.
Nicephorus Xanthopol. ll. 59.
Nicetas Acominatus ll. 57.
 358.
Nicetas Serronius ll. 255.
Nicolans Damascenus l. 288. ll. 331.
Nilus ll. 241.
Nonnus ll. 24.
- O.
- Ocellus Lucanus* l. 126.
Oecumenius ll. 255.
Oppianus l. 369.
Oribasius ll. 17. l. 54.
Origenes ll. 78. 207.
Orpheus l. 66. ll. 290.
Orus Apollo, v. Hora-
pollo.
- P.
- Palaephatus* l. 65. ll. 290.
Palladius ll. 41.
Panaetius l. 275. ll. 329.
Papias ll. 195.
Pappus ll. 20.
Parmenides l. 125.
Parthenius l. 282. 283. 54.
Patres ecclesiastici ll. 184.
Paullus Aegineta ll. 42.
Paullus apostolus ll. 160.
 368.
Paulus Silentarius ll. 39.
Paulus Thebanus ll. 212.
Pausanias l. 352. ll. 340.
Petrus ll. 176.
- Phalaris* l. 113. ll. 298.
Phavorinus ll. 53.
Philemon l. 246.
Philes (Manuel) ll. 357.
Philes (Michael) ll. 58.
Philo Judaeus l. 293.
Philoponus ll. 38.
Philostratus l. 367. ll. 341.
Philoxenus l. 214.
Phocylides l. 115. 122. 170.
 205. ll. 298.
Phorius ll. 46.
Phranzes v. Georgius
Phranzes.
Physiologus Syrus. ll. 232.
Pindarus l. 133.
Planudes (Maximus) ll. 60.
Plato l. 196. 115. ll. 315.
Plotinus l. 379.
Plutarchus l. 308.
Polemon ll. 326.
Pollux (Julius) l. 365.
Polyaenus l. 346.
Polybius l. 277.
Polycarpus. l. 195. 193.
 194.
Porphyrus ll. 1. l. 88.
Prochorus ll. 157. 196.
Prochus ll. 28. 347.
Procopius Gazaecus ll. 34.
 39.
Pfellus (Michael) ll. 43.
Ptolemaeus (Claudius) l.
 342. ll. 338.
Ptolemaei historiae l. 54.
Protagoras l. 138.
Pythagoras l. 122. 170. ll.
 300. 309.

Q.

Quintus Calab. v. *Coin-*
tus Calaber.

R.

Rufus l. 368.

S.

Salomonis Sapiaentia ll. 83.

Salomonis libri *Sapientiae* et *Ecclesiasticus* in temporibus Christi collocandi videntur viro cuidam docto in: *The Monthly Magazine* a. 1805. m. Mai. p. 326. coll. obseruatione ibid. 1803. m. Octobr. p. 221. Nou. p. 305. *Ecclesiastic.* cap. 1. legendum censet: *Simon fil. Oniae*, loco, *Simon fil. Boethi*, et, qui verterit *Ecclesiasticum* atque auctorem libri *Sapientiae* eundem esse Iesum cum Christo, *Siracidem* autem *Philonem* esse fratrem *Alexandrum Alubarch*.

Sibylla l. 61.

Simmias l. 252.

Simocotta v. *Theophylactus* *Simocotta*.

Simonides l. 121. ll. 299.

Simplicius ll. 39.

Socrates l. 163. ll. 309.

Solon l. 110.

Sophocles l. 146. ll. 304.

Soranus l. 327. 54.

Strabo l. 291, ll. 332.

Stobaeus (Ioannes) ll. 32.

Suidas ll. 53.

Symmachus ll. 77.

Synefius ll. 239.

T.

Tatianus ll. 202.

Testamentum nouum ll.

88. MSS. ll. 97. Editt.

ll. 102. versiones ll. 116.

Adnotatt. et commentt.

ll. 119 Adagia ll. 126.

Lexica ll. 127. Euange-

lia ll. 140. Testamenti

veteris interpretes graeci

ll. 71. Editt. vet. Test.

gr. ll. 72. 364. sqq.

Themistius ll. 17.

Theocritus l. 256. ll. 327.

Theodorus Atucara ll. 253.

Theodorus Gaza ll. 63.

358.

Theodorus Mopsuestanus

ll. 224.

Theodorus Prodromus ll.

52. 349.

Theodorus Studites ll. 253.

Theodosius l. 307.

Theodotion ll. 77.

Theognis l. 114.

Theon ll. 11.

Theon Alexandrinus ll. 21.

Theophanes ll. 44.

Theophanes Nicaenus ll.

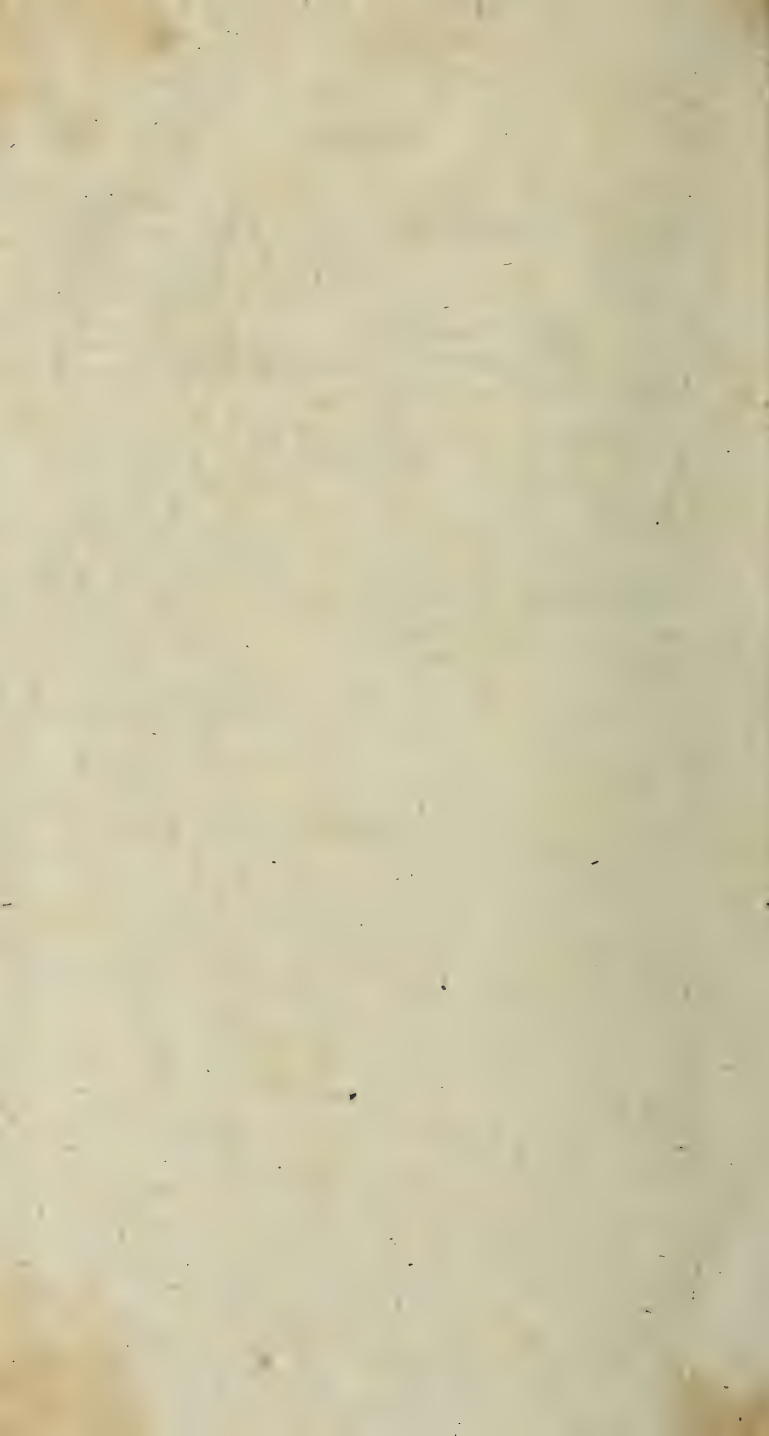
258. 348.

Theophanes Nonnus ll. 50.

Theo-

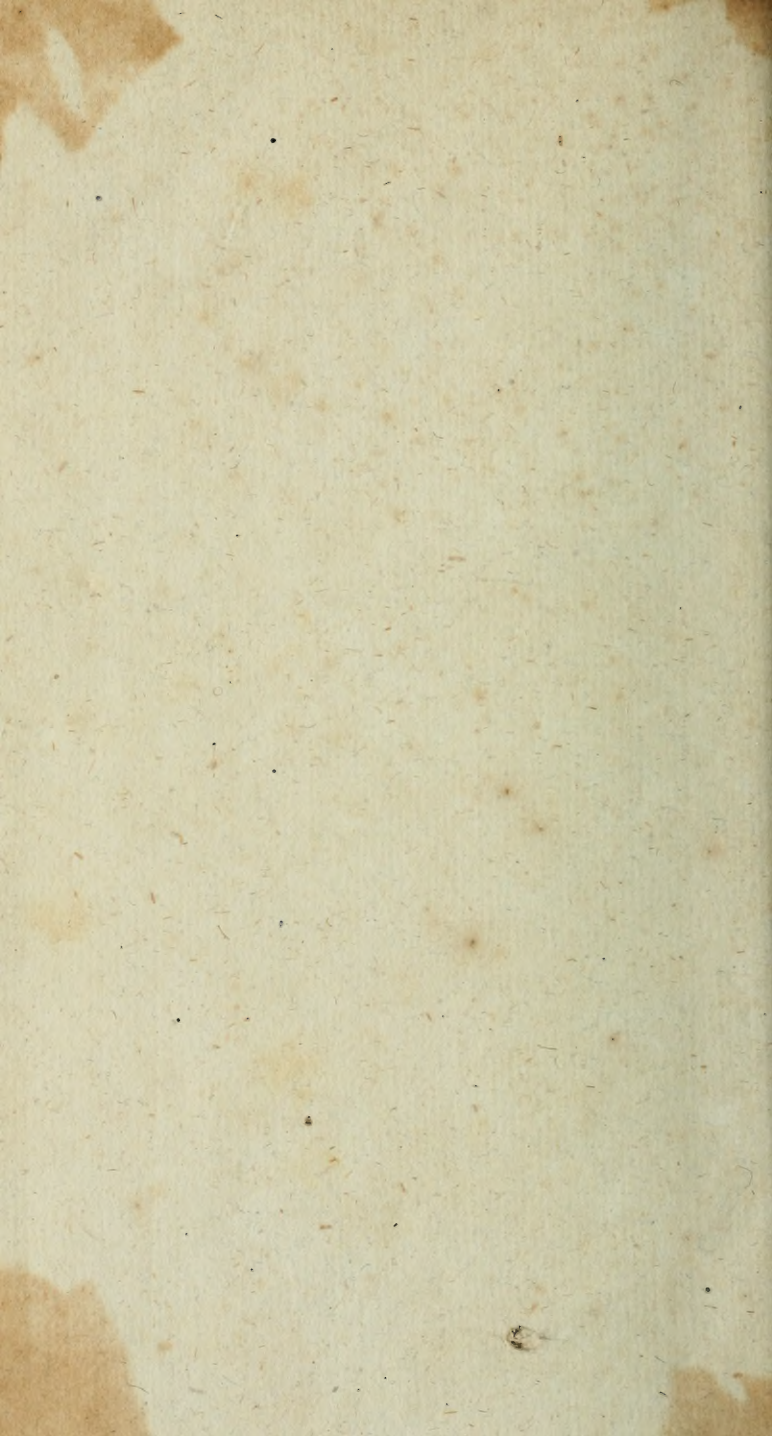
- Theophilus* ll. 205. 348. *Vlpiannus* l. 372. 214. 215.
Theophilus Corydalius ll. *Victor Antiochenus* ll. 240.
 205.
Theophrastus l. 240. ll. X.
 325.
Theophylactus ll. 256. *Xenocrates* l. 192.
Theophylactus Simocotta *Xenophanes* l. 125.
 ll. 41. *Xenophon*, Atticus l. 182.
Theopompus l. 220. ll. 311.
Thucydides l. 175. ll. 310. *Xenophon*, Ephesus ll.
Timaeus l. 195. 26.
Tobias ll. 82. Z.
Tyrtaeus ll. 108. 110.
Tzetzes (Ioannes) ll. 56. *Zeno* l. 254.
 355. *Zenobius* l. 369. ll. 342.
 V. *Zoroaster* l. 63.
Vlphilas ll. 363. *Zosimus* ll. 27.
-

Z
7021
H3
1792
Suppl.
t.2

Harless, Gottlieb Christoph
Theophili Christophori
Harles Svpplementa

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
